KUNGL. MAJ:TS

PROPOSITION

TILL

Riksdagen

angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1931/1932;

Given Stockholms slott den 3 januari 1931.

Jämlikt grundlagens bud avgiver Kungl. Maj:t härmed proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1931/1932.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokoll angående statsverkspropositionens justering vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att godkänna de i protokollet berörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter sålunda:

KUNGL. MAJ:TS

PROPOSITION

TILL

Riksdagen

angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1931/1932.

Inkomsterna.

Specifikation av statens inkomster.

				Kronor
A. Egentliga statsinkomster.				
I. *Skatter:*				
1. Mantalspenningar			1,100,000	
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde			1,925,000	
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:				
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, *bevillning*	158,000,000			
b. Utjämningsskatt, *bevillning*	4,800,000			
c. Utskiftningsskatt, *bevillning*	100,000			
d. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, *bevillning*	500,000			
e. Stämpelmedel, *bevillning*	53,000,000		216,400,000	
4. Automobilskattemedel, *bevillning*			52,000,000	
5. Tullar och acciser:				
a. Tullmedel, *bevillning*	138,000,000			
b. Tobaksskatt, *bevillning*	67,000,000			
c. Brännvinstillverkningsskatt, *bevillning*	18,500,000			
d. Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning:*				
α. Partihandelsbolag	9,000,000			
β. Detaljhandelsbolag	24,000,000			
e. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, *bevillning*	40,000,000			
f. Maltskatt, *bevillning*	17,500,000	109,000,000	314,000,000	585,425,000
II. *Uppbörd i statens verksamhet:*				
1. Vattendomstolsavgifter			25,000	
2. Bidrag till försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten			1,050,000	
3. Avgifter för besiktning av motorfordon			1,050,000	
4. Avgifter för registrering av motorfordon			900,000	
5. Hyresmedel från under byggnadsstyrelsens vård stående egendomar			425,000	
6. Inkomst av myntning och justering			1,000,000	

			Kronor
7. Bidrag till bankinspektionen		80,000	
8. Bidrag till fondinspektionen		60,000	
9. Bidrag till sparbanksinspektionen		75,000	
10. Bidrag för tillsyn över sparbankerna		100,000	
11. Kontrollstämpelmedel		550,000	
12. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit		31,000	
13. Inkomster av tandläkarinstitutet		230,000	
14. Terminsavgifter från läroverken		1,000,000	
15. Avgifter för granskning av biografbilder		125,000	
16. Totalisatormedel		800,000	
17. Inkomster av statens lagerhus och fryshus		65,000	
18. Inkomster av statens centrala frökontrollanstalt		150,000	
19. Fyr- och båkmedel		2,800,000	
20. Lotspenningar		2,800,000	
21. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter		1,300,000	
22. Bidrag till försäkringsinspektionen		85,000	
23. Inkomster av statens provningsanstalt		275,000	14,976,000
III. *Diverse inkomster*			7,400,000
Säger för egentliga statsinkomster 607,801,000 kronor.			
B. Inkomster av statens produktiva fonder.			
I. *Statens affärsverksamhet (överskott):*			
1. Postverket, *bevillning*		15,000,000	
2. Telegrafverket		23,500,000	
3. Statens järnvägar		30,000,000	
4. Statens vattenfallsverk:			
a. Statens kraftverk	14,480,000		
b. Statens kanalverk	450,000		
c. Statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning	220,000	15,150,000	
5. Statens domäner		9,000,000	
6. Statens reproduktionsanstalt		100	92,650,100
II. *Statens aktier:*			
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag		7,000,000	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet		1,595,000	8,595,000
III. *Statens utlåningsfonder (överskott):*			
1. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby		110,000	
2. Allmänna järnvägslånefonden		1,535,000	
3. Bibanelånefonden		100	
4. Vattenkraftslånefonden		420,000	
5. Allmänna byggnadslånefonden		13,300	
6. Luftfartslånefonden		50,000	
7. Fonden för räntefria studielån		25,000	
8. Statens avdikningslånefond		740,000	

		Kronor
9. Egnahemslånefonden	7,500,000	
10. Fiskerilånefonden	110,000	
11. Dräneringsfonden	100	
12. Norrländska nyodlingsfonden	30,000	
13. Jordförmedlingsfonden	35,000	
14. Lånefonden för inköp av ädla avelsston	100	
15. Täckdikningslånefonden	160,000	
16. Allmänna nyodlingsfonden	20,000	
17. Statens mejerilånefond	50,000	
18. Kraftledningslånefonden	625,000	
19. Gödselvårdslånefonden	30,000	
20. Hemslöjdslånefonden	8,000	
21. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	3,000	
22. Lånefonden för inköp av renar	100	
23. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	1,000	
24. Spannmålslagerhusfonden	3,000	
25. Spannmålskreditfonden	25,000	
26. Kommunskogslånefonden	100	
27. Hantverkslånefonden	12,000	
28. Rederilånefonden	975,000	
29. Industrilånefonden	175,000	12,655,800
IV. *Fonden för låneunderstöd (överskott)*		1,450,000
V. *Statsverkets fond av rusdrycksmedel (överskott)*		4,600,000
Säger för inkomster av statens produktiva fonder 119,950,900 kronor.		
C. Andel i riksbankens vinst		16,000,000
D. I anspråk tagna kapitaltillgångar.		
1. Reservationer å anslag för verkliga utgifter	4,395	
2. Reservationer å anslag för kapitalökning	100	
3. Statens produktiva fonder:		
a. Statsverkets fond av rusdrycksmedel	5,433,232	
b. Övriga fonder	26,800	5,460,032
4. Fonden för statsskuldens amortering	13,455,000	
5. Statsverkets kassafond	23,229,173	42,148,700
E. Lånemedel.		
1. I anspråk tagna reservationer	200,950	
2. Återbetalningar	3,800,472	
3. Övriga lånemedel	60,779,078	64,780,500
Summa		**850,681,100**

Utgifterna.

Verkliga utgifter.

I. Första huvudtiteln. Kungl. hov- och slottsstaterna.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Kungl. hovstaten.		
1	Kungl. Maj:ts hovhållning	800,000	
2	Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning		150,000
3	Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan	192,000	
4	Förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel		70,000
5	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland	26,000	
6	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke	26,000	
7	Ved och kol för de kungl. hoven	50,000	
8	Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven		75,000
9	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten	56,400	
10	Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten		25,000
11	Kungl. hovstallets utfodring	45,000	
	Säger för kungl. hovstaten	**1,195,400**	**320,000**
	B. Kungl. slottsstaten.		
	Stockholms slott:		
1	Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader	63,000	
2	Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader		63,000
3	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott	33,750	
4	Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott		26,350
		96,750	89,350

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Övriga kungl. slott:		
5	Underhåll m. m. av övriga kungl. slott, *reservationsanslag*	110,500	
6	Ny- och ombyggnader samt större reparationer vid övriga kungl. slott, *reservationsanslag*		20,000
	Säger för kungl. slottsstaten	**207,250**	**109,350**
	Summa	**1,402,650**	**429,350**

Verkliga utgifter.

II. Andra huvudtiteln. Justitiedepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Departementet.		
1	Lönefyllnad åt statsministern	6,000	
2	Statsråden utan departement	72,000	
3	Departementschefen	24,000	
4	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, *förslagsanslag*	144,300	
5	Extra ledamöter för lagärenden		24,000
6	Departementschefens ombud för tillsyn å tryckta skrifters allmängörande, *förslagsanslag*	14,000	
7	Handsekreterare åt statsministern		4,000
	Säger för departementet	**260,300**	**28,000**
	B. Lagberedningen och dalautredningen.		
	Lagberedningen:		
1	Lagberedningens verksamhet, *reservationsanslag*		74,000
2	Dyrtidstillägg motsvarande ersättning till lagberedningens personal, *förslagsanslag*		8,000
			82,000
	Dalautredningen:		
3	Dalautredningens verksamhet, *reservationsanslag*		19,000
4	Dyrtidstillägg motsvarande ersättning till dalautredningens personal, *förslagsanslag*		1,500
			20,500
	Säger för lagberedningen och dalautredningen		**102,500**
	C. Justitiekanslersämbetet.		
1	Justitiekanslersexpeditionen, *förslagsanslag*	46,400	
	D. Domstolarna.		
	Högsta domstolen och regeringsrätten:		
1	Högsta domstolen, *förslagsanslag*	513,500	

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
2	Regeringsrätten, *förslagsanslag*			237,500	
3	Extra expeditionsvakt vid högsta domstolen				2,208
				751,000	2,208
	Nedre justitierevisionen:				
4	Nedre justitierevisionen, *förslagsanslag*			450,000	
5	Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna				56,908
	Hovrätterna:				
	Svea hovrätt:				
6	Hovrätten, *förslagsanslag*	843,000			
7	Extra division	54,200			
8	Extra ledamot	8,580		843,000	62,780
9	Göta hovrätt, *förslagsanslag*			399,700	
	Hovrätten över Skåne och Blekinge:				
10	Hovrätten, *förslagsanslag*			212,700	
11	Extra ledamot				12,300
				1,455,400	75,080
	Häradsrätterna:				
12	Justitiestat under Svea hovrätt			373,587	
13	Justitiestat under Göta hovrätt			267,313	
14	Justitiestat under hovrätten över Skåne och Blekinge			108,913	
15	Partiell löneförbättring för häradshövdingarna				125,400
16	Bidrag till domsagornas förvaltning, *förslagsanslag*				550,000
17	Reseersättning till nämndemän, *förslagsanslag*				* 255,000
				749,813	930,400
18	Vattendomstolarna, *förslagsanslag*				235,000
	Krigsrätterna:				
19	Civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna				108,000
20	Å äldre stat kvarstående auditör			4,000	
21	Civil personal vid särskilda krigsrätter m. m., *förslagsanslag*			10,000	
				14,000	108,000
	Säger för domstolarna			**3,420,213**	**1,407,596**
	E. Rättegångsväsendet i allmänhet.				
1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, *förslagsanslag*			500,000	
2	Kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel, *förslagsanslag*			400,000	
3	Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter, *förslagsanslag*				50,000

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Övervakning av villkorligt dömda, *förslagsanslag*	50,000	
5	Medikolegala besiktningar, *förslagsanslag*	35,000	
6	Ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar, *förslagsanslag*	18,000	
	Säger för rättegångsväsendet i allmänhet	**1,003,000**	**50,000**
	F. Fångvården m. m.		
1	Fångvården, *förslagsanslag*	3,925,000	
2	Extra byrådirektör å fångvårdsstyrelsens arbetskontor		10,500
3	Vissa nybyggnadsarbeten vid centralfängelset å Långholmen, *reservationsanslag*		170,000
4	Vissa omändringsarbeten vid centralfängelset å Långholmen, *reservationsanslag*		28,000
5	Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd, *reservationsanslag*		23,000
6	Bidrag till svenska skyddsförbundet		80,000
	Säger för fångvården m. m.	**3,925,000**	**311,500**
	G. Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.		
	Minderåriga manliga förbrytare:		
1	Statens uppfostringsanstalt å Bona, *förslagsanslag*	310,300	
	Minderåriga kvinnliga förbrytare:		
2	Bidrag till uppfostringsanstalten å Viebäck, *förslagsanslag*		100,000
	Säger för uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare	**310,300**	**100,000**
	H. Svensk författningssamling m. m.		
1	Svensk författningssamling, *förslagsanslag*	90,000	
2	Utgivande av »Nytt juridiskt arkiv»		8,000
3	Regeringsrättens årsbok, *förslagsanslag*		20,000
	Säger för Svensk författningssamling m. m.	**90,000**	**28,000**
	I. Diverse.		
1	Polisbyrå för övervakande av utlänningar i riket		70,000
2	Ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande, *förslagsanslag*		65,000
3	Jordregister för landsbygden, *reservationsanslag*		10,000
4	Fastighetsregister i städer och vissa andra samhällen, *förslagsanslag*		150,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
5	Internationella byrån i Bern för skydd av litterära och artistiska arbeten, *förslagsanslag*	3,000	
6	Ålderstillägg, *förslagsanslag*	1,000	
7	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*	75,000	
8	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag*	260,000	
9	Tryckningskostnader, *förslagsanslag*	30,091	
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*	170,000	
11	Extra utgifter, *reservationsanslag*	30,000	
12	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, *förslagsanslag*		* 1,700
13	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		* 65,000
14	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		1,160,000
	Säger för diverse	**569,091**	**1,521,700**
	Summa	**9,624,304**	**3,549,296**

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

III. Tredje huvudtiteln. Utrikesdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Departementet.		
1	Departementschefen, ministern för utrikes ärendena	40,000	
2	Departementet, *förslagsanslag*	522,300	
	Säger för departementet	**562,300**	
	B. Sveriges representation i utlandet.		
1	Beskickningar och konsulat, *förslagsanslag*	1,799,200	
2	Arvoden och ortstillägg åt personal å extra stat i utrikesrepresentationen, *förslagsanslag*		261,900
3	Extra ortstillägg åt personal å ordinarie och å extra stat i utrikesrepresentationen		350,000
4	Skrivbiträden vid beskickningar och konsulat, *reservationsanslag*	405,000	
5	Ekiperingspenningar, *förslagsanslag*	20,000	
6	Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler, *reservationsanslag*	103,000	
7	Ersättningar till olönade konsuler, *förslagsanslag*	140,000	
8	Personlig gottgörelse för mistade konsulatavgifter		5,000
9	Attachéer, *reservationsanslag*	56,000	
10	Förstärkning av reservationsanslaget till attachéer		44,000
11	Handelsattachéer, *reservationsanslag*	40,000	
12	Avlönande av en socialattaché, *reservationsanslag*		15,000
13	Extra biträden och vaktbetjänte vid beskickningar och konsulat, *reservationsanslag*	100,000	
	Säger för Sveriges representation i utlandet	**2,663,200**	**675,900**
	C. Internationella byråer m. m.		
1	Sveriges andel i kostnaderna under år 1931 för Nationernas förbund, *förslagsanslag*		392,700
2	Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling		35,000
3	Sveriges deltagande i internationella konferenser		30,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Permanenta skiljedomstolens internationella byrå i Haag, *förslagsanslag*		4,000
5	Sveriges andel i kostnaderna för den internationella Oderkommissionen, *förslagsanslag*		1,200
6	Riksdagens interparlamentariska grupp		18,000
7	Internationella fredsbyrån i Genève		1,000
8	Upplysningsarbete för freden		32,000
	Säger för internationella byråer m. m.		**513,900**
	D. Diverse.		
1	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*	100,000	
2	Flyttningsersättning, *förslagsanslag*	100,000	
3	Underhåll och reparationer av statens fastigheter i utlandet, möbler m. m., *reservationsanslag*	60,000	
4	Skrivmaterialier, expenser m. m., *reservationsanslag*	275,000	
5	Telegram- och telefonkostnader, *förslagsanslag*	135,000	
6	Uppvärmning, belysning m. m., *förslagsanslag*	50,000	
7	Tryckningskostnader, *förslagsanslag*	30,000	
8	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar, *förslagsanslag*	100,000	
9	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige		125,000
10	Hemliga utgifter	75,000	
11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m., *reservationsanslag*	10,000	
12	Extra utgifter, *reservationsanslag*	30,000	
13	Förhyrning av fastighet för beskickningen i Moskva m. m., *förslagsanslag*		45,000
14	Förhyrning av beskickningslokaler i Ankara m. m.		38,000
15	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		* 15,000
16	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		190,000
	Säger för diverse	**965,000**	**413,000**
	Summa	**4,190,500**	**1,602,800**

* Beräknat belopp

Verkliga utgifter.

IV. Fjärde huvudtiteln. Försvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	1. Departementet.		
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementet, *förslagsanslag*	271,700	
3	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i departementet, *förslagsanslag*		35,000
	Säger för departementet	**295,700**	**35,000**
	2. Lantförsvaret.		
	A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.		
1	Arméförvaltningen, *förslagsanslag*	532,668	
2	Arméförvaltningens verksamhet		32,900
3	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., *förslagsanslag*	25,000,000	
4	Avlöning till personal å övergångsstat vid armén, *förslagsanslag*	5,800,000	
5	Avskedsersättning åt övertalig personal vid armén, *förslagsanslag*		150,000
6	Inkvarteringens ordnande i Stockholm, *reservationsanslag*	21,450	
7	Rekryteringskostnader, *reservationsanslag*	104,000	
8	Avskedspremier m. m., *förslagsanslag*	115,000	
9	Arméns reservstater, *förslagsanslag*	681,000	
10	Reservstat för furirer vid Gotlands trupper, *förslagsanslag*		30,000
11	Arméns personal över stat, *förslagsanslag*	790,000	
12	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*	210,000	
13	Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsnämndernas ordförande, *förslagsanslag*	80,000	
14	Flyttningsersättning, *förslagsanslag*	200,000	
15	Resestipendier, *reservationsanslag*	16,000	
	Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.	**33,550,118**	**212,900**

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.		
1	De värnpliktigas avlöning, *förslagsanslag*	2,758,000	
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, *förslagsanslag*	75,000	
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., *förslagsanslag*	1,000,000	
	Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning	**3,833,000**	
	C. Undervisning, understöd, expenser m. m.		
1	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, *reservationsanslag*	929,000	
2	Granatkastarkurs vid infanteriskjutskolan, *reservationsanslag*		13,000
3	Studiestipendier, *reservationsanslag*	—	
4	Understöd åt föreningar och till skrifters utgivande, *reservationsanslag*	25,750	
5	Befrämjande av den andliga vården vid armén, *reservationsanslag*	50,000	
6	Frivilliga skyttevåsendets befrämjande, *reservationsanslag*		470,000
7	Skrivmaterialier och expenser, *reservationsanslag*	555,000	
8	Tryckningskostnader, *förslagsanslag*	235,000	
9	Vissa arbeten å mobiliseringsverket, *reservationsanslag*	30,000	
10	Generalstabens översiktskarta över Sverige, *reservationsanslag*		7,200
11	Konservering av vissa samlingar i krigsarkivet, *reservationsanslag*		10,000
12	Verket »Sveriges krig åren 1611—1648», *reservationsanslag*		19,000
13	Krigskollegii historia, *reservationsanslag*		9,460
	Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.	**1,824,750**	**528,660**
	D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.		
1	Mathållning, *förslagsanslag*	6,587,000	
2	Munderingsutrustning, *reservationsanslag*	4,076,000	
3	Kasernutredning, intendenturfordon m. m., *reservationsanslag*	1,266,000	
4	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, *förslagsanslag*	3,150,000	
5	Remontering, *reservationsanslag*	422,000	
6	Furagering, *förslagsanslag*	2,318,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
7	Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon, *reservationsanslag*	612,000	
8	Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel, *reservationsanslag*		34,000
9	Truppförbandens övningar, *reservationsanslag*	1,730,000	
10	Fält- och fälttjänstövningar, *reservationsanslag*	700,000	
11	Luftförsvarsövningar, *reservationsanslag*		36,000
	Säger för förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.	**20,861,000**	**70,000**
	E. Sjukvård m. m.		
1	Sjuk- och veterinärvård m. m., *reservationsanslag*	542,000	
2	Arméns bakteriologiska laboratorium, *förslagsanslag*		2,000
3	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, *reservationsanslag*		20,000
4	Engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel, *reservationsanslag*		60,000
	Säger för sjukvård m. m.	**542,000**	**82,000**
	F. Vapen och ammunition.		
1	Vapen och ammunition m. m., *reservationsanslag*	4,514,800	
2	Engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel, *reservationsanslag*		1,918,800
3	Underhåll av och försök med stridsvagnar, *reservationsanslag*		50,000
4	Försök med infanterikanoner, *reservationsanslag*		80,000
5	Försök med viss artillerimateriel, *reservationsanslag*		80,000
	Säger för vapen och ammunition	**4,514,800**	**2,128,800**
	G. Byggnader och ingenjörmateriel.		
1	Byggnader, övningsfält och skjutbanor, *reservationsanslag*	2,694,300	
2	Ordnande av förläggningen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, *reservationsanslag*		140,000
3	Flyttning av vissa byggnader, *reservationsanslag*		18,000
4	Skyddsanordningar vid Livregementets husarers och Göta trängkårs skolskjutningsbana, *reservationsanslag*		23,000
5	Förrådsbyggnader för granatkastarammunition och handgranater, *reservationsanslag*		34,000
6	Ång- och värmecentral m. m. vid Bodens artilleriregemente, *reservationsanslag*		110,000
7	Centraluppvärmning i vissa bostadsbyggnader i Boden, *reservationsanslag*		40,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
8	Centralvärmeledning i vissa byggnader tillhörande Norrlands trängkårs kasernetablissemang m. m., *reservationsanslag*		55,000
9	Elektrifiering av vissa befästningar i Boden, *reservationsanslag*		63,000
10	Ingenjörmateriel, *reservationsanslag*	172,000	
11	Försök med ny ingenjörmateriel, *reservationsanslag*		75,000
12	Engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel, *reservationsanslag*		122,000
13	Arméns brevduveväsende, *reservationsanslag*		6,000
14	Fortifikationsdepartementets åtgärder för industriens krigsorganisation, *reservationsanslag*		21,000
15	Utvidgning av Skillingaryds skjutfält, *reservationsanslag*		100,000
16	Utvidgning av Bohusläns regementes övningsfält		21,100
	Säger för byggnader och ingenjörmateriel	**2,866,300**	**828,100**
	H. Diverse.		
1	Ersättning för rustning och rotering, *förslagsanslag*	290,000	
2	Extra utgifter, *reservationsanslag*	400,000	
3	Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, *förslagsanslag*	160,000	
4	Ersättning till staden Lund		47,000
5	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret, *förslagsanslag*		3,700,000
	Säger för diverse	**850,000**	**3,747,000**
	Säger för lantförsvaret	**68,841,968**	**7,597,460**
	3. Sjöförsvaret.		
	A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.		
1	Marinförvaltningen, *förslagsanslag*	253,200	
2	Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., *förslagsanslag*	11,500,000	
3	Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen, *förslagsanslag*	1,900,000	
4	Avskedsersättning åt övertaliga månadslönare m. fl. vid marinen, *förslagsanslag*		35,000
5	Rekryteringskostnader, *förslagsanslag*	90,000	
6	Marinens reservstat, *förslagsanslag*	58,000	
7	Marinens reservpersonal, *förslagsanslag*	80,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
8	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*	100,000	
9	Flyttningsersättning, *förslagsanslag*	50,000	
10	Resestipendier, *reservationsanslag*	12,000	
	Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.	**14,043,200**	**35,000**
	B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.		
1	De värnpliktigas avlöning, *förslagsanslag*	493,000	
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, *förslagsanslag*	15,000	
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., *förslagsanslag*	140,000	
	Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning	**648,000**	
	C. Undervisning, understöd, expenser m. m.		
1	Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m.m., *reservationsanslag*	30,000	
2	Studiestipendier, *reservationsanslag*	—	
3	Understöd åt föreningar, *reservationsanslag*	24,450	
4	Skrivmaterialier och expenser m. m., *reservationsanslag*	340,000	
5	Tryckningskostnader, *förslagsanslag*	75,000	
6	Biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen, *reservationsanslag*	5,500	
	Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.	**474,950**	
	D. Förplägnad, beklädnad m. m.		
1	Förplägnad, *förslagsanslag*	2,280,000	
2	Beklädnad, *reservationsanslag*	1,109,000	
3	Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., *reservationsanslag*	156,900	
4	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., *förslagsanslag*	800,000	
	Säger för förplägnad, beklädnad m. m.	**4,345,900**	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	E. Övningar.		
1	Flottans krigsberedskap och övningar, *reservationsanslag*	4,510,000	
2	Ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt, *reservationsanslag*		45,000
3	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, *reservationsanslag*	506,500	
4	Krigsövningar vid kustfästningarna, *reservationsanslag*	20,000	
	Säger för övningar	**5,036,500**	**45,000**
	F. Sjukvård.		
1	Sjukvård för marinen, *reservationsanslag*	188,800	
	G. Flytande materiel och byggnader.		
1	Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., *reservationsanslag*	5,900,000	
2	Flottans ersättningsbyggnad, *reservationsanslag*		9,198,000
3	Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., *reservationsanslag*	300,000	
4	Kustartilleriets materiel m. m., *reservationsanslag*	600,000	
5	Anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon, *reservationsanslag*	24,000	
6	Förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel, *reservationsanslag*		200,000
7	Utökning av elektriska verkstaden vid flottans varv i Karlskrona, *reservationsanslag*		53,150
8	Torpedinskjutningsstation i Stockholms skärgård, *reservationsanslag*		105,000
9	Tillbyggnads- och ändringsarbeten för skeppsgossekårens i Marstrand förläggning i Karlstens fästning, *reservationsanslag*		* 179,000
10	Koncentrering av verkstadsdriften inom Vaxholms fästning, *reservationsanslag*		75,000
11	Centraluppvärmning i vissa fort inom Vaxholms fästning, *reservationsanslag*		29,300
	Säger för flytande materiel och byggnader	**6,824,000**	**9,839,450**
	H. Artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel.		
1	Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, *reservationsanslag*	50,000	
2	Luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg, *reservationsanslag*		80,000

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3	Luftvärnsmateriel m. m. för kustfästningarna, *reservationsanslag*		135,000
4	Nya kärnrör m. m. i marinens artilleripjäser, *reservationsanslag*		30,000
5	Modern artilleriammunition för kustfästningarna, *reservationsanslag*		60,000
6	Eldledningsmateriel för nya sjöfrontsbatterier, *reservationsanslag*		20,000
7	Minmateriel för marinen, *reservationsanslag*		75,000
8	Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m., *reservationsanslag*		25,000
9	Motmedel mot undervattensbåtar, *reservationsanslag*		75,000
10	Radiopejlstationer, *reservationsanslag*		19,000
11	Gasskyddsmateriel för flottan, *reservationsanslag*		50,000
12	Gasskyddsmateriel för kustfästningarna, *reservationsanslag*		60,000
13	Försök med teknisk materiel, *reservationsanslag*		75,000
14	Luftvärnsstrålkastare för Vaxholms fästning, *reservationsanslag*		70,000
15	Åtgärder för industriens krigsorganisation, *reservationsanslag*		25,000
	Säger för artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel	**50,000**	**799,000**
	I. Sjökarteverket.		
1	Avlöning till sjökarteverkets personal, *förslagsanslag*	182,050	
2	Omkostnader för sjömätningsväsendet, *reservationsanslag*	340,400	
3	Omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, *reservationsanslag*	15,000	
4	Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», *reservationsanslag*		38,000
5	Internationella hydrografiska byrån, *förslagsanslag*		8,500
	Säger för sjökarteverket	**537,450**	**46,500**
	J. Diverse.		
1	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., *reservationsanslag*	15,000	
2	Extra utgifter, *reservationsanslag*	70,000	
3	Ersättning för rustning och rotering, *förslagsanslag*	500	
4	Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, *förslagsanslag*	150,000	
5	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret, *förslagsanslag*		1,500,000
	Säger för diverse	**235,500**	**1,500,000**
	Säger för sjöförsvaret	**32,384,300**	**12,264,950**

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	4. Flygvapnet.		
	A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.		
1	Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., *förslagsanslag*	1,254,000	
2	Reseslipendier, *reservationsanslag*	6,000	
	Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.	**1,260,000**	
	B. De värnpliktigas avlöning m. m.		
1	De värnpliktigas avlöning och färder m. m., *förslagsanslag*	139,800	
	C. Expenser m. m.		
1	Skrivmaterialier och expenser m. m., *reservationsanslag*	22,000	
2	Tryckningskostnader, *reservationsanslag*	17,022	
	Säger för expenser m. m.	**39,022**	
	D. Förplägnad, intendenturmateriel och övningar.		
1	Mathållning och furagering, *förslagsanslag*	230,500	
2	Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, *reservationsanslag*	210,000	
3	Anskaffning av beklädnads- och munderingsutrustning, *reservationsanslag*		60,000
4	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., *förslagsanslag*	180,000	
5	Flygövningar, *reservationsanslag*	1,500,000	
	Säger för förplägnad, intendenturmateriel och övningar	**2,120,500**	**60,000**
	E. Sjukvård m. m.		
1	Sjuk- och veterinärvård, *förslagsanslag*	23,000	
	F. Vapen och ammunition.		
1	Vapen och ammunition, *reservationsanslag*	108,000	
2	Flygbomber, *reservationsanslag*		70,000
3	Försök med tunga flygplankulsprutor, *reservationsanslag*		22,500
	Säger för vapen och ammunition	**108,000**	**92,500**

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	G. Byggnader, flygmateriel m. m.		
1	Byggnader, flygfält m. m., *reservationsanslag*	210,000	
2	Förbättring av vissa skjutbanor, *reservationsanslag*		12,000
3	Uppvärmningsanläggning inom kanslihuset i 1. flygkårens etablissemang i Västerås, *reservationsanslag*		25,000
4	Eldsläckningsmateriel, *reservationsanslag*		8,000
5	Uppmuddringsarbeten m. m. vid sjöflygstationen i Karlskrona, *reservationsanslag*		30,000
6	Flygmateriel, *reservationsanslag*	2,376,000	
7	Materielprovning, *reservationsanslag*	30,000	
8	Fallskärmar, *reservationsanslag*		148,500
9	Förlag av materialier för flygplantillverkning, *reservationsanslag*		30,000
10	Markradiostationer, *reservationsanslag*		30,000
11	Engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m., *reservationsanslag*		2,200,000
12	Flygindustriens krigsorganisation, *reservationsanslag*		25,000
13	Försök för utprövande av ny materiel, *reservationsanslag*		25,000
14	Personbuss för 2. flygkåren å Hägernäs, *reservationsanslag*		26,000
	Säger för byggnader, flygmateriel m. m.	**2,616,000**	**2,559,500**
	H. Diverse.		
1	Extra utgifter, *reservationsanslag*	31,000	
2	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet, *förslagsanslag*		110,000
	Säger för diverse	**31,000**	**110,000**
	Säger för flygvapnet	**6,337,322**	**2,822,000**
	5. Gemensamma anslag.		
1	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*	140,000	
2	Försvarsväsendets lönenämnd		13,000
3	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, *förslagsanslag*		* 8,000
4	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		*250,000
5	Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap		78,000
6	Militärmeteorologisk informationstjänst, *förslagsanslag*		17,000
7	Kommunalutskylder för försvarsväsendets till tjänstebostäder upplåtna fastigheter, *förslagsanslag*	83,000	
	Säger för gemensamma anslag	**223,000**	**366,000**
	Summa	**108,082,290**	**23,085,410**

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

V. Femte huvudtiteln. Socialdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Departementet.		
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, *förslagsanslag*	234,100	
3	Förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli		10,020
	Säger för departementet	**258,100**	**10,020**
	B. Sociala verk och inrättningar.		
	Socialstyrelsen:		
1	Socialstyrelsen, *förslagsanslag*	* 331,600	
2	Socialstyrelsens verksamhet, *förslagsanslag*		* 218,000
	Arbetsfred, arbetsförmedling, arbetarskydd m. m.:		
3	Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m., *förslagsanslag*		95,000
4	Arbetsdomstolen, *förslagsanslag*		75,000
5	Särskilda skiljedomare i arbetstvister, *förslagsanslag*		4,000
6	Offentliga arbetsförmedlingen i riket m. m., *förslagsanslag*		260,000
7	Bekämpande av arbetslösheten, *reservationsanslag*		*7,000,000
8	Yrkesinspektionen, *förslagsanslag*	301,500	
9	Yrkesinspektionens verksamhet, *förslagsanslag*		195,000
10	Föreningen för arbetarskydd i Stockholm		6,000
11	Arbetsrådet, *förslagsanslag*		59,600
12	Upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor		10,000
13	Bidrag till arbetsledarekurser		10,000
14	Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens m. m., *förslagsanslag*	25,000	
15	Avveckling av statens byggnadsbyrå		5,000
		326,500	7,719,600
	Olycksfallsförsäkring:		
16	Riksförsäkringsanstalten, *förslagsanslag*	245,200	
17	Riksförsäkringsanstaltens verksamhet, *förslagsanslag*		1,450,000
18	Försäkringsrådet, *förslagsanslag*	83,600	

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
19	Försäkringsrådets verksamhet, *förslagsanslag*		59,100
20	Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., *förslagsanslag*	265,000	
21	Dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond, *förslagsanslag*		1,000
22	Statens bidrag till fiskares försäkring, *förslagsanslag*	110,000	
		703,800	1,510,100
	Sjukförsäkring:		
23	Sjukkasseväsendets befrämjande, *förslagsanslag*	*3,940,000	
24	Sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, *förslagsanslag*		* 190,000
	Allmänna pensionsförsäkringen:		
25	Pensionsstyrelsen, *förslagsanslag*	640,000	
26	Pensionsstyrelsens verksamhet m. m., *förslagsanslag*		660,000
27	Statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, *förslagsanslag*		45,800,000
28	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, *förslagsanslag*		270,000
29	Ersättning till häradsskrivarna för pensionsförteckningar, *förslagsanslag*		54,000
	Åtgärder beträffande lösdrivare m. fl.:	640,000	46,784,000
30	Statens tvångsarbetsanstalter, *förslagsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel	565,000	
31	Bostadshus vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö, *reservationsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		50,000
32	Utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m., *reservationsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		100,000
33	Frälsningsarméns räddningshem, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		10,000
		565,000	160,000
	Alkoholistvård:		
34	Statens vårdanstalter för alkoholister vid Svartsjö och i Landskrona, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		42,000
35	Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, *förslagsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel	175,000	
36	Restaurering av Venngarns slott, *reservationsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		50,000
37	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m., *reservationsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		90,000

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
38	Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader, *förslagsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		250,000
39	Statens kostnader för farliga alkoholister m. m., *förslagsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		5,000
40	Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter, *reservationsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		75,000
41	Resor vid tvångsinternering av alkoholister, *förslagsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		10,000
42	Interneringskostnader i vissa fall, *förslagsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		4,000
43	Vissa arbeten vid erkända alkoholistanstalten Hemmet Älvgården, *reservationsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		55,000
		175,000	581.000
	Fattigvård och barnavård:		
44	Statsinspektion av fattigvård och barnavård, *förslagsanslag*		95,000
45	Fattigvård i allmänhet, *förslagsanslag*	1,250,000	
46	Barnavård i allmänhet, *förslagsanslag*	150,000	
47	Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m., *förslagsanslag*	300,000	
48	Fattigvård och barnavård för lappar, *förslagsanslag*	300,000	
49	Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet		16,500
50	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, *förslagsanslag*		100,000
51	Barnhusen	115,830	
52	Skyddsuppfostran, *förslagsanslag*	510,000	
53	Inspektions- och upplysningsarbete med avseende å spädbarns- och förlossningshem		3,000
		2,625,830	214,500
	Säger för sociala verk och inrättningar	**9,307,730**	**57,377,200**
	C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.		
	Medicinalstyrelsen med dithörande stater.		
	Medicinalstyrelsen m. m.:		
1	Medicinalstyrelsen, *förslagsanslag*	402,000	
2	Sinnessjuknämnden, *förslagsanslag*		13,200

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Statsmedicinska anstalten:				
3	Statens bakteriologiska laboratorium, *förslagsanslag*	175,800			
4	Statens rättskemiska laboratorium, *förslagsanslag*	26,250			
5	Statens farmaceutiska laboratorium		24,500	202,050	24,500
	Provinsialläkarstaten:				
6	Förste provinsialläkare och provinsialläkare, *förslagsanslag*	3,064,500			
7	Reseersättningar vid provinsialläkarstaten, *förslagsanslag*	140,000			
8	Flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare, *förslagsanslag*		1,000		
9	Tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare		3,600		
10	Avlöning åt civila läkarstipendiater, *förslagsanslag*	5,000			
11	Bidrag till extra provinsialläkares avlönande, *förslagsanslag*	20,000			
12	Dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare, *förslagsanslag*		1,000		
13	Utbildningskurs för rättsobducenter, *reservationsanslag*		15,000	3,229,500	20,600
				3,833,550	58,300
	Sjukvårdsanstalterna.				
	Sinnessjukvårdsanstalterna:				
14	Statens sinnessjukhus, *förslagsanslag*	10,200,000			
15	Hospitalsbyggnader, *reservationsanslag*, därav 1,300,000 kronor att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		*6,400,000		
16	Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, *förslagsanslag*	1,300,000			
17	Anstalter för obildbara sinnesslöa, *förslagsanslag*	820,000			
18	Anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, *förslagsanslag*	850,000			
19	Epileptikeranstalter, *förslagsanslag*	220,000			

* Beräknat belopp.

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
20	Avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar		27,600		
21	Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, *förslagsanslag*		31,200		
22	Avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor		13,900		
23	Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor, *förslagsanslag*		7,000	13,390,000	6,479,700
	Övriga egentliga sjukvårdsanstalter:				
24	Lasaretts underhåll	15,774			
25	Underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska	20,000			
26	Understöd åt spetälskesjukas familjer m. m.		3,000		
27	Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter, *reservationsanslag*		1,000,000		
28	Bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter, *förslagsanslag*	4,400,000			
29	Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna, *förslagsanslag*	65,000			
30	Folksanatorierna		150,000		
31	Understödjande av dispensärverksamhet, *förslagsanslag*		480,000		
32	Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, *förslagsanslag*	50,000			
33	Radiumhemmets i Stockholm poliklinik	15,000			
34	Radiumhemmets i Stockholm klinik, *förslagsanslag*	45,000			
35	Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling, *förslagsanslag*	80,000			

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
36	Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus, *förslagsanslag*		400,000		
37	Bidrag till driften av epidemisjukhus, *förslagsanslag*		800,000		
38	Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka, *reservationsanslag*		50,000		
39	Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka, *förslagsanslag*		750,000	4,690,774	3,633,000
	Vanföreanstalter:				
40	Kliniker vid vanföreanstalter, *förslagsanslag*	200,000			
41	Polikliniker vid vanföreanstalter, *förslagsanslag*	20,000			
42	Skol- och uppfostringshem för vanföra, *förslagsanslag*	80,000			
43	Yrkesskolor för vanföra m. m., *förslagsanslag*	175,000			
44	Bidrag till uppförande av ny vanföreanstalt i Stockholm, *reservationsanslag*		* 200,000		
45	Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare, *förslagsanslag*	150,000			
46	Eugeniahemmet		5,000	625,000	205,000
				18,705,774	10,317,700
	Hälsovård i allmänhet.				
47	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, *förslagsanslag*			690,000	
48	Kostnader i övrigt för allmän hälso- och sjukvård, *förslagsanslag*			25,000	
49	Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, *förslagsanslag*				70,000
50	Statens skola för utbildning av distriktssköterskor			24,000	
51	Bidrag för anställning av distriktssköterskor, *förslagsanslag*				220,000
52	Dyrtidshjälp åt distriktssköterskor, *förslagsanslag*				1,000
53	Bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor, *förslagsanslag*				690,000
54	Dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl., *förslagsanslag*				90,000
55	Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen, *förslagsanslag*			105,000	
56	Försöksverksamhet beträffande för- och eftervård vid barnsbörd, *förslagsanslag*				* 30,000
57	Skyddskoppympningen, *förslagsanslag*			140,000	

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
58	Karantänsanstalten på Känsö	17,600	
59	Resestipendier åt vissa läkare, *reservationsanslag*	12,000	
60	Svenska läkarsällskapet	1,500	
61	Internationella hälsovårdsbyrån i Paris, *förslagsanslag*	6,750	
62	Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden, *reservationsanslag*		120,000
63	Sjuktransporter med flygplan, *reservationsanslag*		50,000
64	Stipendier för deltagande i medicinska fortsättningskurser m. m.		6,400
65	Understöd åt J. Henriksson för odling av medicinalväxter m. m.		2,000
		1,021,850	1,279,400
	Säger för medicinalstaten samt hälso- och sjukvården	**23,561,174**	**11,655,400**
	D. Överståthållarämbetet och landsstaten.		
1	Överståthållarämbetet, *förslagsanslag*	137,422	
2	Landshövdingarna	509,000	
3	Befattningshavare vid länsstyrelserna, *förslagsanslag*	4,062,100	
4	Reseersättningar till landshövdingarna och befattningshavare vid länsstyrelserna, *förslagsanslag*	100,000	
5	Fögderiförvaltningarna, *förslagsanslag*	2,350,000	
6	Vikariatsersättningar vid fögderiförvaltningarna, *förslagsanslag*	290,000	
7	Ortstillägg till landsfogden i Göteborgs och Bohus län		200
8	Ersättning åt lappfogdar m. m., *förslagsanslag*		130,000
	Säger för överståthållarämbetet och landsstaten	**7,448,522**	**130,200**
	E. Polisväsendet.		
1	Polisväsendet i riket, *förslagsanslag*		2,290,000
2	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet, *förslagsanslag*		950,000
3	Särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m., att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		* 200,000
4	Utbildningskurs i kriminalteknik m. m., *förslagsanslag*		40,000
	Säger för polisväsendet		**3,480,000**

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	F. Diverse.		
1	Ålderstillägg, *förslagsanslag*	400,000	
2	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*	50,000	
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*	150,000	
4	Utredning angående allmänna pensionsförsäkringen, *reservationsanslag*		65,000
5	Extra utgifter, *reservationsanslag*	100,000	
6	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag*	1,000,000	
7	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, *förslagsanslag*		* 523,000
8	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		* 140,000
9	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		3,800,000
10	Tryckningskostnader, *förslagsanslag*	228,654	
	Säger för diverse	**1,928,654**	**4.528,000**
	Summa	**42,504,180**	**77,180,820**

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

VI. Sjätte huvudtiteln. Kommunikationsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Departementet.		
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, *förslagsanslag*	177,000	
3	Extra byråchef för tekniska ärenden		12,000
4	Ökad föredragning i regeringsrätten		13,500
	Säger för departementet	**201,000**	**25,500**
	B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.		
	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m.:		
1	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, *förslagsanslag*	167,500	
2	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet		45,000
3	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens inspektionsverksamhet		46,500
4	Expenser i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen		75,000
5	Stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren, *reservationsanslag*	—	
		167,500	166,500
	Vägorganisationen i länen:		
6	Vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter, *förslagsanslag*, att direkt utgå av automobilskattemedel		300,000
7	Diverse kostnader för vägorganisationen i länen, *förslagsanslag*		209,000
8	Resekostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter, *förslagsanslag*		150,000
			659,000
	Vägbyggnader och vägunderhåll:		
9	Byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar, *reservationsanslag*		5,000,000
10	Byggande av enkla bygdevägar, *reservationsanslag*		1,200,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
11	Byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs län, *reservationsanslag*		800,000
12	Byggande av enskilda utfartsvägar, *reservationsanslag*		500,000
13	Byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan, *reservationsanslag*		500,000
14	Anläggning av enkel bygdeväg från Areavaara över Huuki till Kieksisvaara i Norrbottens län, *reservationsanslag*		70,000
15	Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna, *förslagsanslag*, att direkt utgå av automobilskattemedel		9,020,000
16	Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden, *förslagsanslag*, att direkt utgå av automobilskattemedel		36,080,000
17	Bidrag till vägunderhållet på landet m. m., *förslagsanslag*	6,600,000	
18	Ytterligare bidrag till vägunderhållet på landet m. m., *förslagsanslag*, att direkt utgå av automobilskattemedel	6,600,000	
19	Understöd åt synnerligt betungade väghållningsdistrikt, *reservationsanslag*		200,000
		13,200,000	53,370,000
	Hamnar och farleder:		
20	Hamn- och farledsundersökningar, *reservationsanslag*		10,000
21	Statens fiskehamnar, *reservationsanslag*		230,000
22	Statsunderstödda fiskehamnar, *reservationsanslag*		325,000
23	Handelshamnar och farleder, *reservationsanslag*		350,000
24	Underhåll av fiskehamnar, *reservationsanslag*		50,000
25	Uthamn för Haparanda och Tornedalen, *reservationsanslag*		200,000
26	Upprensning av farled förbi Långören till Torhamnsfjärden, *reservationsanslag*		75,000
27	Vissa med upprensning av Oxdjupet sammanhängande utgifter		10,000
			1,250,000
	Säger för väg- och vattenbyggnadsväsendet	**13,367,500**	**55,445,500**
	C. Vägtrafikväsendet.		
1	Bidrag till vissa kommunikationsändamål, *reservationsanslag*	40,000	
2	Bidrag till skjutsentreprenader, *förslagsanslag*	40,000	
3	Registrering av motorfordon, *förslagsanslag*		30,000
4	Besiktning av motorfordon, *förslagsanslag*		1,050,000
	Säger för vägtrafikväsendet	**80,000**	**1,080,000**

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	D. Luftfartsväsendet.		
1	Understöd av regelbunden luftfart, *reservationsanslag*		600,000
2	Radiotjänst för luftfarten		40,000
3	Instrumentutrustning och försök med instrumentflygning, *reservationsanslag*		20,000
4	Belysningsanordningar å Bulltofta flygplats, *reservationsanslag*		5,000
5	Utredning rörande luftfartsled Stockholm—Malmö, *reservationsanslag*		2,000
6	Bidrag till uppförande av en hangar vid Stockholms stads flyghamn vid Lindarängen, *reservationsanslag*		94,000
7	Väderlekstjänst för luftfarten		36,000
8	Telegramkostnader för väderlekstjänst för luftfarten, *förslagsanslag*		7,000
9	Biträde vid handläggning av ärenden rörande luftfart		11,600
10	Extra besiktningar av luftfartyg		1,000
	Säger för luftfartsväsendet		**816,600**
	E. Byggnadsväsendet.		
	Byggnadsstyrelsen m. m.:		
1	Byggnadsstyrelsen, *förslagsanslag*	256,300	
2	Byggnadsstyrelsens verksamhet, *förslagsanslag*		133,000
3	Länsarkitekter, *förslagsanslag*		82,000
4	Mätningar m. m. av kulturhistoriskt märkliga byggnader, *reservationsanslag*	3,500	
		259,800	215,000
	Kronans publika hus:		
	Löpande underhåll m. m.:		
5	Byggnader och reparationer, *reservationsanslag* 525,000		
6	Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader och reparationer 850,000		
7	Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm, *förslagsanslag* 60,000	585,000	850,000
	Nybyggnader och särskilt beslutade reparations- och ändringsarbeten m. m.:		
8	Restaurering av slottskapellet och södra portiken å Stockholms slott, *reservationsanslag* 59,000		
9	Nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli, *reservationsanslag* 650,000		

			Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
10	Ämbetsbyggnad å tomterna nr 8 och 9 i kvarteret Grönlandet södra i Stockholm, *reservationsanslag*	713,000		
11	Ersättning till Uppsala läns hushållningssällskap för överlåtelse till länsstyrelsen av vissa lokaler	3,000		
12	Om- och tillbyggnad av residensbyggnaden i Nyköping, *reservationsanslag*	125,000		
13	Restaureringsarbeten å Gripsholms slott, *reservationsanslag*	35,000		
14	Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Östergötlands län, *reservationsanslag*	150,000		
15	Inköp av tomt samt uppförande däråv nybyggnad för lantmäterikontoret i Kronobergs län, *reservationsanslag*	85,000		
16	Nybyggnad för länsstyrelsen i Malmöhus län, *reservationsanslag*	50,000		
17	Möbler samt arkivinredning m. m. för länsstyrelsen i Malmöhus län, *reservationsanslag*	100,000		
18	Konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin, *reservationsanslag*	30,000		
19	Inköp av visst markområde vid länsresidenset i Härnösand m. m.	20,800		
20	Vissa smärre ombyggnadsarbeten, *reservationsanslag*	94,800		2,115,600
			585,000	2,965,600
	Säger för byggnadsväsendet		**844,800**	**3,180,600**
	F. Diverse.			
1	Ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor, *förslagsanslag*			15,000
2	Bidrag till utgivande av tidskriften »Brandskydd»			2,000
3	Bidrag till utgivande av »Brandkårstidskrift»			2,000
4	Bidrag till upprättande av en regionplan för Stockholm med omgivningar, *reservationsanslag*			19,000
5	Bidrag till Övre finnbygdens belysningsförening u. p. a.			92,500
6	Postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser, *förslagsanslag*		4,500,000	
7	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*		65,000	
8	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag*		85,000	
9	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*		75,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
10	Extra utgifter, *reservationsanslag*	20,000	
11	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		* 25,000
12	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		140,000
13	Tryckningskostnader, *förslagsanslag*	15,000	
	Säger för diverse	**4,760,000**	**295,500**
	Summa	**19,253,300**	**60,843,700**

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

VII. Sjunde huvudtiteln. Finansdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Departementet.		
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, *förslagsanslag*	248,400	
3	Ökad föredragning i regeringsrätten		35,000
	Säger för departementet	**272,400**	**35,000**
	B. De centrala ämbetsverken m. m.		
1	Kammarkollegium, *förslagsanslag*	285,400	
2	Statskontoret, *förslagsanslag*	317,400	
	Mynt- och justeringsverket:		
3	Mynt- och justeringsverket, *förslagsanslag*	404,500	
4	Mynt- och justeringsverkets verksamhet		31,600
5	Vissa engångsutgifter för mynt- och justeringsverket		24,500
		404,500	56,100
	Kammarrätten:		
6	Kammarrätten, *förslagsanslag*	355,200	
7	Kammarrättens verksamhet		166,400
8	Ersättningar åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering, *förslagsanslag*		12,000
		355,200	178,400
	Statistiska centralbyrån:		
9	Statistiska centralbyrån, *förslagsanslag*	297,200	
10	Bibliotekets underhållande, *reservationsanslag*	4,000	
11	Inbindning av böcker i biblioteket		4,000
12	Statistiska centralbyråns verksamhet, *reservationsanslag*		5,700
13	Personal vid 1930 års allmänna folkräkning, *reservationsanslag*		158,100
		301,200	167,800

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Bank- och fondinspektionen:		
14	Bankinspektionen, *förslagsanslag*	80,000	
15	Fondinspektionen, *förslagsanslag*	60,000	
		140,000	
16	Sparbanksinspektionen, *förslagsanslag*	75,000	
17	Tillsyn över sparbankernas förvaltning, *förslagsanslag*	200,000	
	Riksräkenskapsverket:		
18	Riksräkenskapsverket, *förslagsanslag*	423,700	
19	Riksräkenskapsverkets verksamhet		16,700
20	Allmänna civilförvaltningens lönenämnd		20,000
21	Statens bostadsnämnd		8,000
22	Statens tryckerisakkunnige jämte erforderliga biträden m. m.		26,700
	Säger för de centrala ämbetsverken m. m.	**2,502,400**	**473,700**
	C. Skatteomkostnader.		
1	Tullverket, *förslagsanslag*	16,631,500	
2	Särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m., *reservationsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		600,000
	Kontrollstyrelsen:		
3	Kontrollstyrelsen, *förslagsanslag*	207,100	
4	Kontrollstyrelsens verksamhet		23,900
5	Kontroll å tillverkningsavgifter, *förslagsanslag*	350,000	
6	Stämpelomkostnader, *förslagsanslag*	350,000	
7	Kostnader för årlig taxering, *förslagsanslag*	3,400,000	
8	Observations- och uppbördsprocenter m. m., *förslagsanslag*	30,000	
	Säger för skatteomkostnader	**20,968,600**	**623,900**
	D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.		
1	Ersättning till städerna för mistad tolag, *förslagsanslag*	7,000,000	
2	Städers friheter, *förslagsanslag*	40,000	
3	Ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel	1,401,732	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel	3,100,000	
5	Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter, *förslagsanslag*, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel	40,000	
6	Inlösen av skattefrälseräntor, *förslagsanslag*		90,000
7	Ersättning för skattefrälseräntor, *förslagsanslag*		30,000
8	Avlösning av frälseskatteräntor, *förslagsanslag*		20,000
9	Bidrag till skattetyngda kommuner, *förslagsanslag*	5,600,000	
	Säger för ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.	**17,181,732**	**140,000**
	E. Diverse.		
1	Staten åliggande kommunala och andra utskylder, *förslagsanslag*		40,000
2	Svenska stadsförbundet		4,000
3	Svenska landskommunernas förbund		4,000
4	Internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag		1,500
5	Internationella byrån i Paris för mått och vikt, *förslagsanslag*		1,000
6	Internationella tulltariffbyrån i Bryssel, *förslagsanslag*		3,300
7	Kammarrättens årsbok, *förslagsanslag*		5,000
8	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*	30,000	
9	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag*	200,000	
10	Tryckningskostnader, *förslagsanslag*	140,068	
11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*	260,000	
12	Extra utgifter, *reservationsanslag*	60,000	
13	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		* 225,000
14	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		2,150,000
15	Avlöningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, *förslagsanslag*		40,000
	Säger för diverse	**690,068**	**2,473,800**
	Summa	**41,615,200**	**3,746,400**

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

VIII. Åttonde huvudtiteln. Ecklesiastikdepartementet.

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Departementet.				
1	Departementschefen			24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, *förslagsanslag*			258,800	
3	Förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli				6,048
	Säger för departementet			**282,800**	**6,048**
	B. Arkiv, bibliotek och museer.				
	Arkiv.				
	Riksarkivet:				
1	Riksarkivet, *förslagsanslag*	167,800			
2	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten för riksarkivet, *reservationsanslag*	2,000			
3	Fortsatt utgivande genom riksarkivet av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia, *reservationsanslag*	8,000			
4	Åtgärder för riksarkivets sigillvård, *reservationsanslag*		5,000		
5	Expedition i riksarkivets nya lokaler vid Östermalmsgatan i Stockholm		4,000	177,800	9,000
	Landsarkiven:				
6	Landsarkiven m. m., *förslagsanslag*	101,600			
7	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten för landsarkiven m. m., *reservationsanslag*	1,800			
8	Inköp av böcker för ett referensbibliotek i Östersund, *reservationsanslag*		1,000		
9	Byggnad för ett landsarkiv i Härnösand, *reservationsanslag*		50,000	103,400	51,000
				281,200	60,000

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Bibliotek.				
	Kungl. biblioteket:				
10	Kungl. biblioteket, *förslagsanslag*	273,200			
11	Bokinköp och bokbindning för kungl. biblioteket, *reservationsanslag*		20,000		
12	Ökning av kungl. bibliotekets arbetskrafter		8,500		
13	Sveriges offentliga biblioteks gemensamma accessionskatalog		12,500		
14	Katalogiseringsarbeten inom kungl. biblioteket		29,800		
15	Undersökning av i kammararkivet och riksarkivet befintliga äldre arkivalieomslag m. m.		4,100	273,200	74,900
	Stifts- och landsbiblioteket i Linköping:				
16	Avlöningar, *förslagsanslag*	14,300			
17	Bokinköp, inbindning och vissa expenser, *reservationsanslag*	8,000			
18	Förstärkning av reservationsanslaget till bokinköp, inbindning och vissa expenser		2,000	22,300	2,000
19	Pedagogiska biblioteket				7,000
20	Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Geneviève-biblioteket i Paris				1,500
				295,500	85,400
	Museer.				
	Nationalmuseet:				
	Museet:				
21 a	*Förslagsanslag*	155,900			
	Reservationsanslag:				
21 b	Målnings- och skulptursamlingarnas ökande	30,000			
21 c	Inlösen av svenska konstnärers arbeten	25,000			
21 d	Handtecknings- och gravyrsamlingarnas ökande	6,500			
21 e	Samlingarnas vård och underhåll	11,000			
21 f	Ökande av samlingen av konsthantverk	8,000			
21 g	Utländska studieresor	—			
21 h	Boksamlingen	4,000			
22	Förstärkning av arbetskrafterna vid museet		15,800		

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
23	Museets depositionsavdelnings konstbildande verksamhet, *reservationsanslag*		8,500		
24	Försäkring och transport av konstföremål, *reservationsanslag*		2,500		
25	Konservering av handteckningsoch gravyrsamlingar inom museet, *reservationsanslag*		5,000		
26	Portföljer för vissa äldre samlingar av handteckningar och gravyrer m. m., *reservationsanslag*		5,000		
27	Konserveringsarbeten för statens tavelsamlingar å Gripsholms och Drottningholms slott, *reservationsanslag*		12,000	240,400	48,800
	Livrustkammaren:				
28	Avlöningar, *förslagsanslag*	38,500			
29	Underhåll och vård av samlingarna, *reservationsanslag*		24,000		
30	Förhyrande av ökade lokaler		1,100	38,500	25,100
	Naturhistoriska riksmuseet:				
	Gemensamma anslag:				
31	Avlöningar m. m., *förslagsanslag*	230,000			
32	Tjänsteresor för intendenter och assistenter, *reservationsanslag*	2,000			
33	Samlingar m. m., *reservationsanslag*	93,695			
34	Särskilt arvode åt en vaktmästare, tillika trädgårdsskötare		300		
35	Förstärkning av den i reservationsanslaget till samlingar m. m. ingående anslagsposten till ordnande, vård och förökande av samlingarna m. m.		10,000		
36	Förstärkning av vissa i reservationsanslaget till samlingar m. m. ingående anslagsposter till expenser m. m.		20,475		
	Botaniska avdelningen:				
37	Ordnande och preparering av vissa samlingar inom botaniska avdelningen		4,000		
38	Nya herbarieskåp för botaniska avdelningen, *reservationsanslag*		3,000		
39	Arbetsbiträde m. m. vid botaniska avdelningen		3,150		
40	Ordnande av framlidne kyrkoherden S. J. Enanders Salixsamlingar, *reservationsanslag*		5,450		

			Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Paleozoologiska avdelningen:			
41	Arbetsbiträde vid paleozoologiska avdelningen	2,520		
42	Ritnings- och retuscheringsarbeten för paleozoologiska avdelningen	1,000		
43	Fortsatt bearbetning av visst vetenskapligt material, tillhörigt paleozoologiska avdelningen, *reservationsanslag*	3,500		
44	Instrument för paleozoologiska avdelningen, *reservationsanslag*	2,000		
	Evertebratavdelningen:			
45	Vetenskapligt biträde för bearbetning av vissa samlingar å evertebratavdelningen	4,000		
	Entomologiska avdelningen:			
46	Nya skåp m. m. för entomologiska avdelningen, *reservationsanslag*	5,000		
	Vertebratavdelningen:			
47	Nya skåp för vertebratavdelningen, *reservationsanslag*	5,730		
	Etnografiska avdelningen:			
48	Arbetsbiträde vid etnografiska avdelningen	2,400		
49	Uppvärmning m. m. av vissa lokaler för etnografiska avdelningen, *reservationsanslag*	5,840		
50	Fortsatt iordningställande av f. d. livregementets dragoners kasernetablissement till etnografiskt museum m. m., *reservationsanslag*	230,000	325,695	308,365
51	Nordiska museet			190,000
52	Kulturhistoriska museet i Lund			30,000
53	Musikhistoriska museet			4,000
54	Svenska skolmuseet			4,000
			604,595	610,265
	Säger för arkiv, bibliotek och museer		**1,181,295**	**755,665**
	C. Kyrkliga ändamål.			
	Kleresistaten.			
1	Kleresistaten, *förslagsanslag*		140,000	
2	Lappmarks ecklesiastikverk, kyrkliga ändamål, *förslagsanslag*		3,000	
3	Ersättning för prästerskapets tionde, *förslagsanslag*		4,600,000	
4	Ersättning för vissa prästerskapet tilldelade statsanslag		301,250	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
5	Ersättning åt vissa församlingar till följd av lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet, *förslagsanslag*	40,000	
6	Pastor vid svenska Gustafsförsamlingen i Köpenhamn	6,000	
7	Pastor vid svenska Victoriaförsamlingen i Berlin	6,000	
8	Pastor vid svenska Sofiaförsamlingen i Paris	6,000	
9	Pastor vid svenska Olaus Petri-församlingen i Hälsingfors	6,000	
10	Stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket		3,600
11	Religiös och social verksamhet bland svenskar i vissa utländska hamnstäder		45,500
12	Dyrtidstillägg åt för religiös och social verksamhet bland svenskar i vissa utländska hamnstäder anställda präster, *förslagsanslag*		15,000
13	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, *förslagsanslag*		10,000
		5,108,250	74,100
	Domkapitlens expeditioner.		
14	Domkapitlens expeditioner, *förslagsanslag*	279,300	
15	Ändrings- och reparationsarbeten å domkapitelshuset i Strängnäs, *reservationsanslag*		40,000
	Kyrkors underhåll m. m.		
	Kyrkors underhåll:		
16	Underhåll 2,028		
17	Ersättningar, *förslagsanslag* 275,000	277,028	
18	Bidrag till uppförande i Hälsingfors av en svensk kyrka m. m., *reservationsanslag*		25,000
	Säger för kyrkliga ändamål	**5,664,578**	**139,100**
	D. Akademier m. m.		
	Svenska akademien.		
1	Akademien	8,250	
	Vetenskapsakademien.		
2	Akademien	10,000	
3	Katalog över svensk naturvetenskaplig litteratur m. m.		3,000
4	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar, *reservationsanslag*		4,100
5	Sveriges anslutning till den baltisk-geodetiska kommissionen m. m.		2,875
		10,000	9,975

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien.				
	Akademien:				
6 a	*Förslagsanslag*		99,750		
	Reservationsanslag:				
6 b	Underhåll och förökande av de under akademiens inseende ställda samlingar	18,000			
6 c	Tryckningskostnader samt utgivande av planschverk över fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m.	14,000			
6 d	Underhåll och fortsättning av inredningen i statens historiska museum och myntkabinettet	4,000			
6 e	Undersökning och beskrivning av fäderneslandets fornlämningar	6,000			
6 f	Transporter, lyshållning och vissa andra expensutgifter	15,000			
6 g	Fornlämningars vård	10,000			
6 h	Vård och underhåll av Visby ruiner och andra byggnadsminnesmärken	7,000	74,000	173,750	
7	Ökade medel för fornminnesvården, *reservationsanslag*				10,000
8	Omedelbara iståndsättningsåtgärder å vissa byggnadsminnesmärken, *reservationsanslag*				20,000
9	Ökade medel till avlönande av icke-ordinarie befattningshavare vid akademien				45,450
10	Tillfällig ökning av akademiens arbetskrafter				11,850
11	Resekostnads- och traktamentsersättningar åt befattningshavare vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien m. m., *förslagsanslag*				35,000
12	Vakthållning för öppethållande av statens historiska museum				8,900
13	Statens historiska museums upplysnings- och propagandaverksamhet				4,000
14	Inventering och konservering av vissa samlingar inom statens historiska museum m. m., *reservationsanslag*				15,000
15	Vård och underhåll av antikvariskt-numismatiska biblioteket, *reservationsanslag*				5,000
16	Underhåll av antikvariskt-topografiska arkivet, *reservationsanslag*				1,500
17	Instrumentutrustning för akademien, *reservationsanslag*				1,600
18	Vetenskaplig grävningsundersökning av krigargravarna å den s. k. Korsbetningen utanför Visby m. m., *reservationsanslag*				5,000

			Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
19	Nybyggnad för statens historiska museum m. m., *reservationsanslag*			*150,000
20	Iståndsättande av Ovikens ödekyrka, *reservationsanslag*			10,000
21	Komplettering av monterutrustningen för den ostasiatiska arkeologiska samlingen, *reservationsanslag*			15,200
22	Lokalhyra för den ostasiatiska arkeologiska samlingen m. m.			38,000
			173,750	376,500
	Akademien för de fria konsterna.			
	Akademien:			
23	Avlöningar m. m., *förslagsanslag*	125,200		
24	Undervisningsmateriel m. m., *reservationsanslag*	41,300	166,500	
25	Förstärkning av vissa anslagsposter i reservationsanslaget till undervisningsmateriel m. m.			15,600
26	Skolan för dekorativ konst			20,600
27	Förstärkning av den i reservationsanslaget till undervisningsmateriel m. m. ingående anslagsposten till skandinaviska konstnärsföreningen i Rom			500
28	Extra lärare i materiallära vid konsthögskolan			3,500
29	Reparationsarbeten i de åt konsthögskolan upplåtna lokalerna i konstakademiens hus vid Fredsgatan i Stockholm, *reservationsanslag*			5,500
			166,500	45,700
	Musikaliska akademien.			
	Akademien:			
30	Avlöningar m. m., *förslagsanslag*	155,860		
31	Materiel och expenser m. m., *reservationsanslag*	6,740		
32	Stipendier m. m., *reservationsanslag*	25,000	187,600	
33	Förstärkning av reservationsanslaget till materiel och expenser m. m.			16,500
34	Bindning av böcker och musikalier i akademiens bibliotek, *reservationsanslag*			3,500
35	Biträde åt bibliotekarien hos akademien vid vården av biblioteket			1,500
36	Ökad undervisning i pianospelning och harmonilära			3,000
37	Kurser för utbildande av kyrkomusiker			12,500
			187,600	37,000
	De kungl. teatrarna.			
38	Kungl. operan		150,000	
39	Brandförsäkring av viss staten tillhörig, huvudsakligen i operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad förvarad lösegendom m. m.			13,147
40	Brandskyddsanordningar i operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad, *reservationsanslag*			55,000
			150,000	68,147
	Säger för akademier m. m.		**696,100**	**537,322**

* Beräknat belopp.

			Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.			
	Universitetskanslersexpeditionen.			
1	Expeditionen, *förslagsanslag*		23,450	
	Uppsala universitet.			
	Universitetet:			
2	Universitetsstaten	1,381,804		
3	Avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets samlingar och inrättningar m. m., *förslagsanslag*	377,400	1,759,204	
4	Avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m.			34,780
5	Uppehållande av den praktisk-teologiska undervisningen			10,000
6	Arvode till en ledare av den propedeutiska kursen i civilrätt m. m.			2,000
7	Materiel för vissa institutioner m. m., *reservationsanslag*			76,700
8	Upprätthållande av verksamheten å psykologiska laboratoriet, *reservationsanslag*			1,600
9	Uppförande och inredning av en byggnad för paleontologiska institutionen, *reservationsanslag*			241,000
10	Komplettering av institutionens för allmän och analytisk kemi utrustning med instrument och apparatur, *reservationsanslag*			8,210
11	Om- och tillbyggnad av anatomiska institutionen, *reservationsanslag*			200,000
12	Omläggning av fysiologiska institutionens värmeledning m. m., *reservationsanslag*			16,850
13	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, *reservationsanslag*			109,500
14	Ytterligare medel till materiel m. m. för vissa institutioner, *reservationsanslag*			80,000
			1,759,204	780,640
	Lunds universitet.			
	Universitetet:			
15	Universitetsstaten	1,240,700		
16	Avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets samlingar och inrättningar m. m., *förslagsanslag*	267,600	1,508,300	
17	Avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m.			46,335
18	Uppehållande av den praktisk-teologiska undervisningen			10,000
19	Bidrag till utgifter för en stiftelse för svensk folkminnesforskning			12,700
20	Materiel för vissa institutioner m. m., *reservationsanslag*			51,225

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
21	Ändrings- och reparationsarbeten i universitetshuset, *reservationsanslag*		52,500
22	Inredning och möblering av vissa lokaler för humanistiska sektionens seminarier, *reservationsanslag*		20,000
23	Installation av värmeanläggning m. m. i den s. k. gamla observatoriebyggnaden, *reservationsanslag*		10,500
24	Ombyggnad av person- och varuhissen inom universitetsbiblioteket, *reservationsanslag*		11,400
25	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, *reservationsanslag*		95,000
26	Ytterligare medel till materiel m. m. för vissa institutioner, *reservationsanslag*		103,000
		1,508,300	412,660
	Karolinska mediko-kirurgiska institutet.		
	Institutet:		
27	Avlöningar för professorer och lärare m. fl. 176,700		
28	Avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid institutet och dess institutioner, *förslagsanslag* 91,100	567,800	
29	Avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m.		99,658
30	Materiel m. m. för vissa institutioner och kliniker, *reservationsanslag*	81,100	
31	Undervisning i medicinsk rörelsebehandling	8,250	
32	Ökade medel till materiel i allmänhet, *reservationsanslag*		25,325
33	Materiel m. m. för vissa institutioner, *reservationsanslag*		33,500
34	Materiel m. m. för psykiatriska kliniken, *reservationsanslag*		500
35	Ny kylanläggning i patologiska institutionens bårhus, *reservationsanslag*		11,500
		657,150	170,483
	Tandläkarinstitutet.		
36	Avlöningar m. m., *förslagsanslag*	95,100	
37	Institutets verksamhet, *förslagsanslag*		148,500
38	Extra lärarkrafter vid institutet		15,500
39	Ändring och utrustning av vissa lokaler å tandfyllningsavdelningen, *reservationsanslag*		47,095
40	Anordnande av särskilda undervisningskurser vid institutet		6,000
		95,100	217,095
	Universitetssjukhus.		
	Akademiska sjukhuset i Uppsala:		
41	Akademiska sjukhuset, *förslagsanslag*	110,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund:		
42	Bidrag till driftkostnaderna under år 1930 62,628		
43	Ändrings- och tillbyggnadsarbeten inom medicinska kliniken m. m., *reservationsanslag* 20,000		82,628
	Karolinska sjukhuset:		
44	Uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset m. m., *reservationsanslag*		* 750,000
	Serafimerlasarettet:		
45	Understöd och ersättningar	120,750	
46	Ökade medel för lasarettets verksamhet		510,000
	Allmänna barnbördshuset i Stockholm:		
47	Allmänna barnbördshuset i Stockholm	24,853	
48	Verksamheten vid allmänna barnbördshuset i Stockholm		127,487
		255,603	1,470,115
	Gemensamma universitetsändamål.		
49	Klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater		10,900
50	Tryckning av doktorsavhandlingar vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, *reservationsanslag*		30,000
51	Tryckning av doktorsavhandlingar vid högskolorna i Stockholm och Göteborg, *reservationsanslag*		6,000
52	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer		1,500
53	Institut d'études scandinaves vid Paris universitet		2,000
54	Utgivande i tryck av anteckningar efter juridiska föreläsningar vid rikets universitet, *reservationsanslag*		10,000
55	Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl. vid rikets universitet samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, *reservationsanslag*		20,000
56	Resestipendier åt obefordrade vetenskapsidkare vid universiteten i Uppsala och Lund, *reservationsanslag*		15,000
57	Ersättningar åt sakkunniga i akademiska befordringsärenden, *förslagsanslag*	9,000	
58	Forskarstipendier för docenter vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, *reservationsanslag*		35,000
59	Uppehållande vid universitetet i Dorpat i republiken Estland av en professur i svenska språket och litteraturen		7,500
		9,000	137,900

* Beräknat belopp.

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Rasbiologiska institutet.				
60	Avlöning åt chefen för institutet			12,000	
61	Institutets verksamhet, *reservationsanslag*				65,000
62	Bidrag till tryckning av första delen av institutets arbete om de svenska lapparnas rasbiologi, *reservationsanslag*				10,000
				12,000	75,000
	Farmaceutiska institutet.				
63	Avlöningar, *förslagsanslag*			74,750	
64	Materialier m. m., *reservationsanslag*			22,900	
				97,650	
	Säger för universiteten, den medicinska undervisningen m. m.			**4,417,457**	**3,263,893**
	F. Tekniska högskolan m. m.				
	Tekniska högskolan.				
	Högskolan:				
1	Avlöningar, *förslagsanslag*		720,890		
	Vissa omkostnader för uppehållande av högskolans verksamhet:				
2	Stipendier åt lärare för utrikes studieresor, *reservationsanslag*	4,500			
3	Stipendier åt elever, *reservationsanslag*	5,000			
4	Materiel m. m., *reservationsanslag*	325,000	334,500	1,055,390	
5	Ökade medel till samlingar och laborationer				43,000
6	Ökade medel till uppvärmning, belysning och diverse utgifter				47,000
7	Nyanskaffning av apparater och instrument för vissa institutioners laboratorier, *reservationsanslag*				20,000
8	Reparation av högskolans modellsamling, *reservationsanslag*				2,000
9	Bokinköp, bokbindning m. m. för högskolans bibliotek, *reservationsanslag*				5,000
10	Inredning av laboratoriet för hyttmekanik samt järnets bearbetning och behandling, *reservationsanslag*				40,000
				1,055,390	157,000
	Chalmers tekniska institut.				
	Institutet:				
11	Avlöningar, *förslagsanslag*		270,500		
	Vissa omkostnader för uppehållande av institutets verksamhet:				

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
12	Stipendier och premier åt elever, *reservationsanslag* 600		
13	Materiel m. m., *reservationsanslag* 62,000 62,600	333,100	
14	Avlöningsförbättring m. m. åt innehavarna av de å övergångsstat för institutet uppförda befattningarna		3,300
15	Ökade medel till uppvärmning, belysning och diverse utgifter		17,000
16	Ökade medel till bibliotek, samlingar och laboratorier		10,000
17	Täckande av en vid utgången av budgetåret 1929/1930 uppkommen brist i institutets anslag till bibliotek, samlingar och laboratorier		8,600
18	Inköp av apparatur m. m. för organiskt-kemiska laboratoriet, *reservationsanslag*		7,000
19	Uppehållande av undervisning rörande arbetsledningens praktiskt-ekonomiska, sociala, yrkeshygieniska och arbetspsykologiska problem		1,500
		333,100	47,400
	Säger för tekniska högskolan m. m.	**1,388,490**	**204,400**
	G. Skolöverstyrelsen.		
1	Skolöverstyrelsen, *förslagsanslag*	576,800	
2	Inspektion och sakkunniga biträden hos skolöverstyrelsen		10,500
3	Byggnadssakkunnigt biträde hos skolöverstyrelsen ...		4,800
4	Expeditionsvaktsgöromål hos skolöverstyrelsen		1,800
	Säger för skolöverstyrelsen	**576,800**	**17,100**
	H. Allmänna läroverken m. m.		
	Högre lärarinneseminariet.		
1	Högre lärarinneseminariet	149,985	
2	Diverse behov vid högre lärarinneseminariet		58,960
3	Arvoden åt extra lärare, timlärare och vikarier vid högre lärarinneseminariet		39,420
		149,985	98,380
	Allmänna läroverken.		
4	Allmänna läroverken, *reservationsanslag*	8,513,000	
5	Ålderstillägg åt lärarpersonalen vid de allmänna läroverken, *förslagsanslag*	1,247,000	
6	Arvoden åt extra och vikarierande ämneslärare vid de allmänna läroverken m. m.		936,920
7	Arvodesförhöjning åt vissa extra ordinarie ämneslärare vid högre lärarinneseminariet, allmänna läroverk och statens folkskoleseminarier, *förslagsanslag*		*100,000

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
8	Personliga lönetillägg till vissa ordinarie övningslärare, *förslagsanslag*		3,000
9	Understöd åt extra ordinarie lärare vid de allmänna läroverken under förfall på grund av sjukdom, *förslagsanslag*	3,000	
10	Extra arvoden åt teckningslärare vid de allmänna läroverken		142,660
11	Extra arvoden åt gymnastiklärare vid de allmänna läroverken		140,460
12	Extra arvoden åt musiklärare vid de allmänna läroverken		60,430
13	Extra arvoden åt lärarinnor i kvinnligt handarbete vid de allmänna läroverken		60,750
14	Undervisning i manlig slöjd vid de allmänna läroverken, *förslagsanslag*	56,800	
15	Undervisning i hushållsgöromål		7,200
16	Arvoden åt skolläkare vid de allmänna läroverken, *förslagsanslag*		62,000
17	Upprätthållande vid ett högre allmänt läroverk i Göteborg av provårskurs för blivande lärare vid de allmänna läroverken		14,700
18	Undervisning genom infödda lärare i tyska, engelska och franska vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter		10,500
19	Undervisning i norska och danska språken vid högre läroanstalter		3,000
20	Svensk studiekurs i Frankrike		1,000
21	Bidrag till täckande av utgifter för allmänna läroverkens ljus- och vedkassor, *förslagsanslag*		284,000
22	Bokinköp och bokbindning för biblioteken vid de allmänna läroverken, *reservationsanslag*		85,000
23	Resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de allmänna läroverken, *reservationsanslag*		15,000
24	Resestipendier för lärare vid de allmänna läroverken, särskilt vid de läroverk, där provårskurs är anordnad, *reservationsanslag*		6,000
		9,819,800	1,932,620
	Kommunala mellanskolor.		
25	Kommunala mellanskolor, *förslagsanslag*	1,370,000	
26	Undervisning i manlig och kvinnlig slöjd samt handarbete vid kommunala mellanskolor, *förslagsanslag*	23,000	
27	Tillfällig löneförbättring till lärarpersonalen vid kommunala mellanskolor, *förslagsanslag*		270,000
28	Resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid kommunala mellanskolor, *reservationsanslag*		4,000
		1,393,000	274,000

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Kommunala flickskolor.				
29	Kommunala flickskolor, *förslagsanslag*			165.000	
30	Tillfällig löneförbättring till lärarpersonalen vid kommunala flickskolor, *förslagsanslag*				33,500
	Privatläroverken.				
	Privatläroverken:				
	Gemensamt *reservationsanslag:*				
31 a	Enskilda mellanskolor	20,000			
31 b	Högre flickskolor	450,800			
31 c	Högre goss- och samskolor	222,200			
31 d	Enskilda lärarinneseminarier	7,000		700,000	
32	Lönetillägg åt lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, *förslagsanslag*			530,000	
33	Bidrag till de statsunderstödda enskilda läroanstalternas vikariatskassa, *förslagsanslag*			18,000	
34	Tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid privatläroverken, *förslagsanslag*				2,236,000
35	Ersättning åt vissa lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, *förslagsanslag*				23,000
36	Understöd åt kommunalt gymnasium, som är förenat med en statens realskola, *reservationsanslag*				34,000
37	Understöd till utbildningskurser för lärarinnor i hushållsgöromål				16,000
38	Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala				80,000
39	Understöd till vissa anstalter för utbildande av lärarinnor i handarbete				19,000
40	Resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid privatläroverk, *reservationsanslag*				6,000
				1,248,000	2,414,000
	Säger för allmänna läroverken m. m.			**12,775,785**	**4,752,500**
	I. Folkundervisningen.				
	Anstalter för lärarutbildning.				
	Folkskoleseminarier:				
	Gemensamt *reservationsanslag:*				
1a	Folkskoleseminarierna	1.620,000			
1b	Stipendier för elever vid folkskoleseminarier	217,000	1,837,000		
2	Studentkurser och parallellavdelningar vid vissa folkskoleseminarier m. m., *reservationsanslag*		74.000		

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3	Ålderstillägg åt lärare vid folkskoleseminarierna, *förslagsanslag*	200,000			
4	Hyresersättning till rektorerna vid vissa folkskoleseminarier		15,500		
5	Hyresbidrag till lärare vid folkskoleseminarierna i Stockholm och Göteborg, *förslagsanslag*		14,000		
6	Lärares vid folkskoleseminarierna studiebesök vid folkskolor, *reservationsanslag*		4,000		
7	Utbildningskurs för lärare vid hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn, *reservationsanslag*		9,000	2,037,000	116,500
	Småskoleseminarier:				
8	Statens småskoleseminarier, *reservationsanslag*	178,000			
9	Verksamheten vid statens småskoleseminarium i Hagaström, *reservationsanslag*		36,000		
10	Understöd åt småskoleseminarier, *förslagsanslag*	310,000			
11	Stipendier åt elever vid småskoleseminarier, *reservationsanslag*	65,000			
12	Tillfällig löneförbättring för lärare vid småskoleseminarier, inrättade av landsting eller stad, som ej deltager i landsting, *förslagsanslag*		49,000	553,000	85,000
	Lärares fortbildning:				
13	Allmänna fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor, *reservationsanslag*		60,000		
14	Resestipendier åt lärare vid till folkundervisningen hörande läroanstalter, *reservationsanslag*		25,000		85,000
				2,590,000	286,500
	Folkskolinspektionen.				
15	Avlöning m. m. åt folkskolinspektörer, *förslagsanslag*			345,000	
16	Tilläggsersättning för expenser åt folkskolinspektörer				10,400
17	Resekostnadsersättning åt folkskolinspektörer, *förslagsanslag*			250,000	
18	Gymnastikinspektionen, *förslagsanslag*				70,000
				595,000	80,400

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Folkskolor.		
19	Avlöning åt lärare vid folkskolor, *förslagsanslag*	51,000,000	
20	Utjämning av kostnaderna för folkskoleväsendet, *förslagsanslag*		8,800,000
21	Provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor, *förslagsanslag*		5,720,000
22	Folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränsorter, *förslagsanslag*	550,000	
23	Statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet i vissa av rikets nordligaste gränsorter, *reservationsanslag*		325,000
24	Lappmarks ecklesiastikverk, folkbildningsändamål, *förslagsanslag*	200,000	
25	Särskilt lönetillägg åt lärare i lappmarksförsamlingar med icke finsktalande befolkning samt i Överkalix församling, *förslagsanslag*	73,000	
26	Särskilt understöd till skolväsendet i skoldistrikt inom Norrland och Dalarna på grund av kronoparkskolonisation m. m., *förslagsanslag*		30,000
27	Statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, *reservationsanslag*		300,000
28	Avlönande av föreståndarinna och biträdande föreståndarinna för skolhem eller arbetsstuga inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, *förslagsanslag*	35,000	
29	Skytteanska skolan i Tärna, *förslagsanslag*	18,500	
30	Bidrag till skolhemsbyggnader och deras inredning i skoldistrikt inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, *reservationsanslag*		100,000
31	Inackorderingsbidrag för vissa skolpliktiga barn inom Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter	548,000	
32	Bidrag för anordnande av skolskjutsar för skolpliktiga barn		75,000
33	Bidrag till vissa kostnader för skolundervisning åt lots- och fyrpersonalens barn, *förslagsanslag*	39,000	
34	Avlönande av lärare åt vid statsunderstödda sjukvårdsanstalter och vid vissa barnhem intagna barn i skolåldern, *förslagsanslag*		47,500
35	Anordnande av slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, *förslagsanslag*	3,180,000	
36	Anordnande av undervisning i hushållsgöromål i egentlig folkskola, *förslagsanslag*	295,000	
37	Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor, *reservationsanslag*	5,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
38	Understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor, *förslagsanslag*	90,000	
39	Svensk undervisning för svenska barn i utlandet		15,800
		56,033,500	15,413,300
	Fortsättningsskolor.		
40	Understöd för avlönande av lärare vid fortsättningsskolor, *förslagsanslag*	5,000,000	
41	Utbildningskurser för lärare vid fortsättningsskolor, *reservationsanslag*		138,000
	Högre folkskolor.		
42	Understöd åt högre folkskolor, *förslagsanslag*	930,000	
43	Provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid högre folkskolor, *förslagsanslag*		100,000
44	Anordnande av slöjd i högre folkskolor, *förslagsanslag*	80,000	
45	Sällskapet för folkundervisningens befrämjande, *reservationsanslag*	1,500	
		1,011,500	100,000
	Folkhögskolor.		
46	Understöd åt folkhögskolor, *förslagsanslag*	980,000	
47	Ökat understöd åt folkhögskolor, *förslagsanslag*		83,000
48	Provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folkhögskolor, *förslagsanslag*		70,000
49	Stipendier åt elever vid folkhögskolor, *förslagsanslag*	350,000	
50	Anordnande av s. k. folkhögskolekurser i Härjedalen		3,000
51	Svenska folkhögskolan i Birkas inom republiken Estland		5,000
		1,330,000	161,000
	Abnormundervisningen.		
52	Befrämjande av dövstumundervisningen, *förslagsanslag*	190,000	
53	Kyrklig själavård åt dövstumma	14,000	
54	Tidning för dövstumma		1,000
55	Tysta skolan å Lidingö		20,000
56	Svenska föreningen för dövas väl		6,000
	Institutet och förskolan för blinda å Tomteboda:		
57	Institutet och förskolan 103,150		
58	Förstärkning av anslaget till institutet och förskolan 48,000		
59	Skrivmaskiner åt avgående elever vid institutet, *reservationsanslag* 3,000		
60	Utvidgning och förbättring av lokalerna för institutet och förskolan, *reservationsanslag* 300,000	103,150	351,000

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Förskolan för blinda i Växjö:				
61	Förskolan	20,600			
62	Förstärkning av anslaget till förskolan		4,100	20.600	4,100
	Hantverksskolan i Kristinehamn för blinda:				
63	Avlöningar	17,300			
64	Materialier, expenser m. m., *reservationsanslag*	11,000			
65	Förstärkning av reservationsanslaget till materialier, expenser m. m.		11,100		
66	Uppehållande av en extra avdelning, *reservationsanslag*		6,600		
67	Fria frakter för arbetsmaterialier till blinda hantverkare, *reservationsanslag*		5,000	28,300	22,700
	Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte:				
68	Anstalten			102,400	
69	Extra ordinarie lärarpersonal och vaktmästare				7,500
70	Hantverksskolan i Uppsala för blinda kvinnor				25,000
71	Bidrag till avlönande av vikarier för lärare vid blindundervisningsanstalter, *förslagsanslag*			1,000	
72	Järnvägsresor för blindskolelever jämte åtföljande vårdare, *förslagsanslag*			6,500	
73	Tryckning av blindskrifter, *reservationsanslag*				7,000
74	De blindas förening				100,000
				465,950	544,300
	Säger för folkundervisningen			**67,025,950**	**16,723,500**
	J. Yrkesundervisningen.				
	Tekniska läroverk.				
1	Tekniska läroverk, *reservationsanslag*			463,400	
2	Fjärde parallellavdelning vid tekniska läroverket i Örebro				24,000
3	Undervisning i färgeriteknik vid tekniska elementarskolan i Norrköping				1,600
4	Parallellavdelningar vid tekniska fackskolan i Eskilstuna				6,300
5	Stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid de tekniska fackskolorna, *reservationsanslag*				5,000
6	Resestipendier åt lärare vid de tekniska läroverken och med dem jämförliga statsunderstödda läroanstalter, *reservationsanslag*				1,500
				463,400	38,400

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Handelsläroverk.		
7	Handelsgymnasier	135,000	
8	Förhöjda understöd åt handelsgymnasier		139,500
9	Resestipendier åt lärare vid statsunderstödda handelsgymnasier. *reservationsanslag*		1,000
		135,000	140,500
	Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning.		
10	Understöd för avlöning av lärare vid kommunala anstalter för yrkesundervisning, *förslagsanslag*	830,000	
11	Understöd för undervisningsmateriel åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, *förslagsanslag*	110,000	
12	Understöd för avlöning av lärare vid enskilda anstalter för yrkesundervisning, *reservationsanslag*	610,000	
13	Understöd för undervisningsmateriel åt enskilda anstalter för yrkesundervisning, *reservationsanslag*	65,000	
14	Stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, *förslagsanslag*		200,000
		1,615,000	200,000
	Särskilda anstalter för yrkesundervisning.		
	Tekniska skolan i Stockholm:		
15	Tekniska skolan i Stockholm 102,575		
16	Verksamheten vid tekniska skolan i Stockholm 33,000		
17	Inköp av en elektrisk ugn m. m. för den keramiska undervisningen vid tekniska skolan 3,000	102,575	36,000
18	Bergsskolan i Filipstad		20,000
19	Ersättning åt befattningshavare vid bergsskolan i Falun efter dennas nedläggning		10,020
20	Väv skolan i Borås		14,050
21	Dyrtidstillägg vid tekniska skolan i Stockholm, väv skolan i Borås samt bergsskolan i Falun, *förslagsanslag*		32,000
		102,575	112,070
	Utbildande av lärare för yrkesundervisningen.		
22	Åtgärder för utbildning av lärare för yrkesundervisningen m. m., *reservationsanslag*		25,000
	Säger för yrkesundervisningen	**2,315,975**	**515,970**

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	K. Folkbildningsåtgärder i övrigt.		
	Folkbibliotek.		
1	Understöd åt folkbiblioteksväsendet, *förslagsanslag*	880,000	
	Populärvetenskapliga föreläsningar m. m.		
2	Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar, *reservationsanslag*		402,000
3	Anordnande av s. k. flyttande folkhögskolekurser		40,000
4	Bidrag till arbetarnas bildningsförbund för organisations- och administrationskostnader		30,000
5	Konferenser mellan de centrala organen för folkbildningsarbetet, *reservationsanslag*		2,000
6	Bidrag till de från universiteten i Uppsala och Lund utom universitetsstäderna anordnade föreläsningskurser, *reservationsanslag*		9,500
7	Anordnande av s. k. universitetscirklar, *reservationsanslag*		13,650
8	Bidrag till sommarkurser i Göteborg, *reservationsanslag*		8,000
			505,150
	Nykterhetens främjande.		
9	Undervisnings- och upplysningsverksamhet, *reservationsanslag,* att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		200,500
10	Föreläsnings- och instruktionsverksamhet, *reservationsanslag,* att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		200,000
11	Främjande i övrigt av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder, *reservationsanslag,* att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		10,000
			410,500
	Musikföreställningar för allmänheten.		
12	Föreningar, som anordna god orkestermusik för allmänheten m. m.		57,000
	Folklig musikskola.		
13	Folkliga musikskolan i Arvika		6,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Statens biografbyrå.		
14	Statens biografbyrå, *förslagsanslag*	75,300	
15	Befrämjande av vissa i samband med biografväsendet stående ändamål. *reservationsanslag*		50,000
	Räntefria studielån.		
16	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens räntefria studielån, *förslagsanslag*		1,850
17	Nämnden för statens räntefria studielån		5,000
			6,850
	Säger för folkbildningsåtgärder i övrigt	**955,300**	**1,035,500**
	L. Åtgärder för fysisk utbildning.		
	Gymnastiska centralinstitutet:		
1	Avlöningar, *förslagsanslag*	* 106,000	
2	Materiel m. m., *reservationsanslag*	* 13,000	
3	Extra personal vid institutet m. m.		* 7,410
		119,000	7,410
4	Understödjande av gymnastik och idrott		120,000
5	Understödjande av skididrotten bland ungdomen, *reservationsanslag*		34,500
6	Understöd åt s. k. friluftsläger för skolbarn, *reservationsanslag*		12,500
	Säger för åtgärder för fysisk utbildning	**119,000**	**174,410**
	M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.		
1	Svenska fornskriftsällskapet, *reservationsanslag*		2,000
2	Samfundet för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia, *reservationsanslag*		2,000
3	Svenska vitterhetssamfundet, *reservationsanslag*		2,000
4	Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst		20,000
5	Ortnamnsundersökningarna i riket		6,500
6	Landsmålsundersökningarna i riket		67,040
	Nusvensk ordbok:		
7	Fortsatt utgivande av ordboken		8,000
8	Teknisk hjälp vid ordbokens utgivning m. m., *reservationsanslag*		4,000
			12,000

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
9	Tidskriften »Svenska landsmål och svenskt folkliv»		6,350
10	Ordbok över Gotlands folkmål		3,000
11	Undersökningar rörande lapskt folkliv och lapskt språk		4,000
12	Utredigering och tryckning av framlidne revisionssekreteraren Nils Anderssons samlingar av äldre svensk folkmusik, *reservationsanslag*		10,000
13	Föreningen Pietas		2,500
14	Sveriges kyrkor, konsthistoriskt inventarium, *reservationsanslag*		15,000
15	Svenska naturskyddsföreningen		2,500
16	Understöd åt doktor P. Rosenius för utgivande av verket »Sveriges fåglar och fågelbon»		4,000
17	Understöd åt kontraktsprosten L. P. R. Matsson för fullföljande av hans Rosa-forskningar		4,800
18	Delaktighet för Sverige i Ramsay Memorial Fund		5,400
19	Förhyrande av ett arbetsbord vid den zoologiska stationen i Neapel		1,800
20	Understöd åt ryske undersåten Alexander Sibiriakoff		3,000
21	Magnetisk uppmätning av Sveriges fastland, *reservationsanslag*		10,000
22	Utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker, *reservationsanslag*	150,000	
23	Ytterligare medel för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker		20,000
24	Inköp av ett antal exemplar av svensk bokkatalog		9,300
25	Konsthistorisk kongress i Stockholm år 1933, *reservationsanslag*		5,000
26	Bidrag till bestridande av kostnaderna för Sveriges deltagande i det andra internationella polaråret, *reservationsanslag*		50,000
	Säger för understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.	**150,000**	**268,190**
	N. Diverse.		
1	Ålderstillägg, *förslagsanslag*	150,000	
2	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*	55,000	
3	Extra utgifter, *reservationsanslag*	150,000	
4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*	175,000	
5	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag* (därav till domkapitlens expeditioner högst 37,500 kronor)	300,000	
6	Tryckningskostnader, *förslagsanslag* (därav till domkapitlens expeditioner högst 8,000 kronor)	48,272	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
7	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, *förslagsanslag*		* 2,100,000
8	Provisorisk avlöningsförbättring för lärare vid de allmänna läroverken m. fl., *förslagsanslag*		227,000
9	Tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, *förslagsanslag*		4,600
10	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		*150,000
11	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		5,200,000
12	Dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda läro- m. fl. anstalter, *förslagsanslag*		19,500,000
	Säger för diverse	**878,272**	**27,181,600**
	Summa	**98,427,802**	**55,575,198**

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

IX. Nionde huvudtiteln. Jordbruksdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Departementet.		
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, *förslagsanslag*	193,500	
	Säger för departementet	**217,500**	
	B. Lantbruksstyrelsen m. m.		
1	Lantbruksstyrelsen, *förslagsanslag*	225,000	
	Lantbruksingenjörer och deras biträden:		
2	Lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater, *förslagsanslag*	207,000	
3	Assistenter hos lantbruksingenjörer och lantbrukskstipendiater, *förslagsanslag*		76,000
4	Reseersättningar åt lantbruksingenjörer och deras biträden, *förslagsanslag*		275,000
		207,000	351,000
5	Statskonsulenter och deras biträden, *förslagsanslag*	55,800	
	Säger för lantbruksstyrelsen m. m.	**487,800**	**351,000**
	C. Lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet m. m.		
	Lantbruksakademien:		
1	Lantbruksakademien, *förslagsanslag*	12,900	
2	Lantbruksakademiens museum, bibliotek m. m., *reservationsanslag*	16,000	
		28,900	
	Försöksväsendet på jordbruksområdet:		
3	Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, *förslagsanslag*	389,350	
4	Försök med elektrisk bestrålning av växter, *reservationsanslag*		5,000
5	Forskningsverksamhet på biodlingens område		6,500
6	Försök att förbättra hållbarheten m. m. hos smör		9,500
7	Fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor	8,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
8	Fast försöksgård för jordbruket vid Lanna Borregården i Skaraborgs län, *förslagsanslag*		23,700
9	Fast försöksgård för jordbruket vid Offers gård i Västernorrlands län, *förslagsanslag*		21,600
10	Internationella lantbruksinstitutet i Rom, *reservationsanslag*		7,000
11	Internationella frysinstitutet i Paris		1,290
		397,350	74,590
	Säger för lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet m. m.	**426,250**	**74,590**
	D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar.		
	Lantbruksinstituten:		
1	Lantbruksinstitutet vid Ultuna	97,500	
2	Diverse behov vid lantbruksinstitutet vid Ultuna		27,600
3	Lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp	117,900	
4	Diverse behov vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp		10,500
		215,400	38,100
5	Byggnadsarbeten för den högre lantbruksundervisningen m. m.		*650,000
6	Kurser för vissa lantbruksstuderande		*35,000
7	Lanthushållningsseminariet å Rimforsa, *förslagsanslag*		20,900
	Lägre lantbruksundervisning m. m.:		
8	Understöd åt lantmannaskolor, *förslagsanslag*	420,000	
9	Ökat understöd åt lantmannaskolor, *förslagsanslag*		25,000
10	Understöd åt lanthushållsskolor, *förslagsanslag*	245,000	
11	Ökat understöd åt lanthushållsskolor, *förslagsanslag*		12,000
12	Understöd åt lantbruksskolor, *förslagsanslag*	122,500	
13	Dyrtidstillägg åt föreståndare och lärare vid lantmanna-, lanthushålls- och lantbruksskolor, *förslagsanslag*		110,000
14	Lantbruksskolan vid Ultuna, *förslagsanslag*	9,350	
15	Inspektion över de lägre lantbruksundervisningsanstalterna, *förslagsanslag*	8,000	
16	Den lägre mejeriundervisningen	*60,000	
17	Utbildningskurser för kontrollassistenter, *reservationsanslag*		14,000
18	Utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare, *reservationsanslag*		38,000
19	Utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna, *reservationsanslag*		4,000
20	Utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel, *reservationsanslag*		3,300
21	Hovbeslagsskolan vid Alnarp	5,400	

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
22	Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter, *förslagsanslag*	200,000	
		1,070,250	206,300
	Trädgårdsundervisningen:		
23	Högre utbildning i trädgårdsfacket, *reservationsanslag*	4,800	
24	Lantbruksakademiens trädgårdsskola	10,000	
25	Trädgårdsskolan vid Alnarp	10,000	
26	Försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar		25,000
27	Trädgårdsskolorna i mellersta och norra Sverige	32,000	
28	Kurser i trädgårdsskötsel, *reservationsanslag*		21,700
		56,800	46,700
29	Reseunderstöd för lantbrukets studerande, *reservationsanslag*	20,000	
	Säger för undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar	**1,362,450**	**997,000**
	E. Stuteriväsendet.		
1	Stuteriväsendet, *förslagsanslag*	800,000	
	F. Boskapsskötsel m. m.		
	Nötboskapsavelns befrämjande:		
1	Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln, *reservationsanslag*	273,000	
2	Understöd åt kontrollföreningsverksamhet, *reservationsanslag*	90,000	
3	Avelscentra för nötboskap, *reservationsanslag*		21,700
4	Förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen, *förslagsanslag*		140,000
		363,000	161,700
5	Kontroll å uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m., *förslagsanslag*		25,000
	Svinavelns befrämjande:		
6	Befrämjande i allmänhet av svinaveln, *reservationsanslag*	60,000	
7	Avkastningsbedömning rörande avelssvin		33,000
8	Svinräkning		7,000
		60,000	40,000
9	Fåravelns befrämjande, *reservationsanslag*	20,000	
10	Getavelns befrämjande, *reservationsanslag*		8,000
11	Fjäderfäavelns befrämjande		40,000
12	Biskötselns befrämjande, *reservationsanslag*	10,000	
	Säger för boskapsskötsel m. m.	**453,000**	**274,700**

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	G. Veterinärväsendet.		
	Veterinärundervisningsanstalter:		
1	Veterinärhögskolan, *förslagsanslag*	313,100	
2	Diverse behov vid veterinärhögskolan, *reservationsanslag*		40,200
3	Veterinärinrättningen i Skara	8,500	
		321,600	40,200
	Statens veterinärbakteriologiska anstalt:		
4	Statens veterinärbakteriologiska anstalt, *förslagsanslag*	73,700	
5	Statens veterinärbakteriologiska anstalts verksamhet, *reservationsanslag*	20,000	
		93,700	
	Veterinärstaten:		
6	Länsveterinärer, *förslagsanslag*	186,000	
7	Veterinärstipendiater	7,200	
8	Distriktsveterinärers avlönande, *förslagsanslag*	265,000	
9	Dyrtidstillägg åt distriktsveterinärer, *förslagsanslag*		60,000
		458,200	60,000
	Förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren:		
10	Statsbidrag vid försäkring mot smittsamma husdjurssjukdomar, *förslagsanslag*	25,000	
11	Övriga utgifter till förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren, *förslagsanslag*	200,000	
		225,000	
12	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur		6,050
	Säger för veterinärväsendet	**1,098,500**	**106,250**
	H. Lanthushållning i allmänhet.		
	Hushållningssällskapen:		
1	Allmänt anslag till hushållningssällskapen	3,000,000	
2	Sekreterare hos hushållningssällskapen, *förslagsanslag*		172,000
3	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar, *reservationsanslag*	100,000	
	Mindre jordbruk m. m.:		
4	Höjande av det mindre jordbruket		*450,000
5	Ordnad bokföring vid mindre jordbruk m. m., *reservationsanslag*		30,000
			480,000

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Jordbrukskonsulenter m. m.:		
6	Jordbrukskonsulenter, *förslagsanslag*		300,800
7	Vandringsrättare		123,000
8	Utbildningskurser för vandringsrättare, *reservationsanslag*		3,400
9	Täckdikningsförmän		31,000
10	Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden, *förslagsanslag*		75,000
			533,200
11	Statens lagerhus och fryshus, *förslagsanslag*		80,000
12	Maskin- och redskapsprovningsanstalterna vid Ultuna och Alnarp		64,600
	Kemiska stationer m. m.:		
13	Kemiska stationer		48,000
14	Kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län		28,400
			76,400
	Befrämjande av mossodlingar:		
15	Svenska mosskulturföreningen		104,000
16	Försöksgård å myrjord i Jämtlands län		17,600
17	Försöksgård å myrjord i Norrbottens län		9,400
			131,000
	Befrämjande av fröodlingen m. m.:		
	Statens centrala frökontrollanstalt:		
18	Statens centrala frökontrollanstalts verksamhet, *förslagsanslag*	169,000	
19	Filial till statens centrala frökontrollanstalt, *förslagsanslag*		24,000
20	Understöd åt lokala frökontrollanstalter		8,000
21	Befordrande av inhemsk fröodling, *reservationsanslag*	30,000	
22	Sveriges utsädesförening		248,000
23	Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm		75,000
		199,000	355,000
24	Revisions- och konsultationsverksamhet inom jordbrukets andelsrörelse, *reservationsanslag*		40,000
	Jordbrukets kreditkassor:		
25	Revisionsarbete inom jordbrukskasserörelsen, *reservationsanslag*		25,000
26	Upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet för jordbrukskasserörelsen, *reservationsanslag*		67,000
27	Förvaltningsbidrag åt jordbrukskasseorganisationen, *förslagsanslag*		100,000
			192,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
28	Svenska betes- och vallföreningen		87,000
29	Vissa åtgärder för beteskulturens främjande		*30,000
30	Jordbrukstekniska föreningen		13,000
31	Sveriges pomologiska förening		12,000
32	Befrämjande av avsättningen av svensk frukt, *reservationsanslag*		7,000
33	Befrämjande av linodling, *reservationsanslag*		8,000
34	Lindring av fraktkostnader för kalk m. m., *förslagsanslag*		600,000
35	Bekämpande av växtsjukdomar, *förslagsanslag*		40,000
36	Ogräsens bekämpande, *reservationsanslag*		4,000
37	Lantbruksmöten, *reservationsanslag*		25,000
38	Lantbruksattachéer		65,500
	Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:		
39	Organisationsbidrag till mjölkbedömningsföreningar, *förslagsanslag*		15,000
40	Utbildningskurser för mjölkbedömare, *reservationsanslag*		3,000
41	Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter, *förslagsanslag*		67,000
42	Bidrag till mejerikonsulenters resor, *förslagsanslag*		18,000
43	Svenska smörprovningarnas verksamhet, *reservationsanslag*		93,000
44	Åtgärder till förbättrande i organisatoriskt och merkantilt hänseende av mejerihanteringen samt ägg- och fläskproduktionen m. m.		*250,000
			446,000
45	Spannmålsnämndens verksamhet m. m., *förslagsanslag*		100,000
46	Åtgärder för den inhemska sockerbetsodlingens uppehållande		*3,800,000
47	Jordbrukarungdomens förbund		15,000
48	Landsbygdens elektrifiering, *reservationsanslag*		75,000
	Säger för lanthushållning i allmänhet	**3,299,000**	**7,451,700**
	I. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.		
	Egnahemsbildning:		
1	Statens egnahemsstyrelse, *förslagsanslag*		57,500
2	Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare, *förslagsanslag*		1,035,000
3	Statsbidrag till hushållningssällskap för jordanskaffningsverksamhet, *förslagsanslag*		10,000

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Premielån till egnahemslåntagare för nyodlings- och nybyggnadsarbeten, *reservationsanslag*		800,000
5	Byggande av nybyggesvägar, *reservationsanslag*		50,000
			1,952,500
	Kolonisation:		
6	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., *förslagsanslag*	200,000	
7	Kolonisationsverksamheten å Alträsks kolonisationsområde, *förslagsanslag*		4,000
	Grundförbättringar:		
8	Statens avdikningsanslag		*3,800,000
9	Undersökning rörande vattenavledning från Helgeåns vattenområde, *reservationsanslag*		15,000
10	Statsbidrag till nyodling och betesförbättring å ofullständiga jordbruk, *reservationsanslag*		1,100,000
			4,915,000
11	Jordbrukskommissioner, *förslagsanslag*	25,000	
	Säger för egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.	**225,000**	**6,871,500**
	J. Fiskeriväsendet.		
1	Statens lokala fiskeriadministration, *förslagsanslag*	119,000	
	Undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket:		
2	Avlöningar, *förslagsanslag*		21,000
3	Driftkostnader, *reservationsanslag*		11,200
			32,200
	Fiskerinäringens understöd:		
4	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, *reservationsanslag*	122,500	
5	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, *reservationsanslag*	36,000	
		158,500	
	Södra Sveriges fiskeriförening:		
6	Södra Sveriges fiskeriförening		25,400
7	Bostadsbyggnad åt föreståndaren för södra Sveriges fiskeriförening		3,000
			28,400
	Hydrografisk-biologiska havsundersökningar:		
8	Hydrografisk-biologiska kommissionens undersökningar, *reservationsanslag*		63,000
9	Vissa havshydrografiska mätningar, *reservationsanslag*		9,000

* Beräknat belopp.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
10	Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt med laboratorium		10,000
11	Fartyget Skagerak, *reservationsanslag*		91,000
			173,000
12	Fartyget Eystrasalt, *reservationsanslag*		13,500
13	Bevakningsfartygs stationerande vid rikets kuster, *reservationsanslag*		25,000
	Säger för fiskeriväsendet	**277,500**	**272,100**
	K. Skogsväsendet.		
	Skogsundervisning m. m.:		
1	Skogshögskolan, *förslagsanslag*	222,800	
2	Diverse behov vid skogshögskolan, *reservationsanslag*		24,000
3	Statens skogsförsöksanstalt, *förslagsanslag*	153,700	
4	Diverse behov vid statens skogsförsöksanstalt, *reservationsanslag*		71,900
5	Specialundersökningar rörande de norrländska skogarnas föryngring, *reservationsanslag*		24,000
	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor:		
6	Avlöningar, *förslagsanslag* 63,100		
7	Övriga utgifter, *reservationsanslag* 67,000		
8	Genom dyrtidstillägg ökade utgifter, *förslagsanslag* 8,800	130,100	8,800
	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för fortsättningsskolan vid Kloten:		
9	Avlöningar m. m., *förslagsanslag* 20,000		
10	Övriga utgifter, *reservationsanslag* 6,300		
11	Genom dyrtidstillägg ökade utgifter, *förslagsanslag* 2,200		28,500
12	Skogshushållning i allmänhet, *reservationsanslag*	20,700	
		527,300	157,200
13	Bearbetning av material från riksskogstaxeringen, *reservationsanslag*		47,000
	Skogsvård m. m.:		
14	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar, *förslagsanslag*	370,700	
15	Ersättning till statens domäners fond för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar, *förslagsanslag*		47,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
16	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å enskildas skyddsskogar, *förslagsanslag*	87,600	
17	Ersättning till statens domäners fond för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för tillsyn å enskildas skyddsskogar, *förslagsanslag*		8,500
18	Skogsvård å enskildas skogar i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar, *reservationsanslag*		20,000
19	Skogsvårdens befrämjande, *reservationsanslag*		830,000
20	Statens skogsodlingsanslag, *reservationsanslag*		400,000
21	Statens skogsutdikningsanslag, *reservationsanslag*		800,000
22	Skogsvårdsstyrelsernas förbund, *reservationsanslag*		31,500
23	Släckning av skogseld, *förslagsanslag*	20,000	
		478,300	2,137,000
	Utgifter för naturskyddsändamål:		
24	Kostnader för nationalparker, *reservationsanslag*		3,000
25	Vetenskapsakademiens förvaltning av naturskyddsärenden, *reservationsanslag*		6,800
			9,800
26	Belöningar för rovdjurs dödande, *förslagsanslag*	40,000	
	Säger för skogsväsendet	**1,045,600**	**2,351,000**
	L. Lantmäteriväsendet.		
	Lantmäteristyrelsen:		
1	Lantmäteristyrelsen, *förslagsanslag*	182,700	
2	Arkivaliernas hos lantmäteristyrelsen förteckning och förvaring, *reservationsanslag*		11,000
3	Lantmäteriundervisningen, *reservationsanslag*		51,350
	Lantmäterikontoren i länen:		
4	Lantmäterikontoren i länen, *förslagsanslag*	569,600	
5	Avlöningar åt förste assistenter och assistenter		78,100
6	Renovation av kartor för lantmäterikontoren i länen, *reservationsanslag*	6,000	
7	Anskaffande för lantmäterikontoret i Vänersborg av kopior av vissa kartor m. m., *reservationsanslag*		10,000
		575,600	88,100
	Lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar:		
8	Avlöningar	746,900	
9	Ersättning för publik renovation, *förslagsanslag*	35,000	
10	Tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare, *förslagsanslag*		300,000
		781,900	300,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Reseersättningar vid lantmäteriväsendet:		
11	Reseersättningar åt befattningshavare vid lantmäteristyrelsen och vid lantmäterikontoren i länen, *förslagsanslag*		30,000
12	Reseersättningar åt lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, *förslagsanslag*		820,000
			850,000
	Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:		
13	Bidrag till jorddelningsförrättningar, *förslagsanslag*	160,000	
14	Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften, *förslagsanslag*	300,000	
15	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, *förslagsanslag*		100,000
16	Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar, *förslagsanslag*		5,000
		460,000	105,000
17	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark, *förslagsanslag*		100,000
18	Strömängars indragande till kronan, *förslagsanslag*		325,000
19	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län, *förslagsanslag*		100,000
	Säger för lantmäteriväsendet	**2,000,200**	**1,930,450**
	M. Rikets allmänna kartverk.		
	Rikets allmänna kartverk:		
1	Avlöningsstat, *förslagsanslag*	380,000	
2	Kartarbeten m. m., *reservationsanslag*	223,700	
		603,700	
3	Diverse behov vid rikets allmänna kartverk, *reservationsanslag*		39,900
	Säger för rikets allmänna kartverk	**603,700**	**39,900**
	N. Geologiska samt meteorologiska och hydrografiska undersökningar.		
	Geologiska undersökningar:		
1	Sveriges geologiska undersökning, *förslagsanslag*	190,300	
2	Fältarbeten m. m. vid Sveriges geologiska undersökning, *reservationsanslag*		137,800
	Meteorologiska och hydrografiska undersökningar:		
	Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt:		
3	Avlöningar m. m., *förslagsanslag* 219,400		
4	Arvoden åt observatörer, *reservationsanslag* 90,000	309,400	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
5	Telegramkostnader och kostnader för radioutsändningar vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, *förslagsanslag*		118,000
6	Diverse behov vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, *reservationsanslag*		83,800
7	Meteorologiska telegram från Färöarna och Island, *reservationsanslag*		3,500
8	Meteorologiska iakttagelser vid Riksgränsen, *reservationsanslag*		16,200
9	Seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko, *reservationsanslag*		10,000
10	Vattenfallsförteckning för mellersta och södra Sverige, *reservationsanslag*		12,700
11	Hydrogeologiska specialundersökningar, *reservationsanslag*		12,100
		309,400	256,300
	Säger för geologiska samt meteorologiska och hydrografiska undersökningar	**499,700**	**394,100**
	O. Diverse.		
1	Ålderstillägg, *förslagsanslag*	165,000	
2	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*	100,000	
3	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag*	425,000	
4	Tryckningskostnader, *förslagsanslag*	40,185	
5	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*	175,000	
6	Extra utgifter, *reservationsanslag*	100,000	
7	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen		*55,225
8	Tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, *förslagsanslag*		1.500
9	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		*60,000
10	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		850,000
	Säger för diverse	**1,005,185**	**966,725**
	Summa	**13,801,385**	**22,081,015**

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

X. Tionde huvudtiteln. Handelsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Departementet.		
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, *förslagsanslag*	136,800	
3	Departementets verksamhet, *förslagsanslag*		15,900
4	Ökad föredragning i regeringsrätten		10,000
	Säger för departementet	**160,800**	**25,900**
	B. Centrala verk med underlydande stater.		
	Kommerskollegium:		
1	Kommerskollegium, *förslagsanslag*	540,150	
2	Kommerskollegii verksamhet, *förslagsanslag*		27,784
3	Bergsstaten, *förslagsanslag*	108,000	
	Sprängämnesinspektionen:		
4	Inspektionen, *förslagsanslag*	10,500	
5	Inspektionens verksamhet, *förslagsanslag*		9,300
	Statens elektriska inspektion:		
6	Inspektionen, *förslagsanslag*	30,100	
7	Inspektionens verksamhet, *förslagsanslag*		26,600
	Fartygsinspektionen:		
8	Inspektionen, *förslagsanslag*	185,700	
9	Inspektionens verksamhet		101,620
	Undervisningsanstalter för sjöfart:		
10	Navigationsskolorna	* 203,000	
11	Provisorisk avlöningsförbättring för lärare vid navigationsskolorna, *förslagsanslag*		* 5,700
12	Ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalter för sjöfart, *förslagsanslag*	* 23,000	
13	Navigationslärarkursen, *reservationsanslag*	—	
14	Praktisk lärarkurs, *reservationsanslag*		* 2,500
15	Praktisk utbildning av däcksbefäl för den svenska handelsflottan, *reservationsanslag*		* 10,000
16	Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk, *reservationsanslag*		* 2,400
17	Maskinlaboratorier, *reservationsanslag*		* 15,000
		226,000	35,600

* Beräknat belopp

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
18	Skeppsmätningskostnad, *förslagsanslag*	40,000	
	Lots- och fyrväsendet:		
19	Lots- och fyrinrättningen, *förslagsanslag*	6,244,360	
20	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, *reservationsanslag*		528,000
21	Patent- och registreringsverket, *förslagsanslag*	1,300,000	
22	Kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings- m. fl. register, *förslagsanslag*		10,000
23	Försäkringsinspektionen, *förslagsanslag*	85,000	
24	Statens provningsanstalt, *förslagsanslag*	341,100	
	Säger för centrala verk med underlydande stater	**9,110,910**	**738,904**
	C. Handel och sjöfart.		
1	Handelshögskolan i Stockholm		40,000
2	Exportstipendier, *reservationsanslag*		12,000
3	Auktoriserade handelskamrar i riket		24,000
4	Svenska handelskamrar i utlandet		60,500
5	Sveriges allmänna exportförening		20,000
6	Internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik, *förslagsanslag*		600
7	Ersättning åt sjömanshusen		162,000
8	Läkarundersökning av sjöfolk, *förslagsanslag*		40,000
9	Arvoden åt två dispaschörsassistenter		4,000
10	Internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten, *förslagsanslag*		9,500
11	Drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg, *förslagsanslag*		200,000
12	Anskaffande av ytterligare ett statens isbrytarfartyg, *reservationsanslag*		1,000,000
13	Internationell byrå i Paris för utställningar, *förslagsanslag*		2,000
	Säger för handel och sjöfart		**1,574,600**
	D. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.		
1	Reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hör, *reservationsanslag*	4,000	
	Befrämjande av slöjderna:		
	Befrämjande i allmänhet av slöjderna:		
2	Manufakturernas befrämjande 4,000		
	Reservationsanslag:		
3	Reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena 21,000		

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri	8,000			
5	Reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industri och hantverk	9,500			
6	Reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen	7,500	46,000	50,000	
	Befrämjande av hemslöjden:				
7	Befrämjande av hemslöjden	15,000			
8	Föreningen för svensk hemslöjd		8,000		
9	Svenska slöjdföreningen		10,000	15,000	18,000
				65,000	18,000
10	Arvoden åt torvingenjörer m. m.				20,000
	Sveriges hantverksorganisation:				
11	Sveriges hantverksorganisations allmänna verksamhet				4,000
12	Sveriges hantverksorganisations verksamhet genom hantverksinstitutet				7,000
					11,000
13	Befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare				45,125
14	Industriella standardiseringsverksamheten				40,000
15	Undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, *reservationsanslag*				150,000
16	Kostnader för under kommerskollegii förvaltning stående gruvegendom, *förslagsanslag*				10,000
17	Kostnader för under Mertainens gruvaktiebolags förvaltning stående egendom				10,000
	Säger för bergsbruk, industri, hantverk och slöjd			**69,000**	**304,125**
	E. Ingenjörsvetenskapsakademien.				
1	Ingenjörsvetenskapsakademien			40,000	
2	Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet, *reservationsanslag*				90,000
	Säger för ingenjörsvetenskapsakademien			**40,000**	**90,000**
	F. Diverse.				
1	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*			5,000	
2	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag*			85,000	
3	Tryckningskostnader, *förslagsanslag*			79,961	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*	140,000	
5	Extra utgifter, *reservationsanslag*	25,000	
6	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, *förslagsanslag*		* 65,000
7	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		* 70,000
8	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, *förslagsanslag*		700,000
9	Företagsräkning, *reservationsanslag*		80,000
	Säger för diverse	**334,961**	**915,000**
	Summa	**9,715,671**	**3,648,529**

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

XI. Elfte huvudtiteln. Pensionsväsendet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Civila pensionsväsendet.		
1	Pensionering av civila tjänstinnehavare, *förslagsanslag*	4,500,000	
2	Förvaltningsbidrag till civilstatens änke- och pupillkassa	50,000	
3	Pensionsreglering för f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, *förslagsanslag*		2,900,000
4	Dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, *förslagsanslag*		3,100,000
5	Dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl., *förslagsanslag*		1,850,000
6	Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare, *förslagsanslag*	13,000	
7	Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga lasarettsläkare, *förslagsanslag*	10,000	
8	Bidrag till sjuksköterskors pensionering, *förslagsanslag*	1,000	
9	Statens bidrag till pensionering av barnmorskor, *förslagsanslag*	3,000	
10	Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete, *förslagsanslag*	285,000	
11	Pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, *förslagsanslag*	90,000	
12	Bidrag till kungl. hovkapellets pensionsinrättning	5,000	
13	Bidrag till universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn	9,000	
14	Bidrag till pensionsinrättningen för änkor och barn efter ämbets- och tjänstemän vid universitetet i Lund	7,200	
15	Bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.	157,276	
16	Bidrag till pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, *förslagsanslag*	100,000	
17	Tilläggspensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, *förslagsanslag*		376,000

				Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Statens pensionsanstalt:				
18	Bidrag till folkskollärares m. fl. pensionering			5,310,000	
19	Pensionsavgifter till statens pensionsanstalt, *förslagsanslag*			4,500,000	
				9,810,000	
	Handelsflottans pensionsanstalt:				
20	Bidrag till handelsflottans pensionsanstalt, *förslagsanslag*			120,000	
21	Förbättring av pensioneringen från handelsflottans pensionsanstalt, *förslagsanslag*				31,000
22	Förbättring av pensioneringen inom de tre första klasserna av handelsflottans pensionsanstalt				31,000
23	Tilläggspensioner under år 1931 åt pensionstagarna vid handelsflottans pensionsanstalt, *förslagsanslag*				106,000
24	Bidrag till förvaltningskostnaderna vid handelsflottans pensionsanstalt				1,600
				120,000	169,600
25	Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, *förslagsanslag*				75,000
	Säger för civila pensionsväsendet			**15,160,476**	**8,470,600**
	B. Militära pensionsväsendet.				
	Lantförsvaret.				
	Arméns pensionskassa:				
1	Ersättning för mistade löneinnehållningar	19,021			
2	Ersättning för nådårs- och begravningshjälpsbesparingar	28,080			
3	Ersättning för inkomster från Vadstena krigsmanshuskassas äldre medel	106,000			
4	Bidrag till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén	133,374			
5	Ytterligare bidrag för tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén		3,872		
6	Arméns pensionskassas egen pensionering m. m., *förslagsanslag*		4,400,000	286,475	4,403,872
7	Vadstena krigsmanshuskassa			137,640	

			Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
8	Förhöjning i gratialen åt avskedat manskap		450,000	
9	Ytterligare förhöjning i gratialen åt avskedat manskap, *förslagsanslag*		505,000	
			1,379,115	4,403,872
	Sjöförsvaret.			
	Flottans pensionskassa:			
	Ersättning för minskade inkomster:			
10	Pensionsfonden	36,320		
11	Gratialfonden	16,650	52,970	
12	Bidrag till flottans pensionskassas gratialfond		45,560	
13	Pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar, *förslagsanslag*		685,000	
14	Pensionering av flottans gemenskap, *förslagsanslag*		316,000	
			1,099,530	
	Gemensamma anslag.			
15	Invalidhusfonden		60,350	
16	Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, *förslagsanslag*		1,470,000	
17	Pensionstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, *förslagsanslag*			265,000
18	Pensionsförbättring åt viss personal vid armén och marinen, *förslagsanslag*			2,680,000
19	Pensionsreglering för f. d. militära befattningshavare, *förslagsanslag*			2,350,000
20	Dyrtidstillägg åt f. d. militära befattningshavare, *förslagsanslag*			1,650,000
21	Dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare, *förslagsanslag*			500,000
22	Dyrtidstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, *förslagsanslag*			1,075,000
			1,530,350	8,520,000
	Säger för militära pensionsväsendet		**4,008,995**	**12,923,872**
	C. Allmänna indragningsstaten.			
1	Diverse föremål, *förslagsanslag*		2,150,057	
		Summa	**21,319,528**	**21,394,472**

Verkliga utgifter.

XII. Oförutsedda utgifter.

		Extra anslag Kronor
1	Oförutsedda utgifter i allmänhet, *förslagsanslag*	1,000,000
2	Beredskapsarbeten för motverkande av arbetslöshet, *reservationsanslag*	*3,000,000
	Summa	**4,000,000**

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

XIII. Riksdags- och revisionskostnader m. m.

		Extra anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1	Riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus, *förslagsanslag*		3,375,000
2	Avlöningar och pensioner m. m. vid riksgälds- och riksdagsförvaltningen, *förslagsanslag*		490,000
3	Kontorsexpenser, inlösningsprovisioner och andra omkostnader för statsskulden, *förslagsanslag*		300,000
	Riksdagsbiblioteket:		
4	Avlöningar, arvoden m. m., vikariatsersättningar och expenser, *förslagsanslag*	63,000	
5	Riksdagsbibliotekets komplettering och utvidgning, *reservationsanslag*	22,000	85,000
6	Avlöningar, resekostnader och expenser för justitieombudsmannen och hans expedition, *förslagsanslag*		65,000
7	Avlöningar, resekostnader och expenser för militieombudsmannen och hans expedition, *förslagsanslag*		65,000
	Summa		**4,380,000**

Verkliga utgifter.

XIV. Räntor å statsskulden m. m.

		Extra anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	A. Den fonderade statsskulden.		
	Av staten upptagna obligationslån.		
1	Ränta å 1886 års 3 1/2 % lån, *förslagsanslag*	1,563,738	
2	» » 1887 » 3.6 % »	3,012,817	
3	» » 1888 » 3 % »	725,494	
4	» » 1890 » 3 1/2 % »	403,636	
5	» » 1894 » 3 % »	506,358	
6	» » 1899 » 3 1/2 % »	820,872	
7	» » 1900 » 3 1/2 % »	1,271,200	
8	» » 1904, 1906 och 1907 årens 3 1/2 % lån	4,404,960	
9	» » 1908 års 3 1/2 % lån	1,906,800	
10	» » 1911 » 3 1/2 % »	2,520,000	
11	» » 1913 » 4 1/2 % »	3,240,000	
12	Vinster » 1921 » premieobligationslån	3,000,000	
13	Ränta » 1923 » 4 1/2 % lån	1,280,691	
14	Vinster » 1923 » premieobligationslån	6,000,000	
15	Ränta » 1923 » 5 % lån	3,329,120	
16	» » 1924 » 5 1/2 % »	6,154,500	
17	» » 1927 » 4 1/2 % »	3,036,011	
18	» » 1929 » 4 1/2 % »	9,250,628	
19	» » 1930 » 4 1/2 % », *förslagsanslag*	12,276,000	64,702,825
	Lån hos statsinstitutioner och fonder.		
20	Ränta å lån hos statens pensionsanstalt, *förslagsanslag*	5,350,000	
21	» » » » pensionsförsäkringsfonden, *förslagsanslag*	600,000	
22	» » » » postverkets pensionsfond, *förslagsanslag*	420,000	
23	» » » » telegrafverkets pensionsfond, *förslagsanslag*	460,000	
24	» » » » statens järnvägars pensionsfond, *förslagsanslag*	325,000	
25	» » » » postverkets förnyelsefond, *förslagsanslag*	200,000	
26	» » » » vattenfallsverkens förnyelsefonder, *förslagsanslag*	1,000,000	8,355,000

		Extra anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Av staten övertagna lån.		
27	Ränta å Örebro—Svartå järnvägsaktiebolags obligationslån	9,340	
	Räntor å järnvägsaktiebolaget Malmö—Kontinentens obligationslån:		
28	Av år 1898 ... 28,680		
29	» » 1902 ... 16,940	45,620	
	Räntor å Mora—Vänerns järnvägsaktiebolags obligationslån:		
30	Av 1/7 1896 ... 21,080		
31	» 1/9 1896 ... 5,280		
32	» år 1903 ... 81,900	108,260	163,220
	Övrig fonderad statsskuld.		
33	Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen, *reservationsanslag*	300,000	
34	Ränta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm, *reservationsanslag*	90,000	
35	Ränta å konung Carl XIII:s hemgiftskapital, *reservationsanslag*	7,500	
36	Ränta å Göta kanals reparationsfond	7,045	404,545
	Säger för den fonderade statsskulden		73,625,590
	B. Den tillfälliga statsskulden.		
1	Diskont å växlar, *förslagsanslag*		10,000
	C. Fonder m. m.		
1	Ränta å pensionsfonden för vissa riksdagens verk, *förslagsanslag*		9,000
2	Ränta å byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus, *förslagsanslag*		9,500
3	Ränta å Bergsjö bredspårsfond, *förslagsanslag*		1,700
4	Ränta å medgiven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning, *förslagsanslag*		8,736,010
	Säger för fonder m. m.		8,756,210
	Summa		**82,391,800**

Utgifter för kapitalökning.

I. Statens affärsverksamhet.

		Att täckas av		Summa
		lånemedel	andra statsinkomster	
		Kronor	Kronor	Kronor
	A. Postverket.			
1	Inköp av inventarier för postverkets behov, *reservationsanslag*	900,000		
2	Posthusbyggnad i kvarteret Blåmannen i Stockholm, *reservationsanslag*	640,000		
3	Posthusbyggnad å Södermalm i Stockholm, *reservationsanslag*	* 300,000		
4	Om- och tillbyggnad av posthuset i Sundsvall m. m., *reservationsanslag*	60,000		
5	Posthusbyggnad i Krylbo, *reservationsanslag*	30,500		
6	Inköp för postverkets räkning av fastigheter, *reservationsanslag*	40,000		
	Säger för postverket	1,970,500		1,970,500
	B. Telegrafverket.			
1	Inköp av fastighet samt uppförande av telefonstationsbyggnad för Östermalm i Stockholm (Östermalmsstationen), *reservationsanslag*	132.000		
2	Förråds-, garage- och verkstadsbyggnader i Göteborg, *reservationsanslag*	250,000		
3	Inköp och bebyggande för telegrafverkets räkning av fastigheter, *reservationsanslag*	300,000		
4	Fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende, *reservationsanslag*	14,000,000		
	Säger för telegrafverket	14,682,000		14,682,000
	C. Statens järnvägar.			
	Nya byggnader och anläggningar vid statens trafikerade järnvägar:			
	Bangårdar:			
	Bangårdsombyggnader:			
1	Ny rangerspårgrupp m. m. i Malmö, *reservationsanslag*	600.000		

* Beräknat belopp.

		Att täckas av		Summa
		lånemedel Kronor	andra statsinkomster Kronor	Kronor
	Bangårdsanordningar i övrigt:			
2	Gångbroar och gångtunnlar, *reservationsanslag*	100,000		
	Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar:			
3	Fullbordande av dubbelspåret Tranås—Aneby och Bodafors—Sävsjö, *reservationsanslag*	520,000		
	Husbyggnader:			
4	Uppförande av restaurangbyggnad i Laxå, *reservationsanslag*	70,000		
5	Telegraf- och sektionstelefonledningar samt kabelarbeten, *reservationsanslag*	100,000		
6	Elektriska belysningsanläggningar, *reservationsanslag*	50,000		
7	Växel- och signalsäkerhetsanläggningar, *reservationsanslag*	600,000		
8	Elektrifiering av banan Järna—Norrköping—Malmö m. fl. linjer, *reservationsanslag*	23,000,000		
9	Dispositionsanslag för oförutsedda och mindre arbeten, *reservationsanslag*	1,000,000		
	Nya statsbanebyggnader:			
10	Inlandsbanan mellan Volgsjön och Gällivare, *reservationsanslag*		4,000,000	
11	Statsbana Malung—Vansbro, *reservationsanslag*	* 300,000		
	Säger för statens järnvägar	26,340,000	4,000,000	30,340,000
	D. Statens vattenfallsverk.			
	Statens kraftverk:			
	Trollhätte kraftverk:			
1	Kraftstation vid Vargön, *reservationsanslag*	3,000,000		
2	Kostnader i samband med domstolsbehandling av frågan om Vänerns reglering, *reservationsanslag*	200,000		
3	Veckoreglering av Göta älv, *reservationsanslag*	300,000		
4	Tillbyggnad till förvaltningsbyggnaden i Trollhättan, *reservationsanslag*	120,000		
	Motala kraftverk:			
5	Kraftstation vid Malfors, *reservationsanslag*	1,000,000		

* Beräknat belopp.

		Att täckas av		Summa
		lånemedel	andra statsinkomster	
		Kronor	Kronor	Kronor
6	Veckoreglering av Motala ström, *reservationsanslag*	200,000		
	Västerås kraftverk:			
7	Utvidgning av ångkraftstationen i Västerås, *reservationsanslag*	400,000		
	Ume älvs kraftverk:			
8	Kraftstation vid Sillre, *reservationsanslag*	750,000		
9	Laxtrappa vid Norrfors kraftverk, *reservationsanslag*	128,000		
	Lule älvs kraftverk:			
10	En andra tilloppstunnel vid Porjus kraftstation, *reservationsanslag*	300,000		
11	Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk, *reservationsanslag*	3,300,000		
	Gemensamt anslag:			
12	Inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar, *reservationsanslag*	500,000		
	Säger för statens vattenfallsverk	10,198,000		10,198,000
	Summa	**53,190,500**	**4,000,000**	**57,190,500**

Utgifter för kapitalökning.

II. Fonden för statens aktier.

	Att täckas av		Summa
	lånemedel	andra statsinkomster	
	Kronor	Kronor	Kronor
Teckning av aktier i Kalix träindustriaktiebolag, *reservationsanslag*		* 2,000,000	2,000,000

* Beräknat belopp.

Utgifter för kapitalökning.

III. Statens utlåningsfonder.

		Att täckas av		Summa
		lånemedel	andra statsinkomster	
		Kronor	Kronor	Kronor
1	Fonden för räntefria studielån, *reservationsanslag*		170,000	170,000
2	Statens avdikningslånefond, *reservationsanslag*	1,400,000	600,000	2,000,000
3	Egnahemslånefonden, *reservationsanslag*	7,200,000	800,000	8,000,000
4	Täckdikningslånefonden, *reservationsanslag* . .	300,000	250,000	550,000
5	Fonden för fiskerinäringens befrämjande, *reservationsanslag*	220,000	180,000	400,000
6	Gödselvårdslånefonden, *reservationsanslag* . .	* 65,000	* 35,000	100,000
7	Statens mejerilånefond, *reservationsanslag* . .	1,800,000	200,000	2,000,000
8	Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardennerras, *reservationsanslag*		200,000	200,000
9	Lånefond för befrämjande av avsättningen av ägg, fläsk m. m., *reservationsanslag*	* 180,000	* 20,000	200,000
	Summa	**11,165,000**	**2,455,000**	**13,620,000**

* Beräknat belopp.

Utgifter för kapitalökning.

IV. Statsverkets fond av rusdrycksmedel.

		Att täckas av		Summa
		lånemedel	andra statsinkomster	
		Kronor	Kronor	Kronor
	Avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel:			
1	Enligt 1 § i förordningen angående statsverkets fond av rusdrycksmedel, *förslagsanslag*		400,000	400,000
2	Överskott å statsverkets fond av rusdrycksmedel, *förslagsanslag*		4,600,000	4,600,000
	Summa		**5,000,000**	**5,000,000**

Utgifter för kapitalökning.

V. Fonden för förlag till statsverket.

	Att täckas av		Summa
	lånemedel	andra statsinkomster	
	Kronor	Kronor	Kronor
Ecklesiastikdepartementet:			
Lån för uppförande och inredning av ett institut för högspänningsforskning vid universitetet i Uppsala, *reservationsanslag*	*425,000		425,000

* Beräknat belopp.

Utgifter för kapitalökning.

VI. Fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922.

	Att täckas av		Summa
	lånemedel	andra statsinkomster	
	Kronor	Kronor	Kronor
Fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922		5,000,000	5,000,000

Utgifter för kapitalökning.

VII. Avbetalning å statsskulden.

			Att täckas av		Summa
			lånemedel	andra statsinkomster	
	A. Amortering å vissa lån.		Kronor	Kronor	Kronor
	Av staten upptagna obligationslån.				
1	1886 års 3 1/2 % lån, *förslagsanslag*	874,215			
2	1890 års 3 1/2 % lån	1,112,445			
3	1899 » 3 1/2 % »	690,840		2,677,500	
	Av staten övertagna lån.				
4	Örebro—Svartå järnvägsaktiebolags obligationslån	31,000			
	Järnvägsaktiebolaget Malmö—Kontinentens obligationslån:				
5	Av år 1898 60,000				
6	» » 1902 29,000	89,000			
	Mora—Vänerns järnvägsaktiebolags obligationslån:				
7	Av 1/7 1896 86,000				
8	» 1/9 1896 22,000				
9	» år 1903 118,000	226,000		346,000	3,023,500
	B. Nedskrivning av statens järnvägars lånekapital.				
1	Nedskrivning av statens järnvägars lånekapital			2,500,000	2,500,000
	C. Fonden för statsskuldens amortering.				
1	Avsättning till fonden för statsskuldens amortering, *förslagsanslag*			28,076,500	28,076,500
		Summa			**33,600,000**

Totalsumman av de i riksstaten förekommande utgifter uppgår till 850,681,100 kronor eller samma belopp, vartill statsverkets inkomster för budgetåret 1931/1932 här förut beräknats; och erhåller riksstaten följande utseende:

Riksstat för budget-

Inkomster:		Kronor
A. *Egentliga statsinkomster:*		
I. Skatter	585,425,000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	14,976,000	
III. Diverse inkomster	7,400,000	607,801,000
B. *Inkomster av statens produktiva fonder:*		
I. Statens affärsverksamhet (överskott)	92,650,100	
II. Statens aktier	8,595,000	
III. Statens utlåningsfonder (överskott)	12,655,800	
IV. Fonden för låneunderstöd (överskott)	1,450,000	
V. Statsverkets fond av rusdrycksmedel (överskott)	4,600,000	119,950,900
C. *Andel i riksbankens vinst*		16,000,000
D. *I anspråk tagna kapitaltillgångar*		42,148,700
E. *Lånemedel*		64,780,500
Summa		**850,681,100**

året 1931/1932.

Utgifter:

A. *Verkliga utgifter:*

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Summa	Kronor
I.	Första huvudtiteln	1,402,650	429,350	1,832,000	
II.	Andra »	9,624,304	3,549,296	13,173,600	
III.	Tredje »	4,190,500	1,602,800	5,793,300	
IV.	Fjärde »	108,082,290	23,085,410	131,167,700	
V.	Femte »	42,504,180	77,180,820	119,685,000	
VI.	Sjätte »	19,253,300	60,843,700	80,097,000	
VII.	Sjunde »	41,615,200	3,746,400	45,361,600	
VIII.	Åttonde »	98,427,802	55,575,198	154,003,000	
IX.	Nionde »	13,801,385	22,081,015	35,882,400	
X.	Tionde »	9,715,671	3,648,529	13,364,200	
XI.	Elfte »	21,319,528	21,394,472	42,714,000	
	Säger	369,936,810	273,136,990	643,073,800	
XII.	Oförutsedda utgifter			4,000,000	
XIII.	Riksdags- och revisionskostnader m. m.			4,380,000	
XIV.	Räntor å statsskulden m. m.			82,391,800	733,845,600

B. *Utgifter för kapitalökning:*

		Att täckas av		Summa	
		lånemedel	andra statsinkomster		
I.	Statens affärsverksamhet ..	53,190,500	4,000,000	57,190,500	
II.	Fonden för statens aktier ..		2,000,000	2,000,000	
III.	Statens utlåningsfonder	11,165,000	2,455,000	13,620,000	
IV.	Statsverkets fond av rusdrycksmedel		5,000,000	5,000,000	
V.	Fonden för förlag till statsverket	425,000		425,000	
VI.	Fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 ...		5,000,000	5,000,000	
VII.	Avbetalning å statsskulden .		33,600,000	33,600,000	
	Säger	64,780,500	52,055,000	116,835,500	116,835,500
				Summa	**850,681,100**

Samtliga de i denna proposition åberopade eller i övrigt med statsregleringen sammanhängande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Felix Hamrin.

Statsverkspropositionens justering.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, von STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Med åberopande av de förslag till riksdagen, varom, enligt vad som framgår av statsrådsprotokollet för denna dag, vederbörande departementschefer hemställt i avseende å

inkomsterna samt i avseende å

utgifterna, för flera huvudtitlar gemensamma frågor, första till och med elfte huvudtitlarna, oförutsedda utgifter, riksdags- och revisionskostnader m. m., räntor å statsskulden m. m. samt utgifter för kapitalökning, föredrager chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, ett i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts enligt samma protokoll fattade beslut uppsatt förslag till proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1931/1932.

Departementschefen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna sistberörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter på sätt bilaga till detta protokoll utvisar.

Till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt finner Hans Maj:t Konungen gott lämna bifall och förordnar tillika, att omförmälda proposition skall i enlighet därmed avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Kurt Björklund.

Inkomsterna.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anför:

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning finansplan och inkomstberäkning för budgetåret 1931/1932 jämte därmed sammanhängande frågor.

Härvid har jag att anmäla dels riksräkenskapsverkets skrivelse den 6 december 1930 med inkomstberäkning för nämnda budgetår, dels ock fullmäktiges i riksgäldskontoret skrivelse den 20 november 1930 med förslagsberäkningar över sådana riksgäldskontorets inkomster och utgifter, som böra upptagas i riksstaten.

När min företrädare i ämbetet angav sin uppfattning om förutsättningarna för statsregleringen för budgetåret 1930/1931, utgick han ifrån att konjunkturerna under kalenderåret 1930 i stort sett ej skulle bliva sämre än nästföregående år. Såtillvida hava dessa förhoppningar infriats som första delen av förra året kan betecknas såsom tillfredsställande ur ekonomisk synpunkt. Den depression, som redan för över ett år sedan gjorde sig starkt gällande i ett flertal länder, hade då ännu ej i någon större grad nått vårt land. Det svenska näringslivet visade en förvånansvärd motståndskraft, och produktionen fortgick tämligen normalt. Detta avspeglas bland annat i allmänhetens förtroende för den svenska industrien, i den mån detta förtroende kommer till uttryck på aktiemarknaden. Under årets första månader visade kurserna ett stabilt

eller till och med något förbättrat läge i jämförelse med slutet av år 1929. Även varuutbytet med främmande länder pågick i oförminskad omfattning.

Under senare halvåret framträdde emellertid en allt tydligare märkbar försämring. De fondbörsnoterade aktierna sjönko nästan oavbrutet, och oron på affärslivets område gjorde sig alltmera gällande trots den rikliga penningtillgången och de vidtagna diskontosänkningarna.

Depressionen gjorde sig först märkbar beträffande prisnivån, vilken alltifrån årets början visade fallande tendens. Skillnaden mellan kommerskollegii partiprisindex i slutet av år 1929 och november månad 1930 uppgick till 13 procent. Prisfallet drabbade såväl livsmedel av olika slag som råvaror för industrien och dess hel- och halvfabrikat. Priserna särskilt å trävaror för export blevo mycket svaga, och avsättningsförhållandena försvårades avsevärt som en följd, förutom av konjunkturförsämringen, även av skärpt konkurrens på vissa av vårt lands utländska marknader. Exportindustrien i sin helhet fick för övrigt starkare känning av depressionen än hemmaindustrien. Denna iakttagelse gäller jämväl jordbrukets animaliska produkter, vilka äro föremål för utförsel. Vad angår spannmål medförde de från statens sida vidtagna regleringsåtgärderna en påtaglig förbättring i priserna å brödsäd.

Den minskade avsättningen för de stora svenska exportartiklarna och de fallande priserna medförde i jämförelse med år 1929 en sänkning av exporten. Även importsiffrorna sjönko, ehuru i mindre grad. Följden blev, att handelsbalansen, som år 1929 visade ett överskott å 30 miljoner kronor, för år 1930 företer ett underskott, som torde kunna uppskattas till något mer än 100 miljoner kronor.

Slutligen må i detta sammanhang omnämnas, att sjöfartens läge under så gott som hela året var dåligt. Fraktsatserna lågo på en genomgående lägre nivå än under 1929. En del tonnage måste uppläggas. Svaga tecken till en förbättring mot slutet av året hava kunnat skönjas.

Konjunkturförsämringen gjorde sig snart förnimbar på arbetsmarknaden. Arbetstillgången var under första halvåret endast obetydligt mindre än under motsvarande period 1929 och kunde betecknas som mer än medelgod. Under tredje kvartalet inträdde en tydlig ändring till det sämre. Utvecklingen har dock ingalunda varit enhetlig. Den rena hemmaindustrien drabbades minst, under det att vissa grenar av exportindustrien tvungos till avsevärda driftsinskränkningar och på sina håll måste helt inställa driften. Mest kännbar synes depressionen på arbetsmarknaden hava blivit vid stenindustrien i Bohuslän och Blekinge och vid sågverken och träindustrien i övrigt i vissa delar av Norrland. Känt är, hurusom vid malmfälten i övre Norrland arbetstiden minskats på grund av de försvårade avsättningsförhållandena för malm.

Sammanfattar jag dessa i korthet angivna erfarenheter från år 1930 blir resultatet följande.

Under årets första månader kvardröjde i huvudsak de goda tider vi haft under 1929 med jämn produktion, goda arbetstillfällen och normala avsättningsmöjligheter. Den senare delen av samma år kännetecknades av fortsatt fall i prisnivån, försvårade avsättningsförhållanden och ökad arbetslöshet. Som helhet torde därför 1930 få betecknas som något sämre än näst föregående år.

Övergår jag därefter att angiva de grunder, på vilka den av mig uppgjorda finansplanen vilar med hänsyn till utsikterna i ekonomiskt hänseende för budgetåret 1931/1932, är det uppenbart, att utgångspunkterna härutinnan äro mer än vanligt osäkra. Den internationella krisens upphov torde allmänt ledas tillbaka till det på hösten 1929 inträffade sammanbrottet på New Yorks fondbörs. Någon egentlig förbättring inom det ekonomiska livet i Förenta Staterna, detta för världsekonomien så betydelsefulla land, lärer ännu icke kunna konstateras. Tvärtom nå oss därifrån underrättelser, vilka tyda på att krisens verkningar alltjämt göra sig starkt påminta på såväl det finansiella som det industriella området. I vår världsdel minskas produktionen med åtföljande arbetslöshet och avtagande köpkraft. Att även Sverige innevarande kalenderår kommer att uppvisa ett sämre ekonomiskt resultat än förra året synes högst sannolikt. Denna uppfattning torde omfattas av flertalet på hithörande område omdömesgilla iakttagare.

Däremot förefalla meningarna gå mera i sär vid bedömandet av utsikterna för sista delen av nu ifrågavarande budgetår, d. v. s. första halvåret 1932. Många förmena, att, eftersom depressionen senare nådde vårt land än åtskilliga andra länder, vi också torde få vidkännas dess verkningar längre. För egen del håller jag för sannolikt, att en återgång till de relativt goda tider vi haft under de senaste åren ej kommer att ske så snabbt som vissa optimistiska bedömare anse troligt. Å andra sidan är det obestridligt, att numera vårt ekonomiska liv i stort sett är sunt och motståndskraftigt. Allvarligare rubbningar på bankväsendets område behöva näppeligen befaras. De stora industriernas likviditet är genomgående god, och deras ledning insiktsfull och erfaren. Någon djupgående kris av det slag, vissa främmande länder för närvarande genomgå, torde vårt land kunna undslippa. Den alltmera fullkomnade försäljningsorganisationen inom exportindustrien kommer förvisso att utnyttja alla möjligheter för att finna marknad för svenska produkter. Detsamma gäller även i viss omfattning vårt jordbruk, bland vars utövare samhörighetskänslan tager sig uttryck i allt målmedvetnare strävanden att höja kvaliteten hos jordbrukets alster och göra dem alltmera begärliga för köpare inom och utom landets gränser.

Emellertid bör erinras om att alla beräkningar t. o. m. med avseende på den närmaste framtiden lätt kunna slå fel på grund av omständigheter, vilka endast indirekt stå i samband med det ekonomiska livet. Härmed syftar jag på den oro, bottnande i politiska motsättningar, som

starkt framträder i många länder. Mera än någonsin äro de olika ländernas produktion och konsumtion beroende av och sammanflätade med varandra, och rubbningar på ett håll sträcka sina verkningar även till andra länder. En annan oberäknelig faktor är förhållandet på arbetsmarknaden. Den försonlighetens anda och den samhörighetskänsla, som präglat särskilt senaste årets uppgörelser mellan företagare och arbetare, har glädjande nog lett till arbetsfred inom stora delar av vår industri. Skulle strider på detta område i större omfattning uppstå under det nya året, är det uppenbart, att sådant mer eller mindre kommer att inverka på utsikterna till att relativt snabbt övervinna lågkonjunkturens verkningar i olika hänseenden.

Även om sålunda det ekonomiska läget bör mana till försiktighet och sparsamhet med allmänna medel för att ökade pålagor för näringslivet skola kunna undgås, förefinnes dock icke anledning att se mörkt på framtiden.

Finansplanen.

Med hänsyn till kassafondens betydelse ur statsregleringssynpunkt ber jag få meddela följande översikt av fondens utveckling under den senast tilländalupna femårsperioden:

Budgetår	Kassafondens behållning vid budgetårets ingång milj. kr.	Minskning (—) i kassafondens kapital för riksstatens finansiering milj. kr.	Statsregleringens utfall i vad kassafonden påverkas		Kassafondens behållning vid budgetårets utgång milj. kr.
			Överskott (+) eller underskott (—) å inkomsttitlar milj. kr.	Besparing (+) eller merutgift (—) å anslag milj. kr.	
1925/1926	76.89	— 7.06	+ 9.90	— 17.59	62.14
1926/1927	62.14	— 29.74	+ 21.33	— 22.82	30.91
1927/1928	30.91	—	+ 32.42	— 19.53	43.80
1928/1929	43.80	—	+ 28.27	— 11.61	60.46
1929/1930	60.46	—	+ 22.69	— 4.39	78.76

Av sammanställningen framgår, att under de senaste budgetåren kassafonden varit stadd i fortgående stegring, så att behållningen, som vid början av budgetåret 1927/1928 utgjorde 30.91 miljoner kronor, vid utgången av sistförflutna budgetår stigit till 78.76 miljoner kronor. Härifrån bör emellertid avräknas det belopp å 5 miljoner kronor, som av 1930 års riksdag tagits i anspråk för finansiering av statsregleringen för budgetåret 1930/1931, varefter i fonden kvarstår ett belopp av 73.76 miljoner kronor.

Utfallet av statsregleringen för innevarande budgetår kan givetvis

ännu icke med någon större grad av säkerhet förutses. Påpekas må emellertid, att, medan statsinkomsterna hållit sig förvånansvärt väl uppe till och med oktober månad, en tydligt märkbar tillbakagång för exempelvis tullmedlen inträtt under november, den sista månad för vilken hittills inkomstredovisning föreligger. Såsom jag i det föregående framhållit, har den över hela världen kännbara ekonomiska krisen senare än i de flesta andra länder visat sina verkningar i vårt land. Om icke ett omslag i konjunkturerna snart inträder, torde en fortsatt nedgång i tullinkomsterna vara att emotse. Ett underskott på inkomstsidan beträffande tullmedlen är därför icke uteslutet. Brist synes vidare ofrånkomlig i den beräknade avkastningen av statens domäner och troligen även i avseende å statsjärnvägarna. Under nyssnämnda förutsättning är det för den skull ej osannolikt, att de kassafonden påverkande inkomsttitlarna i årets budget komma att förete ett totalt underskott. Härtill kommer, att — även om å vissa anslag, såsom å anslagen till dyrtidstillägg, besparingar kunna förutsättas — å andra anslag avsevärda överskridanden lära vara att förvänta. Sålunda torde anslaget till åtgärder för den inhemska sockerbetsodlingens uppehållande komma att överbelastas med omkring 4 miljoner kronor. På sätt chefen för socialdepartementet senare i dag torde omförmäla, lärer det vidare bliva nödvändigt att för innevarande budgetår äska betydande tilläggsanslag till arbetslöshetens bekämpande. För detta ändamål utgående medel torde i så fall få avföras från anslaget till oförutsedda utgifter i löpande riksstat, vilket anslag blir i motsvarande mån merbelastat. Dessa olika omständigheter i förening föranleda, att man för närvarande har att utgå från sannolikheten av en, måhända rätt kännbar, påfrestning på kassafonden till täckande av brist i statsregleringen för innevarande budgetår. Vid finansplanens framläggande i fjolårets statsverksproposition räknade också min företrädare i ämbetet uttryckligen med denna möjlighet, för det fall att — såsom numera skett — de ekonomiska konjunkturerna komme att försämras.

Nu angivna synpunkter måste starkt understrykas, när det gäller att bedöma möjligheterna att taga kassafonden i anspråk för finansiering av riksstaten för budgetåret 1931/1932.

Självfallet är, att det rådande ekonomiska läget och de i det föregående berörda konjunkturutsikterna manat till stor försiktighet vid uppgörandet av statsregleringsförslaget för nästa finansår. Anslagsäskandena hava med hänsyn härtill begränsats till det nödvändiga. Många i och för sig berättigade krav hava måst skjutas åt sidan, och myndigheternas utgiftsförslag hava därför starkt beskurits. Att skattebudgetens utgiftssida ändock företer en viss utsvällning har tyvärr icke kunnat undvikas. Härvid är dock att märka, att stegringen till väsentlig del sammanhänger därmed, att på grund av beräknade ökningar å in-

komsttitlarna automobilskattemedel och rusdrycksmedel de därmed korresponderande utgiftstitlarna rent automatiskt stigit i motsvarande grad. Stegringen beror vidare delvis på att de senare årens strävanden att i regel räkna upp automatiskt stigande förslagsanslag till hållbara siffror alltjämt fullföljts. Sålunda har anslaget till allmänna pensionsförsäkringen höjts med 2.8 miljoner kronor. Slutligen må framhållas, att situationen på arbetsmarknaden, varom jag tidigare talat, ansetts ofrånkomligen kräva vissa åtgärder, som ställa betydande krav på statskassan. Arbetslöshetsanslaget under femte huvudtiteln har för den skull höjts med icke mindre än 4.5 miljoner kronor, vartill ansluter sig ett nytt anslag på 3 miljoner kronor under »oförutsedda utgifter» till beredskapsarbeten. I viss mån härmed jämförligt är det anslag på 2 miljoner kronor under »utgifter för kapitalökning» att bestridas av andra statsinkomster än lånemedel, som avses till teckning av aktier i Kalix träindustriaktiebolag. Sammanlagda summan av de nu särskilt uppräknade anslagsstegringarna uppgår till 12.3 miljoner kronor.

Resultatet av budgetarbetet har blivit, att skattebudgetens utgiftssida i riksstatsförslaget slutar på ett belopp av 785.90 miljoner kronor, fördelande sig på anslag till verkliga utgifter med 733.84 miljoner kronor och anslag till kapitalökning med 52.06 miljoner kronor. I förhållande till löpande riksstat innebär detta en total ökning av 22.35 miljoner kronor. Härvid bör, i anslutning till vad jag nyss påpekade, anmärkas, att av denna ökning 5 miljoner kronor falla på de anslag, som täckas av automobilskattemedel, och 6.4 miljoner kronor på de av rusdrycksmedel bestridda anslagen till avbetalning av statsskulden. Bortsett från dessa anslagsstegringar uppgår alltså utgiftsökningen enligt riksstatsförslaget till 10.95 miljoner kronor.

Skattebudgetens inkomstsida ger, i motsats till vad de senare åren varit fallet, ett starkt intryck av sjunkande eller stagnerande statsinkomster. I avseende å inkomst- och förmögenhetsskatten — vars utfall är beroende på det gångna årets inkomstförhållanden — har riksräkenskapsverket visserligen beräknat samma avkastning som enligt gällande riksstat. Beträffande flera av övriga, till allmänna skattebudgeten hörande inkomsttitlar — för vilka i huvudsak läget under det kommande budgetåret är avgörande — har verket däremot räknat med, delvis betydande, inkomstminskningar. Framför allt gäller detta inkomsterna från statsjärnvägarna och domänverket samt av statens aktier. Däremot äro väsentliga inkomststegringar att emotse i fråga om automobilskatte- och rusdrycksmedlen, vilka inkomster dock, såsom nyss antytts, enligt av riksdagen fattade beslut skola finansiera motsvarande utgiftsanslag.

I stort sett har jag funnit mig kunna biträda riksräkenskapsverkets inkomstberäkningar. Den uppfattning beträffande konjunkturläget, varåt jag i det föregående givit uttryck, har dock föranlett mig att

på vissa punkter räkna med mindre inkomstbelopp än som av riksräkenskapsverket förutsatts. Rörande detaljerna härutinnan skall jag återkomma senare vid behandlingen av de särskilda inkomsttitlarna.

Enligt de beräkningar, vid vilka jag sålunda stannat, skulle för finansieringen av nästkommande budgetårs skattebudget stå till förfogande i s. k. verkliga inkomster ett sammanlagt belopp av 743.75 miljoner kronor, vartill i anslagsreservationer samt disponibla tillgångar från statens produktiva fonder komma tillhopa 5.46 miljoner kronor; inalles följaktligen 749.21 miljoner kronor. Nämnda belopp å 5.46 miljoner kronor hänför sig så gott som uteslutande till statsverkets fond av rusdrycksmedel. Av denna fond skulle nämligen medel i något vidgad omfattning tagas i anspråk, i det att därav föreslås skola täckas — utöver redan förut därifrån tillgodosedda behov — *dels* under femte huvudtiteln anslagen till tvångsarbetsanstalterna m. m. å 0.73 miljon kronor samt, enligt riksdagens anvisning, ett byggnadsanslag på 1.3 miljon kronor för sinnesslöanstalten i Lund, *dels ock* under sjunde huvudtiteln anslaget å 1.4 miljon kronor till ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel.

Enligt vad jag nyss angav, uppgår skattebudgetens utgiftssida till 785.90 miljoner kronor. Om med denna siffra sammanställes nu nämnda totalbelopp av påräkneliga inkomster 749.21 miljoner kronor, framgår därav, att ett ytterligare inkomstbelopp av 36.69 miljoner kronor är erforderligt för budgetens balansering.

När det gäller att anskaffa medel för att täcka denna brist, har jag utgått ifrån att några skatteförhöjningar eller nya skatter ej böra ifrågasättas. Däremot synes det mig självfallet, att i ett läge sådant som det nuvarande de besparade tillgångar, som uppsamlats i statsverkets kassafond, böra bidraga med ett avsevärt belopp. Jag anser detta så mycket mera på sin plats, som tvivelsutan fonden för närvarande är större än dess ändamål kräver och en alltför stor anhopning av besparade medel under gynnsammare statsfinansiellt läge alltid innebär en stark frestelse till statsutgifter, som måhända icke äro oundgängligen nödvändiga. Även med denna utgångspunkt måste det emellertid med hänsyn till det av mig förut berörda, befarade underskottet på löpande budget anses uteslutet att av kassafondens tillgångar taga i anspråk hela det belopp, som erfordras för att täcka nyssnämnda underskott. Härvid bör jämväl beaktas, att de inkomstberäkningar, som nu göras för budgetåret 1931/1932, på grund av de ovissa faktorer, varmed man har att räkna, innefatta så många osäkerhetsmoment, att, även om försiktighet vid beräkningarna iakttages, icke heller nästa statsreglering kan förutsättas vara under alla förhållanden säkerställd. Skulle lågkonjunkturen bliva mera djupgående och av längre varaktighet, än man nu utgår ifrån, kunde ett alltför kraftigt grepp ur kassafonden medföra bekymmersamma konsekvenser för senare statsregleringar.

Under sådana omständigheter har jag ansett mig böra taga under övervägande spörsmålet om rusdrycksmedlens budgetära användning. Med tillämpning av de enligt 1926 års författning i ämnet gällande regler skall ett belopp av 75 miljoner kronor under nästa budgetår användas för allmänna budgetändamål, medan 33.6 miljoner kronor skola disponeras för avbetalning å statsskulden.

Frågan att använda rusdrycksinkomsterna för allmänna budgetändamål i större utsträckning än gällande förordning förutsätter väcktes redan i samband med framläggandet av fjolårets statsverksproposition av dåvarande chefen för finansdepartementet. Enär emellertid nämnda förordnings giltighetstid utgår med budgetåret 1931/1932 och följaktligen frågan i allt fall måste inom kort bliva föremål för övervägande, avvisade min företrädare i ämbetet tanken på att då föreslå någon ändring i författningen.

Det skäl, som sålunda i fjol anfördes mot ett rubbande i förtid av den år 1926 fastslagna ordningen för rusdrycksmedlens användning, äger alltjämt giltighet. Härtill kommer, att frågan om den fortsatta avsättningen av medel till avbetalning å statsskulden synes mig böra ses i ett vidare sammanhang, nämligen i samband med spörsmålet om en omvärdering av det i statens affärsförvaltning nedlagda lånekapitalet och om en eventuell nedskrivning av oräntabla delar av sådant kapital. Förskjutningarna i penningvärdet, utvecklingen på kommunikationsväsendets område och inom det ekonomiska livet i övrigt hava medfört i olika hänseenden väsentligen förändrade förhållanden, vilka synas mig påkalla en undersökning över huvud taget av statens investeringar av lånekapital och detta kapitals nuvarande och framtida avkastning. En utredning i nu nämnda hänseenden lärer med det snaraste böra igångsättas, så att densamma kan beräknas föreligga färdig till 1932 års riksdag. Slutligen må även påpekas, att åtskilliga frågor med betydande ekonomisk räckvidd stå på dagordningen, vilka frågor ej lära kunna undanskjutas någon längre tid. Detta synes utgöra en ytterligare anledning att icke nu föregripa spörsmålet om rusdrycksmedlens användning. Av samtliga dessa skäl har jag icke ansett mig böra föreslå någon ändring i 1926 års förordning. Jag förutsätter emellertid, att det för avbetalning å statsskulden avsedda beloppet tages i anspråk jämväl för den beslutade nedskrivningen av statens järnvägars lånekapital, utgörande för nästa budgetår 2.5 miljoner kronor.

I detta sammanhang tillåter jag mig bringa i erinran, att fonden för statsskuldens amortering vid ingången av nu löpande budgetår visade en behållning av 56.98 miljoner kronor. Enligt beslut av 1930 års riksdag skall ett belopp av 5.46 miljoner kronor av fondens medel tagas i anspråk för täckande av vissa förluster å lånemedelskapital. Frånräknas detta belopp, kvarstår i fonden en behållning av 51.52 miljoner kronor. Enligt gällande riksstat beräknas för innevarande budgetår ett tillskott till fonden av 21.88 miljoner kronor, och den för budgetåret 1931/1932

förutsatta avsättningen till fonden är enligt riksstatsförslaget upptagen till 28.08 miljoner kronor. Även om, på sätt jag senare i dag under »utgifter för kapitalökning» får tillfälle att vidare beröra, vissa betydande belopp skulle av fondens medel komma att tagas i anspråk för nedskrivning av icke räntabelt lånekapital, särskilt hos statens vattenfallsverk, synes betänklighet icke möta att för budgetens finansiering använda ett rimligt belopp ur fonden, i varje fall icke därest av fonden ej tages i anspråk mera än som motsvaras av anslag under den del av budgeten, som åsyftar utgifter för kapitalökning. Bortsett från det till avbetalning å statsskulden avsedda beloppet samt avsättningen till rusdrycksmedelsfonden uppgå kapitalökningsanslagen å skattebudgeten till 13.46 miljoner kronor, fördelande sig med 4 miljoner kronor på statens affärsverksamhet, 2 miljoner kronor på fonden för statens aktier, 2.46 miljoner kronor på statens utlåningsfonder och 5 miljoner kronor på fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922. Till undvikande av nya eller höjda skatter föreslår jag, att i nuvarande budgetläge ett mot dessa anslag svarande belopp av 13.46 miljoner kronor tages i anspråk av amorteringsfonden.

Under förutsättning av bifall härtill skulle underskottet i statsregleringen nedbringas till 23.23 miljoner kronor. Detta belopp är icke större, än att det bör kunna täckas ur kassafonden. Jag förordar alltså, att av fondens tillgångar nämnda summa disponeras för budgetens balansering. Därmed skulle fonden — bortsett från den minskning som skulle bliva följden i händelse av större eller mindre brist i löpande eller nästkommande statsreglering — nedbringas till omkring 50 miljoner kronor.

Riksstaten.

Riksstatens utveckling från och med budgetåret 1926/1927. För att erhålla en samlad bild av riksstatens utveckling under senare år hava i efterföljande sammanställning angivits de belopp, med vilka den totala budgeten liksom dess båda huvudavdelningar, skattebudgeten och lånebudgeten, uppförts i riksstatsförslaget för budgetåret 1931/1932, samt häremot svarande belopp avseende riksstaterna för budgetåren 1926/1927—1930/1931. I sammanställningen redovisas därjämte de olika huvudslagen av skattebudgetens såväl utgiftsanslag som inkomsttitlar.

Med hänsyn till de budgettekniska omläggningar, som vidtagits i de till redovisningsperioden hörande riksstaterna, hava vid utarbetandet av sammanställningen, med utgångspunkt från riksstatsförslaget, vissa omräkningar verkställts beträffande det till riksstaterna för budgetåren 1926/1927—1928/1929 hänförliga siffermaterialet. Genom dessa omräkningar hava vissa i vederbörande riksstater dubbelförda poster utmönstrats och riksstaternas såväl slutsummor som delsummor upptagits till belopp,

som medgiva en jämförelse i stort sett med motsvarande i riksstatsförslaget för budgetåret 1931/1932 uppförda summor. Sålunda har för budgetåret 1928/1929 viss i anspråk tagen kapitaltillgång från fonden för statsskuldens amortering jämte motsvarande utgiftsanslag utmönstrats, varjämte för budgetåren 1926/1927—1928/1929 å inkomstsidan redovisad återbetalning av tillfälliga lånemedel samt motsvarande utgiftsanslag frånräknats.

Även efter de sålunda vidtagna omräkningarna av riksstaternas siffermaterial äro de i sammanställningen för de olika riksstaterna meddelade sifferuppgifterna ej fullt jämförbara med varandra. Detta beror väsentligen på den omständigheten, att inkomsttitlar och utgiftsanslag, vilka tidigare redovisats vid sidan av budgeten, tid efter annan upptagits i budgeten och nu redovisas över riksstaten. Att märka är dock, att under hela den här upptagna perioden automobilskattemedlen och däremot svarande utgiftsanslag varit uppförda å riksstaten.

Anslag, miljoner kronor

Budgetår	Skattebudgeten			Lånebudgeten	Tillsammans
	Verkliga utgifter	Utgifter för kapitalökning	Summa	Utgifter att täckas av lånemedel	
1926/1927	634.81	45.58	679.84	55.22	**735.06**
1927/1928	641.68	31.46	673.14	30.33	**703 47**
1928/1929	658.53	33.41	691.94	49.35	**741.29**
1929/1930	689.28	55.62	744.90	34.41	**779.31**
1930/1931	719.48	44.07	763.55	49.82	**813 37**
1931/1932	733.84	52.06	785.90	64.78	**850.68**

Inkomster, miljoner kronor

Budgetår	Skattebudgeten						Lånebudgeten	Tillsammans
	Egentliga statsinkomster	Inkomster av statens produktiva fonder	Andel i riksbankens vinst	Summa verkliga inkomster	I anspråk tagna kapitaltillgångar	Summa för skattebudgeten	Lånemedel	
1926/1927	516.57	110.17	16.00	642.74	37.10	679.84	55.22	**735.06**
1927/1928	537.72	114.80	16.20	668.22	4.92	673.14	30.33	**703 47**
1928/1929	560.24	115.53	13.90	689.67	2.27	691.94	49.35	**741.29**
1929/1930	587.44	135.79	17.00	740.23	4.67	744.90	34.41	**779.31**
1930/1931	595.17	141.70	19.00	755.87	7.68	763.55	49.82	**813.37**
1931/1932	607.80	119.95	16.00	743.75	42.15	785.90	64.78	**850.68**

Med nyssnämnda reservationer för jämförbarheten i det sålunda framlagda materialet torde till detsamma få knytas följande påpekanden.

Skattebudgetens anslag till verkliga utgifter förete under redovisningsperioden en jämn stegring. Denna utgör 99.53 miljoner kronor eller i medeltal 19.91 miljoner kronor per år. Den totala ökningen har alltså varit 15.7 procent, räknad på anslagssumman för budgetåret 1926/1927. Anslagen till utgifter för kapitalökning utvisa däremot betydligt växlande belopp.

Skattebudgetens beräknade verkliga inkomster hava under redovisningsperioden till och med budgetåret 1930/1931 oavbrutet stegrats. Riksstatsförslaget visar däremot i förhållande till föregående år en ej obetydlig nedgång, främst hänförlig till den starka minskningen i intäkterna från de produktiva fonderna. De verkliga inkomsterna hava under perioden i det hela ökats med 101.01 miljoner kronor eller genomsnittligt med 20.20 miljoner kronor per år. Räknad på beloppet av de verkliga inkomsterna för budgetåret 1926/1927 har alltså ökningen varit 15.7 procent. Sammanställningen åskådliggör, hurusom riksstatsförslaget för nästkommande budgetår i väsentligen större utsträckning än riksstaterna för de närmast föregående fyra budgetåren räknar med kapitaltillgångar för statsregleringens genomförande.

Lånebudgetens omslutning har under redovisningsperioden visat ganska starka växlingar.

Skattebudgeten enligt riksstatsförslaget. En jämförelse mellan anslagen till *verkliga utgifter* i riksstaten för nu löpande budgetår och dylika anslag i det föreliggande budgetförslaget giver följande resultat:

		Enligt riksstaten för budgetåret 1930/1931	Enligt förslaget till riksstat för budgetåret 1931/1932	Ökning (+) Minskning (—)
		milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.
I.	Första huvudtiteln (Kungl. hov- och slottsstaterna)	1.84	1.83	— 0.01
II.	Andra » (Justitiedepartementet)	13.33	13.17	— 0.16
III.	Tredje » (Utrikesdepartementet)	5.81	5.79	— 0.02
IV.	Fjärde » (Försvarsdepartementet)	132.52	131.17	— 1.35
V.	Femte » (Socialdepartementet)	111.28	119.69	+ 8.41
VI.	Sjätte » (Kommunikationsdepartementet)	74.17	80.10	+ 5.93
VII.	Sjunde » (Finansdepartementet)	46.35	45.36	— 0.99
VIII.	Åttonde » (Ecklesiastikdepartementet)	153.24	154.01	+ 0.77
IX.	Nionde » (Jordbruksdepartementet)	35.72	35.88	+ 0.16
X.	Tionde » (Handelsdepartementet)	13.89	13.36	— 0.53
XI.	Elfte » (Pensionsväsendet)	43.12	42.71	— 0.41
	Säger	631.27	643.07	+ 11.80
XII.	Oförutsedda utgifter	1.00	4.00	+ 3.00
XIII.	Riksdags- och revisionskostnader m. m.	4.31	4.38	+ 0.07
XIV.	Räntor å statsskulden m. m.	82.90	82.39	— 0.51
	Summa	719.48	733.84	+ 14.36

Av sammanställningen framgår, att av de först upptagna elva huvudtitlarna icke mindre än sju utvisa minskning i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår. Övriga fyra förete ökningar, nämligen femte huvudtiteln med 8.41 miljoner kronor, sjätte huvudtiteln med 5.93 miljoner kronor — därav 5 miljoner kronor äro hänförliga till de av automobilskattemedel finansierade anslagen — samt åttonde och nionde huvudtitlarna med mindre belopp. I övrigt är att märka den starka stegringen med 3 miljoner kronor av utgiftstiteln »oförutsedda utgifter», vilken stegring är föranledd av det härunder upptagna nya anslaget till beredskapsarbeten. För samtliga anslagen till verkliga utgifter erhålles, om från ökningarna dragas minskningarna, en totalstegring av 14.36 miljoner kronor, utgörande omkring 2 procent av anslagssumman för budgetåret 1930/1931.

Om från de båda budgetårens ifrågavarande slutsiffror för anslagen till verkliga utgifter dragas beloppen av de anslag, som utgå av automobilskattemedel, erhålles för budgetåret 1930/1931 ett belopp av 672.48 miljoner kronor och för budgetåret 1931 1932 ett belopp av 681.84 miljoner kronor. Skillnaden utgör sålunda 9.36 miljoner kronor, innebärande för budgetförslaget en stegring av 1.4 procent i förhållande till löpande riksstat.

I riksstaten för budgetåret 1930/1931 och i budgetförslaget hava anslagen till *utgifter för kapitalökning*, att utgå av andra statsinkomster än lånemedel, upptagits med belopp, som framgå av följande jämförande sammanställning:

	Enligt riksstaten för budgetåret 1930/1931 milj. kr.	Enligt förslaget till riksstat för budgetåret 1931/1932 milj. kr.	Ökning (+) minskning (—) milj. kr.
Statens affärsverksamhet	4.51	4.00	— 0.51
Fonden för statens aktier	—	2.00	+ 2.00
Statens utlåningsfonder	2.36	2.46	+ 0.10
Statsverkets fond av rusdrycksmedel	5.00	5.00	—
Fonden för mötande av förluster å Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922	5.00	5.00	—
Avbetalning å statsskulden	27.20	33.60	+ 6.40
Summa	44.07	52.06	+ 7.99

Denna sammanställning utvisar för ifrågavarande anslagsgrupp en summa av 44.07 miljoner kronor i löpande riksstat och 52.06 miljoner kronor i budgetförslaget. Här föreligger alltså ökning på 7.99 miljoner kronor. Till ökningen bidraga i första hand anslagen till avbetalning å statsskulden, vilka anslag i anledning av beräknad stegring av rusdrycksinkomsterna höjts med 6.40 miljoner kronor. Vidare tillkommer under fonden för statens aktier ett nytt anslag på 2 miljoner kronor, avseende aktieteckning i Kalix träindustriaktiebolag, varjämte anslagen till statens utlåningsfonder och till statens affärsverksamhet förete smärre avvikelser i förhållande till löpande riksstat.

Under den första huvudgruppen av statsinkomster, de *s. k. verkliga statsinkomsterna*, inbegripas egentliga statsinkomster, inkomster av statens produktiva fonder och andel i riksbankens vinst.

I det nu föreliggande riksstatsförslaget sluta de *egentliga statsinkomsterna* å ett belopp av 607.80 miljoner kronor eller 12.63 miljoner kronor mera än i riksstaten för innevarande budgetår.

Av budgetförslagets inkomstsumma faller enbart på skatterna ett belopp av 585.42 miljoner kronor. Inkomst- och förmögenhetsskatten förutsättes härav lämna 158 miljoner kronor, därvid jag utgår från oförändrat procenttal av grundbeloppen. För täckande av behovet av skatteutjämningsmedel beräknas av utjämningsskatt ett belopp av 4.8 miljoner kronor bliva erforderligt. Stämpelmedlen hava uppförts till 53 miljoner kronor. I automobilskattemedel beräknas inflyta 52 miljoner kronor. Tullmedlen hava uppförts med 138 miljoner kronor eller 4 miljoner kronor mindre än i

löpande riksstat. Tobaksskatten, som för innevarande budgetår uppförts med 63 miljoner kronor, upptages i budgetförslaget till 67 miljoner kronor. Ökningen av 4 miljoner kronor sammanhänger delvis med en i enlighet med föregående års riksdags beslut tillärnad överföring av vinstutdelning till skatt. Rusdrycksmedlen äro beräknade till sammanlagt 109 miljoner kronor, under det att motsvarande inkomster för innevarande budgetår beräknas till 102.5 miljoner kronor. Jag erinrar här, att av rusdrycksmedlens summa må, enligt gällande bestämmelser, för löpande utgifter för budgetåret 1931/1932 användas ett belopp av 75 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor mindre än vad som av nämnda medel för samma ändamål står till förfogande under budgetåret 1930/1931.

Uppbörd i statens verksamhet har beräknats till 14.98 miljoner kronor.

Inkomsttiteln diverse inkomster har upptagits med 7.4 miljoner kronor.

I riksstatsförslaget beräknas *inkomsterna av statens produktiva fonder* till sammanlagt 119.95 miljoner kronor eller till 21.75 miljoner kronor mindre än i löpande riksstat. Av den beräknade inkomsten komma på statens affärsverksamhet 92.65 miljoner kronor, på statens aktier 8.59 miljoner kronor, på statens utlåningsfonder 12.66 miljoner kronor, på fonden för låneunderstöd 1.45 miljon kronor samt på statsverkets fond av rusdrycksmedel 4.60 miljoner kronor.

Riksbanksvinsten uppföres för nästkommande budgetår med 16 miljoner kronor.

Den andra huvudgruppen av statsinkomster i skattebudgeten, *i anspråk tagna kapitaltillgångar*, upptages i riksstatsförslaget med ett belopp av 42.15 miljoner kronor. Frånsett ett par smärre poster i anslagsreservationer samt 5.43 miljoner kronor från statsverkets fond av rusdrycksmedel och 0.03 miljon kronor från övriga produktiva fonder, ingå häri de betydande belopp om 23.23 och 13.46 miljoner kronor, som, på sätt jag förut under finansplanen anfört, för skattebudgetens finansiering tagits i anspråk från statsverkets kassafond och från fonden för statsskuldens amortering.

Lånebudgeten enligt riksstatsförslaget. En jämförelse mellan anslagen att täckas av lånemedel för nu löpande budgetår och dylika anslag i riksstatsförslaget ter sig sålunda:

	Enligt riksstaten för budgetåret 1930/1931 milj. kr.	Enligt förslaget till riksstat för budgetåret 1931/1932 milj. kr.	Ökning (+) Minskning (—) milj. kr.
Statens affärsverksamhet	29.99	53.19	+ 23.20
Statens utlåningsfonder	14.94	11.16	— 3.78
Fonden för låneunderstöd	0.18	—	— 0.18
Kontrollstationer för smör och ägg	4.00	—	— 4.00
Fonden för förlag till statsverket	0.71	0.43	— 0.28
	49.82	64.78	+ 14.96

Sammanställningen utvisar, att lånebudgetens totalsumma stegrats från 49.82 miljoner kronor till 64.78 miljoner kronor eller sålunda med 14.96 miljoner kronor.

Härvid är att märka, att riksstatsförslaget förutsätter ett belopp av 53.19 miljoner kronor i lånemedel för statens affärsverksamhet under nästa budgetår. Detta innebär i förhållande till löpande riksstat en ökning med 23.20 miljoner kronor. Så gott som hela ökningen motsvaras av det anslag å 23.00 miljoner kronor till elektrifiering av statsbanan Järna—Norrköping—Malmö m. fl. linjer, varom chefen för kommunikationsdepartementet senare i dag kommer att göra framställning. Jag tillåter mig i detta sammanhang erinra om den betydelse för skilda grenar av näringslivet samt för beredande av arbetstillfällen inom olika fack, som ett igångsättande av ifrågavarande företag bör erhålla i nuvarande ekonomiska läge.

Av riksstatsförslagets övriga till lånebudgeten hörande rubriker utvisa vid en jämförelse med riksstaten för nästföregående budgetår statens utlåningsfonder och fonden för förlag till statsverket minskningar med 3.78 respektive 0.28 miljoner kronor. De i nämnda riksstat förekommande rubrikerna fonden för låneunderstöd och kontrollstationer för smör och ägg om 0.18 respektive 4.00 miljoner kronor sakna motsvarighet i budgetförslaget.

Beräkning av de särskilda inkomsttitlarna.

Såsom framgår av vad i det föregående anförts, har jag ansett mig böra på vissa punkter jämka riksräkenskapsverkets förslag till beräkning av de särskilda inkomsttitlarna för nästkommande budgetår. I fråga om de inkomsttitlar, beträffande vilka jag ansluter mig till verkets förslagsberäkning, kommer jag i allmänhet icke att särskilt yttra mig.

Egentliga statsinkomster. Under rubriken »skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse» återfinnes såsom den största posten *inkomst- och förmögenhetsskatten.*

För beräkningen i statsverkspropositionen av inkomst- och förmögenhetsskatten har från och med år 1923 tillämpats en metod, för vilken utförlig redogörelse meddelats i en bilaga till samma års statsverksproposition. Såsom utgångspunkt för sina beräkningar av det antagliga utfallet av 1931 års skattetaxering har riksräkenskapsverket utnyttjat av statistiska centralbyrån efter riksräkenskapsverkets hemställan meddelade uppgifter rörande 1930 års skattetaxering (se tabellen å sid. 13 i riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1931/1932).

Genom vidtagande av vissa höjningar, respektive sänkningar i de i ta-

bellen ingående detaljsiffrorna har riksräkenskapsverket nått fram till en uppskattning av utfallet av 1931 års skattetaxering.

En jämförelse mellan taxeringsresultatet för år 1930 och de av riksräkenskapsverket verkställda taxeringsberäkningarna för år 1931 ter sig sålunda:

	1930 Milj. kr.	1931 Milj. kr.	Stegring (+) eller minskning (—) Milj. kr.	%
Inkomst av fastighet	722.6	730	+ 7.4	+ 1.02
» » rörelse m. m.	1,009.7	965	— 44.7	— 4.43
» » tjänst m. m.	3,992.9	4,050	+ 57.1	+ 1.43
» » kapital	443.2	445	+ 1.8	+ 0.41
Summa uppskattad inkomst	6,168.4	6,190	+ 21.6	+ 0.35
Avdrag	563.9	580	+ 16.1	+ 2.86
Återstod	5,604.5	5,610	+ 5.5	+ 0.10
1/60 av den skattepliktiga förmögenheten	260.0	260	—	—
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	5,864.5	5,870	+ 5.5	+ 0.09
Utnyttjade ortsavdrag	2,944.2	2,970	+ 25.8	+ 0.88
Beskattningsbart belopp	2,920.3	2,900	— 20.3	— 0.70
Därav:				
a) Enskilda skattskyldiga	2,347.1	2,370	+ 22.9	+ 0.98
b) Aktiebolag m. fl.	573.2	530	— 43.2	— 7.54

I sin inkomstberäkning har riksräkenskapsverket närmare motiverat de av verket vidtagna i tablån redovisade ändringarna av olika inkomst- och avdragsbelopp.

Såsom framgår av tablåns siffermaterial hava för 1931 års taxering i fråga om summasiffrorna såväl för det taxerade som för det beskattningsbara beloppet endast obetydliga ändringar beräknats. Beträffande de båda huvudgrupperna skattskyldiga däremot räknar man med vissa förskjutningar. Vad särskilt angår de taxerade beloppen för enskilda och för bolag har riksräkenskapsverket räknat med en viss höjning för enskilda och en nästan lika stor sänkning för bolag. Beträffande de beskattningsbara beloppen har riksräkenskapsverket beräknat för enskilda en höjning med omkring 23 miljoner kronor och för aktiebolag m. fl. en sänkning med omkring 43 miljoner kronor eller för samtliga skattskyldiga en minskning av 20 miljoner kronor. Angivna höjnings- och sänkningsbelopp innebära, att de beskattningsbara beloppen för enskilda höjts med 0.98 procent och för aktiebolag m. fl. sänkts med 7.54 procent, motsvarande för samtliga skattskyldiga en sänkning med 0.70 procent.

På grundval av de beskattningsbara beloppen beräknar riksräkenskapsverket härefter den debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten sålunda.

Medelskatteprocenten har år 1930 för enskilda skattskyldiga uppgått till 5.30 procent och för aktiebolag m. fl. till 7.82 procent. För 1931 års taxering har riksräkenskapsverket — under förutsättning att skatten utgår oförändrat med 145 procent av grundbeloppen — beträffande enskilda skattskyldiga räknat med oförändrad genomsnittlig skatteprocent, upptagen till 5.3 procent, och för bolagen med 7.7 procent. Med nu angivna procentsatser skulle den debiterade skatten för år 1931 uppgå till 125.6 miljoner kronor för enskilda och 40.8 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller alltså sammanlagt till 166.4 miljoner kronor. Beräknas skatten inflyta med 95.5 procent av det debiterade beloppet, blir för budgetåret 1931/1932 den behållna inkomsten 158.9 miljoner kronor. Detta belopp har av riksräkenskapsverket avrundats till 160 miljoner kronor.

I stort sett finner jag de av riksräkenskapsverket angivna synpunkterna riktiga och de utvecklade skälen för höjningarna respektive sänkningarna av de i verkets sammanställning ingående detaljsiffrorna väl grundade. Med hänsyn till mitt allmänna bedömande av det ekonomiska läget under år 1930, jämfört med nästföregående år, finner jag dock försiktigheten föranleda, att den beräknade avkastningen av ifrågavarande skattekälla, som av riksräkenskapsverket, såsom nyss nämndes, rundats uppåt till 160 miljoner kronor, i stället avjämnas nedåt till 158 miljoner kronor. I likhet med riksräkenskapsverket förutsätter jag därvid — såsom jag redan vid anmälan av finansplanen angivit — att det procenttal av 145, varmed inkomst- och förmögenhetsskatten uttagits för år 1930, skall bibehållas även för år 1931.

För bedömande av det slutresultat, till vilket beräkningen rörande 1931 års skattetaxering sålunda når fram, torde det vara av intresse att undersöka ifrågavarande inkomsttitels utveckling under en följd av år. I efterföljande tablå har för detta ändamål beräkning verkställts angående storleken av de belopp, med vilka inkomst- och förmögenhetsskatten (exklusive B-skatten) avseende budgetåret 1923/1924 och följande budgetår skulle hava debiterats respektive influtit, därest skatten under hela perioden utgått med 145 procent av grundbeloppen.

Budgetår	Debiterad skatt			Inflytande skatt	
	Milj. kr.	Höjning (+) eller minskning (—) från föregående år		Milj. kr.	I procent av debiterad skatt
		Milj. kr.	%		%
1923/1924	117.1			112.4	96.0
1924/1925	120.2	+ 3.1	+ 2.6	114.8	95.5
1925/1926	128.8	+ 8.6	+ 7.2	123.1	95.6
1926/1927	134.8	+ 6.0	+ 4.7	130.4	96.7
1927/1928	137.4	+ 2.6	+ 1.9	132.0	96.1
1928/1929	148.2	+ 10.8	+ 7.9	140.5	[1] 94.8
1929/1930	154.8	+ 6.6	+ 4.5	146.1	[1] 94.4
1930/1931	169.3	+ 14.5	+ 9.4	161.7	95.5
1931/1932	165.4	— 3.9	— 2.3	158.0	95.5

Såsom framgår av tablån har utfallet av inkomst- och förmögenhetsskatten från och med budgetåret 1924/1925 till och med innevarande budgetår oavbrutet i avsevärd grad förbättrats. Den genomsnittliga årliga ökningen av den debiterade skatten vid taxeringarna åren 1923—1930 har uppgått till 5.4 procent. 1930 års taxering utvisar en stegring från föregående år om icke mindre än 9.4 procent. Denna osedvanligt kraftiga stegring har för mig utgjort en särskild anledning att iakttaga försiktighet vid beräkningen av taxeringsutfallet för år 1931. Det av mig beräknade utfallet skulle också, såsom framgår av tablån, betyda en minskning i förhållande till år 1930 med 2.3 procent. Vid en jämförelse med 1929 års siffror skulle däremot det uppskattade taxeringsresultatet för år 1931 innebära en ökning i genomsnitt per år av 3.4 procent.

I enlighet med vad sålunda anförts föreslår jag, att avkastningen av inkomst- och förmögenhetsskatten i riksstaten för nästkommande budgetår upptages till 158 miljoner kronor.

Utjämningsskatten är i löpande riksstat upptagen till 5.2 miljoner kronor och har för budgetåret 1931/1932 av riksräkenskapsverket beräknats till 5.1 miljoner kronor.

Senare i dag kommer jag vid anmälan av utgifterna under sjunde huvudtiteln att tillstyrka, att förslagsanslaget till bidrag till skattetyngda kommuner minskas från 6 miljoner kronor till 5.6 miljoner kronor. Med beaktande härav anser jag utjämningsskatten, som tillsammans med halva intäkten av den på grund av förordning den 28 september 1928 (nr 376) utgående särskilda lotterivinstskatten skall lämna täckning till nämnda anslag, kunna uppföras i riksstaten för budgetåret 1931/1932 med något lägre belopp än riksräkenskapsverket beräknat eller med 4.8 miljoner kronor.

[1] Skatteintäkten och inflytandeprocenten för budgetåren 1928/1929 och 1929/1930 påverkas av förekomsten av vissa betydande extra ordinära skatterestitutioner.

Stämpelmedlen äro i riksstaten för innevarande budgetår upptagna till 52 miljoner kronor.

För budgetåret 1929/1930 utgjorde den behållna avkastningen av ifrågavarande skattetitel 54.88 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har hänvisat till att vissa ändringar vidtagits i skattesatserna, som påverka inkomsttillflödet under budgetåren 1930/1931 och 1931/1932, i det att bland annat stämpelplikten å räntebesked upphört från och med den 1 januari 1930. Ämbetsverket har beräknat, att, om siffrorna för budgetåret 1929/1930 rättades med hänsyn till de ändrade skattesatserna, ett inkomstbelopp av 52.68 miljoner kronor skulle erhållas.

Intäkten av stämpelmedel under löpande budgetår har generalpoststyrelsen, med utgångspunkt från tillgängliga uppgifter för den gångna delen av budgetåret, ansett kunna beräknas till 52.5 miljoner kronor.

För budgetåret 1931/1932 har generalpoststyrelsen föreslagit, att förevarande inkomsttitel uppföres med 52 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket åter har för samma budgetår beräknat stämpelmedlen till det belopp, vartill den behållna inkomsten efter korrektiven för skatteändringarna uppgått under budgetåret 1929/1930 eller, avrundat till helt miljontal, 53 miljoner kronor.

Av stämpelmedlen kan intäkten av stämpelavgiften å lottsedlar beräknas utgöra 4.8 miljoner kronor för år. Å ifrågavarande inkomsttitel inflyter även den på grund av förordning den 28 september 1928 (nr 376) utgående särskilda skatten å lotterivinster med ett beräknat belopp av 1.6 miljon kronor. Om emellertid, enligt vad som för nästkommande budgetår ifrågasättes, antalet lotter höjes från nuvarande 200,000 till 250,000 för dragning, skulle intäkten per år ökas av lottsedelsstämpeln med 1.2 miljon kronor och av den särskilda lotterivinstskatten med 0.4 miljon kronor eller sammanlagt med 1.6 miljon kronor om året.

En dylik ökning i intäkten av lottsedelsstämpel och lotterivinstskatt skulle i och för sig motivera en motsvarande uppräkning av avkastningen av ifrågavarande inkomsttitel. Då emellertid vissa av de under inkomsttiteln stämpelmedel redovisade intäkterna starkt påverkas av det ekonomiska läget, har jag, med hänsyn till vad jag i det föregående anfört om konjunkturutsikterna, ansett mig icke böra förutsätta högre belopp i avkastning av stämpelmedel än som av riksräkenskapsverket föreslagits eller sålunda 53 miljoner kronor.

Jag utgår ifrån att förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror — vilken förordnings giltighetstid utlöper den 30 juni 1931 — erhåller förlängd giltighet under nästa budgetår, därom jag senare i dag torde få framlägga förslag.

I enlighet med vad sålunda anförts äro stämpelmedlen i budgetförslaget upptagna till 53 miljoner kronor.

Automobilskattemedlen, som under budgetåret 1929/1930 lämnade en behållen inkomst av i runt tal 44.26 miljoner kronor, äro i löpande riksstat upptagna till 47 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har för budgetåret 1931/1932 beräknat automobilskattemedlen till 50 miljoner kronor. Härvid har ämbetsverket utgått från, att inkomsttillflödet av skatterna å automobilgummiringar och bensin under budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 skall förete fortsatt stegring, men att i fråga om skatten å motorfordon det försämrade konjunkturläget kommer att medföra, att den hittillsvarande stegringen av skatteintäkten till huvudsaklig del upphör.

Motorfordonsbeståndet, som den 31 december 1928 utgjorde 177,300 fordon, ökades under år 1929 med 14,400 fordon till 191,700 fordon, medförande en stegring av influten fordonsskatt med 1.5 miljon kronor, samt har av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrivelse den 12 november 1930 beräknats vid slutet av år 1930 komma att utgöra 206,000 fordon, allt i runda tal. Enligt vad jag inhämtat har emellertid antalet motorfordon redan den 1 december 1930 gått upp till en siffra av 209,100, vilket innebär en ökning under årets elva första månader av omkring 17,400 fordon. Denna ökning är särskilt påfallande, om man tager i betraktande den utan tvivel ej oväsentliga nedskrotning av motorfordon, som den från ingången av år 1930 gällande lagstiftningen om trafikförsäkring föranlett. Då motorfordonsbeståndet även under år 1930 trots de vikande konjunkturerna uppvisat en stark ökning, synes grundad anledning föreligga att även i fortsättningen räkna med en stegring i fordonsskattens avkastning.

Med hänsyn tagen till här berörda omständigheter och under beaktande jämväl att, såsom riksräkenskapsverket också framhållit, den punkt ännu icke torde vara nådd, vid vilken ifrågavarande transportmedel erhållit en mot dess inneboende möjligheter svarande användning, lärer det vara befogat att icke uppskatta beloppet av under budgetåret 1931/1932 inflytande automobilskattemedel lägre än till 52 miljoner kronor. Med detta belopp har inkomsttiteln upptagits i riksstatsförslaget.

Tullmedlen beräknades för budgetåret 1929/1930 till 153 miljoner kronor och hava i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagits till 142 miljoner kronor. Förstnämnda budgetår utgjorde behållningen enligt budgetredovisningen omkring 154.45 miljoner kronor.

För budgetåret 1931/1932 har generaltullstyrelsen med hänsyn till den allmänna konjunkturförsämringen ansett nettoinkomsterna av tullmedel böra beräknas till 135 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har, på grundval av en specificerad beräkning, höjt detta belopp till 140 miljoner kronor, därvid ämbetsverket uppskattat tulluppbörden för spannmål till 10 miljoner kronor samt inkomsterna av sockertullen till samma belopp.

I stort sett ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets beräkning. Då verket emellertid i fråga om tullinkomster för spannmål utgått från en

större import av brödsäd än som vid fortsatta regleringsåtgärder på spannmålsmarknaden förefaller sannolik, och då därtill den av verket gjorda uppskattningen av sockerimporten torde få anses vara väl hög, har jag, med hänsyn jämväl till min allmänna konjunkturbedömning, funnit mig böra jämka verkets beräkning av tullmedlen nedåt med 2 miljoner kronor och har alltså i riksstatsförslaget upptagit denna inkomsttitel med 138 miljoner kronor.

Tobaksskatten lämnade för budgetåret 1928/1929 en behållen inkomst av omkring 62.45 miljoner kronor. För budgetåret 1929/1930 uppgick intäkten till omkring 69.75 miljoner kronor. Av den väsentliga ökning, som sålunda inträtt, motsvarades ungefär 5.10 miljoner kronor av en engångsintäkt på grund av ändrad tid för skattens inleverering till statsverket. Den under sistnämnda budgetår influtna normala avkastningen uppgick alltså till omkring 64.65 miljoner kronor.

För innevarande budgetår är tobaksskatten uppförd med 63 miljoner kronor.

Vad angår beräkningen av tobaksskatten för budgetåret 1931/1932 får jag erinra, att 1930 års riksdag i sin skrivelse nr 258 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utövandet av statens tobaksmonopol ansett statens utdelning å stamaktierna i Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet böra minskas från 13 till 5 ½ procent samt denna minskning i utdelning böra kompenseras skattevägen. Jag kommer senare i dag att tillstyrka framställning till riksdagen om härav föranledda ändringar i 1914 års förordning angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

Den angivna minskningen i utdelning å statens aktier belöper sig till 2,175,000 kronor. Enligt de ändringar i monopolförordningen, som komma att av mig föreslås, kan tobaksskatten beräknas komma att, med utgångspunkt från 1929 års omsättningssiffror, ökas med 2,250,000 kronor.

Tobaksskattens avkastning för nästkommande budgetår har av Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet beräknats till 67,175,000 kronor. Bolaget synes därvid hava utgått från att intäkten av tobaksskatten vid oförändrade skattesatser kunnat beräknas till omkring 65 miljoner kronor eller ungefär samma belopp, vartill skatten — nämnda engångsintäkt ej medräknad — uppgått under budgetåret 1929/1930.

Riksräkenskapsverket har icke funnit skäl att i annan mån frångå monopolbolagets beräkning, än att ifrågavarande inkomsttitel bör i riksstaten upptagas med ett avjämnat belopp av 67 miljoner kronor.

Anslutande mig till riksräkenskapsverkets beräkning förordar jag, att tobaksskatten i riksstatsförslaget uppföres med 67 miljoner kronor.

I enlighet med vad jag nu tillstyrkt skulle skatteinkomsterna komma att i förslaget till riksstat för budgetåret 1931/1932 upptagas sålunda:

Mantalspenningar			1,100,000
Prästerskapets till statsverket indragna tionde			1,925,000
Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:			
Inkomst- och förmögenhetsskatt, *bevillning*		158,000,000	
Utjämningsskatt, *bevillning*		4,800,000	
Utskiftningsskatt, *bevillning*		100,000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, *bevillning*		500,000	
Stämpelmedel, *bevillning*		53,000,000	216,400,000
Automobilskattemedel, *bevillning*			52,000,000
Tullar och acciser:			
Tullmedel, *bevillning*		138,000,000	
Tobaksskatt, *bevillning*		67,000,000	
Brännvinstillverkningsskatt, *bevillning*	18,500,000		
Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning:*			
Partihandelsbolag	9,000,000		
Detaljhandelsbolag	24,000,000		
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, *bevillning*	40,000,000		
Maltskatt, *bevillning*	17,500,000	109,000,000	314,000,000
		Summa kronor	585,425,000.

Under rubriken *uppbörd i statens verksamhet* finnas vissa inkomsttitlar, vilka tillsammans med korresponderande utgiftsanslag bilda fristående specialbudgeter, som i riksstaten äro uppförda med sammanfallande inkomst- och utgiftsbelopp. Så är förhållandet beträffande följande titlar, nämligen bidrag till bankinspektionen, bidrag till fondinspektionen, bidrag till sparbanksinspektionen, totalisatormedel, patent-, varumärkes- och registreringsavgifter samt bidrag till försäkringsinspektionen. Vid beräkningen av dessa inkomsttitlar och de mot dem svarande anslagen hava enligt hittills tillämpad ordning inkomsttiteln och det med denna kommunicerande anslaget uppförts med det belopp, vartill de blivande utgifterna från anslaget beräknats uppgå. Riksräkenskapsverket har nu på anförda skäl föreslagit den omläggningen, att ifrågavarande inkomsttitlar och anslag i stället skola upptagas till belopp, motsvarande de påräkneliga uppbördsmedlen å vederbörande inkomsttitel. Såsom jag senare i dag vid behandlingen av det under sjunde huvudtiteln upptagna anslaget till bankinspektionen kommer att anmäla, har jag funnit mig böra biträda vad riksräkenskapsverket i denna del föreslagit.

Beträffande beräkningen av de under förevarande rubrik upptagna

inkomsttitlarna har jag icke funnit anledning frånga riksräkenskapsverkets förslag annat än beträffande *totalisatormedel.* Dessa, som i löpande riksstat äro uppförda till 692,000 kronor, hava av riksräkenskapsverket för budgetåret 1931/1932 beräknats till 900,000 kronor. Emellertid lärer senare i dag chefen för jordbruksdepartementet vid anmälan av frågan om anslag till stuteriväsendet komma att förorda, att anordnarna av totalisatorspel erhålla ökad andel av innehållna totalisatormedel. Med hänsyn härtill torde enligt en verkställd överslagsberäkning inkomsttiteln totalisatormedel för nästkommande budgetår icke böra beräknas till högre belopp än 800,000 kronor.

Inkomsttitlarna under uppbörd i statens verksamhet skulle i enlighet med det nu anförda i riksstaten upptagas sålunda:

Vattendomstolsavgifter	kronor	25,000
Bidrag till försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten	»	1,050,000
Avgifter för besiktning av motorfordon	»	1,050,000
Avgifter för registrering av motorfordon	»	900,000
Hyresmedel från under byggnadsstyrelsens vård stående egendomar	»	425,000
Inkomst av myntning och justering	»	1,000,000
Bidrag till bankinspektionen	»	80,000
Bidrag till fondinspektionen	»	60,000
Bidrag till sparbanksinspektionen	»	75,000
Bidrag för tillsyn över sparbankerna	»	100,000
Kontrollstämpelmedel	»	550,000
Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit	»	31,000
Inkomster av tandläkarinstitutet	»	230,000
Terminsavgifter från läroverken	»	1,000,000
Avgifter för granskning av biografbilder	»	125,000
Totalisatormedel	»	800,000
Inkomster av statens lagerhus och fryshus	»	65,000
Inkomster av statens centrala frökontrollanstalt	»	150,000
Fyr- och båkmedel	»	2,800,000
Lotspenningar	»	2,800,000
Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	»	1,300,000
Bidrag till försäkringsinspektionen	»	85,000
Inkomster av statens provningsanstalt	»	275,000
	Summa kronor	14,976,000.

Inkomsttiteln *diverse inkomster* har av riksräkenskapsverket beräknats till 6,977,820 kronor, vilket belopp av verket avrundats till 7,000,000 kronor. Mot riksräkenskapsverkets beräkning har jag intet att erinra.

Emellertid ber jag få anmäla, att, enligt vad jag inhämtat, stuteriväsen-

dets fond utvisar en så betydande behållning, att, även om hänsyn tages till de utgifter, vilka enligt vad chefen för jordbruksdepartementet senare i dag kommer att föreslå böra utgå från fonden, ett belopp av 450,000 kronor bör kunna från fonden tagas i anspråk för allmänna budgetändamål. Nämnas må, *dels* att chefen för jordbruksdepartementet lärer ämna tillstyrka, att ett anslag på 200,000 kronor att utgå av andra statsinkomster än lånemedel anvisas för inrättande av en lånefond för inköp av ardennerhingstar, *dels ock* att statens inkomst av totalisatormedel under år 1930 med i runt tal 250,000 kronor överstigit vad stuteriöverstyrelsen tidigare beräknat. Nyssnämnda belopp av 450,000 kronor torde böra tillföras ifrågavarande inkomsttitel. Med lämplig avrundning har i anledning härav inkomsttiteln i budgetförslaget upptagits med 7,400,000 kronor.

Inkomster av statens produktiva fonder. Vid beräknande av överskotten å sin verksamhet för budgetåret 1931/1932 hava de affärsdrivande verken, enligt vad jag inhämtat, i sina kalkyler rörande utgifterna för dyrtidstillägg utgått från ett indextal av 162. Av skäl, som senare skola av mig angivas, har jag vid beräkningen av dyrtidstilläggsanslagen under de olika huvudtitlarna för nästa budgetår funnit mig kunna lägga en genomsnittlig levnadskostnadsindex av 160 till grund. Affärsverkens beräkningar rörande driftsöverskotten kunna följaktligen på ifrågavarande punkt sägas innefatta en viss säkerhetsmarginal. Någon höjning av affärsverkens beräknade överskott har jag dock ej ansett mig böra av denna anledning föreslå, helst som jag har för avsikt att framlägga förslag om provisoriska dyrortstillägg åt befattningshavare på dyraste orter, varav givetvis vissa kostnadsökningar för affärsverken skulle bliva följden.

Postverkets överskott har av generalpoststyrelsen beräknats till 13.8 miljoner kronor. I samband därmed har styrelsen meddelat sin avsikt att framlägga förslag om en sänkning av vissa postavgifter från och med den 1 juli 1931. Riksräkenskapsverket, som ansett sig sakna anledning att räkna med en dylik avgiftssänkning, har upptagit överskottet av postverket till 15 miljoner kronor. Efter samråd med chefen för kommunikationsdepartementet har jag stannat för den uppfattningen, att det med hänsyn till nuvarande statsfinansiella läge bör tills vidare anstå med en sänkning av postavgifterna. Då jag icke heller i övrigt har någon erinran att framställa mot riksräkenskapsverkets beräkningar på förevarande punkt, finner jag mig böra föreslå, att postverkets överskott i budgetförslaget upptages med 15 miljoner kronor.

Telegrafverkets överskott för nästkommande budgetår har av telegrafstyrelsen beräknats till 23.3 miljoner kronor. Denna inkomstsiffra har i riksräkenskapsverkets förslag upptagits allenast med den ändring, att beloppet jämkats uppåt till 23.5 miljoner kronor. Med hänsyn till den kraf-

tiga utvidgning av telegrafverkets rörelse, som de av styrelsen anförda siffrorna för de senast förflutna åren utvisa, och då utvidgningstendensen trots den rådande allmänna konjunkturförsämringen torde kunna antagas komma att i huvudsak fortfara, har jag funnit mig böra biträda telegrafstyrelsens beräkning med den av riksräkenskapsverket förordade jämkningen.

Överskottet av telegrafverkets rörelse har alltså upptagits med 23.5 miljoner kronor.

Statens järnvägars överskott, vilket i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med 36 miljoner kronor, har av järnvägsstyrelsen, under hänsynstagande till det ändrade konjunkturläget, nedsatta transportmängder på den norrländska malmbanan samt de genomförda sänkningarna i godstaxan, för nästkommande budgetår beräknats till 30 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har för sin del stannat vid samma siffra. Då jag saknar anledning frångå den beräkning, till vilken ämbetsverken samstämmigt kommit, har jag i riksstatsförslaget uppfört ifrågavarande överskott med 30 miljoner kronor.

Överskottet av *statens vattenfallsverk* har av vattenfallsstyrelsen för nästa budgetår beräknats till 15,150,000 kronor, därav 14,480,000 kronor för kraftverken, 450,000 kronor för kanalverken och 220,000 kronor för fastighetsförvaltningen. Överskottet har påverkats därav, att i det av vattenfallsstyrelsen avgivna förslaget till driftskostnadsstat för år 1931 upptagits belopp av sammanlagt 550,000 kronor för avskrivning å bokförda värdena av anläggningarna vid Harsprånget samt vid industri- och bostadsområdena i Porjus.

Riksräkenskapsverket, som icke haft något att erinra mot de förutsättningar, från vilka vattenfallsstyrelsen utgått, har i sin inkomstberäkning godtagit de av styrelsen angivna beloppen.

I detta sammanhang må erinras, att Kungl. Maj:t den 30 december 1930 vid fastställande av driftskostnadsstat för vattenfallsverket för år 1931, enligt hemställan av chefen för kommunikationsdepartementet, tills vidare uppskjutit den slutliga prövningen av frågan om nyssberörda avskrivning å anläggningarna vid Harsprånget och Porjus med sammanlagt 550,000 kronor. Då vid sådant förhållande anledning alltjämt lärer föreligga att icke inräkna ifrågavarande belopp i det inkomstöverskott av vattenfallsverket, som bör upptagas i riksstatsförslaget, får jag, som icke heller i övrigt har något att erinra mot de av verket framlagda beräkningarna, föreslå, att överskottet för nästkommande budgetår upptages med 15,150,000 kronor med den fördelning å verkets olika rörelsegrenar, som av vattenfallsstyrelsen föreslagits.

Domänstyrelsen har beräknat nettoinkomsterna från *statens domäner* för år 1931 till 8.2 miljoner kronor att inlevereras under budgetåret

1931/1932. Riksräkenskapsverket har höjt detta belopp till 9 miljoner kronor. Trots den ogynnsamma prisutvecklingen på trävaru- och pappersmassemarknaderna synas mig tillräckliga skäl icke föreligga att räkna med lägre belopp såsom intäkt från domänverket än riksräkenskapsverket ifrågasatt. Jag har för den skull upptagit förevarande inkomsttitel i enlighet med dess förslag.

Affärsverkens överskott torde alltså i det föreliggande budgetförslaget böra upptagas med följande belopp:

Postverket, *bevillning*		15,000,000
Telegrafverket		23,500,000
Statens järnvägar		30,000,000
Statens vattenfallsverk:		
Statens kraftverk	14,480,000	
Statens kanalverk	450,000	
Statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning	220,000	15,150,000
Statens domäner		9,000,000
Statens reproduktionsanstalt		100
	Summa kronor	92,650,100.

Riksräkenskapsverket har beräknat inkomsten av *statens aktier* till 8,595,000 kronor, därav för Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag 7,000,000 kronor och för Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet 1,595,000 kronor. Rörande anledningen till nedgången i aktieinkomsten från tobaksmonopolet hänvisar jag till vad jag därom anfört i samband med beräkningen av tobaksskattens avkastning.

Emot riksräkenskapsverkets beräkningar har jag intet att erinra.

Dessa inkomsttitlar komma vid sådant förhållande att upptagas på följande sätt:

Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	7,000,000
Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet	1,595,000
Summa kronor	8,595,000.

I avseende å riksräkenskapsverkets beräkningar av inkomsterna från *statens utlåningsfonder* har jag ingen ändring att föreslå.

Inkomsterna av statens utlåningsfonder torde alltså i budgetförslaget böra upptagas med följande belopp:

Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	kronor	110,000
Allmänna järnvägslånefonden	»	1,535,000
Bibanelånefonden	»	100
Vattenkraftslånefonden	»	420,000

Allmänna byggnadslånefonden	kronor	13,300
Luftfartslånefonden	»	50,000
Fonden för räntefria studielån	»	25,000
Statens avdikningslånefond	»	740,000
Egnahemslånefonden	»	7,500,000
Fiskerilånefonden	»	110,000
Dräneringsfonden	»	100
Norrländska nyodlingsfonden	»	30,000
Jordförmedlingsfonden	»	35,000
Lånefonden för inköp av ädla avelsston	»	100
Täckdikningslånefonden	»	160,000
Allmänna nyodlingsfonden	»	20,000
Statens mejerilånefond	»	50,000
Kraftledningslånefonden	»	625,000
Gödselvårdslånefonden	»	30,000
Hemslöjdslånefonden	»	8,000
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	»	3,000
Lånefonden för inköp av renar	»	100
Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	»	1,000
Spannmålslagerhusfonden	»	3,000
Spannmålskreditfonden	»	25,000
Kommunskogslånefonden	»	100
Hantverkslånefonden	»	12,000
Rederilånefonden	»	975,000
Industrilånefonden	»	175,000
	Summa kronor	12,655,800.

Å *fonden för låneunderstöd* torde i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag böra beräknas ett överskott av 1,450,000 kronor.

Ränteavkastningen av *statsverkets fond av rusdrycksmedel,* vilken skall avsättas såsom kapitalökning å fonden, torde i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag böra beräknas till 4.6 miljoner kronor.

Andel i riksbankens vinst. Enligt vad förste deputeraden i riksbanken meddelat, uppgår riksbankens vinst för år 1930 till 16.07 miljoner kronor. Jag föreslår, att detta belopp, avrundat till 16 miljoner kronor, uppföres å riksstatsförslagets inkomstsida.

I sin skrivelse med inkomstberäkningar för nästa budgetår har riksräkenskapsverket bragt i erinran, hurusom ämbetsverket vid avgivande år 1926 av inkomstberäkning för budgetåret 1927/1928 förordat, att för framtiden riksbanksvinsten skulle i riksstaten upptagas icke för — såsom nu — det år, som gått till ända närmast innan riksstaten fastställes,

utan för det år, som utlöper under respektive budgetår. Med den nya ordningen skulle under budgetåret 1931/1932 kunna upptagas utom vinsten för år 1930 jämväl vinsten för år 1931. Med hänsyn till den stora nedgången av de för allmänna budgetändamål disponibla inkomsterna har riksräkenskapsverket velat fästa uppmärksamheten på den möjlighet till erhållande av en engångsinkomst från riksbanken, som enligt ämbetsverkets åsikt här föreligger.

Då andra utvägar än den sålunda av riksräkenskapsverket anvisade stått till buds för budgetens finansiering, har jag, med beaktande jämväl av frågans omtvistade beskaffenhet, icke funnit anledning att nu närmare ingå på förevarande spörsmål.

I anspråk tagna kapitaltillgångar. Hithörande kapitaltillgångar hänföra sig till dels reservationer å anslag för verkliga utgifter och för kapitalökning, dels i anspråk tagna tillgångar från vissa fonder.

Enligt förslag av Kungl. Maj:t beslöt 1928 års riksdag, att reservationsanslag må disponeras allenast till och med andra budgetåret efter det, å vars riksstat anslaget blivit sist uppfört, dock med rätt för Kungl. Maj:t att, då anslagets bortfallande efter nämnda tid skulle vålla särskild olägenhet, låta anslaget kvarstå till vederbörandes förfogande under ytterligare högst ett år. I anslutning till detta riksdagens beslut utfärdade Kungl. Maj:t den 14 juni 1928 kungörelse (nr 209), innefattande vissa bestämmelser angående äldre reservationsanslag.

Med anledning av ifrågavarande bestämmelser hava nu myndigheter, till vilkas förfogande ställts reservationsanslag, som sist anvisats å riksstaten för budgetåret 1928/1929, till finansdepartementet inkommit med utredning angående den behållning, som kan beräknas kvarstå å anslaget vid innevarande budgetårs utgång. Sedan dessa framställningar remitterats till riksräkenskapsverket, har detta ämbetsverk framlagt slutlig utredning rörande de behållningar, vilka kunna tagas i anspråk för budgeten.

I anslutning till riksräkenskapsverkets förslag äro i följande förteckning upptagna de *reservationer å anslag för verkliga utgifter*, vilka kunna disponeras för finansieringen av riksstaten för budgetåret 1931/1932.

		Kommunikationsdepartementet:		
1928/1929.	VI. B. 13.	Underhåll av vägen Tärna kyrkoby—Slussfors		1,700: —
		Ecklesiastikdepartementet:		
1928/1929.	VIII. B. 33.	Livrustkammaren: Förhyrande av ökade lokaler	367: 49	
1928/1929.	VIII. B. 49.	Naturhistoriska riksmuseet: Inredande av en kokvrå m. m. i portvaktsbostaden vid riksmuseet	180: 64	548: 13

Jordbruksdepartementet:

1928/1929.	IX. E. 3.	Hingstdepåernas och stuteriets verksamhet	2,147: 47
		Summa kronor	4,395: 60.

Vid uppförandet å riksstatens inkomstsida av summan av berörda reservationer bör öretalet bortfalla, i följd varav beloppet torde böra upptagas till 4,395 kronor.

Å titeln *reservationer å anslag för kapitalökning* har i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag uppförts ett belopp av 100 kronor.

Av *rusdrycksmedelsfondens* behållning föreslås att för ändamål, som vid anmälan av anslagsfrågorna under femte, sjunde och åttonde huvudtitlarna komma att närmare angivas, tages i anspråk ett belopp av 5,433,232 kronor, som torde böra uppföras i riksstaten.

De ändamål, för vilka sålunda medel upptagits att utgå av rusdrycksmedelsfonden, utvisas av följande uppställning:

Femte huvudtiteln.

Statens tvångsarbetsanstalter, *förslagsanslag*	kronor	565,000
Bostadshus vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö, *reservationsanslag*	»	50,000
Utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m., *reservationsanslag*	»	100,000
Frälsningsarméns räddningshem	»	10,000
Statens vårdanstalter för alkoholister vid Svartsjö och i Landskrona	»	42,000
Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, *förslagsanslag*	»	175,000
Restaurering av Venngarns slott, *reservationsanslag*	»	50,000
Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m., *reservationsanslag*	»	90,000
Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader, *förslagsanslag*	»	250,000
Statens kostnader för farliga alkoholister m. m., *förslagsanslag*	»	5,000
Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter, *reservationsanslag*	»	75,000
Resor vid tvångsinternering av alkoholister, *förslagsanslag*	»	10,000
Interneringskostnader i vissa fall, *förslagsanslag*	»	4,000
Vissa arbeten vid erkända alkoholistanstalten Hemmet Älvgården, *reservationsanslag*	»	55,000
Sinnesslöanstalten i Lund (del av *reservationsanslaget* till hospitalsbyggnader)	»	1,300,000
Särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m.	»	200,000
	Säger kronor	2,981,000

Sjunde huvudtiteln.

Särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m., *reservationsanslag*	kronor	600,000
Ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel	»	1,401,732
Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter, *förslagsanslag*	»	40,000
	Säger kronor	2,041,732

Åttonde huvudtiteln.

Undervisnings- och upplysningsverksamhet, *reservationsanslag*	kronor	200,500
Föreläsnings- och instruktionsverksamhet, *reservationsanslag*	»	200,000
Främjande i övrigt av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder, *reservationsanslag*	»	10,000
	Säger kronor	410,500
	Summa kronor	5,433,232.

Under *övriga produktiva fonder* torde böra uppföras i riksstaten ett belopp av 26,800 kronor, vilket enligt riksräkenskapsverkets inkomstberäkning kan tagas i anspråk för budgeten av allmänna byggnadslånefondens medel.

Såsom jag vid anmälan av finansplanen omförmält, har av *fonden för statsskuldens amortering* tagits i anspråk ett belopp av 13,455,000 kronor samt av *kassafonden* 23,229,173 kronor.

I anspråk tagna kapitaltillgångar böra följaktligen å riksstaten för budgetåret 1931/1932 upptagas sålunda:

Reservationer å anslag för verkliga utgifter		4,395
Reservationer å anslag för kapitalökning		100
Statens produktiva fonder:		
Statsverkets fond av rusdrycksmedel	5,433,232	
Övriga fonder	26,800	5,460,032
Fonden för statsskuldens amortering		13,455,000
Statsverkets kassafond		23,229,173
	Summa kronor	42,148,700.

Lånemedel. Hithörande huvudrubrik är uppdelad i underrubrikerna i anspråk tagna reservationer, återbetalningar och övriga lånemedel.

Vad först angår *i anspråk tagna reservationer* kunna enligt från vederbörande departement och myndigheter inhämtade uppgifter för finansieringen av 1931/1932 års lånebudget följande till anslag för kapitalökning tidigare anvisade belopp tagas i anspråk:

Statens affärsverksamhet:

1928/1929. I. C. 11. Statsbanan Jörn—Arvidsjaur 170,000

Fonden för förlag till statsverket:

1928/1929. VI. 2. Handelsdepartementet:
Inlösen av anläggningar i gruvföretaget vid Granbergsliden samt kronans deltagande i gruvarbetet vid nämnda företag m. m. 30,950

Summa kronor 200,950.

Summan av berörda reservationer, 200,950 kronor, torde böra uppföras å riksstatens inkomstsida.

Av *återbetalningar* kunna enligt från vederbörande departement och myndigheter inhämtade uppgifter följande belopp tagas i anspråk:

Statens vattenfallsverk:

Förstärkning av rörelsekapitalet (anslag å 1921 års tilläggsstat)	200,000: —	
Underhåll av anläggningar och byggnader m. m. vid Harsprånget (anslag å 1923/1924 m. fl. års riksstater)	610,000: —	810,000: —
Allmänna järnvägslånefonden		500,000: —
Fonden för varukredit (anslag å 1921 års tilläggsstat)		1,650,472: 38
Fonden för förlag till statsverket. Täckande av förskjutna kostnader för uppförande av kasernetablissemang för vissa infanteriregementen (anslag å tilläggsstaten för år 1918) ..		840,000: —
Summa kronor		3,800,472: 38.

Summan av berörda återbetalningar torde böra, avjämnad till 3,800,472 kronor, uppföras å riksstatens inkomstsida.

Summan av i anspråk tagna reservationer och återbetalningar uppgår alltså till 4,001,422 kronor. För utgifter för kapitalökning att utgå av lånemedel hava å lånebudgetens utgiftssida upptagits anslag om sammanlagt 64,780,500 kronor. Skillnaden mellan sistnämnda och förstberörda belopp, utgörande 60,779,078 kronor, utvisar sålunda erforderliga *övriga lånemedel.*

Inkomsterna av lånemedel skulle alltså uppföras med följande belopp:

I anspråk tagna reservationer	200,950
Återbetalningar	3,800,472
Övriga lånemedel	60,779,078
Summa kronor	64,780,500.

Riksräkenskapsverkets åberopade skrivelse den 6 december 1930 och fullmäktiges i riksgäldskontoret skrivelse den 20 november 1930 torde få såsom bilagor I och II fogas vid dagens statsrådsprotokoll.

Hemställan. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) besluta, att inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1931 skall utgå med 145 procent av de i 18 § i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp;

2) upptaga inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1931/1932 enligt följande

Specifikation av statens inkomster.

				Kronor
A. Egentliga statsinkomster.				
I. *Skatter:*				
1. Mantalspenningar			1,100,000	
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde			1,925,000	
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:				
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, *bevillning*		158,000,000		
b. Utjämningsskatt, *bevillning*		4,800,000		
c. Utskiftningsskatt, *bevillning*		100,000		
d. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, *bevillning*		500,000		
e. Stämpelmedel, *bevillning*		53,000,000	216,400,000	
4. Automobilskattemedel, *bevillning*			52,000,000	
5. Tullar och acciser:				
a. Tullmedel, *bevillning*		138,000,000		
b. Tobaksskatt, *bevillning*		67,000,000		
c. Brännvinstillverkningsskatt, *bevillning*	18,500,000			
d. Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning:*				
α. Partihandelsbolag	9,000,000			
β. Detaljhandelsbolag	24,000,000			
e. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, *bevillning*	40,000,000			
f. Maltskatt, *bevillning*	17,500,000	109,000,000	314,000,000	585,425,000
II. *Uppbörd i statens verksamhet:*				
1. Vattendomstolsavgifter			25,000	
2. Bidrag till försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten			1,050,000	
3. Avgifter för besiktning av motorfordon			1,050,000	
4. Avgifter för registrering av motorfordon			900,000	
5. Hyresmedel från under byggnadsstyrelsens vård stående egendomar			425,000	
6. Inkomst av myntning och justering			1,000,000	

			Kronor
7.	Bidrag till bankinspektionen	80,000	
8.	Bidrag till fondinspektionen	60,000	
9.	Bidrag till sparbanksinspektionen	75,000	
10.	Bidrag för tillsyn över sparbankerna	100,000	
11.	Kontrollstämpelmedel	550,000	
12.	Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit	31,000	
13.	Inkomster av tandläkarinstitutet	230,000	
14.	Terminsavgifter från läroverken	1,000,000	
15.	Avgifter för granskning av biografbilder	125,000	
16.	Totalisatormedel	800,000	
17.	Inkomster av statens lagerhus och fryshus	65,000	
18.	Inkomster av statens centrala frökontrollanstalt	150,000	
19.	Fyr- och båkmedel	2,800,000	
20.	Lotspenningar	2,800,000	
21.	Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	1,300,000	
22.	Bidrag till försäkringsinspektionen	85,000	
23.	Inkomster av statens provningsanstalt	275,000	14,976,000
III.	*Diverse inkomster*		7,400,000
	Säger för egentliga statsinkomster 607,801,000 kronor.		
	B. Inkomster av statens produktiva fonder.		
I.	*Statens affärsverksamhet (överskott):*		
1.	Postverket, *bevillning*	15,000,000	
2.	Telegrafverket	23,500,000	
3.	Statens järnvägar	30,000,000	
4.	Statens vattenfallsverk:		
	a. Statens kraftverk 14,480,000		
	b. Statens kanalverk 450,000		
	c. Statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning 220,000	15,150,000	
5.	Statens domäner	9,000,000	
6.	Statens reproduktionsanstalt	100	92,650,100
II.	*Statens aktier:*		
1.	Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	7,000,000	
2.	Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	1,595,000	8,595,000
III.	*Statens utlåningsfonder (överskott):*		
1.	Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	110,000	
2.	Allmänna järnvägslånefonden	1,535,000	
3.	Bibanelånefonden	100	
4.	Vattenkraftslånefonden	420,000	
5.	Allmänna byggnadslånefonden	13,300	
6.	Luftfartslånefonden	50,000	
7.	Fonden för räntefria studielån	25,000	
8.	Statens avdikningslånefond	740,000	

		Kronor
9. Egnahemslånefonden	7,500,000	
10. Fiskerilånefonden	110,000	
11. Dräneringsfonden	100	
12. Norrländska nyodlingsfonden	30,000	
13. Jordförmedlingsfonden	35,000	
14. Lånefonden för inköp av ädla avelsston	100	
15. Täckdikningslånefonden	160,000	
16. Allmänna nyodlingsfonden	20,000	
17. Statens mejerilånefond	50,000	
18. Kraftledningslånefonden	625,000	
19. Gödselvårdslånefonden	30,000	
20. Hemslöjdslånefonden	8,000	
21. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	3,000	
22. Lånefonden för inköp av renar	100	
23. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	1,000	
24. Spannmålslagerhusfonden	3,000	
25. Spannmålskreditfonden	25,000	
26. Kommunskogslånefonden	100	
27. Hantverkslånefonden	12,000	
28. Rederilånefonden	975,000	
29. Industrilånefonden	175,000	12,655,800
IV. *Fonden för låneunderstöd (överskott)*		1,450,000
V. *Statsverkets fond av rusdrycksmedel (överskott)*		4,600,000
Säger för inkomster av statens produktiva fonder 119,950,900 kronor.		
C. Andel i riksbankens vinst		16,000,000
D. I anspråk tagna kapitaltillgångar.		
1. Reservationer å anslag för verkliga utgifter	4,395	
2. Reservationer å anslag för kapitalökning	100	
3. Statens produktiva fonder:		
a. Statsverkets fond av rusdrycksmedel	5,433,232	
b. Övriga fonder	26,800	5,460,032
4. Fonden för statsskuldens amortering	13,455,000	
5. Statsverkets kassafond	23,229,173	42,148,700
E. Lånemedel.		
1. I anspråk tagna reservationer	200,950	
2. Återbetalningar	3,800,472	
3. Övriga lånemedel	60,779,078	64,780,500
Summa		**850,681,100**

De av departementschefen sålunda i avseende å beräkningen av statens i det föregående omförmälda inkomster och därmed sammanhängande ämnen gjorda hemställanden och förslag, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Kurt Björklund.

308889. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1931.

Bilaga I.

Till KONUNGEN

Enligt den för riksräkenskapsverket gällande instruktionen åligger det detta ämbetsverk att årligen till Kungl. Maj:t avlämna förslag till beräknande av statsverkets inkomster vid nästföljande statsreglering ävensom

upplysningar rörande förhållanden i övrigt av beskaffenhet att böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom i och för uppgörande av proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Då riksräkenskapsverket nu har att avgiva förslag till beräkning av statens inkomster för budgetåret 1931/1932, vill riksräkenskapsverket inledningsvis erinra om budgetutfallet för finansåret 1929/1930.

På grundval av i riksräkenskapsverkets årsbok för budgetåret 1929/1930 meddelade sammanställningar lämnas i en härvid såsom bilaga A fogad tabell en summarisk redovisning av budgetutfallet för nämnda budgetår, vari jämte uppgifter för budgeten i dess helhet särskilda uppgifter lämnats för såväl lånebudgeten som budgeten i övrigt (skattebudgeten).

Vad särskilt angår skattebudgeten, vilken i förevarande sammanhang är av det största intresset, har vid redovisningen i tabellen hänsyn tagits till det förhållandet, att denna sönderfaller i ett antal delbudgeter. Vid sidan av den allmänna budgeten, beträffande vilken inkomsterna enligt riksstaten solidariskt utgöra täckning för utgiftsanslagen, ingår i skattebudgeten en rad specialbudgeter med korresponderande inkomsttitlar och utgiftsanslag. Allmänna budgeten omfattar samtliga mot kassafonden korresponderande inkomsttitlar ävensom den del av rusdrycksmedelsinkomsterna, som får användas för allmänna budgetändamål. Av utgiftsanslagen hänföras till allmänna budgeten dels alla förslagsanslag och obetecknade anslag, vilka avräknas mot kassafonden, dels ock reservationsanslag, vilka ej äro anvisade att utgå från bestämda inkomsttitlar. Återstående inkomsttitlar och utgiftsanslag äro uppdelade på från allmänna budgeten fristående och sinsemellan oberoende specialbudgeter. Tillsammantagna representera specialbudgeterna omkring 10 procent av den sammanlagda skattebudgeten.

Allmänna budgetens inkomster utvisade ett nettoöverskott av 22.69 miljoner kronor, av vilket belopp 9.93 miljoner kronor hänförde sig till egentliga statsinkomster, 12.23 miljoner kronor till inkomster av statens produktiva fonder och 0.53 miljoner kronor till i anspråk tagna reservationer å anslag. Å utgiftssidan förelåg en nettomerutgift av 9.81 miljoner kronor, fördelad på verkliga utgifter med 9.16 miljoner kronor och på utgifter för kapitalökning med 0.65 miljoner kronor. Skillnaden mellan inkomstsidans nettoöverskott, 22.69 miljoner kronor, och utgiftssidans nettomerutgift, 9.81 miljoner kronor, eller 12.88 miljoner kronor utgör det belopp, med vilket allmänna budgetens inkomster överstigit dess utgifter.

Nettoöverskottet å allmänna budgetens inkomstsida har i sin helhet tillförts kassafonden. Av utgiftssidans nettomerutgift hava 4.32 miljoner kronor täckts från kassafonden, medan återstående 5.49 miljoner kronor motsvaras av nettominskning av till inkomstsidan icke omförda reservationer. Allmänna budgetens nettotillskott till kassafonden utgör 18.37 miljoner kronor.

Skattebudgetens specialbudgeter tillsammantagna utvisade å inkomstsidan ett nettoöverskott av 16.06 miljoner kronor och å utgiftssidan en nettomerutgift av 15.94 miljoner kronor. Skillnaden mellan angivna nettoöverskott och nettomerutgift, 0.12 miljoner kronor, motsvarar skillnaden mellan å ena sidan nettoökningen av reservationerna å anslaget till hästavelns befrämjande och å anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, 0.19 miljoner kronor, och å andra sidan det förskott ur kassafonden, som utgått för täckning av utgifterna å anslaget till sparbanksinspektionen, 0.07 miljoner kronor.

Närmare uppgifter rörande utfallet av statsregleringen för budgetåret 1929/1930 återfinnas i riksräkenskapsverkets förenämnda årsbok.

Såsom bakgrund till beräkningen av inkomsttitlarnas avkastning under budgetåret 1931/1932 har riksräkenskapsverket i efterföljande sammanställning upptagit tillflödet under budgetåren 1925/1926—1929/1930 å riksstatens inkomsttitlar avseende de verkliga inkomsterna, d. v. s. egentliga statsinkomster, inkomster av statens produktiva fonder och riksbanksvinsten. Rörande tablåns uppställning må framhållas, att densamma anpassats till den i riksstaten från och med budgetåret 1927/1928 ändrade redovisningen av partihandelsbolagens rusdrycksförsäljningsmedel.

	1925/1926	1926/1927	1927/1928	1928/1929	1929/1930
	Miljoner kronor				
Egentliga statsinkomster:					
Skatter	516.13	542.54	561.48	572.75	589.68
Uppbörd i statens verksamhet	11.24	11.49	13.45	14.86	16.95
Diverse inkomster	3.77	— 6.62	— 4.53	3.45	6.49
Summa	531.14	547.41	570.40	591.06	613.12
Inkomster av statens produktiva fonder:					
Statens affärsverksamhet	85.51	88.08	97.53	102.96	115.61
» aktier	10.22	8.85	9.04	9.11	15.22
» utlåningsfonder	8.94	9.55	10.42	11.12	11.82
Fonden för låneunderstöd	—	0.02	0.11	0.33	1.38
Statsverkets fond av rusdrycksmedel	2.36	3.03	3.63	3.94	4.32
Summa	107.03	109.53	120.73	127.46	148.35
Andel i riksbankens vinst	15.50	16.00	16.20	13.90	17.00
Tillsammans	**653.67**	**672.94**	**707.33**	**732.42**	**778.47**

Vid bedömandet av tablåns siffror må uppmärksammas, att den vid utgången av budgetåret 1927/1928 genomförda omläggningen av tullverkets medelsredovisning till kassabokföring medfört, att vid sagda bud-

getårs utgång debiterade men icke influtna inkomster avskrivits, varigenom inkomstredovisningen i viss mån förryckts.

En överblick av inkomstförändringarna under de fem budgetår, som omfattas av tabellen, ger vid handen, att statsinkomsterna i allmänhet uppvisa en fortgående stegring. Den största sammanlagda stegringen ägde rum mellan budgetåren 1928/1929 och 1929/1930, då ökningen av inkomsttillflödet för verkliga inkomster uppgick till ej mindre än 46.05 miljoner kronor. Av angivna stegringsbelopp hänförde sig 22.06 miljoner kronor till egentliga statsinkomster, 20.89 miljoner kronor till inkomster av statens produktiva fonder och 3.10 miljoner kronor till riksbanksvinsten.

Utvecklingen av egentliga statsinkomster och inkomster av statens produktiva fonder är i huvudsak avhängig av utvecklingen å vissa större skattetitlar och å titlarna för de fem stora affärsverken. Inkomsttillflödet å ifrågavarande inkomsttitlar framgår närmare av efterföljande tablå.

	1925/1926	1926/1927	1927/1928	1928/1929	1929/1930
	Miljoner kronor				
Egentliga statsinkomster:					
Inkomst- och förmögenhetsskatt	144.27	143.87	145.67	145.27	146.04
Stämpelmedel	43.77	46.46	59.01	59.01	54.88
Automobilskattemedel	21.97	24.50	31.88	39.83	44.26
Tullmedel	124.63	140.50	142.00	153.97	154.45
Tobaksskatt	52.07	57.96	60.76	62.45	69.75
Rusdrycksacciser	86.77	91.93	95.94	95.26	110.06
Inkomster av statens produktiva fonder:					
Postverket	12.97	16.44	13.60	13.09	14.61
Telegrafverket	17.86	18.78	20.92	20.09	23.40
Statens järnvägar	35.55	31.21	30.76	40.91	46.85
Statens vattenfallsverk	12.03	11.80	17.56	15.89	17.47
Statens domäner	7.10	9.83	14.67	12.97	13.25
Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag	3.84	5.08	5.27	5.34	11.45

Till den stora inkomststegringen under budgetåret 1929/1930 bidraga såsom synes främst automobilskattemedlen, tobaksskatten — huvudsakligen på grund av en större engångsleverering — och rusdrycksmedlen samt statens järnvägar och Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag.

Den stegring i fråga om avkastningen, som det stora flertalet av de viktigare inkomsttitlarna utvisar för sistförflutna budgetår, har under den del av det nu löpande budgetåret, eller månaderna juli—oktober, för vilken redovisning i detta hänseende föreligger, i allmänhet fortsatt, om också stegringarna varit väsentligt svagare än under fjolåret. För de sammanlagda verkliga inkomsterna har emellertid under angivna period i år en nedgång ägt rum i jämförelse med motsvarande tid under bud-

getåret 1929/1930, detta likväl väsentligen beroende på förskjutningar i avseende å inlevereringen av tobaksskatten samt statens järnvägars överskottsmedel.

Beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten har enligt statistiska centralbyråns preliminära sammanställningar av årets taxering det beskattningsbara beloppet stigit till 2,920.3 miljoner kronor från 2,691.3 miljoner kronor år 1929. Den debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten har härigenom höjts från 154.5 miljoner kronor vid 1929 års taxering till 169.3 miljoner kronor vid 1930 års taxering. Under förutsättning att några rent tillfälliga stora restitutionsbelopp icke komma att belasta inkomsttiteln under återstående del av budgetåret, torde å titeln inkomst- och förmögenhetsskatt för budgetåret 1930/1931 kunna påräknas en behållen inkomst av närmare 162 miljoner kronor.

Att redan på nuvarande stadium bilda sig en bestämd uppfattning om utfallet av statsregleringen för budgetåret 1930/1931 möter givetvis stora vanskligheter. Av betydelse härvid är ju även den allmänna ekonomiska utvecklingen under år 1931. Det torde emellertid redan nu få framhållas, att under senare delen av budgetåret kan komma att inträda nedgång av bland annat vissa viktiga tullinkomster liksom ock att en brist i den beräknade avkastningen av statens domäner är att räkna med. En viss påfrestning på kassafonden kan därför emotses.

Vad den nu förestående statsregleringen angår, äro inkomstförhållandena under det snart tilländalupna kalenderåret avgörande för avkastningen av inkomst- och förmögenhetsskatten. Ämbetsverket kommer att vid beräkningen av denna skatt mera i detalj ingå på de olika huvudfaktorer, som härvidlag äro avgörande. Beträffande konjunkturförhållandena i allmänhet torde dock i detta sammanhang böra framhållas en del viktigare omständigheter, vilka äro av betydelse jämväl för bedömandet av utvecklingen under den närmaste framtiden.

Under förra hälften av innevarande år har den industriella produktionen i Sverige till sin omfattning varit fullt tillfredsställande och avsevärt överskridit fjolårets nivå. Från och med juni månad har ett omslag inträffat. Det indextal för produktionen, som beräknas av Svensk finanstidning och som i medeltal för åren 1928 och 1929 låg vid respektive 110 och 135, har under innevarande års tre första kvartal beräknats till respektive 149, 134 och 126 samt står för sistförflutna oktober månad i 126. De högsta indextalen för oktober hänföra sig till järnmalm och pappersmassa. Främst är det exportindustrien, som fått känning av den allmänna konjunkturförsämringen. Av indextalen att döma har produktionsinskränkningen hittills varit relativt liten.

Arbetstillgången inom industrien har enligt socialstyrelsens beräkningar för de förflutna kvartalen av innevarande år varit oförändrad under första kvartalet och visat försämring under andra och tredje kvar-

talen i jämförelse med år 1929. Den för sistförflutna kvartal beräknade genomsnittssiffran för hela industrien ligger åtskilligt lägre än motsvarande genomsnittstal för årets andra kvartal. Även arbetslösheten har under senaste månaderna ökats i förhållande till föregående år. Bortsett från arbetsinställelsen under våren inom pappersindustrien hava icke några mera betydande arbetskonflikter förekommit under året.

Den ogynnsamma konjunkturutvecklingen under senare delen av året återspeglar sig i utrikeshandelns minskade omfattning. Hittills har nedgången hårdast drabbat exporten. För de tio första månaderna av innevarande år har exporten stannat vid ett värde av 1,285.9 miljoner kronor mot 1,478.6 miljoner kronor år 1929. Den redovisade nedgången uppgår alltså till 192.7 miljoner kronor. I jämförelse med det till 1,240.5 miljoner kronor uppskattade värdet av exporten under tiden januari—oktober år 1928 uppvisar dock innevarande års motsvarande export en mindre stegring. Samtidigt har importen gått ned till 1,389.3 miljoner kronor mot 1,453.4 miljoner kronor år 1929 och 1,411.1 miljoner kronor år 1928. Minskningen under innevarande år utgör i förhållande till år 1929 64.1 miljoner kronor och i förhållande till år 1928 21.8 miljoner kronor. Exportens relativt mycket starkare minskning än importens under innevarande år i jämförelse med år 1929 har haft till följd, att handelsbalansen åter blivit negativ. Medan perioden januari—oktober år 1929 utvisade ett exportöverskott av 25.2 miljoner kronor, utvisade samma period under år 1930 ett importöverskott om 103.4 miljoner kronor. För år 1928 var importöverskottet 170.6 miljoner kronor.

Varuomsättningen sjöledes har under förra delen av år 1930 varit relativt god. Från mitten av året hava emellertid siffrorna för tonnaget av ankommande och avgående lastade fartyg varit lägre än under motsvarande månader av föregående år. Under innevarande höst har det svaga fraktläget föranlett uppläggande av tonnage i en ej obetydlig omfattning. Vad järnvägstrafiken å statens järnvägar angår, utvisa siffrorna för den sammanlagda godsmängden under olika månader under innevarande år genomgående minskning. Jämförelsen beträffande såväl sjötrafiken som järnvägstrafiken för vårmånaderna försvåras på grund av de under februari och mars år 1929 rådande svårartade isförhållandena.

Årets skörderesultat beräknas i genomsnitt vara något över medelmåttan. Särskilt skörden av höstsäd har trots ett i vissa trakter ogynnsamt bärgningsväder lämnat ett mycket gott resultat.

I fråga om innevarande års allmänna konjunkturförhållanden må slutligen sammanfattningsvis anföras följande.

De för konjunkturutvecklingen typiska indexserierna för produktionsvolym, arbetstillgång, import och export samt varuomsättning hava, från att tidigare uppvisat stegring, under år 1930 avgjort gått ned i de flesta

länder, och har nedgången nått Sverige vid mitten av samma år. Av grundläggande betydelse för angivna indexseriers utveckling äro rörelserna av varupriserna. Den allt sedan mitten av år 1928 konstaterade nedgången av partipriserna har från och med hösten 1929 accentuerats. Under trycket av den fortgående prisreduktionen har slutligen omslaget i konjunkturutvecklingen med inre nödvändighet framgått.

Frågan om den ekonomiska konjunkturens framtida utveckling sammanhänger med frågan om prisfallets avstannande och eventuellt förbytande i prisstegring. För bedömandet av prisutvecklingen må uppmärksammas särskilt följande. Redan under innevarande höst synas åtskilliga, om ock svaga symptom på avstannande av partiprisernas nedgång, åtminstone vad angår vissa grupper av råvaror, hava framträtt i ett flertal länder. Därtill kommer, att för sistberörda varuslag det nuvarande låga prisläget i många fall gjort produktionen förlustbringande, vilket i sin tur framtvingat produktionsinskränkningar, som förr eller senare torde framkalla ett omslag i den tidigare nedåtgående prisrörelsen.

Under förutsättning att den nedåtgående rörelsen för råvarupriserna för denna gång nu nått sitt bottenläge, föreligga i huvudsak tvenne möjligheter rörande den framtida utvecklingen. Antingen stabiliseras partipriserna å råvaror eller inträder å samma varor en prisstegring.

Ett realiserande av förstnämnda alternativ skulle så småningom medföra en stabilisering jämväl av grosshandelspriserna å halv- och helfabrikat. Beträffande detaljhandelspriserna skulle följden bliva en starkare markerad nedgång än tillförne med därav föranledd minskning i varuomsättningen under själva nedgångsperioden. I fråga om lönerna skulle det låga allmänna prisläget sannolikt framtvinga lönenedsättningar och i samband därmed framkalla konflikter av olika slag.

Kommer däremot en justering uppåt av råvarupriserna till stånd, torde detta komma att återverka på grosshandelspriserna för hel- och halvfabrikat. Därmed följer också, att nedgången av detaljhandelspriserna så småningom kommer att avstanna och en eljest inträdande reduktion av lönerna att undvikas.

Delvis oberoende av den allmänna konjunkturutvecklingen har krisen inom jordbruksnäringen framvuxit. Verkningarna av de statliga åtgöranden, som för jordbruksnäringens tryggande genomförts i flera länder, äro svåra att överskåda.

Det osäkra ekonomiska läget kompliceras för Europas vidkommande ytterligare av den utrikespolitiska oron och av det bristande förtroende till stabiliteten av de nuvarande politiska förhållandena, som för närvarande gör sig gällande inom vissa länder.

Vid genomförandet av beräkningen av inkomsttillflödet under budgetåret 1931/1932 å de titlar, som äro beroende av konjunkturförhållandena

under kalenderåret 1931 och förra hälften av år 1932, har riksräkenskapsverket utgått från följande allmänna förutsättningar.

Beträffande de stora industriländerna i Amerika och Europa förutsättes, att en viss uppgångstendens skall framträda under år 1931. Möjligheten av någon förbättring av konjunkturläget i dessa länder redan under våren samma år anser riksräkenskapsverket icke vara utesluten.

För Sveriges vidkommande, i vilket land konjunkturomslaget i nedåtgående riktning gjorde sig kännbart först inemot ett år efter konjunkturomkastningens inträdande i Amerikas förenta stater, räknar riksräkenskapsverket visserligen med att omslaget i uppåtgående riktning skall inträda något senare än i de ledande industriländerna, men ämbetsverket utgår från att en viss konjunkturförbättring skall göra sig gällande i vårt land under budgetåret 1931/1932.

Med hänsyn till i det föregående angivna omständigheter och särskilt ovissheten, huruvida justeringen av priserna kommer att äga rum genom höjning av grosshandelspriserna eller genom sänkning av detaljhandelspriser och löner, finner riksräkenskapsverket sig böra räkna med, att kalenderåret 1931 såsom helhet blir i konjunkturhänseende ett svagt år men att redan under förra delen av år 1932 en konjunkturförbättring inträder, som påverkar statens inkomster för budgetåret 1931/1932 i gynnsam riktning.

Det resultat, som framgått av de i det föregående gjorda antagandena, framgår mest överskådligt av en såsom bilaga B härvid fogad tabell, å vilken inkomstsidans olika huvudgrupper äro redovisade, jämförda med riksstatssiffrorna för budgetåret 1930/1931.

A. Egentliga statsinkomster.

I. Skatter.

Mantalspenningar. Denna inkomsttitel har i riksstaten och budgetredovisningen för de senaste budgetåren beräknats till, respektive redovisats med följande belopp:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	950,000	976,537	12,728
» 1926/1927	950,000	991,973	15,436
» 1927/1928	980,000	1,015,048	23,075
» 1928/1929	1,000,000	1,036,169	21,121
» 1929/1930	1,000,000	1,058,924	22,755
» 1930/1931	1,050,000	—	—

För budgetåret 1931/1932 torde denna inkomsttitel med hänsyn till den fortgående stegring, som inkomsterna under de senaste budgetåren utvisat, kunna beräknas till *1,100,000* kronor, med vilket belopp titeln uppförts i

den härvid såsom bilaga C fogade tabellen med specifikation av statens inkomster, i det följande benämnd inkomsttabellen.

Prästerskapets till statsverket indragna tionde.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Nedgång kronor
Budgetåret 1925/1926	2,648,700	2,651,024	4,053
» 1926/1927	2,596,500	2,616,829	34,195
» 1927/1928	2,493,000	2,500,361	116,468
» 1928/1929	2,363,000	2,379,978	120,383
» 1929/1930	2,235,000	2,271,002	108,976
» 1930/1931	2,100,000	—	—

I underdånig skrivelse den 31 juli 1930 har kammarkollegium för budgetåret 1931/1932 föreslagit, att förslagsanslaget till ersättning för prästerskapets tionde upptages till oförändrat belopp av 4,600,000 kronor, samt beräknat inkomsttiteln prästerskapets till statsverket indragna tionde till 1,922,500 kronor.

Riksräkenskapsverket har icke funnit skäl att i annan mån frångå den av kammarkollegium gjorda beräkningen av ifrågavarande inkomsttitel, än att beloppet torde böra jämnas till *1,925,000* kronor.

Inkomst- och förmögenhetsskatt, bevillning.

De beräknade och behållna inkomsterna av inkomst- och förmögenhetsskatten hava — bortsett från den tidigare utgående s. k. B-skatten — utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	137,000,000	144,265,840	+ 5,751,174
» 1926/1927	139,000,000	143,870,552	— 395,288
» 1927/1928	147,000,000	145,666,368	+ 1,795,816
» 1928/1929	142,000,000	145,268,335	— 398,033
» 1929/1930	149,000,000	146,040,456	+ 772,121
» 1930/1931	160,000,000	—	—

Det torde böra erinras, att det procenttal av grundbeloppet, efter vilket skatten beräknas, fastställts till 175 för budgetåret 1924/1925, 170 för budgetåret 1925/1926, 160 för budgetåren 1926/1927 och 1927/1928, 150 för budgetåret 1928/1929 samt 145 för budgetåren 1929/1930 och 1930/1931.

Vid bedömandet av inkomst- och förmögenhetsskattens avkastning under budgetåret 1929/1930 må uppmärksammas, att den till grund för inkomsttillflödet under nämnda budgetår liggande 1929 års taxering verkställts enligt delvis andra regler än tillförne. De genomförda ändringarna av den statliga inkomst- och förmögenhetsbeskattningen hava berört dels

grunderna för skattepliktens omfattning, dels de s. k. ortsavdragens storlek, dels slutligen de olika inkomst- och avdragsbeloppens redovisning under skilda rubriker. De viktigaste ändringarna beträffande skattepliktens omfattning avse den s. k. kedjebeskattningens upphävande samt beskärningen av de statliga monopolbolagens beskattningsbara inkomster. I fråga om ortsavdragens — tidigare orts- och familjeavdragens — storlek har den ändringen vidtagits, att grundavdragen något sänkts samt familjeavdragen gjorts något större och differentierats med hänsyn till dyrortsgrupperingen, så att jämväl sistnämnda avdrag utgått med större belopp i dyrare ortsgrupper. De vidtagna ändringarna hava medfört en viss nedgång i de utnyttjade ortsavdragens sammanlagda belopp.

Efter hemställan av riksräkenskapsverket har statistiska centralbyrån på grundval av de till centralbyrån inkomna uppgifterna angående 1930 års skattetaxering utarbetat, i tabellen å sid. 13 meddelade uppgifter rörande nämnda års taxeringsresultat. I angivna tabell äro intagna jämväl motsvarande, av centralbyrån tidigare meddelade uppgifter för 1929 års taxering.

Med utgångspunkt från de i tabellen över 1930 års skattetaxering intagna posterna har riksräkenskapsverket sökt utföra beräkning rörande utfallet av 1931 års taxering. Resultaten av ämbetsverkets beräkningar angivas likaledes i förenämnda tabell. Rörande grunderna för beräkningen av de i tabellen upptagna olika posterna må anföras följande.

Beträffande inkomsten av jordbruksfastighet har riksräkenskapsverket med hänsyn till det, trots årets kvantitativt förbättrade skörderesultat, alltjämt rådande tryckta läget inom jordbruket stannat vid att endast avjämna ifrågavarande inkomstposter för enskilda till 400 miljoner kronor och för aktiebolag m. fl. till 30 miljoner kronor. Att riksräkenskapsverket ansett sig nu icke behöva räkna med någon ytterligare avsevärd nedgång, sammanhänger med, utom det förbättrade skördeutfallet, de gällande inmalningsbestämmelsernas prisreglerande inverkan.

Beträffande inkomsten av annan fastighet än jordbruksfastighet räknar riksräkenskapsverket med en höjning för enskilda med 7 miljoner kronor och för aktiebolag m. fl. med 5 miljoner kronor. Höjningen av inkomstbeloppen motiveras av den livliga bostadsproduktion, som ägt rum under år 1929 och som under innevarande års tre första kvartal synes hava ytterligare stegrats. Inkomstbeloppen hava sålunda för 1931 års taxering beräknats till 200 miljoner kronor för enskilda och 100 miljoner kronor för aktiebolag m. fl.

Inkomsten av rörelse m. m., som i tabellen för årets taxering upptagits till 528.4 miljoner kronor för enskilda och till 481.3 miljoner kronor för aktiebolag m. fl., torde vid 1931 års taxering komma att uppvisa en mycket olikartad utveckling. För enskilda skattskyldiga kan taxeringsresultatet beräknas bliva väsentligen oförändrat, beroende på att den under denna grupp redovisade handelsrörelsen, som med hänsyn till taxerings-

siffrorna lärer dominera, icke torde komma att uppvisa nämnvärt minskade vinstbelopp. I enlighet härmed har riksräkenskapsverket funnit sig kunna för enskilda upptaga inkomsten av rörelse m. m. till ett nedåt avjämnat belopp av 525 miljoner kronor. Beträffande däremot aktiebolag m. fl. kommer tvivelsutan i anledning av den allmänna konjunkturförsämring, som drabbat näringslivet under innevarande höst, en nedgång i årets vinstresultat att inträda. Nedgången torde väsentligen hänföra sig till exportindustrien och har för denna av riksräkenskapsverket uppskattats till ett 50-tal miljoner kronor. Den för hemmamarknaden arbetande industrien intar fortfarande en gynnad ställning och kommer säkerligen att utvisa stegrade vinstresultat. Frånvaron av mera omfattande arbetskonflikter torde också hava medverkat till att begränsa den samlade rörelseinkomstens nedgång. I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket ansett, att bolagens år 1931 taxerade rörelseinkomst bör kunna beräknas till 440 miljoner kronor.

Vad angår inkomsten av tjänst m. m., har denna vid årets taxering nått upp till 3,992.9 miljoner kronor, utvisande en stegring i förhållande till föregående år med 222.1 miljoner kronor. Sedan 1925 års taxering har den årliga genomsnittliga stegringen för denna inkomstgrupp uppgått till över 120 miljoner kronor. Under första hälften av innevarande år har den industriella produktionen varit mycket omfattande. Någon avsevärdare produktionsinskränkning framträder först under innevarande års tredje kvartal. Med hänsyn till den fortskridande försämringen av läget under senare hälften av år 1930 och den ökning av arbetslösheten, som i samband därmed uppstått, har riksräkenskapsverket ansett sig för innevarande år icke kunna räkna med högre stegring än som motsvarar hälften av förut angivna medeltal. I enlighet härmed har riksräkenskapsverket uppskattat inkomsten av tjänst m. m. vid 1931 års taxering till 4,050 miljoner kronor.

Inkomsten av kapital, som för årets taxering redovisats med 408.6 miljoner kronor för enskilda och med 34.6 miljoner kronor för aktiebolag m. fl., torde enligt riksräkenskapsverkets uppfattning icke komma att uppvisa några mera avsevärda förskjutningar vid 1931 års taxering. Visserligen har räntenivån år 1930 legat väsentligt lägre än under år 1929, men 1930 års ränteinkomster hänföra sig till ett icke obetydligt ökat i obligationer nedlagt eller till banker och enskilda utlånat kapital. Därtill kommer, att aktiebolagens utdelningar under år 1930 sammanlagt icke obetydligt stegrats i jämförelse med närmast föregående år. Riksräkenskapsverket uppskattar inkomsten av kapital för enskilda skattskyldiga till 410 miljoner kronor och för aktiebolag m. fl. till 35 miljoner kronor.

Den uppskattade sammanlagda inkomsten kommer enligt ovanstående att uppgå till 6,190 miljoner kronor, därav 5,585 för enskilda och 605 för bolag.

I fråga om avdragsposterna har beloppet för de allmänna avdragen vid

taxeringen till kommunal inkomstskatt — d. v. s. för förlust å viss inkomstkälla, periodiskt understöd, försäkringspremier m. m. — av riksräkenskapsverket avrundats till 175 miljoner kronor. Avdragen för allmänna skatter hava uppskattats till 385 miljoner kronor. Övriga vid taxeringen till kommunal inkomstskatt ej åtnjutna avdrag — d. v. s. för vissa förluster m. m. — hava bibehållits vid 20 miljoner kronor. De sammanlagda avdragen hava sålunda beräknats till 580 miljoner kronor, därav 505 miljoner kronor för enskilda och 75 miljoner kronor för bolag.

De enskildas skattepliktiga förmögenhet har av statistiska centralbyrån för 1929 och 1930 års taxeringar uppskattats till samma belopp. Centralbyrån har härom särskilt påpekat, att den taxerade förmögenhetsdelen i enlighet med vad tidigare plägat ske upptagits till det belopp, som av riksräkenskapsverket angivits i ämbetsverkets inkomstberäkning för närmast föregående budgetår. Enligt riksräkenskapsverkets uppfattning borde sannolikt den taxerade förmögenhetsdelen beträffande 1930 års taxering hava beräknats till ett högre belopp än vid närmast föregående taxering. Någon höjning av förmögenhetsdelen vid 1931 års taxering har riksräkenskapsverket bland annat med hänsyn till den starka nedgången under innevarande år av aktievärdena däremot icke ansett motiverad. På grund av den i tabellen genomförda beräkningsmetodens konstruktion skulle en höjning av den taxerade förmögenhetsdelen för 1930 och 1931 års taxering hava medfört en motsvarande sänkning av fastighetsinkomsten. Då det för slutresultatet av beräkningarna är av mindre betydelse, under vilken rubrik angivna belopp redovisas, har riksräkenskapsverket i tabellen bibehållit förmögenhetsdelen vid samma belopp för hela perioden 1929—1931.

Det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet har i enlighet med förestående beräkningar av riksräkenskapsverket uppskattats för enskilda till 5,340 miljoner kronor samt för aktiebolag m. fl. till 530 miljoner kronor eller tillsammans 5,870 miljoner kronor.

Från sist angivna belopp för enskilda skattskyldiga skola avgå ortsavdrag, vilka avdrag beräknats höjda från 2,944.2 miljoner kronor till 2,970 miljoner kronor.

De beskattningsbara beloppen vid 1930 års taxering hava sålunda beräknats till 2,370 miljoner kronor för enskilda skattskyldiga och till 530 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller tillhopa 2,900 miljoner kronor.

Medelskatteprocenten har 1930 för enskilda skattskyldiga uppgått till 5.30 procent och för aktiebolag till 7.82 procent. För 1931 års taxering har riksräkenskapsverket — under förutsättning, att skatten utgår oförändrat med 145 procent av grundbeloppet — beträffande enskilda skattskyldiga räknat med oförändrad genomsnittlig skatteprocent, upptagen till 5.3 procent. Vad angår aktiebolagen m. fl. har riksräkenskapsverket med hänsyn till den beräknade nedgången av inkomsten av rörelse för vissa stora företag inom exportindustrien ansett sig böra räkna med en nedsättning av den genomsnittliga skatteprocenten till 7.7 procent.

Beräkningar rörande utfallet av skattetaxeringarna åren 1929—1931.

Miljoner kronor.

	Enskilda			Aktiebolag m. fl.			Tillsammans		
	1929	1930	1931	1929	1930	1931	1929	1930	1931
Inkomst av fastighet:									
1. Jordbruksfastighet	417.6	402.9	400	24.4	31.7	30	442.0	434.6	430
2. Annan fastighet	185.0	193.0	200	91.0	95.0	100	276.0	288.0	300
Summa	602.6	595.9	600	115.4	126.7	130	718.0	722.6	730
Inkomst av rörelse m. m.	493.3	528.4	525	414.7	481.3	440	908.0	1,009.7	965
Inkomst av tjänst m. m.	3,770.8	3,992.9	4,050	—	—	—	3,770.8	3,992.9	4,050
Inkomst av kapital	390.6	408.6	410	36 6	34 6	35	427.2	443.2	445
Summa uppskattad inkomst	5,257.8	5,525.8	5,585	566.7	642.6	605	5,824.0	6,168.4	6,190
Avdrag:									
1. Allmänna avdrag vid taxeringen till kommunal inkomstskatt	163.7	172.5	172	2.7	2.4	3	166.4	174.9	175
2. För allmänna skatter	303.0	307.0	318	50.0	62.0	67	353.0	369.0	385
3. Övriga vid taxeringen till kommunal inkomstskatt ej åtnjutna avdrag	15.0	15.0	15	5.0	5.0	5	20.0	20.0	20
Summa avdrag	481.7	494.5	505	57.7	69.4	75	539.4	563.9	580
Taxerad inkomst	4,775.6	5,031.3	5,080	509.0	573.2	530	5,284.6	5,604.5	5,610
1/80 av den skattepliktiga förmögenheten	260.0	260.0	260	—	—	—	260.0	260.0	260
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	5,035.6	5,291.3	5,340	509.0	573.2	530	5,544.6	5,864.5	5,870
Utnyttjade ortsavdrag	2,853.8	2,944.2	2,970	—	—	—	2,853.8	2,944.2	2,970
Beskattningsbart belopp	**2,182.8**	**2,347.1**	**2,370**	**509.0**	**573.2**	**530**	**2,691.8**	**2,920.3**	**2,900**
Uträknad skatt (145 procent av grundbeloppet)	116.2	124.5	125.6	38.8	44.8	40.8	154.5	169.3	166.4
Skatteprocent i medeltal	5.33	5.30	5.3	7.52	7.82	7.7			

Med nu angivna procentsatser skulle den debiterade skatten för år 1931 uppgå till 125.6 miljoner kronor för enskilda och 40.8 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller alltså sammanlagt till 166.4 miljoner kronor.

Vad beträffar storleken av den inkomst- och förmögenhetsskatt, som kan komma att inflyta under budgetåret 1931/1932, anser sig riksräkenskapsverket kunna räkna med att den behållna inkomsten kommer att uppgå till omkring 95.5 procent av det ovan angivna debiterade beloppet. Visserligen har inflytandeprocenten under budgetåren 1928/1929 och 1929/1930 endast uppgått till respektive 94.8 och 94.4 procent. De relativt låga procenttalen för dessa budgetår äro emellertid beroende av rent tillfälliga utbetalningar av restituerad skatt, avseende ett par stora inkomsttagare. Under de fyra första månaderna av innevarande budgetår hava också restitutionerna i

förhållande till motsvarande period under föregående budgetår nedgått med 1.7 miljoner kronor. Med utgångspunkt från en inflytandeprocent av 95.5 skulle den behållna inkomsten kunna beräknas uppgå till 158.9 miljoner kronor. Med hänsyn till storleksordningen av förevarande inkomsttitel synes sistangivna belopp böra avrundas till jämnt 160 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer i enlighet härmed, att inkomst- och förmögenhetsskatten för budgetåret 1931/1932 beräknas till *160,000,000* kronor.

Utjämningsskatt, bevillning. Denna inkomsttitel har uppförts i riksstaten från och med budgetåret 1929/1930, och hava inkomsterna å titeln för nämnda budgetår beräknats till 4,200,000 kronor och influtit med 4,954,151 kronor. För innevarande år har utjämningsskatten beräknats till 5,200,000 kronor. Enligt statistiska centralbyråns preliminära sammanställningar av årets taxering har utjämningsskatt debiterats till ett sammanlagt belopp av omkring 5.4 miljoner kronor.

Vidkommande det beräkningsbara beloppet av utjämningsskatten för budgetåret 1931/1932 är detta i främsta rummet beroende på, huru stor del av utjämningsskattens grundbelopp, som enligt Kungl. Maj:ts beslut skall uttagas. Beträffande 1929 och 1930 års taxeringar till utjämningsskatt har fastställts, att skatten skall utgå med 85 procent av grundbeloppet. Riksräkenskapsverket förutsätter i sin beräkning, att nämnda procenttal bibehålles oförändrat jämväl för 1931 års skatt.

Med hänsyn till utjämningsskattens konstruktion torde det debiterade skattebeloppet vid 1931 års taxering under angivna förutsättningar kunna beräknas sjunka i ungefär samma proportion som framgått vid beräkningen av den debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten. Enligt den av riksräkenskapsverket under dessa antaganden verkställda beräkningen skulle den debiterade inkomsten av utjämningsskatt uppgå till omkring 5.3 miljoner kronor. Beräknas härav 95.5 procent inflyta, skulle den behållna inkomsten uppgå till omkring 5.1 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed i inkomsttabellen uppfört utjämningsskatten med ett belopp av *5,100,000* kronor.

Utskiftningsskatt, bevillning. Denna inkomsttitel har uppförts i riksstaten från och med budgetåret 1928/1929, och hava inkomsterna å titeln för såväl nämnda budgetår som budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 beräknats till 100,000 kronor. Under budgetåret 1928/1929 inflöt icke någon inkomst av utskiftningsskatt, medan under budgetåret 1929/1930 influtit 60,455 kronor. Vid 1930 års taxering har enligt uppgift från statistiska centralbyrån utskiftningsskatt debiterats med ett belopp av 152,507 kronor. Under innevarande budgetår torde följaktligen inkomsttiteln komma att uppvisa en behållen inkomst av ungefär nämnda belopp.

Riksräkenskapsverket har icke funnit anledning föreligga att föreslå ändring av det nuvarande riksstatsbeloppet och har i överensstämmelse härmed i inkomsttabellen uppfört utskiftningsskatten med *100,000* kronor.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, bevillning. De beräknade och behållna inkomsterna av ifrågavarande avgifter hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	450,000	522,514	+ 11,645
» 1926/1927	500,000	528,197	+ 5,683
» 1927/1928	500,000	493,319	— 34,878
» 1928/1929	500,000	487,032	— 6,287
» 1929/1930	500,000	496,155	+ 9,123
» 1930/1931	500,000	—	—

Riksräkenskapsverket har i inkomsttabellen uppfört bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter med oförändrat belopp, *500,000* kronor.

Stämpelmedel, bevillning. De beräknade och behållna inkomsterna å denna titel hava uppgått till:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	44,000,000	43,768,031	— 2,045,737
» 1926/1927	45,000,000	46,457,829	+ 2,689,798
» 1927/1928	49,000,000	59,013,726	+ 12,555,897
» 1928/1929	55,000,000	59,012,249	— 1,477
» 1929/1930	51,600,000	54,884,294	— 4,127,955
» 1930/1931	52,000,000	—	—

Den för budgetåret 1927/1928 redovisade ökningen av stämpelmedlen hänför sig delvis till av 1927 års riksdag beslutad höjning av lottsedelsstämpeln, vilken höjning beräknades inbringa omkring 3 miljoner kronor. I inkomstbeloppen för budgetåren 1928/1929 och 1929/1930 ingå av 1928 års riksdag beslutad särskild skatt å vissa lotterivinster, beräknad till respektive 0.67 miljoner kronor och 1.60 miljoner kronor. Genom beslut vid 1929 års riksdag hava stämpelavgifterna vid köp och byte av aktier och därmed jämställda fondpapper från och med den 1 juli 1929 nedsatts till hälften av de förut gällande stämpelsatserna. Vidare har vid samma riksdag stämpelplikten beträffande växlar och räntebesked upphävts, vad angår växlar från och med den 1 juli 1929 och vad angår räntebesked från och med den 1 januari 1930. De beslutade skatteändringarna hava beräknats motsvara en inkomstminskning beträffande budgetåret 1929/1930 av omkring 6.4 miljoner kronor och beträffande budgetåret 1930/1931 av omkring 8.1 miljoner kronor. Av angivna siffror framgår.

att stämpeluppbörden för budgetåret 1929/1930 vid oförändrad omfattning av stämpelbeskattningen skulle i jämförelse med föregående budgetår hava uppvisat fortsatt stegring.

Enligt i statistiska centralbyrån utarbetade uppgifter å beloppen av de stämplar, som använts till nedanstående handlingar, hava dessa belopp under åren 1925—1929 utgjort:

	1925 kronor	1926 kronor	1927 kronor	1928 kronor	1929 kronor
Handlingar till lagfartsprotokollet	9,777,903	9,032,407	10,407,866	9,998,264	10,613,428
Handlingar till inteckningsoch tomrättsprotokollen	1,743,154	1,314,384	1,260,843	1,441,009	1,634,812
Handlingar till äktenskapsförordsprotokoll	28,251	28,790	29,280	31,660	30,290
Handlingar till boupptecknings-protokoll	15,402,560	14,928,596	15,002,037	16,600,579	17,547,725
Till länsstyrelserna avgivna deklarationer om gåva m. m.	838,746	664,642	1,017,047	1,131,212	1,305,462
Summa kronor	27,790,614	25,968,819	27,717,073	29,202,724	31,131,717

De i stämpeluppbörden ingående, till arvsskatt och skatt för gåva hänförliga stämpelavgifterna hava sammanlagt uppgått till under år 1929 18,915,534 kronor mot under år 1928 17,904,210 kronor.

Den huvudsakliga uppbörden å förevarande inkomsttitel utgöres av stämpelmedel, som av postverket inbetalas till statskontoret. Denna uppbörd utgjorde, efter avdrag av belopp som restituerats genom statskontoret, 58,027,160 kronor för budgetåret 1928/1929 samt 53,775,918 kronor för budgetåret 1929/1930. Härförutom redovisa länsstyrelserna den uppbörd av stämpelmedel jämte ränta, som inflyter i de fall, då anstånd med stämpelskattens erläggande medgivits jämlikt bestämmelserna i § 47 av förordningen om arvsskatt och skatt för gåva. Nu berörda uppbörd hos länsstyrelserna har under budgetåren 1928/1929 och 1929/1930 — efter avdrag av restitutioner — utgjort respektive 985,089 och 1,108,375 kronor.

I riksräkenskapsverket tillhandakommen skrivelse av den 12 november 1930 har generalpoststyrelsen rörande stämpelmedlens beräkning för budgetåret 1931/1932 anfört:

»De i riksstaten under de senast gångna budgetåren upptagna inkomsterna av stämpelmedlen och de under samma budgetår från postverket inlevererade belopp, i avrundade tal, av dylika medel framgå av nedanstående tablå.

Budgetår	I riksstaten upptaget belopp milj. kr.	Från postverket inlevererat belopp milj. kr.
1925/1926	44	43
1926/1927	45	45.8
1927/1928	49	58
1928/1929	55	58
1929/1930	51.6	53.8

Nedgången uti här ifrågavarande uppbörd från budgetåret 1928/1929 till budgetåret 1929/1930 är, åtminstone i allt väsentligt, föranledd av de lättnader i stämpelbeskattningen — nedsättning från och med den 1 juli 1929 av fondstämpelavgiften samt slopande av stämpelskatten för växlar från och med den 1 juli 1929 och för räntebesked från och med den 1 januari 1930 — som beslutades av 1929 års riksdag. Att emellertid minskningen icke blivit mera framträdande beror till en del därpå, att de genom postverket influtna stämpelmedlen tillföras statskassan först under månaden näst efter den, då de inbetalats, och att fördenskull det under juli månad 1929 till kungl. statskontoret inlevererade beloppet avser influtna medel under juni månad 1929, då såväl den högre fondstämpelavgiften som växelstämpeln utgingo. Det ökade inkomstbeloppet på grund av nu omförmälda förhållande torde kunna uppskattas till över ½ miljon kronor.

För budgetåret 1930/1931 är stämpelmedelsuppbörden i riksstaten upptförd med 52 miljoner kronor.

Efterföljande tablå utvisar de av generalpoststyrelsen månad för månad till statskassan inlevererade stämpelmedlen under år 1929 samt intill utgången av november månad 1930 (för november månad 1930 har leverans av medlen ännu ej skett):

Månad	År 1929		År 1930		Ökning (+) resp. minskning (—) från föregående år	
	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	miljoner kronor	i procent
Januari	5.29		4.91			
Februari	4.07		4.01			
Mars	4.35	13.71	3.92	12.84	— 0.87	— 6.3
April	5.55		5.61			
Maj	5.91		5.39			
Juni	5.36	16.82	4.17	15.17	— 1.65	— 9.8
Juli	4.75		4.57			
Augusti	3.57		4.17			
September	3.47	11.79	3.60	12.34	+ 0.55	+ 4.7
Oktober	4.21		4.47			
November	4.75		4.43			
December	5.01	13.97				
Januari—november	51.28		49.25		— 2.03	— 4.0
Juli—november	20.75		21.24		+ 0.49	+ 2.4
Hela året		56.29				

Såsom av tabellen framgår har — om november månad medräknas — hittills under budgetåret 1930/1931 inlevererats nära ½ miljon kronor högre stämpelmedelsbelopp än under motsvarande del av budgetåret 1929/1930. Denna ökning är icke föranledd av influtna engångsinkomster eller dylikt, utan synes vara att hänföra till en allmän uppgång. Med hänsyn härtill synes man vara berättigad antaga, att stämpelmedelsuppbörden under hela budgetåret 1930/1931 åtminstone icke skall komma att understiga det för budgetåret beräknade beloppet, 52 miljoner kronor. Snarare synes anledning föreligga att räkna med något högre inkomstbelopp. Om man nämligen utgår från, att generalpoststyrelsen skulle komma att under återstoden av budgetåret inleverera ungefär samma

summa, som levererats under motsvarande del av budgetåret 1929/1930, skulle stämpelmedelsinkomsten från postverket under hela budgetåret komma att uppgå till 54.26 miljoner kronor. Detta belopp bör emellertid minskas med 2 miljoner kronor på grund av den nedgång i stämpelintäkterna, som borttagandet av skatten å räntebesked innebär. Å andra sidan bör, för att den totala stämpelmedelsuppbörden skall erhållas, tilläggas det belopp, som inflyter genom länsstyrelserna och som med ledning av förhållandena under tidigare år torde kunna uppskattas till omkring 1 miljon kronor. Under angivna förutsättning skulle sålunda stämpeluppbörden belöpa sig till 53.26 miljoner kronor. Emellertid ingå i de under första halvåret 1930 från generalpoststyrelsen inlevererade stämpelmedlen *dels* ett så stort arvskattebelopp — nära 730,000 kronor — att motsvarighet därtill endast mera sällan inflyter, *dels ock* betydande inkomster av aktiestämplingen. På grund härav och med hänsyn till den tendens till försämring av konjunkturerna på handelns och näringarnas områden, som förefinnes och vilken i någon mån även torde återspeglas i nedgången uti stämpelintäkterna under november 1930 vid jämförelse med motsvarande månad 1929, anser generalpoststyrelsen en viss försiktighet böra iakttagas vid stämpelmedelsinkomsternas beräknande. Det vill emellertid synas, som om nämnda inkomster under budgetåret 1930/1931 numera skola kunna kalkyleras till omkring 52.5 miljoner kronor.

På grund av den inverkan, som stämpelmedelsuppbörden röner av konjunkturerna, är det, såsom generalpoststyrelsen vid flera tidigare tillfällen framhållit, vanskligt att så lång tid i förväg som för nästkommande budgetår beräkna denna uppbörd.

Av vad ovan anförts torde framgå, att generalpoststyrelsen för sin del anser det ekonomiska läget vara sådant, att här ifrågavarande inkomster böra kalkyleras med försiktighet. I anslutning härtill och då det för budgetåret 1930/1931 nu beräknade beloppet inrymmer en ej obetydlig ökning av den normala stämpeluppbörden vid jämförelse med samma uppbörd vid tillämpande av enahanda skattesatser under nästföregående budgetår, vill det synas, som om anledning förefinnes att för budgetåret 1931/1932 räkna med något lägre inkomstbelopp än som nu motses för budgetåret 1930/1931. Generalpoststyrelsen saknar dock anledning att för närvarande kalkylera med större nedgång under budgetåret 1931/1932 än till ungefär 52 miljoner kronor, eller samma belopp som finnes uppfört såsom inkomst av stämpelmedlen under budgetåret 1930/1931.»

Såsom framgår av först intagna sammanställning hava stämpelmedlen under budgetåret 1929/1930 uppgått till 54.88 miljoner kronor. Korrigeras siffran med hänsyn till de ändringar i skattesatserna, som påverka inkomsttillflödet under budgetåren 1930/1931 och 1931/1932, erhålles ett inkomstbelopp av 52.68 miljoner kronor. Under innevarande budgetårs fem första månader har den genom postverket upptagna uppbörden, såsom framgår av generalpoststyrelsens skrivelse, ökats med 2.4 procent i förhållande till uppbörden under motsvarande period av budgetåret 1929/1930.

Det försämrade ekonomiska konjunkturläge, från vilket riksräkenskapsverket vid sitt allmänna bedömande av inkomstutvecklingen utgått, påverkar inkomsttillflödet av stämpelmedel i olika riktningar. Sålunda torde under en fortgående lågkonjunktur inkomsten av aktiestämpeln

liksom måhända även av fondstämpeln gå tillbaka, samtidigt som inkomsten av obligationsstämpeln i samband med av det låga ränteläget framkallade konverteringar av obligationslån kan komma att ökas. En betydande del av stämpelmedelsinkomsterna torde emellertid icke av konjunkturläget påverkas vare sig i uppåtgående eller nedåtgående riktning. Oberoende av konjunkturutvecklingen har denna del av stämpelmedlen vid oförändrat penningvärde en tendens att år från år stegras.

Inför de olikartade tendenser, som råda i fråga om stämpelmedelsinkomsternas utveckling, och de stora växlingar, som denna inkomsttitel är underkastad, har riksräkenskapsverket stannat vid att för budgetåret 1931/1932 beräkna stämpelmedlen till det belopp, vartill den behållna inkomsten efter korrektiven för skatteändringarna uppgått under budgetåret 1929/1930, avrundat till helt miljontal. Då den på angivet sätt korrigerade stämpelmedelsinkomsten under budgetåret 1929/1930 ovan uppskattats till närmare 53 miljoner kronor, har ämbetsverket alltså ansett sig kunna höja det av generalpoststyrelsen beräknade inkomstbeloppet, 52 miljoner kronor, med 1 miljon kronor.

I överensstämmelse med vad riksräkenskapsverket sålunda anfört har ämbetsverket i inkomsttabellen uppfört stämpelmedlen med *53,000,000* kronor.

Automobilskattemedel, bevillning.

Under de år denna titel varit uppförd i budgeten hava de beräknade och redovisade beloppen varit följande:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	15,000,000	21,970,309	—
» 1926/1927	19,000,000	24,502,382	2,532,073
» 1927/1928	28,250,000	31,882,802	7,380,420
» 1928/1929	30,000,000	39,827,000	7,944,198
» 1929/1930	12,000,000	44,263,282	1,436,282
» 1930/1931	47,000,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 12 november 1930 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen angående beräkningen av automobilskattemedlen för budgetåret 1931/1932 anfört bland annat följande:

»Den 31 december 1929 utgjorde landets motorfordonsbestånd 191,673 fordon med en ökning av 14,400 fordon från den 31 december 1928 medförande en ökning i influten automobilskatt (fordonsskatt) av cirka 1,500,000 kronor till 16,240,000 kronor.

Den 31 december 1930 torde enligt nu tillgängliga uppgifter fordonsbeståndet uppgå till 206,000 eller en ökning med ungefär samma antal som föregående år eller omkring 14,400, vadan automobilskatten för budgetåret 1930/1931 skulle uppgå till cirka 17,740,000 kronor (16,240,000 + 1,500,000).

Att bedöma antalet motorfordon den 31 december 1931 är naturligtvis

ytterligt svårt. Med hänsyn till rådande lågkonjunktur tror sig kungl. styrelsen — efter att hava inhämtat generalstabens tekniska avdelnings åsikt — kunna uppskatta antalet motorfordon den 31 december 1931 till 216,000, en ökning således av 10,000 fordon. Den influtna fordonsskatten skulle således öka med i runt tal 1,000,000 kronor $\left(\frac{10,000}{14,400} \times 1,500,000\right)$ och således för budgetåret 1931/1932 utgöra cirka 18,740,000 kronor (17,740,000 + 1,000,000).

Under budgetåret 1927/1928 utgjorde den influtna automobilskatten 37.7 procent av de influtna automobilskattemedlen, budgetåret 1928/1929 36.9 procent och budgetåret 1929/1930 36.7 procent eller i medeltal 37 procent.

Under antagande av att automobilskatten under budgetåret 1931/1932 skulle uppgå till 37 procent av samtliga automobilskattemedel skulle således dessa medel för sistnämnda budgetår utgöra 50,000,000 kronor $\left(\frac{37}{100} \cdot x = 18,740,000\right)$ — — —.»

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1930 rörande beräkningen av tullmedlen m. m. för budgetåret 1931/1932 har generaltullstyrelsen, på därom av riksräkenskapsverket framställd begäran, även yttrat sig angående beräkningen av genom tullverket inflytande automobilgummiringskatt och bensinskatt. Styrelsen har härom anfört följande:

»Vad slutligen angår de automobilskattemedel, som uppbäras genom tullverket, hava årsbeloppen av den debiterade uppbörden av nedanstående av dessa medel samt restitutionerna av sådana medel under senaste femårsperioden uppgått till i jämna tusental kronor:

Budgetår	Automobilgummiringskatt		Bensinskatt	
	uppbörd	restit.	uppbörd	restit.
1925/1926	3,297	—	9,972	305
1926/1927	3,530	1	11,186	234
1927/1928	5,217	—	15,472	298
1928/1929	6,518	7	20,831	418
1929/1930	6,594	4	21,979	414

Under månaderna juli—september 1929/1930 och 1930/1931 hava motsvarande belopp uppgått till i jämna tusental kronor:

1929/1930	1,588	—	5,952	76
1930/1931	1,721	1	8,993	231

Dessa tabeller utvisa, att beträffande hela budgetår inkomsterna av såväl automobilgummiringskatt som bensinskatt alltsedan budgetåret 1925/1926 varit stadda i ständig stegring samt att i fråga om första kvartalet av innevarande budgetår uppbörden av automobilgummiringskatt något ökats i jämförelse med första kvartalet av sistlidna budgetår och att uppbörden av bensinskatt väsentligt stegrats.

Därest stegringen i årsbeloppen av ifrågakomna medel fortgår till och med budgetåret 1931/1932 och stegringen för vartdera budgetåret sker med det belopp, som utgör stegringen från budgetåret 1928/1929 till budget-

året 1929/1930, komma bruttobeloppen av dessa medel att för budgetåret 1931/1932 i runda tal uppgå till:

	Miljoner kronor
automobilgummiringskatt	6.7
bensinskatt	24.3

Restitutionerna av bensinskatt synas kunna för budgetåret 1931/1932 upptagas till ungefär samma belopp som för budgetåret 1929/1930, eller ett belopp av 0.4 miljoner kronor. Från de obetydliga restitutionerna av automobilgummiringskatt torde här kunna bortses.

Nettoinkomsterna för budgetåret 1931/1932 av ifrågavarande slag av automobilskattemedel, som uppbäras genom tullverket, torde följaktligen kunna uppskattas till sammanlagt 30.6 miljoner kronor eller avrundat 31 miljoner kronor.»

Enligt från generaltullstyrelsen senare inhämtade uppgifter har den debiterade uppbörden av automobilgummiringsskatt och bensinskatt under månaderna juli—oktober åren 1928—1930 uppgått till nedan angivna belopp:

	1928 milj. kr.	1929 milj. kr.	1930 milj. kr.
Gummiringskatt	2.04	1.99	2.22
Bensinskatt	8.56	8.29	10.01

Fördelningen av de sammanlagda intäkterna av automobilbeskattningen under budgetåren 1928/1929 och 1929/1930 på olika skatteformer framgår av efterföljande sammanställning:

	1928/1929 milj. kr.	1929/1930 milj. kr.	Stegring milj. kr.	Stegring %
Fordonsskatt	14.71	16.23	1.52	10.3
Gummiringskatt	6.67	7.10	0.43	6.4
Bensinskatt	18.45	20.93	2.48	13.4
Summa	39.83	44.26	4.43	11.1

Riksräkenskapsverket uttalade i sin inkomstberäkning för budgetåret 1930/1931 såsom sin uppfattning, att den stagnation i inkomsttillflödet, vilken — såsom framgår av de ovan meddelade månadsuppgifterna — inträtt under hösten 1929, vore av övergående natur och delvis beroende av tillfälliga omständigheter. De sammanlagda skattebeloppen för budgetåren 1928/1929 och 1929/1930 verifiera denna ämbetsverkets uppfattning. Att den för juli—oktober innevarande år redovisade stegringen av de debiterade skattebeloppen i förhållande till motsvarande period år 1929 blivit så avsevärd, sammanhänger i sin tur med förenämnda tillfälliga stagnation under hösten 1929.

I fråga om automobilskattemedlens utveckling under de närmaste åren förutsätter nu riksräkenskapsverket liksom vid nästlidet års inkomstberäkning, att en fortgående stegring av intäkterna kommer att inträda. Av automobiltrafikens hittillsvarande utveckling att döma torde nämligen

den punkt ännu ej vara nådd, vid vilken hithörande transportmedel erhållit en mot dess inneboende möjligheter svarande användning, utan torde alltjämt — relativt oberoende av den allmänna konjunkturutvecklingen — en fortgående stegring av nämnda trafik vara att påräkna och följaktligen ökad avkastning av en vid oförändrade skattesatser bunden automobilbeskattning inträda.

Vid avvägandet av automobilbeskattningens påräkneliga avkastning under budgetåret 1931/1932 har riksräkenskapsverket utgått från att inkomsttillflödet av gummiringskatt och bensinskatt under budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 skall förete en stegring, som endast obetydligt understiger den för budgetåret 1929/1930 redovisade. I fråga om fordonsskatten däremot förutsätter riksräkenskapsverket, att det försämrade konjunkturläge, som ämbetsverket tagit till allmän utgångspunkt för sina beräkningar, kommer att medföra, att den hittillsvarande stegringen av inkomsttillflödet till huvudsaklig del upphör.

I överensstämmelse med vad riksräkenskapsverket sålunda anfört, har ämbetsverket räknat med, att den årliga stegringen av de sammanlagda automobilskattemedelsinkomsterna under innevarande och nästkommande budgetår skulle komma att uppgå till åtminstone 3 miljoner kronor. Med utgångspunkt från en inkomstsumma under budgetåret 1929/1930 av 44.26 miljoner kronor och en årlig stegring av 3 miljoner kronor skulle alltså den behållna inkomsten under budgetåret 1931/1932 komma att uppgå till något över 50 miljoner kronor eller samma belopp, till vilket väg- och vattenbyggnadsstyrelsen enligt andra beräkningsgrunder uppskattat automobilskattemedelsinkomsterna under angivna budgetår.

Riksräkenskapsverket hemställer, att inkomsttiteln automobilskattemedel för budgetåret 1931/1932 beräknas till *50,000,000* kronor.

Tullmedel, bevillning. De beräknade och redovisade inkomsterna å denna titel hava utgjort:

		Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret	1925/1926	133,000,000	124,629,750	— 15,492,823
»	1926/1927	128,000,000	140,500,463	+ 15,870,713
»	1927/1928	126,000,000	142,002,866	+ 1,502,403
»	1928/1929	145,000,000	153,971,364	+ 11,968,498
»	1929/1930	153,000,000	154,447,881	+ 476,517
»	1930/1931	142,000,000	—	—

För att den för budgetåret 1927/1928 angivna siffran för behållen inkomst skall bliva jämförbar med motsvarande siffror för föregående budgetår, bör till densamma läggas ett belopp av 11,944,799 kronor. För omläggning av tullverkets bokföring enligt kassaprincipen avskrevos nämligen vid utgången av budgetåret 1927/1928 debiterade men icke influtna tullmedel till nämnda belopp. Därest sagda avskrivningsbelopp lägges

till den i budgetredovisningen upptagna behållna inkomsten, skulle nämnda inkomst för budgetåret 1927/1928 bliva 153,947,665 kronor eller ungefär samma belopp, till vilket den behållna inkomsten av tullmedel uppgick under budgetåret 1928/1929.

Vid bedömandet av ovanstående sammanställning måste jämväl hänsyn tagas dels till under perioden vidtagna ändringar i tullsatserna, dels till inträdda ändringar i fråga om rätten till restitution av tidigare erlagd tull m. m. Av ändringarna i tullsatserna må särskilt framhållas de nedsättningar i kaffetullen, som fastställts att träda i kraft den 1 juli 1926 och den 1 september 1929, samt den från och med den 1 juli 1929 genomförda tullfriheten å apelsiner, citroner och åtskilliga slag av torkad frukt. Med beräkning på grundval av normala importkvantiteter torde vardera nedsättningen av kaffetullen hava motsvarat minskning av tullinkomsterna med omkring 4 miljoner kronor och den beslutade tullfriheten för frukter med omkring 5.4 miljoner kronor för år räknat.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1930 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av tullinkomsterna under budgetåret 1931/1932 anfört bland annat följande:

»I sitt den 12 november 1929 avgivna yttrande angående beräkningen av tullverkets uppbörd under budgetåret 1930/1931 anförde styrelsen bland annat, att styrelsen vid ifrågavarande beräkning utgått från den allmänna förutsättningen, att de goda konjunkturer, som under de senare åren varit rådande, skulle på det hela taget bestå jämväl under budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 men att styrelsen icke ville lämna oanmärkt, att vissa tecken tydde på att någon nedgång i konjunkturerna kunde befaras under sistnämnda budgetår. Den uppfattning, som styrelsen sålunda framfört, har i fråga om budgetåret 1929/1930 visat sig fullt hållbar och synes, såvitt hittills tillgängliga siffror för tulluppbörden giva vid handen, även beträffande budgetåret 1930/1931 komma att framstå såsom någorlunda riktig. Tullmedelsuppbörden för sistförflutna kvartal uppgick nämligen till allenast 40.2 miljoner kronor mot 41.1 miljoner kronor för motsvarande kvartal under budgetåret 1929/1930.

Emellertid hava, sedan nyssberörda inkomstberäkning verkställdes och särskilt på senare tiden i de flesta länders ekonomiska liv framträtt förhållanden, vilka otvivelaktigt måste betecknas såsom symtom på en märkbar konjunkturförsämring. Styrelsen torde härvid endast behöva erinra om den flerstädes starkt ökade arbetslösheten, om det starka prisfall, som på den internationella marknaden inträtt i fråga om flertalet världshandelsartiklar, samt om den för världsekonomien irriterande, mångenstädes för närvarande rådande politiska och sociala oron jämte därmed förenad ovisshet för framtiden. Det ligger i öppen dag, att dessa förhållanden måste inverka störande på världshandeln i allmänhet och på det internationella kreditväsendet. Visserligen har Sverige ännu icke fått starkare kännings av konjunkturförsämringen; men att depressionen numera även nått vårt land samt träffat förutom jordbruket, där den redan länge gjort sig starkt märkbar, jämväl ett flertal av våra ledande industrier ävensom vår handel och sjöfart, måste anses ställt utom tvivel.

Konjunkturförsämringar, sådana som den förevarande, synas i regel

först någon tid efter inträdandet göra sig märkbara med avseende å köplusten inom landet och den därmed sammanhängande varuimporten. Att denna iakttagelse även för närvarande håller streck, bestyrkes av uppgifterna om tullmedelsuppbördens jämförelsevis ringa tillbakagång under de senaste månaderna. Liksom vid tidigare konjunkturförsämringar skulle man alltså i fortsättningen under någon tid framåt hava att motse en starkare accentuerad nedgång i varuimporten och därmed även i tullmedelsinkomsterna. Huru länge denna av styrelsen som sannolik ansedda tillbakagång kan befaras komma att fortgå, undandrager sig givetvis styrelsens närmare bedömande. En förutsägelse härom måste anses vara så mycket svårare att göra, som i fråga om den nuvarande världskrisens djupare orsaker och egentliga natur meningarna äro mycket delade såväl inom nationalekonomiska kretsar som bland det internationella näringslivets representanter.

Med hänsyn till ovan anförda förhållanden och då det städse visat sig vanskligt att vid konjunkturförskjutningar av mera svåröverskådlig natur verkställa beräkningar angående den blivande tulluppbörden, har styrelsen funnit sig vid detta tillfälle icke böra, såsom under de senaste åren skett, med avseende å åtskilliga varugrupper, mot vilka dittills svarat mera betydande tulluppbörd, verkställa detaljberäkningar rörande tullinkomsternas sannolika storlek under budgetåret 1931/1932. Emellertid har styrelsen ansett sig böra taga sådan hänsyn till den ekonomiska världsställningen, att styrelsen icke velat räkna med siffror, vilka under den fortsatta konjunkturutvecklingen skulle kunna betecknas såsom uttryck för en alltför stor optimism. De beräkningar, som styrelsen nu framlägger, utgå från förutsättningen av en alltjämt fortskridande och med avseende å sin varaktighet snarare mera långvarig än snabbt övergående konjunkturförsämring.

Ehuru styrelsen, såsom nyss nämnts, funnit sig böra avstå från att angiva tullmedelsinkomsterna specifikt för olika varugrupper, har styrelsen dock icke underlåtit att beträffande en del av varugrupperna fästa avseende vid särskilda faktorer, som ansetts vara ägnade att väsentligt inverka på tullinkomsterna för dessa varor. Sålunda har beträffande omalen spannmål och mjöl bemärkts, att, därest, såsom styrelsen förutsätter, de nuvarande regleringsåtgärderna för dessa artiklar på den inhemska marknaden komma att bestå även under budgetåret 1931/1932, en icke oväsentlig nedgång i importen och tullavgifterna för berörda varuslag kan komma att inträda. Vidare har uppmärksammats, att, därest särskilda åtgärder till stödjande av den inhemska sockerbetsodlingen bliva beslutade för kampanjen under samma budgetår, en relativt liten import och således också låga tullinkomster för socker äro att emotse.

Med de allmänna utgångspunkter, som nu angivits, och efter den granskning av föreliggande material, som styrelsen ansett möjlig, har styrelsen trott sig kunna approximativt uppskatta bruttouppbörden av tullmedel för budgetåret 1931/1932 till 140 miljoner kronor.

Restitutionerna av tullmedel hava under budgetåret 1929/1930 uppgått till sammanlagt omkring 7 miljoner kronor, därav 2 miljoner för utförselbevis å råg och vete. De gångna månaderna av innevarande budgetår visa en högst betydande nedgång i restitutionsbeloppen för utförselbevis. Även beträffande övriga restitutioner synas beloppen vara stadda i avtagande. Då såväl de nya föreskrifterna rörande spannmålsregleringen som ock de fallande konjunkturerna möjligen komma att i fortsättningen tills vidare få till följd ett mera begränsat utnyttjande av

rätten till tullrestitutioner, torde för budgetåret 1931/1932 icke böra räknas med ett högre belopp för restitutioner av tullmedel än 5 miljoner kronor.

Minskas de för budgetåret 1931/1932 beräknade bruttoinkomsterna av

tullmedel	140	miljoner kronor
med restitutioner av tullmedel	5	» »
skulle alltså	135	miljoner kronor

utgöra de nettoinkomster av tullmedel, som kunna förväntas inflyta under budgetåret 1931/1932.»

I efterföljande tabell lämnas i sammandrag en av generaltullstyrelsen utarbetad översikt av den debiterade tulluppbörden under vart och ett av budgetåren 1923/1924—1929/1930, med särskilt angivande av de varuslag för vilka tullen under något av nämnda år uppgått till minst 1 miljon kronor.

Debiterad tulluppbörd för olika varugrupper.

Miljoner kronor.

Varuslag	1923/1924	1924/1925	1925/1926	1926/1927	1927/1928	1928/1929	1929/1930
Spannmål, omalen	15.2	15.4	7.6	8.6	13.6	14.0	12.4
Spannmål, malen	2.5	1.2	0.9	1.0	1.4	1.5	1.6
Frukter och bär:							
färska	4.7	5.1	3.1	3.7	4.5	5.0	4.1
torkade	6.4	5.8	4.7	5.2	5.8	5.7	2.1
Kaffe, orostat	21.8	19.8	17.9	18.8	17.7	15.5	13.6
Socker, raffinerat	2.1	4.8	2.2	1.5	2.1	2.2	2.2
Socker, oraffinerat	1.5	3.5	—	10.7	4.8	7.0	6.5
Sirap och melass	0.7	1.3	0.9	1.2	1.2	1.0	1.0
Konserver	1.3	1.3	1.3	1.5	1.9	1.8	2.0
Brännvin och sprit	4.1	4.3	4.3	4.3	4.2	4.3	4.4
Vin	3.5	3.6	3.7	4.7	4.9	5.4	5.7
Silke	0.8	0.6	0.9	1.3	1.6	1.5	1.9
Vävnader av silke	2.8	3.0	3.8	3.9	3.9	4.0	5.4
Strumpstolsarbeten av silke	1.0	0.9	1.0	1.2	1.5	1.2	1.4
Vävnader av ull, andra slag	3.5	2.8	2.4	2.8	3.0	2.7	3.2
Linoleummattor	1.7	1.6	1.7	1.6	1.7	1.7	1.9
Hattar	1.5	1.2	1.4	1.6	1.8	1.8	2.2
Andra arbeten, ej s. n. av mjuk kautschuk	1.6	2.1	2.0	2.1	2.2	2.4	2.8
Balkjärn, vägande under 60 kg. per löpande meter	1.9	1.8	2.1	2.6	2.7	2.4	2.6
Järnplåtar, varmvalsade av 3 mm. tjocklek eller däröver	0.7	0.8	0.7	1.1	1.8	1.7	2.4
Maskiner, ej s. n.	1.6	1.8	2.0	2.2	2.8	2.5	3.1
Åkdon och fordon ej s. n.	5.7	5.8	7.4	7.5	8.1	7.9	6.9
För tillverkning av automobiler avsedda delar och tillbehör	—	—	—	—	1.4	3.0	1.5
Säger	86.1	87.5	72.0	89.1	94.1	96.2	90.9
Övrig tulluppbörd	65.8	54.9	56.4	58.1	65.7	64.7	71.7
Summa tulluppbörd	151.7	142.4	128.4	147.2	159.8	160.9	162.6

Såsom framgår av tabellen, har den sammanlagda debiterade tulluppbörden, vilken under perioden 1923/1924—1925/1926 varit i sjunkande, från och med budgetåret 1926/1927 oavbrutet stegrats.

Enligt från generaltullstyrelsen likaledes meddelade uppgifter har den debiterade tulluppbörden för varje månad från och med budgetåret 1923/1924 till och med oktober månad 1930 uppgått till följande belopp:

Debiterad tulluppbörd månadsvis.

Miljoner kronor.

	1923/1924	1924/1925	1925/1926	1926/1927	1927/1928	1928/1929	1929/1930	1930/1931
Juli	10.0	12.3	9.8	12.2	10.5	11.0	11.5	12.3
Augusti	12.5	11.6	11.0	11.4	12.8	13.8	13.1	13.3
September	13.8	13.7	12.0	12.7	14.5	15.1	16.5	14.7
Oktober	15.7	13.2	11.9	11.9	14.5	14.9	15.2	15.1
November	14.6	13.2	12.1	14.5	15.1	14.2	15.2	
December	14.0	13.8	11.4	14.4	14.3	14.1	13.4	
Januari	10.7	9.8	8.8	9.5	10.7	11.4	11.6	
Februari	10.3	10.4	9.3	10.4	12.0	8.6	12.8	
Mars	10.5	12.0	11.3	12.8	14.7	9.9	12.8	
April	14.5	11.8	10.8	12.4	13.1	19.0	14.8	
Maj	13.9	11.0	10.2	13.3	14.5	16.0	14.0	
Juni	11.2	9.6	9.3	11.7	13.1	12.9	11.7	
Summa	151.7	142.4	128.4	147.3	159.8	160.9	162.6	

Av tablån framgår, att den debiterade tulluppbörden under de fyra första månaderna av innevarande budgetår uppgått till 55.4 miljoner kronor, medan för motsvarande period av nästföregående budgetår tulluppbörden utgjort 56.3 miljoner kronor. Nedgången av tulluppbörden under innevarande budgetår har sålunda stannat något under 1 miljon kronor. Det är av intresse att konstatera, att nedgången av tulluppbörden för sådana varuslag, vilka i en eller annan form varit föremål för statliga åtgöranden, eller spannmål, socker och kaffe, varit väsentligt större än nedgången för den sammanlagda tulluppbörden. Sammanlägges nämligen för sagda fyra månader tulluppbörden för dessa varor, befinnes under innevarande år hava skett en nedgång i förhållande till fjolåret med 2.7 miljoner kronor. För övriga varuslag tillsammantagna har däremot tulluppbörden under samma period ökats med 1.8 miljoner kronor.

För beräkning av avkastningen av spannmålstullarna under budgetåret 1931/1932 har på grundval av särskilt inhämtade uppgifter följande sammanställning rörande skördeutfall och importbehov avseende konsumtionsåren 1930/1931 och 1931/1932 utarbetats. Beräkningarna, vilka grunda sig på inom 1930 års riksdags särskilda utskott nr 2 och inom jordbruksutredningen utförda undersökningar rörande skördeutfall och förbrukning av vete och råg, hava verkställts under förutsättning att nuvarande inmalningsförfarande upprätthålles i väsentligen oförändrad omfattning.

Storleken av importen av vete och råg och följaktligen också intäkten av spannmålstullarna är beroende av dels konsumtionens omfattning, dels skördeutfallets storlek och skördens kvalitet.

Vad först angår konsumtionen, beräknas denna för vete uppgå till 575,000 ton och för råg till 450,000 ton.

Skördens storlek och kvalitet varierar givetvis från år till år. 1930 års skörd uppskattas för vete till 610,000 ton och för råg till 475,000 ton. Av de angivna skördekvantiteterna beräknas avgå för utsäde och industriens behov sammanlagt 70,000 ton vete och 55,000 ton råg. Groddskadad vara och slösäd uppskattas omfatta 90,000 ton vete och 50,000 ton råg. Enligt dessa beräkningar skulle alltså för förmalning till människoföda återstå 450,000 ton vete och 370,000 ton råg. Jämföras sist anförda kvantitetssiffror med uppgifterna för den totala konsumtionen av vete och råg, framgår, att under innevarande konsumtionsår importbehovet skulle utgöra för vete 125,000 ton och för råg 80,000 ton.

I fråga om importbehovet av vete och råg under skördeåret 1931/1932 är det vanskligare att verkställa beräkningar. Med hänsyn till att 1930 års skörd å ena sidan varit av mer än normal storlek men å andra sidan väderleksförhållandena under skördetiden för viss del av brödsädesskörden varit sämre än vanligt, äro angivna siffror icke representativa för ett år med normalt skördeutfall. Storleken av 1931 års skörd kan dessutom påverkas av förändringar i sädesarealerna. Enligt vad man hittills har sig bekant, hava visserligen under innevarande höst höstsädesarealerna icke undergått några avsevärda förändringar. Emellertid är det mycket väl tänkbart, att vårvetesarealerna kommande vår icke oväsentligt komma att utvidgas. Prisläget å bland annat havremarknaden inbjuder sannolikt till vårveteodling å ganska svaga jordar och en eventuellt inskränkt sockerbetsodling skulle utan tvivel framkalla ökad vårveteodling.

Med utgångspunkt från angivna förhållanden har 1931 års blivande brödsädesskörd uppskattats till 550,000 ton vete och 400,000 ton råg. För utsäde och industriens behov torde kunna beräknas avgå samma kvantiteter som under konsumtionsåret 1930/1931 eller 70,000 ton vete och 55,000 ton råg. Groddskadad vara och slösäd beräknas till 50,000 ton vete och 30,000 ton råg. För förmalning till människoföda skulle alltså återstå 430,000 ton vete och 315,000 ton råg. Med denna beräkning skulle importbehovet vid oförändrad konsumtion bliva 145,000 ton vete och 135,000 ton råg.

Enligt förestående beräkningar kan sålunda importbehovet av brödsäd uppskattas för konsumtionsåret 1930/1931 till 205,000 ton och för konsumtionsåret 1931/1932 till 280,000 ton. Någon export av svenskt vete och svensk råg synes med nuvarande prisbildning å spannmål icke vara att påräkna.

Angivna importkvantiteter för konsumtionsåren 1930/1931 och 1931/1932

motsvara debiterad tulluppbörd av respektive 7.6 och 10.4 miljoner kronor. Med ledning av dessa för konsumtionsår beräknade belopp av debiterad tulluppbörd torde tulluppbörden för spannmål under budgetåret 1931/1932 kunna beräknas till omkring 10 miljoner kronor.

Vad tullen å socker angår, må erinras, att konsumtionen av denna vara har varit stadd i ständig stegring. Enligt tillgängliga uppgifter har sockerförbrukningen, uttryckt i råsocker, under åren 1926—1929 beräknats till respektive omkring 223,000 ton, 230,000 ton, 243,000 ton och 254,000 ton. Den årliga konsumtionsökningen har plägat uppskattas till omkring 4 procent och har för angivna tidsperiod genomsnittligt något överstigit sagda procenttal. Med nämnda ökningsprocent skulle förbrukningen under åren 1930 och 1931 uppgå till i ungefärliga tal 264,000 respektive 275,000 ton. I dessa kvantiteter ingår sirap med ett råsockervärde av inemot 10,000 ton, från vilken kvantitet i förevarande sammanhang bör bortses. Med hänsyn till konjunkturnedgången synes man emellertid för kalenderåret 1931 liksom för budgetåret 1931/1932 icke böra räkna med större råsockerförbrukning, sirap frånräknad, än 260,000 ton.

Den inhemska sockerproduktionen är beroende av den odlade sockerbetsarealens storlek, arealavkastningen och betornas sockerhalt. Den kontrakterade betarealen har under senare år utgjort omkring 40,000 hektar. Avkastningen härav har plägat uppskattas till omkring 1,000,000 ton betor. Vid normal sockerhalt hos betorna skulle härvid erhållas en produktion av omkring 160,000 ton råsocker. Med utgångspunkt från dessa uppskattningar skulle för budgetåret 1931/1932 kunna räknas med ett importbehov av omkring 100,000 ton råsocker. Häri beräknas ingå omkring 20,000 ton raffinerat socker, motsvarande omkring 22,000 ton råsocker. Tullinkomsten för sagda budgetår skulle under angivna förutsättningar bliva för raffinerat socker 2 miljoner kronor och för råsocker 5.46 miljoner kronor.

På grund av det gällande låga priset å socker kan det ej förväntas, att sockerbetsodlingen skall kunna bedrivas i ovan angivna omfattning, därest icke — såsom för innevarande budgetår är fallet — särskilda statsåtgärder för odlingens uppehållande vidtagas. Oavsett huru denna fråga kan komma att lösas för nästa år, äro emellertid betodlarna på grund av gällande kontrakt med sockerfabriksbolagen förpliktade att under år 1931 i stort sett upprätthålla sockerbetsodlingen å 50 procent av den kontrakterade arealen, såvida icke bolagen skulle fritaga odlarna från sagda förpliktelse.

Räknar man med att betodlingen under år 1931 reduceras till hälften av den kontrakterade arealen, skulle vid normal skörd och sockerhalt importen av råsocker under budgetåret 1931/1932 stiga till (260,000 — 80,000 — 22,000 =) 158,000 ton, varå skulle belöpa en tull av 11.06 miljoner kronor. Lägges härtill tullen på raffinerat socker, skulle sockertullen i sin helhet uppgå till 13.06 miljoner kronor. Därest sockerbetsodlingen under år 1931

komme att helt inställas, skulle vid ovan angivna konsumtion sockertullen för budgetåret 1931/1932 inbringa 18.66 miljoner kronor.

I saknad av kännedom, huruvida och i vilken omfattning åtgärder komma att från statsmakternas sida vidtagas för stödjande av sockerbetsodlingen under år 1931, anser sig riksräkenskapsverket icke böra för budgetåret 1931/1932 utgå från en högre tullinkomst av socker än som motsvarar ett ungefärligt medeltal mellan tullinkomsten vid en odling av 40,000 hektar och av 20,000 hektar eller i avjämnat tal 10 miljoner kronor.

Vid beräknandet av inkomsten av kaffetullen under budgetåret 1931/1932 utgår riksräkenskapsverket från en importkvantitet av 42,700 ton, motsvarande medelimporten under de tre senast förflutna budgetåren. Riksräkenskapsverket förutsätter härvid, att det försämrade konjunkturläget icke skall i fråga om denna vara medföra någon väsentlig reduktion av importbehovet. För angivna kvantitet debiteras en tulluppbörd av 12.8 miljoner kronor.

I fråga om övriga varor har riksräkenskapsverket vid beräknandet av tulluppbörden under budgetåret 1931/1932 utgått från den under budgetåret 1929/1930 debiterade tulluppbörden å motsvarande varor. Ifrågavarande uppbörd för sistangivna budgetår uppgick till 126.3 miljoner kronor. Med hänsyn till den försämring i konjunkturläget, som redan inträtt och som riksräkenskapsverket i sina beräkningar förutsatt skola fortfara under förra delen av budgetåret 1931/1932, utgår ämbetsverket från att tulluppbörden för hithörande varuslag skall sjunka och att särskilt avkastningen av värdetullarna skall gå tillbaka. I fråga om nedgångens storlek har riksräkenskapsverket ansett sig kunna göra det antagandet, att tulluppbörden för förevarande grupp av varor under budgetåret 1931/1932 kommer att ligga omkring 15 miljoner kronor lägre än förenämnda belopp, avseende budgetåret 1929/1930. Den i beräkningen vidtagna sänkningen motsvarar en genomsnittlig nedgång per månad av 1.25 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar alltså tulluppbörden för hithörande varor till 111.3 miljoner kronor.

Resultaten av riksräkenskapsverkets förestående beräkningar av den debiterade tulluppbörden under budgetåret 1931/1932 äro sammanställda i efterföljande tablå. Till jämförelse hava i samma tablå motsvarande debiterade tullbelopp för budgetåret 1929/1930 angivits.

	1929/1930 Tulluppbörd milj. kr.	1931/1932 Tulluppbörd milj. kr.	Ökning (+) Minskning (—) milj. kr.
Spannmål	14.0	10.0	— 4.0
Socker	8.7	10.0	+ 1.3
Kaffe	13.6	12.8	— 0.8
I övrigt	126.3	111.3	— 15.0
Tillsammans	162.6	144.1	— 18.5

Den för budgetåret 1931/1932 sålunda beräknade debiterade tulluppbörden, 144.1 miljoner kronor, understiger motsvarande tulluppbörd för budgetåret 1929/1930 med 18.5 miljoner kronor eller med 11.4 procent. I jämförelse med den av generaltullstyrelsen verkställda beräkningen av bruttouppbörden, 140.0 miljoner kronor, innebär riksräkenskapsverkets beräkning en höjning med 4.1 miljoner kronor.

Vad angår restitutionerna av tullmedel, torde sådana avseende utförselbevis icke behöva medräknas, enär export av svenskt vete och svensk råg vid nuvarande prislägen icke torde komma i fråga. Restitutionerna i övrigt uppgingo under budgetåret 1929/1930 till 5.2 miljoner kronor. Den nedgång av den debiterade tulluppbörden, som enligt riksräkenskapsverkets förestående beräkning väntas inträda, torde åtföljas av en relativt kraftigare nedgång av restitutionerna. Riksräkenskapsverket har beräknat restitutionerna under budgetåret 1931/1932 till ett 15 procent lägre belopp än ovan för budgetåret 1929/1930 angivna restitutioner, exklusive för utförselbevis, eller till 4.4 miljoner kronor.

I enlighet med förestående beräkningar skulle sålunda nettoinkomsten av tullmedel för nästkommande budgetår uppgå till 139.7 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket hemställer, att inkomsttiteln tullmedel för budgetåret 1931/1932 beräknas till i avjämnat tal *140,000,000* kronor.

Tobaksskatt, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	50,000,000	52,073,739	1,005,356
» 1926/1927	55,000,000	57,962,348	5,888,609
» 1927/1928	61,000,000	60,759,180	2,796,832
» 1928/1929	61,000,000	62,446,628	1,687,448
» 1929/1930	66,000,000	69,749,353	7,302,725
» 1930/1931	63,000,000	—	—

De stora inkomstökningar, som inträtt under budgetåren 1926/1927 och 1927/1928, äro föranledda främst av ändrade grunder för skattens utgående. Av den behållna inkomstens stora ökning under budgetåret 1929/1930 äro omkring 5.10 miljoner kronor att återföra på engångsintäkt på grund av ändring i avseende å tiden för skattens inleverering till statsverket. Den under sistnämnda budgetår influtna normala avkastningen har alltså uppgått till omkring 64.65 miljoner kronor, vilket belopp motsvarar en stegring i förhållande till inkomsttillflödet under närmast föregående budgetår av 2.20 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1930 har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet, som utgått från i huvudsak oförändrade konjunkturer, beräknat uppbörden å förevarande inkomsttitel för budgetåret 1931/1932 till 67,175,000 kronor. I skrivelsen hänvisar monopolbolaget till 1930 års riksdags beslut angående nedsättning av utdel-

ningen å statens stamaktier i bolaget från 13 till 5 ½ procent, varigenom statens aktieinkomst skulle sänkas från 3,770,000 kronor till 1,595,000 kronor eller med 2,175,000 kronor. Jämlikt uttalande i riksdagens skrivelse den 17 maj 1930 (nr 258) skall sistnämnda skillnadsbelopp uttagas i form av höjd tobaksskatt. Vid avvägandet av förenämnda för budgetåret 1931/1932 beräknade inkomst av tobaksskatt synes monopolbolaget hava utgått från att intäkten av tobaksskatt vid oförändrade skattesatser kunnat för budgetåret 1931/1932 beräknas till 65 miljoner kronor eller ungefär samma belopp, vartill skatten — nämnda engångsintäkt ej medräknad — uppgått under budgetåret 1929/1930.

Under innevarande budgetårs fyra första månader hava till statsverket inlevererats 23.16 miljoner kronor tobaksskatt. För motsvarande månader under budgetåret 1929/1930 hava, med bortseende från förberörda engångsintäkt, redovisats 22.19 miljoner kronor. Stegringen av tobaksskattens avkastning under första tredjedelen av innevarande budgetår har alltså uppgått till 0.97 miljoner kronor.

Med hänsyn till att tobaksskattens avkastning sålunda jämväl under innevarande budgetår fortsatt att stiga, finner riksräkenskapsverket det vara motiverat att trots den inträdda konjunkturförsämringen beräkna inkomsten av tobaksskatt för budgetåret 1931/1932 i huvudsaklig överensstämmelse med aktiebolaget Svenska tobaksmonopolets förslag. Det lärer nämligen icke möta svårigheter att vid den förestående överföringen till tobaksskatt av viss del av de tidigare såsom utdelning i monopolbolaget staten tillkommande inkomsterna så anpassa skattesatserna, att minst angivna inkomstbelopp kan ernås.

I enlighet med vad riksräkenskapsverket sålunda anfört, har ämbetsverket icke funnit skäl att i annan mån frångå den av aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet gjorda beräkningen av tobaksskatten, än att titeln torde böra i riksstaten upptagas med ett avjämnat belopp av *67,000,000* kronor.

Brännvinstillverkningsskatt, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	14,500,000	15,656,496	+ 580,176
» 1926/1927	17,000,000	19,438,298	+ 3,781,802
» 1927/1928	16,000,000	15,057,699	— 4,380,599
» 1928/1929	15,500,000	14,691,855	— 365,844
» 1929/1930	17,600,000	19,774,280	+ 5,082,425
» 1930/1931	17,000,000	—	—

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1930 uppskattat statsverkets inkomst av brännvinstillverkningsskatt under budgetåret 1931/1932 till 18.5 miljoner kronor.

I en av kontrollstyrelsen samtidigt överlämnad promemoria anföres till stöd för denna beräkning följande:

»För innevarande budgetår är denna skatteinkomst i riksstaten upptagen till 17 miljoner kronor. Såvitt nu kan bedömas, torde den i verkligheten komma att uppgå till ett något större belopp eller omkring 18.2 miljoner kronor.

Brännvinstillverkningsskatten erlägges av aktiebolaget Vin- och spritcentralen, som påföres skatt för det råbrännvin, bolaget vid sina brännvinsnederlag emottager från brännerierna i landet. Den till brännvinsnederlagen levererade myckenheten dylikt brännvin utgjorde:

tillverkningsåret	$^1/_{10}$ 1926—$^1/_{10}$ 1927	28,863,798	liter av normalstyrka
	$^1/_{10}$ 1927—$^1/_{10}$ 1928	25,964,646	»
	$^1/_{10}$ 1928—$^1/_{10}$ 1929	31,221,690	»
	$^1/_{10}$ 1929—$^1/_{10}$ 1930	31,420,520	»

För innevarande tillverkningsår har bolaget träffat avtal med lantbruksbrännerierna om leverans av samma myckenhet råbrännvin, som de närmast föregående tillverkningsåren eller 24 miljoner liter. Läggas härtill de myckenheter brännvin, som aktiebolaget Vin- och spritcentralen kan beräknas komma att inköpa från jästbrännerierna och sulfitbrännerierna eller sammanlagt 7.8 miljoner liter, skulle alltså den sammanlagda kvantiteten beskattningsbart brännvin för innevarande tillverkningsår komma att uppgå till omkring 31.8 miljoner liter. Med hänsyn till det anstånd med skattens erläggande av 6 månader, vartill bolaget enligt 25 § 2 mom. i brännvinstillverkningsförordningen är berättigat, skulle statsverkets inkomst för budgetåret 1931/1932 väsentligen komma att hänföra sig till sistnämnda kvantitet brännvin av 31.8 miljoner liter och allenast i mindre mån till de myckenheter, som levereras under tillverkningsåret 1931/1932. Enligt under hand från aktiebolaget Vin- och spritcentralen inhämtad upplysning kunna emellertid sistnämnda leveranser, även om konjunkturläget skulle ytterligare något försämras, beräknas röra sig omkring 32 miljoner liter, under förutsättning att icke förändringar i rusdryckslagstiftningen eller onormala priser å råbrännvin skulle motivera inköp i annan utsträckning. Med utgångspunkt från det nu anförda torde inkomsten av brännvinstillverkningsskatten för budgetåret 1931/1932 böra beräknas å en levererad kvantitet brännvin av 31.9 miljoner liter, motsvarande ett skattebelopp av i runt tal 20.7 miljoner kronor. Efter avdrag för restitutioner, uppskattade till 2.2 miljoner kronor, skulle alltså en behållen skatteinkomst av 18.5 miljoner kronor uppstå för nästa budgetår. Anmärkas må emellertid, att ifrågavarande skatteinkomst kan uppvisa ganska betydande ojämnheter beträffande influtna skattebelopp, beroende på förskjutningar i brännvinsleveranserna, varigenom vissa skattebelopp kunna komma att hänföras till ett föregående eller ett efterföljande budgetår i jämförelse med det budgetår, för vilket beräkning skett. Någon anledning till förekomst av dylik förskjutning med avseende å budgetåret 1931/1932 är emellertid nu icke känd.«

Riksräkenskapsverket hemställer, att i enlighet med kontrollstyrelsens förslag brännvinstillverkningsskatten för budgetåret 1931/1932 beräknas till *18,500,000* kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel, bevillning.

Vad först *partihandelsbolagen* beträffar, utgöras dessa av aktiebolaget Vin- och spritcentralen och dess dotterbolag, aktiebolaget J. D. Grönstedt & Co. Statsverkets beräknade och behållna inkomster från nämnda bolag, vilka medel under budgetåren 1925/1926 och 1926/1927 redovisats under titeln diverse inkomster, hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	2,000,000	4,700,026	— 808,158
» 1926/1927	4,000,000	8,021,465	+ 3,321,439
» 1927/1928	4,000,000	7,802,379	— 219,086
» 1928/1929	5,000,000	6,337,458	— 1,464,921
» 1929/1930	5,000,000	8,847,109	+ 2,509,651
» 1930/1931	5,000,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1930 har kontrollstyrelsen med överlämnande av en av aktiebolaget Vin- och spritcentralen den 11 november 1930 dagtecknad skrivelse meddelat, att styrelsen uppskattat statsverkets inkomst av partihandelsbolagen för budgetåret 1931/1932 till 9.0 miljoner kronor.

Rörande beräkningen av förevarande inkomsttitel anför aktiebolaget Vin- och spritcentralen i sin skrivelse följande:

»De på 1929 års rörelse belöpande vinsterna för aktiebolaget Vin- och spritcentralen och aktiebolaget J. D. Grönstedt & Co. uppgingo till sammanlagt nära 10,600,000 kronor. Efter avsättningar till fonder och utdelning inlevererades av vinsten till staten i juni 1930 för de båda bolagen tillsammans ett belopp av 8,847,109 kronor 34 öre.

1930 års vinst för de båda bolagen synes komma att med omkring 1.5 miljoner kronor överstiga 1929 års och sålunda uppgå till omkring 12 miljoner kronor. Härav skola disponeras för utdelning omkring 1,125,000 kronor, varjämte enligt det nya avtalet med staten 1 miljon kronor torde komma att avsättas till reservfonden. Dessutom lär Spritcentralen komma att använda sig av sin rätt enligt samma avtal att upplägga en vinst- och prisregleringsfond. Till denna fond torde emellertid icke komma att avsättas större summa än att till statsverket skall kunna inlevereras det belopp, som för det löpande budgetåret 1930/1931 upptagits i riksstaten, d. v. s. 5 miljoner kronor.

Under förutsättning av oförändrade offertpriser, varuomsättning och omkostnader torde 1931 års vinst kunna på grund av lägre råbrännvinspris och lägre skatter beräknas höjd med ytterligare 1 à 1.5 miljoner kronor och sålunda uppgå till 13 à 13.5 miljoner kronor. Emellertid kommer att på vinstresultatet inverka avgörandet av den nu aktuella frågan om ett ordnat pensionsväsende för bolagets befattningshavare. Därest detta spörsmål bringas till lösning under år 1931, är att motse en avsevärd utgiftsökning, vars omfattning i sakens nuvarande skede ej kan närmare angivas, men som torde böra här upptagas till 500,000 kronor. Sedan dels detta belopp och dels för aktieutdelning och avsättning till reserv-

fond behövliga cirka 1,750,000 kronor frändragits, skulle för inleverans återstå 10,750,000 à 11,250,000 kronor. Då därjämte preliminärt beslutats vissa sänkningar i offertpriserna från och med år 1931, bör statens inkomst av vinst från bolaget i nästa budget ej upptagas till högre belopp än 9 miljoner kronor.»

Mot den av aktiebolaget Vin- och spritcentralen verkställda beräkningen av inkomster av partihandelsbolagen under budgetåret 1931/1932 har riksräkenskapsverket icke funnit skäl till erinran.

I fråga om *detaljhandelsbolagens* vinst vid försäljning av rusdrycker hava de beräknade samt redovisade statsinkomsterna utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	14,000,000	17,567,647	224,069
» 1926/1927	16,000,000	17,866,860	299,213
» 1927/1928	17,500,000	18,248,396	381,536
» 1928/1929	17,500,000	20,158,094	1,909,698
» 1929/1930	20,000,000	23,939,038	3,780,944
» 1930/1931	23,000,000	—	—

I en av kontrollstyrelsen till riksräkenskapsverket med förenämnda skrivelse den 14 november 1930 överlämnad promemoria anföres rörande beräknandet av rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen följande:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagna till 23.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av sagda medel var under budgetåret 1929/1930 23.94 miljoner kronor. Enligt av systembolagen verkställda approximativa beräkningar torde vinstmedlen för innevarande budgetår komma att uppgå till cirka 24.70 miljoner kronor. Under senare år har det definitiva vinstbeloppet som regel med någon miljon kronor överstigit det vid början av fjärde kvartalet beräknade. För kalenderåret 1929 uppgick dock detta överskott utöver beräkningarna till i runt tal 1.50 miljoner kronor. Orsaken härtill torde i huvudsak hava varit, att skattereservationerna av 1929 års vinstmedel i åtskilliga fall blivit av bolagen för högt beräknade och att sedermera i ej så få fall reducering skett av dessa reservationer vid bokslutets uppgörande. Enligt vad av en inom kontrollstyrelsen företagen skattestatistisk utredning framgår, synas jämväl i år en del bolag hava kalkylerat med för höga reservationsbelopp, ehuruväl ingalunda i samma utsträckning som vid den preliminära beräkningen av nettovinsten för år 1929. Trots den ytterligare beskärningen av monopolvinsten inom utminuteringsrörelsen hava beskattningsunderlagen, såsom en följd av den ökade försäljningssumman utminuterade rusdrycker, från 1929 till 1930 års taxering stigit med i genomsnitt 2 procent, och vid 1931 års taxering komma beskattningsunderlagen utan tvivel än ytterligare att stiga. Härigenom få åtskilliga av bolagen ökade utskylder, vilka i sin tur åtminstone på sina håll komma att medföra en av bolagen vid vinstberäkningens utförande ej förutsedd nedsättning i den vid 1930, respektive 1931 års utgång av dem beräknade återstoden av de för gäldande av utskylder re-

serverade vinstmedlen. Då därtill, som i det följande skall antydas, konsumtionsökningen mot slutet av år 1930 ej kan beräknas bliva lika stark som mot slutet av år 1929, torde, efter vad nu föreliggande statistik ger vid handen, rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen för budgetåret 1930/1931 ej kunna antagas komma att stiga till högre belopp än till omkring 25.5 miljoner kronor.

Utslagsgivande för beräkningen av det belopp, med vilket rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1931/1932, är den blivande allmänna konjunkturutvecklingen. De ekonomiska konjunkturerna hava nämligen visat sig utöva en stark inverkan på rusdrycksomsättningen och därmed även på det ekonomiska resultatet av bolagens verksamhet. Alltsedan våren 1923 och till och med februari 1930 har rusdrycksomsättningen varit i så gott som oavbruten stegring. Under mars 1930 började emellertid de första tecknen på en omsvängning att förmärkas. Den relativa stegringen började då märkbart att avtaga och på sina håll till och med att förbytas i direkt sjunkande konsumtion. Detta senare har speciellt varit fallet beträffande vinerna och de inom överlåten utskänkningsrörelse försålda spritdryckerna. Under tredje kvartalet jämfört med samma tid år 1929 stannade den genomsnittliga ökningen av den totala spritdrycksförsäljningen vid 2.3 procent mot 3.1 procent under första halvåret och 3.7 procent under januari och februari 1930. För vinerna var motsvarande ökningstal under tredje kvartalet 1.3 procent mot 6.9 procent under första halvåret och 9.1 procent under januari och februari 1930. Inom den överlåtna utskänkningen minskade under tredje kvartalet försäljningen av spritdrycker med 4.4 procent och av viner med 1.9 procent. Anmärkas må dock, att relativtalen för konsumtionsökningen som regel ej, såsom man kunnat vänta, voro lägst under september utan under augusti månad samt att ej heller oktobersiffran torde komma att utvisa någon ytterligare nedgång i ökningstalen. Om än likväl en omsvängning mot vikande konsumtion numera synes hava ägt rum, torde dock i varje fall konjunkturläget, sett i belysning av dessa de allra senaste månadernas konsumtionssiffror, böra betecknas såsom ganska ostadigt.

Efter vad nu kan bedömas torde man i årsgenomsnitt för kalenderåret 1931 vid fixerandet av rusdryckskonsumtionens sannolika storlek närmast böra räkna med ungefärligen samma konjunkturläge som under tredje kvartalet 1930 samt med en under årets lopp något sjunkande konsumtion. Från nämnda utgångspunkter sett och med beaktande dels av att vissa bebådade prissänkningar å spritdrycker automatiskt komma att medföra en, om än mindre, nedgång i bolagens handelsvinst, dels av att överskottet i reserverade medel vid utgången av år 1931 efter vad nu kan bedömas kommer att bliva väsentligt lägre än vid utgången av år 1930, torde rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen tills vidare kunna för budgetåret 1931/1932 beräknas komma att inflyta med 24.00 miljoner kronor.»

Mot den i promemorian verkställda, av kontrollstyrelsen förordade beräkningen av inkomsten från detaljhandelsbolagen har riksräkenskapsverket intet att erinra.

Riksräkenskapsverket hemställer alltså, att rusdrycksförsäljningsmedlen för budgetåret 1931/1932 i riksstaten uppföras med *9,000,000* kronor för partihandelsbolag och *24,000,000* kronor för detaljhandelsbolag.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	38,000,000	37,187,812	— 812,665
» 1926/1927	38,000,000	37,244,801	+ 56,989
» 1927/1928	36,000,000	37,805,830	+ 561,029
» 1928/1929	37,500,000	37,796,240	— 9,590
» 1929/1930	38,500,000	40,107,433	+ 2,311,193
» 1930/1931	40,000,000	—	—

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1930 beräknat denna skatt för budgetåret 1930/1931 till 40.0 miljoner kronor. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anföres:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagna till 40.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel under budgetåret 1929/1930 var 40.11 miljoner kronor. Under tiden juli—november 1930 utgör det inlevererade omsättnings- och utskänkningsskattebeloppet cirka 17.18 miljoner kronor mot 16.53 miljoner kronor samma tid budgetåret 1929/1930. Beloppet är således 0.65 miljoner kronor, eller 3.93 procent, större i år än i fjor. Med hänsyn till att under juli 1929 inleverans skedde av de omsättningsskattemedel, som inflöto under juni 1929, då skattesatsen var 50 procent mot 55 procent för de medel, som inlevererats efter utgången av juli 1929, torde här böra omnämnas, att ökningstalet för augusti—november innevarande budgetår jämfört med samma tid föregående budgetår stannade vid 2.96 procent. Under antagande att konsumtionsstegringen å spritdrycker under återstoden av innevarande budgetår kommer att bliva ungefärligen lika stor som under tredje kvartalet 1930 och under förutsättning av oförändrade spritdryckspriser skulle skattebeloppet under de återstående 7 månaderna av detta budgetår komma att ytterligare stiga med cirka 0.80 miljoner kronor, eller med cirka 3.4 procent, d. v. s. den totala inleveransen för hela budgetåret komma att bliva i runt tal 41.50 miljoner kronor. Enär emellertid vissa bebådade prissänkningar å spritdrycker lära komma att medföra en sänkning av omsättningsskattebeloppet för innevarande budgetår med omkring 0.50 miljoner kronor, torde efter vad nu kan beräknas inleveransen under budgetåret 1930/1931 komma att stanna vid cirka 41.00 miljoner kronor.

Då de i det föregående åsyftade prissänkningarna å vissa slag av spritdrycker beräknas komma att nedbringa omsättningsskattebeloppet med cirka 1 miljon kronor per år och denna nedgång endast i ringa mån torde kunna komma att motvägas av ökning i skattetiteln på grund av stegrad försäljning av övriga slag av spritdrycker, synes, under förutsättning av oförändrade skattesatser, denna skattetitel tills vidare för budgetåret 1931/1932 böra beräknas till 40.00 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket hemställer, att omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker för budgetåret 1931/1932 i riksstaten uppföres med oförändrat belopp av *40,000,000* kronor.

Maltskatt, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	15,000,000	16,360,922	+ 443,245
» 1926/1927	16,000,000	17,377,346	+ 1,016,424
» 1927/1928	17,000,000	17,026,670	— 350,676
» 1928/1929	17,600,000	16,280,994	— 745,676
» 1929/1930	17,000,000	17,392,208	+ 1,111,214
» 1930/1931	17,500,000	—	—

I en av kontrollstyrelsen till riksräkenskapsverket med skrivelse den 14 november 1930 överlämnad promemoria anföres:

»För innevarande budgetår är denna skatteinkomst i riksstaten upptagen till 17.5 miljoner kronor men torde i verkligheten komma att inflyta med ett belopp av något över 18 miljoner kronor.

Till ledning vid beräkningen av inkomsten av maltskatten lämnas här följande sammanställning rörande konsumtionen av skattepliktiga och skattefria maltdrycker under senare år.

Tillverkningsår	Starka och medelstarka maltdrycker (skattepliktiga) milj. lit.	Liter per invånare	Svagdricka (skattefritt) milj. lit.	Liter per invånare
1923/1924	135.3	22.5	76.3	12.7
1924/1925	141.4	23.4	87.2	14.4
1925/1926	146.1	24.1	91.3	15.1
1926/1927	151.2	24.9	103.8	17.1
1927/1928	149.5	24.6	110.8	18.2
1928/1929	152.8	25.0	124.1	20.3

Av sammanställningen framgår, att en viss stagnation inträtt i den tidigare rätt väsentliga årliga stegringen i konsumtionen av skattepliktiga maltdrycker men att i stället en mera betydande ökning i konsumtionen av skattefria maltdrycker under senare år kunnat konstateras. Att märka är emellertid, att maltdryckskonsumtionens storlek i icke ringa grad påverkas av väderleken under den varmare delen av året. Den under vissa av de senare åren inträffade konsumtionsminskningen har sålunda utan tvivel till stor del haft sin grund i då rådande ogynnsam väderlek sommartid. I motsats härtill har den gångna sommarens jämförelsevis varma väderlek varit den huvudsakliga anledningen till den konsumtionsökning, som tagit sig uttryck i de ökade maltskatteinkomsterna för nästförflutna och innevarande budgetår. Med utgångspunkt härifrån kunde mahända anses befogat att i riksstaten för nästa budgetår upptaga inkomsten av maltskatten till ett i jämförelse med den beräknade inkomsten för innevarande budgetår något förhöjt belopp. I betraktande emellertid av de numera inträdda mindre gynnsamma ekonomiska konjunkturerna, vilka kunna antagas sträcka sig jämväl in under åtminstone någon del av budgetåret 1931/1932 samt föranleda minskning i maltdryckskonsumtionen, synes ifrågavarande skatteinkomst icke böra för sagda budgetår upptagas till högre belopp än 18 miljoner kronor.»

Med hänsyn till vad i promemorian yttrats angående dels stagnationen i förbrukningen av skattepliktiga maltdrycker, dels den påverkan å maltdryckskonsumtionens storlek, som de goda väderleksförhållandena under den varmare delen av innevarande år måste anses hava utövat, finner riksräkenskapsverket tillräckliga skäl icke föreligga för höjning av den beräknade inkomsten av maltskatt under budgetåret 1931/1932 till 18.0 miljoner kronor. Därtill kommer, att det försämrade ekonomiska konjunkturläget otvivelaktigt måste — såsom i promemorian angives — verka hämmande på konsumtionen och därmed också på inkomsttillflödet.

Riksräkenskapsverket hemställer i överensstämmelse härmed, att inkomsten av maltskatt för budgetåret 1931/1932 i riksstaten uppföres med oförändrat belopp av *17,500,000* kronor.

II. Uppbörd i statens verksamhet.

Vattendomstolsavgifter.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	40,000	14,159	— 5,429
» 1926/1927	32,000	25,662	+ 11,503
» 1927/1928	25,000	8,130	— 17,532
» 1928/1929	25,000	11,017	+ 2,887
» 1929/1930	25,000	57,641	+ 46,624
» 1930/1931	25,000	—	—

Såsom av sammanställningen framgår hava inkomsterna visat sig fluktuera betydligt. Under innevarande budgetårs fyra första månader har influtit ett relativt lågt inkomstbelopp, vilket tyder på att det stora tillflödet under budgetåret 1929/1930 varit beroende av tillfälliga omständigheter. Vid sådant förhållande saknas skäl att vidtaga någon ändring i det senast fastställda riksstatsbeloppet.

Riksräkenskapsverket har fördenskull beräknat vattendomstolsavgifterna för budgetåret 1931/1932 till *25,000* kronor.

Bidrag till försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	525,000	560,014	57,857
» 1926/1927	600,000	651,553	91,539
» 1927/1928	640,000	745,521	93,968
» 1928/1929	735,000	860,121	114,600
» 1929/1930	900,000	962,574	102,453
» 1930/1931	1,040,000	—	—

I fråga om beräkningen av förevarande inkomsttitel för budgetåret 1931/1932 anför riksförsäkringsanstalten i skrivelse till riksräkenskapsverket den 3 november 1930:

»*Tilläggsavgifter.* I försäkringsavgifter enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete beräknas under budgetåret 1931/1932 komma att inflyta till riksförsäkringsanstalten omkring 11.7 miljoner kronor. Lindring i försäkringsavgifter enligt 15 § i samma lag beräknas till omkring 1.3 miljoner kronor. Tilläggsavgifterna, vilka utgöra 5 procent å summan av dessa båda belopp 13.0 miljoner kronor, kunna sålunda beräknas till omkring 650,000 kronor.

Härvid har hänsyn ej tagits till den minskning i premiebeloppet, som en försämring av de ekonomiska konjunkturerna kan komma att medföra.

Under budgetåret 1929/1930 inlevererades i tilläggsavgifter till statsverket 654,555 kronor 18 öre.

Bidrag. Summan av de försäkringsavgifter, inklusive förekommande lindringsbelopp enligt 15 § i olycksfallsförsäkringslagen, som under år 1930 komma att inflyta till de ömsesidiga olycksfallsförsäkringsbolagen, kan antagas komma att uppgå till omkring 13.5 miljoner kronor. Bidragen, som utgöra 3 procent av försäkringsavgifterna, kunna sålunda beräknas till omkring 405,000 kronor.

Under budgetåret 1929/1930 inlevererades i bidrag 308,019 kronor 4 öre. Under budgetåret 1930/1931 skall enligt försäkringsinspektionens skrivelse till statskontoret den 29 oktober 1930 inlevereras 406,130 kronor 57 öre.

Tilläggsavgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämte bidrag från de ömsesidiga bolagen enligt 16 § i olycksfallsförsäkringslagen torde sålunda under budgetåret 1931/1932 kunna antagas komma att inflyta med ett sammanlagt belopp av omkring 1,055,000 kronor.»

Riksräkenskapsverket har, i anslutning till vad riksförsäkringsanstalten sålunda anfört och med skälig avjämning, beräknat inkomsttiteln till *1,050,000* kronor.

Avgifter för besiktning av motorfordon.

Förevarande inkomsttitel uppfördes första gången i riksstaten för innevarande budgetår och med ett belopp av 530,000 kronor, vartill även utgifterna för besiktning av motorfordon beräknats. Såväl inkomst- som utgiftsbelopp avse tiden 1 januari—30 juni 1931. För helt budgetår beräknades inkomster och utgifter till 1,060,000 kronor.

Beräkningen av sistangivna årsbelopp har verkställts på grundval av förhållandena under år 1929 och under förutsättning att den nya ordningen rörande besiktningsväsendet blivit helt genomförd. Med hänsyn till att särskilt typbesiktningsförfarandet under budgetåret 1931/1932 icke torde komma att genomföras i full utsträckning, lärer antalet individuella besiktningar bliva större än som i beräkningen förutsatts och därmed de sammanlagda inkomsterna högre än beräknat.

Under sådana omständigheter har riksräkenskapsverket, ehuruväl hän-

syn måste tagas till eventuell nedgång av ifrågavarande förrättningar i anledning av den inträdda konjunkturförsämringen, icke funnit anledning att i annan mån frångå ovan angivna beräkning av inkomsterna av avgifter för besiktning av motorfordon än att inkomsttiteln bör avjämnas till 1,050,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i överenstämmelse härmed i inkomsttabellen uppfört avgifter för besiktning av motorfordon med *1,050,000* kronor.

Avgifter för registrering av motorfordon.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	500,000	599,546	62,156
» 1926/1927	550,000	725,544	125,998
» 1927/1928	650,000	839,067	113,523
» 1928/1929	800,000	1,009,062	169,995
» 1929/1930	1,000,000	1,264,368	255,306
» 1930/1931	1,050,000	—	—

Vid bedömandet av inkomsttillflödet under budgetåret 1931/1932 å titeln avgifter för registrering av motorfordon måste uppmärksammas, att under tidigare budgetår å motsvarande titel, avgifter för registrering av automobiler, redovisats vissa avgifter och arvoden, vilka efter den 1 januari 1931 antingen upphöra att utgå eller redovisas å inkomsttiteln avgifter för besiktning av motorfordon och däremot svarande utgiftsanslag.

Av det enligt ovanstående tablå under budgetåret 1929/1930 influtna inkomstbeloppet, 1,264,368 kronor, beräknas omkring 100,000 kronor hänföra sig till avgifter för efterbesiktning, vilka efter den 1 januari 1931 icke tillföras nu ifrågavarande titel. Vidare beräknas 259,000 kronor avse av besiktningsmän för år 1929 inlevererade förrättningsavgifter, vilka avgifter för budgetåret 1931/1932 redovisas å titeln avgifter för besiktning av motorfordon. Å andra sidan har inkomsttiteln avgifter för registrering av automobiler under budgetåret 1929/1930 belastats med besiktningsmännen tillkommande arvoden samt rese- och traktamentsersättningar för tillsyn av körskolor, tillsammans beräknat till omkring 45,000 kronor; hithörande arvoden och ersättningar skola för tiden efter den 1 januari 1931 avföras å utgiftsanslaget för besiktning av motorfordon. Det för budgetåret 1929/1930 mot den framtida uppbörden å inkomsttiteln svarande inkomstbeloppet kan i enlighet härmed uppskattas till omkring 950,000 kronor.

Centrala motorfordonsregistret har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 november 1930 uppskattat antalet nyregistrerade automobiler och motorcyklar under budgetåret 1931/1932 till 44,000, därav 33,000 automobiler och 11,000 motorcyklar. De härå belöpande registreringsavgifterna utgöra sammanlagt 550,000 kronor. Härtill komma avgifter för automo-

biler och motorcyklar, som övergått till ny ägare eller avförts ur automobilregistret. Enligt de av motorfordonsregistret lämnade uppgifterna angående dessa slag av anmälningar skulle avgifterna härför uppgå till 264,000 kronor. Sammanlagt skulle alltså enligt dessa beräkningar komma att inflyta 814,000 kronor.

Den av motorfordonsregistret beräknade inkomsten av avgifter för registrering av motorfordon för budgetåret 1931/1932 understiger såsom synes avsevärt det ovan beräknade inkomstbeloppet av motsvarande avgifter för budgetåret 1929/1930.

Riksräkenskapsverket, som visserligen finner det av motorfordonsregistret beräknade inkomstbeloppet allt för lågt, antager dock, att inkomsttillflödet å titeln under budgetåret 1931/1932 i anledning av den inträdda konjunkturförsämringen icke kommer att fullt motsvara det ovan angivna, för budgetåret 1929/1930 till 950,000 kronor uppskattade inkomstbeloppet.

I enlighet med den av riksräkenskapsverket sålunda angivna uppfattningen har ämbetsverket i inkomsttabellen uppfört avgifter för registrering av motorfordon med ett avjämnat belopp av *900,000* kronor.

Hyresmedel från under byggnadsstyrelsens vård stående egendomar.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång— kronor
Budgetåret 1925/1926	410,000	411,643	—
» 1926/1927	400,000	453,404	+ 41,761
» 1927/1928	410,000	479,947	+ 26,543
» 1928/1929	500,000	491,964	+ 12,017
» 1929/1930	400,000	465,014	— 26,950
» 1930/1931	425,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 29 oktober 1930 har byggnadsstyrelsen beräknat ifrågavarande hyresmedel för budgetåret 1931/1932 till 425,000 kronor.

Enligt vad riksräkenskapsverket från byggnadsstyrelsen under hand inhämtat är anledning antaga, att under nästkommande budgetår vissa till statsverket nu ingående hyror komma att bortfalla. Med hänsyn härtill har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen upptagit hyresmedel från under byggnadsstyrelsens vård stående egendomar med oförändrat belopp, *425,000* kronor.

Inkomst av myntning och justering.

De beräknade och influtna beloppen å förevarande inkomsttitel hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	639,000	392,057	— 480,370
» 1926/1927	538,000	513,885	+ 121,828
» 1927/1928	534,000	1,103,282	+ 589,397
» 1928/1929	534,000	1,187,745	+ 84,463
» 1929/1930	750,000	2,237,157	+ 1,049,412
» 1930/1931	600,000	—	—

Inkomsttiteln har till och med budgetåret 1928/1929 upptagits till samma belopp som summan av de under sjunde huvudtiteln uppförda reservationsanslagen till mynt- och justeringsverkets drift och till dyrtidstillägg vid mynt- och justeringsverket. Från och med budgetåret 1929/1930 har emellertid inkomst- och utgiftstitlarnas beroende av varandra upphört. För innevarande budgetår har vidare genomförts omläggning av mynt- och justeringsverkets inkomst- och utgiftsredovisning, enligt vilken å ena sidan den förlust, som uppstår vid inlösen från riksbanken av nötta mynt och som tidigare belastat det för mynt- och justeringsverket under sjunde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget, avföres såsom utgift å förevarande inkomsttitel och å andra sidan de dittills inkomsttiteln påverkande kostnaderna för avlöningar till verkmästare, förmän och arbetare samt bränslekostnader överflyttas till utgiftsanslaget. På grund av angivna omläggning bliva de för budgetåret 1930/1931 och följande budgetår redovisade inkomsterna icke direkt jämförbara med de i sammanställningen upptagna inkomstbeloppen för tidigare budgetår.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1930 har mynt- och justeringsverket beräknat statsverkets inkomster av myntning och justering för budgetåret 1930/1931 till 750,000 kronor samt rörande beräkningen anfört följande:

»För innevarande budgetår har inkomst av myntning och justering i riksstaten fastställts till 600,000 kronor. Emellertid kan ifrågavarande inkomst, efter färdigställande av nu under arbete varande myntposter, beräknas komma att uppgå till minst 750,000 kronor redan före utgången av detta kalenderår, varför man, med en lika omfattande myntning jämväl i fortsättningen skulle komma till en siffra av 1,500,000 kronor såsom inkomst av myntning och justering under hela innevarande budgetår.

Under budgetåret 1929/1930 uppgick inkomsten å ifrågavarande titel till 1,670,000 kronor och under budgetåret 1928/1929 till 697,000 kronor. Till följd av den förändrade uppställningen av verkets stat hava dessa siffror här omräknats för att bliva jämförbara med innevarande budgetårs siffror.

Även om mynt- och justeringsverkets inkomst av myntningar är helt avhängig av det vid olika tidpunkter växlande behovet av skiljemynt och

därför knappast låter sig med någon större grad av sannolikhet i förväg beräknas, torde man dock med ovan anförda siffror för ögonen våga förutsäga — även om hänsyn tages till sjunkande konjunkturer — att under budgetåret 1931/1932 inkomst av myntning och justering kommer att uppgå till åtminstone ovan föreslagna belopp, 750,000 kronor.

I detta sammanhang anser sig verket böra framhålla, att därest på sätt verket tidigare föreslagit, justeringen av handelsredskap för Stockholms stad kommer att förläggas till mynt- och justeringsverket, därigenom kommer att tillföras titeln »inkomst av myntning och justering» en merinkomst av 18,000 kronor, respektive 43,000 kronor. Då dessa belopp emellertid äro jämförelsevis små i betraktande av den osäkerhet, som måste vidlåda beräkningen av myntningsinkomsterna, har här icke tagits någon hänsyn till denna eventuellt från och med den 1 juli 1931 inflytande inkomst.»

Någon möjlighet att med större säkerhet beräkna ifrågavarande inkomsttitels avkastning torde för närvarande icke föreligga. Under sådana omständigheter finner riksräkenskapsverket det riktigast att uppföra inkomsttiteln till ett avrundat belopp, ungefärligen motsvarande ett medelläge av titelns avkastning under en följd av år. Med ledning av de i mynt- och justeringsverkets skrivelse lämnade uppgifterna rörande inkomsttillflödet under budgetåren 1928/1929—1930/1931, omräknat i enlighet med numera gällande regler för inkomstredovisningen, finner riksräkenskapsverket ett beräknat inkomstbelopp för budgetåret 1931/1932 av 1,000,000 kronor kunna anses motsvara inkomsttitelns medelavkastning.

Riksräkenskapsverket har fördenskull i inkomsttabellen uppfört inkomst av myntning och justering med *1,000,000* kronor.

Bidrag till bankinspektionen.

Denna inkomsttitel hör till de titlar, vilka tillsammans med tillhörande utgiftsanslag bilda fristående specialbudgeter, som i riksstaten äro uppförda med sammanfallande inkomst- och utgiftsbelopp. Av de under uppbörd i statens verksamhet uppförda inkomsttitlarna ingå sex titlar i dylika specialbudgeter, nämligen bidrag till bankinspektionen, bidrag till fondinspektionen, bidrag till sparbanksinspektionen, totalisatormedel, patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter ävensom bidrag till försäkringsinspektionen. Numera äro ifrågavarande specialbudgeter — totalisatormedel med tillhörande utgiftsanslag dock först från och med budgetåret 1930/1931 — så anordnade, att inkomsttitlarnas behållna inkomster över tillhörande utgiftsanslag tillgodoföras särskilda diversemedelsfonder. De för respektive ändamål utgående utgifterna bestridas direkt från fonderna och redovisas icke över budgeten. I enlighet härmed motsvara de i riksstaten uppförda, till specialbudgeterna hörande anslagen icke direkt de för utgiftsändamålen erforderliga beloppen, utan representera dessa anslag de till diversemedelsfonderna inflytande beräknade avsättningarna av uppbördsmedel. Under sådana förhållanden böra

enligt riksräkenskapsverkets uppfattning berörda inkomsttitlar och tillhörande utgiftsanslag i riksstaten uppföras till belopp, som motsvara de påräkneliga uppbördsbeloppen, och icke såsom för tidigare budgetår ägt rum fastställas till belopp, vartill de för utgiftsändamålen erforderliga utgifterna beräknas uppgå.

De beräknade och behållna inkomsterna av bidrag till bankinspektionen hava uppgått till:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	109,350	98,397	— 3,486
» 1926/1927	111,000	97,630	— 767
» 1927/1928	110,000	97,253	— 377
» 1928/1929	109,000	98,287	+ 1,034
» 1929/1930	109,000	82,573	— 15,714
» 1930/1931	109,000	—	—

I skrivelser till riksräkenskapsverket den 22 oktober och 17 november 1930 har bank- och fondinspektionen för budgetåret 1931/1932 beräknat utgifterna för bankinspektionen till 109,000 kronor och uppbörden av bidrag till bankinspektionen till 80,000 kronor. Med ledning härav och i enlighet med riksräkenskapsverkets ovan uttalade uppfattning har ämbetsverket uppfört bidrag till bankinspektionen för budgetåret 1931/1932 med *80,000* kronor.

Bidrag till fondinspektionen.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	66,350	55,644	+ 8,577
» 1926/1927	68,700	60,282	+ 4,638
» 1927/1928	66,500	90,569	+ 30,287
» 1928/1929	66,500	118,525	+ 27,956
» 1929/1930	66,500	73,898	— 44,627
» 1930/1931	66,500	—	—

I skrivelser till riksräkenskapsverket den 22 oktober och 17 november 1930 har bank- och fondinspektionen för budgetåret 1931/1932 beräknat utgifterna för fondinspektionen till 66,500 kronor och uppbörden av bidrag till fondinspektionen till 60,000 kronor. Med ledning härav och i enlighet med riksräkenskapsverkets ovan under titeln bidrag till bankinspektionen gjorda uttalande angående redovisningen i riksstaten av vissa inkomsttitlar har ämbetsverket i inkomsttabellen uppfört bidrag till fondinspektionen med *60,000* kronor.

Bidrag till sparbanksinspektionen.

Förevarande inkomsttitel uppfördes första gången i riksstaten för budgetåret 1929/1930. Såväl för detta som för innevarande budgetår har titeln uppförts med ett belopp av 70,000 kronor, vartill även utgiftsanslaget för inspektionen under samma budgetår beräknats. Under budgetåret 1929/1930 hann emellertid icke inflyta någon del av den för året beräknade inkomsten, men har under månaderna juli—oktober av nu löpande budgetår influtit ett belopp av omkring 71,100 kronor, vilket hänför sig till nästföregående budgetåret.

I skrivelser till riksräkenskapsverket den 3 och 14 november 1930 har sparbanksinspektionen för budgetåret 1931/1932 beräknat utgifterna för inspektionen till 70,000 kronor och uppbörden av bidrag till inspektionen till 75,000 kronor. Med ledning härav och i enlighet med riksräkenskapsverkets ovan under titeln bidrag till bankinspektionen gjorda uttalande angående redovisningen i riksstaten av vissa inkomsttitlar har ämbetsverket i inkomsttabellen upptagit bidrag till sparbanksinspektionen till *75,000* kronor.

Bidrag för tillsyn över sparbankerna.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	55,000	6,981	+ 6,981
» 1926/1927	55,000	60,600	+ 53,619
» 1927/1928	55,000	114,381	+ 53,781
» 1928/1929	55,000	35,454	— 78,927
» 1929/1930	55,000	24,753	— 10,701
» 1930/1931	100,000	—	—

Anledningen till att den behållna inkomsten enligt ovanstående ur budgetredovisningarna hämtade siffror företer rätt avsevärda växlingar är att söka däri, att bidragen, som belöpa på kalenderår, genom förskjutningar vid inlevereringen i vissa fall kommit att avse två års uppbörd. Den stora inkomststegringen under budgetåret 1927/1928 är sålunda endast skenbar liksom den därpå följande nedgången. Den för budgetåret 1930/1931 vidtagna höjningen av riksstatsbeloppet sammanhänger med vid 1930 års riksdag beslutad höjning av det under sjunde huvudtiteln uppförda anslaget för tillsyn över sparbankernas förvaltning, varav hälften skall gäldas av sparbankerna.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 3 november 1930 har sparbanksinspektionen uttalat, att bidraget för tillsyn över sparbankerna för budgetåret 1931/1932 bör upptagas till oförändrat belopp av 100,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed beräknat titeln till *100,000* kronor.

Kontrollstämpelmedel.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	440,000	439,851	3,902
» 1926/1927	440,000	476,363	36,512
» 1927/1928	440,000	515,684	39,321
» 1928/1929	500,000	523,942	8,258
» 1929/1930	500,000	566,257	42,315
» 1930/1931	550,000	—	—

Mynt- och justeringsverket har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1930 hemställt, att inkomsten av kontrollstämpelmedel under budgetåret 1931/1932 upptages till 525,000 kronor, samt till motivering anfört följande:

»En jämförelse mellan influtna kontrollstämpelmedel i Stockholm under tredje kvartalet av vartdera av åren 1927, 1928 och 1929 visar följande uppbördssiffror för respektive tidsperioder, nämligen: 87,509 kronor 67 öre, 78,227 kronor 20 öre och 87,968 kronor 8 öre, under det att motsvarande siffra för samma kvartal av innevarande år är 103,865 kronor 62 öre.

Med hänsyn till att kontrollstämpelmedelsuppbörden under de senare åren visat tendens till stadig stegring och enär ifrågavarande medel under de två senaste budgetåren uppgått till respektive 523,942 kronor och 566,256 kronor, torde man hava rätt antaga att även under försämrade konjunkturer kontrollstämpelmedelsuppbörden för budgetåret 1931/1932 kommer att uppgå till minst det ovan föreslagna beloppet, eller 525,000 kronor.»

Enligt ovanstående sammanställning uppvisar kontrollstämpelmedelsuppbörden under hela redovisningsperioden en fortgående stegring och överstiger för budgetåret 1929/1930 det i riksstaten för innevarande budgetår upptagna beloppet. Jämväl under innevarande budgetårs fyra första månader utvisar titeln stegring. Under sådana omständigheter saknas enligt riksräkenskapsverkets uppfattning skäl att såsom mynt- och justeringsverket föreslagit för budgetåret 1931/1932 beräkna kontrollstämpelmedlen till belopp, understigande det i riksstaten senast fastställda.

Riksräkenskapsverket föreslår i överensstämmelse härmed, att kontrollstämpelmedlen för budgetåret 1931/1932 upptagas till *550,000* kronor.

Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit.

Rörande beräknandet av uppbörden å förevarande inkomsttitel — som för ett vart av budgetåren 1924/1925—1930/1931 upptagits till och utfallit med 30.000 kronor — anföres i en till riksräkenskapsverket från kontrollstyrelsen överlämnad promemoria följande:

»Genom resolution den 30 november 1928 har Kungl. Maj:t meddelat dåvarande partihandlaren med skattefri sprit aktiebolaget Skattefri sprit

förnyat tillstånd för tiden 1 januari 1929—31 december 1933 till partihandel med dylik sprit samt förklarat, att för åtnjutande av detta tillstånd skulle i tillämpliga delar gälla de i nästföregående resolution den 14 december 1923 intagna villkor och bestämmelser. På grund härav åligger det bolaget att, så länge detsamma ensamt idkar partihandel med skattefri sprit, bestrida, i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, förutom andra kostnader, även den beräknade kostnaden för den statliga uppsikten över handeln med skattefri sprit med ett av Kungl. Maj:t efter kontrollstyrelsens hörande för varje budgetår bestämt belopp. Det belopp, bolaget på grund härav förpliktats inbetala för budgetåret 1930/1931 utgör enligt kungl. brevet till statskontoret den 3 juli 1930 30,000 kronor.

Vad angår beräknandet av uppbörden å förevarande inkomsttitel för budgetåret 1931/1932, må erinras om att kontrollstyrelsen i sin skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 augusti 1930 angående anslagsäskanden för nyssnämnda budgetår hemställt om reglering av arvodena till vissa av de denatureringssakkunniga, medförande utgiftsökning för statsverket. Kontrollstyrelsen har ansett, att gottgörelse härför bör beredas statsverket genom motsvarande höjning av avgifterna för kontroll å handeln med skattefri sprit, och har därför föreslagit, att denna inkomstpost bör i riksstaten för budgetåret 1931/1932 upptagas till 31,000 kronor.»

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed beräknat ifrågavarande kontrollavgifter till *31,000* kronor.

Inkomster av tandläkarinstitutet.

Efter att tidigare hava redovisats såsom uppbördsmedel för vederbörande utgiftsanslag till institutet, uppfördes ifrågavarande inkomster såsom särskild inkomsttitel första gången i riksstaten för budgetåret 1928/1929.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1928/1929	225,000	253,353	—
» 1929/1930	200,000	294,934	41,581
» 1930/1931	230,000	—	—

I skrivelse till kanslersämbetet för rikets universitet den 26 maj 1930 har institutets lärarråd beräknat inkomsten för budgetåret 1931/1932 till 228,000 kronor. Rörande grunderna för denna beräkning har lärarrådet anfört följande:

»Vad först beträffar elevavgifterna uppförde lärarrådet dessa förslagsvis för budgetåret 1929/1930 till 95,000 kronor och för budgetåret 1930/1931 till 120,000 kronor.

På grund av det stora tilloppet elever hava avgifterna under innevarande budgetår uppgått till 139,785 kronor. Emellertid har lärarrådet funnit sig böra så förändra intagningen vid institutet, att vid början av nästkommande läsår 100 elever intagas mot förut 60, men att därefter inga studerande med utländska förberedande examina eller med påbegynta studier för medicine kandidatexamen mottagas. Innan den nya ordningen

hunnit genomföras och erfarenhet samlats beträffande dess verkningar, anser lärarrådet sig ej böra föreslå högre inkomst av elevavgifterna än som föreslogs för budgetåret 1930/1931 eller 120,000 kronor.

Patientavgifterna, som för budgetåret 1929/1930 beräknats till 75,000 kronor, torde komma att uppgå till omkring 100,000 kronor. För budgetåret 1930/1931 har beräknats 95,000 kronor. Lärarrådet har under året ansett sig böra nedsätta vissa avgifter för utförda arbeten, varför det icke torde vara lämpligt att sätta högre inkomst av patientavgifter än 95,000 kronor.

Garderobsavgifterna, beräknade för budgetåret 1929/1930 till 3,500 kronor och för budgetåret 1930/1931 till samma belopp, torde komma att för innevarande budgetår uppgå till omkring 4,500 kronor. Lärarrådet anser det därför möjligt att för budgetåret 1931/1932 räkna med en inkomst av 4,000 kronor från garderobsavgifterna.

Beträffande hyresmedlen har lärarrådet i skrivelse den 2 december 1929 anmält, att lärarrådet uppsagt firman Elema till avflyttning den 1 nästkommande oktober från det nu av firman förhyrda rummet intill inspektorsexpeditionen, och att årliga hyresinkomsterna härigenom minskas med 2,000 kronor. Då uthyrandet av ett par större rum på nedra botten till Odontologiska föreningen för att användas till föreningslokal visat sig störande för arbetet och undervisningen vid institutet är lärarrådet betänkt på att uppsäga föreningen till avflyttning och att i stället inreda lokalen till frukostrum för de studerande. Genom dessa anordningar torde hyresmedlen komma att uppgå till 4,000 kronor.

Bidraget från Stockholms stad torde böra uppföras med samma belopp som förut eller med 5,000 kronor.

På grund av vad som ovan anförts får lärarrådet alltså framlägga följande tablå över

Tandläkarinstitutets inkomster under budgetåret 1931/1932:

Inkomster genom institutets verksamhet:

Elevavgifter, förslagsvis	kronor	120,000		
Patientavgifter, förslagsvis	»	95,000		
Garderobsavgifter, förslagsvis	»	4,000	kronor	219,000
Hyresmedel			»	4,000
Bidrag från Stockholms stad			»	5,000
			Summa kronor	228,000»

I anslutning till vad i skrivelsen anförts, har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört inkomster av tandläkarinstitutet till ett avjämnat belopp av *230,000* kronor.

Terminsavgifter från läroverken.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	850,000	773,470	+ 14,960
» 1926/1927	750,000	744,506	— 28,964
» 1927/1928	775,000	743,817	— 689
» 1928/1929	800,000	815,330	+ 71,513
» 1929/1930	740,000	861,605	+ 46,275
» 1930/1931	900,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 12 november 1930 i fråga om beräkningen av inkomsterna å denna titel under budgetåret 1931/1932 har skolöverstyrelsen anfört följande:

»Terminsavgiften till statsverket utgör vid de allmänna läroverken 20 kronor för lärjunge i realskolan och 30 kronor för lärjunge å gymnasiet. Från avgiften meddelas befrielse helt och hållet för obemedlad lärjunge och med hälften för mindre bemedlad.

Lärjungeantalet vid de allmänna läroverken innevarande hösttermin är 7,081 lärjungar å gymnasiet och 24,369 lärjungar i realskolan, vilket antal utgör en ökning från föregående år med 454 lärjungar å gymnasiet och 2,060 lärjungar i realskolan. För nästkommande läsår anser sig överstyrelsen böra räkna med en ytterligare ökning i lärjungeantalet av ungefärligen samma storlek som under innevarande år, alltså med i nedåt avrundade tal en ökning av 450 lärjungar å gymnasiet och 2,050 lärjungar i realskolan. Vid sådant beräkningssätt skulle under läsåret 1931/1932 lärjungeantalet vid de allmänna läroverken komma att uppgå till i nedåt avrundade tal 7,500 å gymnasiet och 26,400 i realskolan.

Det sammanlagda beloppet av de till statsverket inbetalade terminsavgifter från det sålunda för läsåret 1930/1931 beräknade antalet lärjungar skulle, om inga befrielser från eller nedsättningar i terminsavgift meddelades, belöpa sig till 2 × (7,500 × 30 kronor + 26,400 × 20 kronor) = 1,506,000 kronor eller i runt tal 1,500,000 kronor.

Nu bruka emellertid befrielser från och nedsättningar av avgiften i viss utsträckning beviljas. Enligt vad en inom överstyrelsen verkställd utredning givit vid handen, har under budgetåren 1923—1930 de i budgetredovisningarna uppgivna inkomsterna av terminsavgifter från läroverken utgjort följande procenttal av de inkomster, som skulle erhållits, därest inga befrielser meddelats,

Budgetår	Procent
1923/1924	69.1
1924/1925	65.0
1925/1926	66.5
1926/1927	65.8
1927/1928	67.0
1928/1929	66.4
1929/1930	66.8

Av de sålunda lämnade uppgifterna framgår, att man torde kunna beräkna det i verkligheten utgående terminsavgiftsbeloppet till omkring $^2/_3$

av det, som skulle utgå, därest inga befrielser eller nedsättningar meddelades. Beloppet skulle alltså för budgetåret 1930/1931 kunna beräknas till $^2/_3$ av 1,500,000 kronor, d. v. s. 1,000,000 kronor. Överstyrelsen får därför föreslå, att förevarande inkomsttitel i riksstaten för budgetåret 1931/1932 upptages med detta belopp.»

I enlighet med skolöverstyrelsens förslag har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen upptagit terminsavgifter från läroverken till *1,000,000* kronor.

Avgifter för granskning av biografbilder.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	76,500	151,221	+ 15,688
» 1926/1927	76,500	156,787	+ 5,566
» 1927/1928	84,300	160,063	+ 3,276
» 1928/1929	85,300	150,775	— 9,288
» 1929/1930	160,000	138,549	— 12,226
» 1930/1931	125,000	—	—

Rörande beräknandet av förevarande inkomsttitel för budgetåret 1931/1932 har föreståndaren för statens biografbyrå i skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1930 anfört, att det fortfarande är tämligen vanskligt att uttala sig om längre fram i tiden inflytande inkomster under titeln avgifter för granskning av biografbilder samt vidare yttrat:

»Det är den av ljudfilmens alltmera överhandtagande ställning framkallade situationen, som medför en avsevärd osäkerhet vid bedömandet av den framtida gestaltningen av förhållanden, vilka icke för närvarande kunna anses som stabiliserade. Budgetåret 1929/1930 visade i jämförelse med närmast föregående budgetår någon nedgång i filmtillförseln, dock mindre än vad man kunnat vänta med hänsyn till att förstnämnda budgetår i synnerlig grad torde få betraktas som en brytningsperiod i ovan anförda avseende. De första fyra månaderna av innevarande budgetår visa vid jämförelse med motsvarande period under närmast föregående budgetår en fortsatt, ehuru icke särdeles betydande nedgång. Inkomsten av filmgranskningen utgjorde under budgetåret 1929/1930 cirka 138,500 kronor. Under förutsättning av nuvarande granskningstaxors bibehållande torde man våga beräkna inkomsten av granskningsavgifter för budgetåret 1931/1932 till 125,000 kronor. Det är möjligen försvarligt att höja denna siffra med 5,000 kronor.»

Riksräkenskapsverket får för sin del förorda, att avgifter för granskning av biografbilder i riksstaten upptagas med oförändrat belopp av *125,000* kronor.

Totalisatormedel.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1927/1928	185,000	488,449	—
» 1928/1929	250,000	701,476	213,027
» 1929/1930	475,000	929,448	227,972
» 1930/1931	692,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1930 har stuteriöverstyrelsen anfört bland annat följande:

»Under senare halvåret 1930 hava statsverkets andelar av totalisatormedlen hittills uppgått tillhopa till 514,018 kronor 65 öre samt kunna beräknas till ytterligare 3,000 kronor. Motsvarande inkomster under senare halvåret 1929 utgjorde 496,799 kronor 5 öre.

Om de grunder, som nu gälla rörande fördelningen av innehållna totalisatormedel mellan statsverket och de tävlingsanordnande sammanslutningarna fortfarande komma att tillämpas, anser stuteriöverstyrelsen, att inkomsterna under budgetåret 1931/1932 å riksstatstiteln 'Totalisatormedel' sannolikt icke komma att understiga 800,000 kronor. Överstyrelsen får emellertid erinra, att till Kungl. Maj:ts prövning föreligger ett förslag rörande ändrade grunder för nämnda fördelning, vilket förslag är av den innebörd, att, om det tillämpats under innevarande kalenderår, statens inkomst av totalisatorn skulle minskats med omkring 100,000 kronor.»

Under hänvisning till riksräkenskapsverkets ovan under titeln bidrag till bankinspektionen gjorda uttalande angående redovisningen i riksstaten av vissa inkomsttitlar har ämbetsverket med ledning av de redovisade inkomstbeloppen för de senaste budgetåren beräknat statsverket under budgetåret 1931/1932 tillkommande totalisatormedel vid oförändrad fördelning av inkomsterna mellan statsverket och de tävlingsanordnande sammanslutningarna till 900,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed i inkomsttabellen uppfört inkomsttiteln totalisatormedel till *900,000* kronor.

Inkomster av statens lagerhus och fryshus.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	90,000	106,409	+ 69,666
» 1926/1927	90,000	45,758	— 60,651
» 1927/1928	90,000	77,151	+ 31,393
» 1928/1929	68,000	72,547	— 4,604
» 1929/1930	75,000	63,071	— 9,476
» 1930/1931	75,000	—	—

Statens lagerhus- och fryshusstyrelse har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 6 november 1930 beräknat inkomsterna av de under styrelsens förvaltning stående anläggningarna till följande belopp:

Hyra för bostäder vid centralfryshuset i Hallsberg	kronor	2,700
Hyra för spannmålslagerhuset i Eskilstuna	»	500
Hyra för spannmålslagerhuset i Vara	»	3,000
Inkomst av 5 spannmålslagerhus	»	65,000
	Summa kronor	71,200.

Under hänvisning till att inkomsterna av statens lagerhus och fryshus under sistförflutna budgetår uppgått till allenast 63,071 kronor finner riksräkenskapsverket det icke påkallat att för nästkommande budgetår beräkna inkomsttiteln till högre belopp än 65,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed i inkomsttabellen upptagit inkomsterna å förevarande titel till *65,000* kronor.

Inkomster av statens centrala frökontrollanstalt.

		Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret	1925/1926	88,500	72,475	+ 68,180
»	1926/1927	150,000	86,785	+ 14,310
»	1927/1928	176,400	84,635	— 2,150
»	1928/1929	145,000	137,495	+ 52,860
»	1929/1930	100,000	168,301	+ 30,806
»	1930/1931	125,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 29 oktober 1930 har statens centrala frökontrollanstalt meddelat, att förevarande inkomster för budgetåret 1931/1932 torde kunna beräknas till 150,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed i inkomsttabellen uppfört inkomsterna av statens centrala frökontrollanstalt med *150,000* kronor.

Fyr- och båkmedel.

		Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret	1925/1926	2,640,000	2,775,950	— 177,251
»	1926/1927	2,740,000	2,956,275	+ 180,325
»	1927/1928	2,900,000	2,978,602	+ 22,327
»	1928/1929	3,200,000	3,326,174	+ 347,572
»	1929/1930	3,200,000	3,476,765	+ 150,591
»	1930/1931	3,400,000	—	—

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1930 angående beräkningen av fyr- och båkmedel anfört följande:

»Den debiterade uppbörden av fyr- och båkmedel samt restitutionerna därav uppgingo under senaste femårsperioden samt första kvartalet av

innevarande budgetår till följande belopp i jämna tusental kronor, nämligen:

Budgetår	Uppbörd	Restitutioner
1925/1926	2,840	7
1926/1927	3,026	9
1927/1928	3,064	8
1928/1929	3,408	14
1929/1930	3,565	12
1930/1931, juli—september	693	2

Uppbörden, som under en följd av år hållit sig vid ungefär 3 miljoner kronor, har således under budgetåret 1928/1929 stigit till 3.4 och under budgetåret 1929/1930 till 3.6 miljoner kronor. Under de tre första månaderna av innevarande budgetår har uppbörden belöpt sig till endast omkring 693,000 kronor mot 965,000 kronor under motsvarande månader av budgetåret 1929/1930. Den nedgång, som alltså på sista tiden inträtt med avseende å ifrågavarande uppbörd, synes med hänsyn till det försämrade fraktläget kunna förutsättas komma att ytterligare fortgå. Försiktigheten torde därför bjuda att för budgetåret 1931/1932 räkna med något mindre uppbörd av fyr- och båkmedel än som belöpt för budgetåret 1929/1930, eller med endast 3 miljoner kronor.

Till restitutionerna av ifrågavarande medel lära på grund av deras jämförelsevis ringa belopp ej behöva tagas hänsyn vid beräkningen.»

Den av generaltullstyrelsen verkställda beräkningen av inkomsten av fyr- och båkmedel för budgetåret 1931/1932 innebär, att nämnda inkomst i förhållande till den under nästförflutna budgetår behållna inkomsten nedsatts med 13.7 procent. Under innevarande budgetårs fyra första månader hava emellertid fyr- och båkmedlen i förhållande till motsvarande period under föregående budgetår utvisat en inkomstminskning av 27.3 procent.

Med hänsyn till angivna procenttal finner riksräkenskapsverket den av generaltullstyrelsen antagna inkomstsiffran för budgetåret 1931/1932 vara väl hög. Den under innevarande budgetår konstaterade starka nedgången av fyr- och båkmedlen torde visserligen till en del vara av övergående natur. I enlighet med de allmänna förutsättningar rörande konjunkturutvecklingen, från vilka riksräkenskapsverket vid sin inkomstberäkning utgått, har ämbetsverket emellertid ansett, att inkomsten av fyr- och båkmedel för budgetåret 1931/1932 icke bör beräknas till högre belopp än som motsvarar den under budgetåret 1929/1930 influtna inkomsten, minskad med 20 procent eller efter avjämning 2.8 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed i inkomsttabellen uppfört inkomsten av fyr- och båkmedel för budgetåret 1931/1932 med *2,800,000* kronor.

Lotspenningar.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	2,300,000	2,665,884	+ 91.237
» 1926/1927	2,400,000	2,537,039	— 128,845
» 1927/1928	2,700,000	2,844,574	+ 307,535
» 1928/1929	3,000,000	2,938,177	+ 93,603
» 1929/1930	3,000,000	3,285,036	+ 346,859
» 1930/1931	3,000,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1930 har lotsstyrelsen angående beräknandet av inkomster för budgetåret 1931/1932 av lotspenningar bland annat anfört följande:

»Den för månaderna juli—september innevarande år — — — redovisade inkomsten av lotspenningar har uppgått till 761,962 kronor 92 öre, under det att motsvarande period år 1929 den redovisade inkomsten utgjorde 861,462 kronor 20 öre.

Visserligen har för det nyligen tilländagångna budgetåret inkomsten av uppbörden stigit till 285,000 kronor mer än den beräknade, 3,000,000 kronor. Med hänsyn emellertid till omöjligheten att under nu rådande osäkra förhållanden på det ekonomiska området uppskatta sjöfartens omfattning och den därav beroende inkomsten av lotspenningar under det budgetår, som nu är i fråga, får lotsstyrelsen tillråda, att lotspenningarna för sistnämnda budgetår beräknas till samma belopp som för närvarande eller 3,000,000 kronor. Härvid förutsätter likväl lotsstyrelsen, att under budgetåret 1931/1932 ej mindre den nuvarande provisoriska förhöjningen av 50 procent av taxorna å lotspenningarna får bestå än även nu gällande bestämmelser angående lotsavgifters beräknande få äga tillämpning.»

Den av lotsstyrelsen verkställda beräkningen av inkomsten av lotspenningarna för budgetåret 1931/1932 innebär, att nämnda inkomst i förhållande till den under nästförflutna budgetår behållna inkomsten nedsatts med 8.7 procent. Under innevarande budgetårs fyra första månader hava lotspenningarna i förhållande till motsvarande period under föregående budgetår utvisat en inkomstminskning av 4.4 procent. Uteslutes vid sistangivna jämförelse juli månad, framgår emellertid en inkomstminskning av 14.6 procent.

Med beräkning av en genomsnittlig inkomstminskning efter sistnämnda procenttal skulle lotspenningar per år uppgå till omkring 2.8 miljoner kronor.

I enlighet härmed beräknar riksräkenskapsverket inkomsten av lotspenningar för budgetåret 1931/1932 till *2,800,000* kronor.

Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	1,057,300	1,358,454	+ 8,072
» 1926/1927	1,053,700	1,465,870	+ 107,416
» 1927/1928	1,050,700	1,703,863	+ 237,993
» 1928/1929	1,050,700	1,755,520	+ 51,657
» 1929/1930	1,162,700	1,620,336	— 135,184
» 1930/1931	1,168,700	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1930 har patent- och registreringsverket angående beräknandet av ifrågavarande uppbörd under budgetåret 1931/1932 anfört bland annat följande:

»Från och med budgetåret 1929/1930 genomfördes en betydlig sänkning av patent- och varumärkesavgifterna, vilken, enligt vad ämbetsverket i skrivelse den 1 november 1929 till Eder meddelade, syntes kunna beräknas minska ämbetsverkets årsinkomster med inemot 400,000 kronor. Det oaktat hava de inkomster, varom nu är fråga, för nyssnämnda budgetår (1929/1930) uppgått till i runt tal 1,620,000 kronor.

Berörda inkomster hava emellertid under de fyra första månaderna av innevarande budgetår uppgått till ett något lägre belopp än under motsvarande tid budgetåret 1929/1930. På grund härav tilltror sig ämbetsverket icke att beräkna patent- och varumärkes- samt registreringsavgifterna för budgetåret 1931/1932 till högre belopp än 1,300,000 kronor.»

Under hänvisning till riksräkenskapsverkets ovan under titeln bidrag till bankinspektionen gjorda uttalande angående redovisningen i riksstaten av vissa inkomsttitlar har ämbetsverket, i enlighet med patent- och registreringsverkets beräkning i inkomsttabellen upptagit patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter för budgetåret 1931/1932 till *1,300,000* kronor.

Bidrag till försäkringsinspektionen.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	143,300	136,050	— 1,922
» 1926/1927	136,200	141,738	+ 5,688
» 1927/1928	131,700	74,317	— 67,421
» 1928/1929	131,700	77,578	+ 3,261
» 1929/1930	131,700	81.003	+ 3,425
» 1930/1931	137,000	—	—

Den betydande nedgång i den behållna inkomsten, som inträtt efter budgetåret 1926/1927, har föranletts därav, att avgiftssatsen för försäkringsanstalternas bidrag till bestridande av kostnaden för försäkringsinspektionen nedsatts till hälften av förut gällande.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 3 november 1930 har försäkringsinspektionen för budgetåret 1931/1932 beräknat uppbörden av bidrag till försäkringsinspektionen till 88,500 kronor.

Under hänvisning till riksräkenskapsverkets ovan under titeln bidrag till bankinspektionen gjorda uttalande angående redovisningen i riksstaten av vissa inkomsttitlar har ämbetsverket med ledning av de redovisade inkomstbeloppen för de senaste budgetåren beräknat uppbörden av bidrag till försäkringsinspektionen under budgetåret 1931/1932 till ett avjämnat belopp av *85,000* kronor.

Inkomster av statens provningsanstalt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	250,000	240,339	+ 15,013
» 1926/1927	250,000	258,037	+ 17,698
» 1927/1928	250,000	266,917	+ 8,880
» 1928/1929	250.000	263,985	— 2,932
» 1929/1930	275,000	267,299	+ 3,314
» 1930/1931	275,000	—	—

I underdånig skrivelse den 2 september 1930 med förslag till utgiftsstat för statens provningsanstalt för budgetåret 1931/1932 har styrelsen för anstalten beräknat uppbörden å förevarande titel till 275,000 kronor.

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen upptagit inkomsterna av statens provningsanstalt till *275,000* kronor.

III. Diverse inkomster.

De behållna och redovisade inkomsterna å förevarande titel hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst *nettobrist* kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	2,836,088	8,468,565	+ 3,219,247
» 1926/1927	6,355,000	1.405,936	— 7,062,629
» 1927/1928	49,725	*4,525,769*	— 5,931,705
» 1928/1929	4,462,089	3,449,883	+ 7,975,652
» 1929/1930	4,678,409	6,490,747	+ 3,040,864
» 1930/1931	4,996,557	—	—

Den stora nedgången å inkomsttiteln från budgetåret 1926/1927 till budgetåret 1927/1928 sammanhänger därmed, att från och med sistnämnda budgetår statens andel i vinsterna av bolagen för partihandel med rusdrycker överflyttats till särskild inkomsttitel. För båda de nämnda budgetåren har därjämte minskning i behållningen förorsakats av stora re-

stitutioner av krigskonjunkturskattemedel. Detta framgår närmare av efterföljande sammandragstablå över diverseinkomsttiteln för budgetåren 1927/1928—1929/1930.

	Budgetåret 1927/1928 kronor	Budgetåret 1928/1929 kronor	Budgetåret 1929/1930 kronor
Nettoinkomster.			
Danaarv	40,837	39,514	138,261
Försäljningsmedel för tomter och fastigheter	—	357,958	2,922
Gruvförsvarsavgifter	63,033	29,224	114,380
Expeditionsavgifter	237,430	242,698	223,828
Intressemedel och kursvinster	1,243,816	898,351	2,287,599
Bötesmedel	1,615,819	1,788,760	2,397,492
Bevillning av fast egendom samt av inkomst	—	—	225,412
Återbetalda medel för hemförskaffande av krigsfångar från Ryssland och Sibirien	139,907	14,076	107,198
Indragna sportler	571,483	563,330	630,113
Behållning å fonden för anläggande av ett statsstuteri	—	—	335,133
Diverse	424,552	347,349	430,971
Summa	4,336,877	4,281,260	6,893,309
Nettoutgifter.			
Extra inkomst- och förmögenhetsskatt	126,572	38,270	2,935
Krigskonjunkturskatt	8,736,074	793,107	399,627
Summa	8,862,646	831,377	402,562
Återstod (resp. *brist*)	*4,525,769*	3,449,883	6,490,747

Beträffande de olika posterna i denna tablå och deras beräkning för budgetåret 1931/1932 må framhållas följande.

Danaarv hava till och med budgetåret 1928/1929 redovisats med inkomstbelopp under 50,000 kronor. Under budgetåret 1929/1930 hava inkomsterna stegrats med nära 100,000 kronor i förhållande till uppbörden under tidigare budgetår. Riksräkenskapsverket anser sig emellertid icke kunna grunda beräkningen av denna post enbart på inkomstförhållandena under budgetåret 1929/1930 utan föreslår, att posten upptages till 50,000 kronor.

Försäljningsmedel för tomter och fastigheter redovisades särskilt första gången under budgetåret 1928/1929 och då med ett belopp av 357,958 kronor. Då huvuddelen av detta inkomstbelopp var av tillfällig natur, har riksräkenskapsverket för budgetåret 1931/1932 icke beräknat några inkomster av angivet slag.

Gruvförsvarsavgifter torde för budgetåret 1931/1932 kunna beräknas till 100,000 kronor.

Expeditionsavgifter, som huvudsakligen inflyta till utrikesdepartementet, hava av nämnda departement beräknats till 200,000 kronor. Då uppbörden av expeditionsavgifter hos andra myndigheter uppgår endast till smärre belopp, har riksräkenskapsverket icke ansett sig böra vidtaga någon höjning av det av utrikesdepartementet beräknade beloppet.

Intressemedel och kursvinster utgöras till huvudsaklig del av uppbörd hos riksgäldskontoret. För budgetåret 1931/1932 har riksgäldskontoret beräknat räntor å uppköpta svenska statsobligationer och utländska statspapper samt kursvinster utöver kursförluster till omkring 535,000 kronor. Därjämte har riksgäldskontoret beräknat, att inflytande räntemedel å utlämnade hjälpkrediter komma att uppgå till 365,000 kronor. Sistnämnda ränteinkomster hava under budgetåren 1927/1928—1929/1930 influtit med respektive 680,853 kronor 73 öre, 383,178 kronor 93 öre och 420,000 kronor. Å andra sidan böra från de beräknade sammanlagda inkomsterna, uppgående till 900,000 kronor, dragas beräknade omkostnader för järnvägslån ävensom ränteutgifter å medel, som för förvaltning överlämnats till riksgäldskontoret från statens domänverk och statens reproduktionsanstalt m. m. Dessa utgifter hava av riksgäldskontoret uppskattats till omkring 300,000 kronor. Såsom nettoinkomster av berörda intressemedel och kursvinster från riksgäldskontoret skulle följaktligen kunna beräknas ett belopp av 600,000 kronor.

I enlighet med 1927 års malmavtal skall trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund till statsverket betala ett belopp å 13,227,820 kronor 56 öre med minst en sjättedel varje år med början den 1 januari 1932. Nämnda belopp skall emellertid förräntas efter 5 procent från och med den 1 januari 1928. Ränteinkomsterna å dessa fordringar uppgå, innan avbetalningarna påbörjats, till 661,391 kronor 3 öre. På grund av förbiseende har ifrågavarande avbetalning för år 1928 icke blivit tillförd diverseinkomsttiteln utan titeln för inkomster från Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag. Rättelse härav har emellertid vidtagits under budgetåret 1929/1930, vilket delvis utgör förklaringsgrunden till de i tabellen för nu ifrågavarande post under budgetåren 1928/1929 och 1929/1930 starkt divergerande inkomstbeloppen. Genom inbetalningar till riksgäldskontoret den 10 april och 15 november innevarande år å respektive 1,227,820 kronor 56 öre och 1,250,000 kronor har trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund minskat ovannämnda skuld till statsverket med inalles 2,477,820 kronor 56 öre. Den härefter kvarstående skulden uppgår till 10,750,000 kronor, varå statsverket följaktligen kan beräkna en ränteinkomst å 537,500 kronor, under förutsättning att icke ytterligare återbetalningar komma att äga rum före den 1 januari 1932.

De ränteinkomster m. m. från riksgäldskontoret och trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund, som kunna förväntas under budgetåret 1931/1932, skulle alltså belöpa sig till 1,137,500 kronor. Med hänsyn till att ränteinkomster pläga redovisas även från andra ämbetsverk, anser sig

riksräkenskapsverket kunna räkna med en behållen inkomst för budgetåret 1931/1932 å 1,250,000 kronor.

Bötesmedel synas med hänsyn till uppgången under budgetåret 1929/1930 kunna uppföras med ett belopp av 2,000,000 kronor.

Bevillning av fast egendom samt av inkomst uppfördes sista gången i riksstaten för budgetåret 1928/1929. Riksräkenskapsverket har icke beräknat någon inkomst härav för budgetåret 1931/1932.

Återbetalda medel för hemförskaffande av krigsfångar från Ryssland och Sibirien hava från och med budgetåret 1925/1926 regelbundet tillgodoförts titeln, ehuru med starkt växlande belopp. Riksräkenskapsverket har under hand inhämtat, att sagda återbetalningar kunna under budgetåret 1931/1932 beräknas komma att uppgå till endast 5,300 kronor. På grund av beloppets ringa storlek har riksräkenskapsverket icke beräknat någon inkomst av ifrågavarande återbetalningar.

Inkomsten av *indragna sportler* beräknar riksräkenskapsverket med hänsyn till uppbörden under det sistförflutna budgetåret till 600,000 kronor.

Behållning å fonden för anläggande av ett statsstuteri tillförde statsregleringen för budgetåret 1929/1930 en inkomst å 335,133 kronor. Beloppet utgjorde en engångsintäkt, och kunna följaktligen inkomster av angivet slag icke vidare påräknas.

Avbetalningar från trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund hava såsom ovan visats uppgått till inalles 2,477,820 kronor 56 öre. Av statsverkets ursprungliga fordran hos trafikaktiebolaget å 13,227,820 kronor 56 öre äro 8,818,841 kronor 68 öre redovisade såsom tillgångar å fonden för förlag till statsverket. Sistnämnda kapitaltillgång, som täckts medelst lånemedel, har uppstått vid reglering av en statens järnvägars fordran hos statsverket, uppkommen såsom följd av genomförandet av 1927 års malmavtal. Då sagda behållning å fonden för förlag, vilken jämte motsvarande lånemedel skall avvecklas genom inbetalningar från trafikbolaget, emellertid är föremål för full förräntning, synas de nu verkställda avbetalningarna, 2,477,820 kronor 56 öre, kunna betraktas såsom hänförliga till andra statsinkomster än lånemedel och böra beräknas såsom inkomst för skattebudgeten för budgetåret 1931/1932. Det föreligger så mycket större skäl att betrakta de redan avbetalade medlen såsom tillhörande den del av statens fordran, vilken utgöres av icke-lånemedel, som ifrågavarande del icke är bokförd såsom någon statens tillgång.

Sista inkomstposten i tabellen är »*Diverse*». Denna rubrik utgör sammanfattning av flera smärre poster av olika slag. Riksräkenskapsverket beräknar med ledning av utfallet under budgetåren 1927/1928—1929/1930 denna post till 400,000 kronor.

Vad härefter angår de poster, för vilka tabellen utvisar utgifter överstigande inkomsterna, torde man för budgetåret 1931/1932 kunna räkna med ett gemensamt belopp för restitutioner å äldre skatter. Av den stora

utgiften för krigskonjunkturskatten under budgetåret 1927/1928 hänföra sig 4.5 miljoner kronor till bokföringsmässig avskrivning hos länsstyrelserna av under tidigare år verkställda avkortningar, vilka icke avförts i kassaräkenskaperna. Från och med budgetåret 1928/1929 hava restitutionerna av krigskonjunkturskatt i betydlig grad nedgått. För att möta de restitutioner av äldre skatter, som kunna komma att drabba inkomsttiteln under det nya budgetåret, beräknar riksräkenskapsverket ett belopp av 100,000 kronor.

De beräkningar, för vilka här ovan redogjorts, sammanfattar riksräkenskapsverket sålunda:

Danaarv	kronor	50,000
Gruvförsvarsavgifter	»	100,000
Expeditionsavgifter	»	200,000
Intressemedel och kursvinster	»	1,250,000
Bötesmedel	»	2,000.000
Indragna sportler	»	600,000
Avbetalning från trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund	»	2,477,820
Diverse	»	400,000
	Summa kronor	7,077,820.
Avgå restitutioner å äldre skatter	»	100,000
	Återstå kronor	6,977,820.

Riksräkenskapsverket beräknar med stöd av vad ovan anförts den behållna inkomsten för budgetåret 1931/1932 å titeln diverse inkomster till ett avjämnat belopp av *7,000,000* kronor.

B. Inkomster av statens produktiva fonder.

I. Statens affärsverksamhet.

Postverket, bevillning. Överskottet från postverket har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	13,000,000	12,966,606	— 890,638
» 1926/1927	14,000,000	16,443,364	+ 3,476,758
» 1927/1928	13,000,000	13,598,268	— 2,845,096
» 1928/1929	13,000,000	13,087,255	— 511,013
» 1929/1930	14,500.000	14,611,268	+ 1,524,013
» 1930/1931	13,200,000	—	—

Generalpoststyrelsen har i skrivelse till Konungen den 11 november 1930 med förslag till beräkning av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1931/1932, anfört bland annat följande:

»I sitt den 12 november 1929 avgivna förslag till beräkning av inkomstöverskottet av poströrelsen — — — beräknade generalpoststyrelsen, att det ekonomiska resultatet av poströrelsen under år 1930 skulle ställa sig på följande sätt:

inkomster	77.1	miljoner kronor
driftkostnader	64.1	» »
överskott	13	miljoner kronor.

Styrelsen utgick därvid ifrån, att frankoteckensuppbörden skulle under år 1930 visa en uppgång i jämförelse med år 1929 av i runt tal 1.5 miljoner kronor, varjämte dyrtidstillägget till postpersonalen i enlighet med av statsrådet och chefen för finansdepartementet lämnade direktiv beräknats med utgångspunkt från en levnadskostnadsindex av 170.

Sedan vid fastställandet av driftkostnadsstaten för postverket för år 1930 nedsättningar verkställts med tillhopa 210,000 kronor, upptog Kungl. Maj:t i förslaget till riksstat för budgetåret 1930/1931 överskottet av poströrelsen till 13.2 miljoner kronor, med vilket belopp sagda överskott även uppförts i den godkända riksstaten för budgetåret.

De förnyade beräkningar, som nu företagits rörande postverkets driftsresultat, hava givit vid handen, att man har anledning räkna med ett icke obetydligt större överskott av poströrelsen under år 1930, än enligt de hösten 1929 verkställda kalkylerna. Inkomsterna synas nämligen komma att med omkring 0.6 miljoner kronor överstiga de tidigare beräknade, varjämte en besparing i driftkostnadsstaten på i runt tal 1 miljon kronor kan förväntas uppstå.

Stegringen av inkomsterna är väsentligen beroende därpå, att frankoteckensuppbörden samt inkomsterna av tidningsbefordran visat en något större ökning, än vad man ansåg sig kunna räkna med hösten 1929.

Besparingarna å driftkostnadsstaten hava till huvudsaklig del sin grund däri, att dyrtidstillägget under året utgått efter väsentligt lägre levnadskostnadsindex än den, varmed generalpoststyrelsen, i enlighet med ovan omförmälda direktiv, haft att räkna vid uppgörandet av 1930 års stat för driftkostnader.

Resultatet av poströrelsen för år 1930 beräknas följaktligen nu sålunda

inkomster	77.7	miljoner kronor
driftkostnader	62.9	» »
överskott	14.8	miljoner kronor.

Av detta överskottsbelopp hava 3.5 miljoner kronor inlevererats till statskassan under budgetåret 1929/1930. Återstoden, eller i runt tal 11.3 miljoner kronor, kan förväntas bliva överlämnad under budgetåret 1930/1931. Generalpoststyrelsen räknar därjämte med, att under sistnämnda budgetår kunna inleverera omkring 3.5 miljoner kronor, utgörande överskott av poströrelsen för år 1931. Under budgetåret 1930/1931 torde sålunda överskottsmedel av poströrelsen till ett belopp av i runt tal 14.8 miljoner kronor komma att tillföras statskassan.

Innan generalpoststyrelsen ingår på beräkningen av det inkomstöverskott av poströrelsen, som kan förväntas bliva inlevererat till statskassan under budgetåret 1931/1932, anser styrelsen sig böra i korthet beröra frågan om en eventuell nedsättning av postavgifterna.

Generalpoststyrelsen vill till en början erinra därom, att styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 februari 1929 föreslagit vissa taxesänkningar, närmast avseende att till mera lämpligt avvägda belopp reglera en del postavgifter, som ansetts vara i behov därav. I anledning härav avlät Kungl. Maj:t proposition (nr 233) till 1929 års riksdag angående införande av lokalporto för korsband, borttagande av minimiavgiften för ilpaket samt nedsättning i avgifterna för utgivarkorsband i allmänhet och för s. k. kommissionärskorsband. Vid frågans behandling ansåg emellertid riksdagen, att det — i avvaktan på resultatet av en undersökning beträffande kostnaderna för en var av postverkets olika rörelsegrenar, vilken generalpoststyrelsen förklarat sig skola företaga — icke vore lämpligt att ändringar företoges i postavgifterna utan att alldeles särskilda skäl därtill förelåge. Riksdagen fann därför, att med de föreslagna portosänkningarna utan olägenhet kunde anstå.

Beträffande ovan omförmälda undersökning, som igångsattes år 1929, föreligga hittills allenast preliminära siffror, men det fullständiga resultatet av densamma torde kunna framläggas inom den närmaste tiden. Styrelsen har för avsikt att därefter, så snart ske kan, inkomma till Kungl. Maj:t med det förslag till ändrade postavgifter, vartill resultatet av undersökningen och eventuellt erforderliga kompletterande utredningar må giva anledning. Preliminärt har generalpoststyrelsen kalkylerat med att nedsättningar i posttaxorna, motsvarande en inkomstminskning av omkring 1.5 miljoner kronor för år, skola kunna genomföras från och med den 1 juli 1931.

Postverkets inkomster kunna sammanföras i följande huvudgrupper:

frankoteckensuppbörden,
övriga inkomster av inrikes rörelsen,
inkomster av utrikes rörelsen och
inkomster av bestyr, som ligga utom ramen för postverkets egentliga verksamhet.

Härtill kommer från och med år 1930 ränteavkastning å i riksgäldskontoret deponerade medel, tillhörande postverkets förnyelsefond.

Huvudparten av postverkets inkomster utgöres av *frankoteckensuppbörden* — till vilken i detta sammanhang räknas avgifter för frankostämpling, avgifter för masskorsband samt ersättning för befordran av tjänsteförsändelser. Frankoteckenuppbörden är givetvis i hög grad beroende av konjunkturerna inom näringslivet. Av denna anledning är det alltid svårt att med någon större grad av tillförlitlighet beräkna ifrågavarande inkomstpost någon längre tid i förväg. Rådande ovisshet i fråga om utvecklingen av det allmänna konjunkturläget gör helt naturligt, att svårigheterna härvidlag innevarande år äro större än vanligt. Under den gångna delen av år 1930 har frankoteckensuppbörden visat en relativt kraftig stegring, uppgående till något mera än 3.5 procent i jämförelse med föregående år. Med hänsyn till den allmänna tendensen till nedåtgående konjunkturer har emellertid sagda uppbörd under år 1931 ansetts böra kalkyleras med stor försiktighet.

Till ledning för kalkylen beträffande nu förevarande inkomstpost har

generalpoststyrelsen från landets alla postmästare införskaffat yttranden rörande deras åsikter beträffande storleken av den beräknade frankoteckensuppbörden vid respektive kontor för sista månaderna av år 1930 och för år 1931. Gjord sammanställning av dessa yttranden visar, att postmästarna räknat med en uppbörd för år 1931, som med omkring 1 ½ procent överstiger den nu kalkylerade totala frankoteckensuppbörden för år 1930. Generalpoststyrelsen har för sin del ansett sig, trots den allmänna konjunkturavmattningen, kunna beräkna att inkomsterna av den egentliga frankoteckensuppbörden samt avgifter för frankostämpling och masskorsband vid oförändrade portosatser för år 1931 skola visa en ökning på omkring en procent eller i runt tal 600 000 kronor i förhållande till år 1930.

Ersättningen för postbefordran av tjänsteförsändelser, vilken utgår med vissa procent av den egentliga frankoteckensuppbörden jämte avgifter för frankostämpling och masskorsband, gäldas beträffande telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk och domänverket samt riksbanken av vederbörande myndigheter själva, men för övriga tjänstebrevsberättigade av statskontoret. Enär det vid den undersökning rörande tjänstebrevsrätten, om vars verkställande Kungl. Maj:t genom brev till generalpoststyrelsen den 5 november 1926 (nr 461) förordnat, visat sig, att den ersättning för ifrågavarande postbefordran, som erlägges av statskontoret, vore för låg, har överenskommelse i enlighet med kungl. förordningen den 5 mars 1920 (nr 130) träffats mellan generalpoststyrelsen och statskontoret om höjning, räknat från och med den 1 januari 1931, av ifrågavarande ersättning från 6 till 7 procent av postverkets frankoteckensuppbörd. Då ersättningen erlägges efter utgången av det kvartal, vartill den hänför sig, kommer postverket under år 1931 att uppbära förhöjd ersättning för tre kvartal, vilket kan beräknas tillföra verket en merinkomst på omkring 400 000 kronor.

Den sammanlagda ökning av frankoteckensuppbörden, varmed generalpoststyrelsen räknat under år 1931, utgör sålunda en miljon kronor.

Den andra inkomstgruppen, *övriga inkomster av inrikes rörelsen*, omfattar avgifter för tidningsabonnemang samt för befordran av utgivarkorsband och tidningsbilagor, avgifter för fackavläggning, registrering av ankommande värdeförsändelser, bokföring av postavgifter m. m. Beträffande avgifterna för tidningsabonnemang anser generalpoststyrelsen sig — vid oförändrade taxor — kunna räkna med någon inkomststegring. Årsvikten för vissa av de större tidningarna har nämligen ej oväsentligt ökats, vilket medför en höjning av postavgifterna. Därjämte torde kunna räknas med någon ökning av antalet abonnemang. Inkomsterna för registrering av värdeförsändelser och för bokföring av postavgifter komma däremot med säkerhet att nedgå. Registreringsavgifterna hava nämligen väsentligen sänkts under innevarande år och bokföringsavgifterna visa en fortgående minskning till följd av att allt flera stora korrespondenter övergå till att använda sig av frankostämplingsmaskiner för frankering av sina postförsändelser. För hela inkomstgruppen har generalpoststyrelsen räknat med en inkomstökning — vid oförändrade avgifter — från år 1930 till år 1931 på omkring 100,000 kronor.

Postverkets inkomster av *utrikes rörelsen* bestå till övervägande del av portoandelar för paket och postanvisningar från utlandet till Sverige. Generalpoststyrelsen anser sig kunna kalkylera med en mindre höjning utav inkomsten av portoandelar under år 1931. Till huvudsaklig del är den beräknade inkomstökningen föranledd av att paketpost i utväxlingen mel-

lan Litauen och Nordamerika från och med hösten 1930 transiterar Sverige. Beträffande transitersättningen torde under år 1931 inkomsterna och utgifterna bliva ungefär lika stora. Övriga inkomster av utrikes rörelsen utgöras huvudsakligen av kursvinster i postanvisnings- och tidningsrörelsen och uppgå till jämförelsevis obetydliga belopp.

Beträffande postverkets *inkomster av bestyr, som ligga utom ramen för verkets egentliga verksamhet,* kan förväntas en minskning av *ersättningen för stämpelväsendets handhavande.* Detta är beroende på att under år 1930, för vilket år ersättningen inflyter år 1931, ingen försäljning av bank- och växelstämplar ägt rum, medan år 1929 dylika stämplar tillhandahöllos under första halvåret. I ersättning för *postverkets bestyr med kronoskatteuppbörden å landsbygden* beräknas ungefär 640,000 kronor komma att inflyta under år 1931, d. v. s. i stort sett samma belopp som för enahanda bestyr tillförts postverket under år 1930. *Ersättningen till postverket för dess bestyr med utbetalning av pensioner och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring* utgår jämlikt kungl. brev den 30 juni 1922 med dels en grundersättning av 12 öre för varje utbetalning, dels ock därutöver en dyrtidsersättning, utgörande lika många procent av grundersättningen som de av postverket under det år, ersättningen avser, utbetalade dyrtidstilläggen utgöra av de fasta avlöningarna. Ersättningen utgår i efterskott för kalenderår. I riksstaten för budgetåret 1930/1931 är för ändamålet anvisat ett anslag av 265,000 kronor. På grund av dyrtidstilläggens nedgång under år 1930 torde ersättningen icke stiga till mera än omkring 250,000 kronor. I *gottgörelse för inkasserande av radiolicensavgifter* antages postverket komma att under år 1931 tillföras ungefär enahanda belopp som under år 1930.

För postsparbanksgöromålens handhavande tillgodoföres postverket *dels* gottgörelse för de direkta utgifter, som erläggas av postverket för postsparbankens räkning, *dels och* ersättning för postsparbanksgöromålens handläggande å postanstalterna. För bestridande av de direkta utgifterna för postsparbanken beräknas under år 1931 ett belopp av 1,100,000 kronor bliva erforderligt. Denna summa är i det samtidigt härmed avgivna förslaget till driftkostnadsstat för år 1931 inräknad i anslagsbeloppen å vederbörande utgiftstitlar. Gottgörelsen för postsparbanksgöromålens handläggande å postanstalterna är för år 1930 fastställd till en miljon kronor. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 september 1930 har generalpoststyrelsen, med överlämnande av en inom generalpoststyrelsen verkställd utredning rörande nu ifrågavarande ersättningsbelopp, hemställt, att Kungl. Maj:t ville fastställa det belopp, som postverket skall äga tillgodoräkna sig såsom ersättning för postsparbanksgöromålens handläggande å postanstalterna för år 1931, till 1,250,000 kronor. Vid de nu verkställda beräkningarna har ifrågavarande gottgörelse upptagits till det av generalpoststyrelsen föreslagna beloppet. Sammanlagt beräknas sålunda ett belopp av 2,350,000 kronor komma att tillföras postverket såsom ersättning för handhavande av postsparbanksgöromålen.

Inkomsterna från postgirorörelsen bestå av gottgörelse för de nettokostnader, som förorsakas av denna rörelsegren, samt vinst å girorörelsen. Postgirorörelsens kraftiga uppsving har helt naturligt medfört, att kostnaderna för rörelsegrenen ökats år från år. För år 1929 uppgingo desamma till omkring 1,760,000 kronor och beräknas för år 1930 till omkring 2,200,000 kronor. För år 1931 hava kostnaderna å vederbörande byrå kalkylerats till 2,650,000 kronor. Den del av sistnämnda belopp, som hänför sig till

direkta utgifter för postgirokontoret, är i förslaget till driftkostnadsstat för år 1931 inräknad i respektive belopp under de olika utgiftstitlarna.

Vinsten å postgirorörelsen för år 1931 har vid nu verkställda överslagsberäkningar rörande det ekonomiska resultatet av rörelsegrenen kalkylerats till omkring 200,000 kronor. Enligt § 12 i Kungl. Maj:ts förordning den 11 juli 1924 (nr 378) angående postgirorörelsen, sådan sagda paragraf lyder jämlikt förordningen den 24 maj 1928 (nr 143), må av vinsten å postgirorörelsen, enligt Kungl. Maj:ts bestämmande, årligen avsättas högst hälften till en reservfond. Generalpoststyrelsen har därför räknat med, att av vinsten å postgirorörelsen för år 1931 allenast ett belopp av 100,000 kronor kommer att tillföras postverket såsom inkomst.

Det sammanlagda belopp, som generalpoststyrelsen nu upptager bland inkomsterna såsom härledande sig från postgirorörelsen, utgör sålunda 2,750,000 kronor.

Såsom ny inkomstpost för postverket har från och med år 1930 tillkommit ränteintäkter å medel, tillhörande postverkets förnyelsefond, vilka deponerats hos riksgäldskontoret. Jämlikt brev till generalpoststyrelsen den 20 juni 1930 har Kungl. Maj:t förordnat, att medel, tillhörande sagda fond, må, i den mån medlen icke komma till omedelbar användning för fyllande av fondens egentliga uppgift eller som rörelsekapital, överlämnas till riksgäldskontoret för förvaltning på de villkor i fråga om räntefot, som må bestämmas genom överenskommelse mellan generalpoststyrelsen och fullmäktige i riksgäldskontoret. Med stöd av detta bemyndigande har generalpoststyrelsen hittills deponerat ett belopp av 4 miljoner kronor. Räntan å dessa medel skall enligt träffad överenskommelse utgå halvårsvis efter en räntefot, motsvarande den effektiva medelräntan för de fasta statslån, som av riksgäldskontoret upptagits under de fem sistförflutna åren, räknat från räntans förfallotid, dock att för tiden före den 1 januari 1931 skall räknas med medelräntan endast för tiden efter den 1 januari 1926.

Det sammanlagda belopp, till vilket generalpoststyrelsen kalkylerat postverkets inkomster vid oförändrade taxor under år 1931 utgör 80.0 miljoner kronor. Såsom ovan framhållits, har emellertid generalpoststyrelsen för avsikt att senare inkomma till Kungl. Maj:t med förslag till vissa taxesänkningar, avsedda att tillämpas från den 1 juli 1931, och har styrelsen, såsom förut nämnts, preliminärt beräknat, att dessa taxesänkningar skulle medföra en årlig inkomstminskning av omkring 1.5 miljoner kronor. Därest ett sådant förslag vinner Kungl. Maj:ts och riksdagens bifall, kommer den beräknade inkomstsiffran för år 1931 att nedgå med omkring 800,000 kronor[1] eller till cirka 79.2 miljoner kronor. Häremot svara utgifter enligt det samtidigt härmed avgivna förslaget till driftkostnadsstat å sammanlagt 65.4 miljoner kronor.

Det ekonomiska resultatet av poströrelsen under år 1931 skulle sålunda ställa sig på följande sätt:

inkomster	79.2	miljoner kronor
driftkostnader	65.4	» »
överskott	13.8	miljoner kronor.

Av förestående överskottsbelopp beräknas 3.5 miljoner kronor kunna inlevereras under budgetåret 1930/1931. Återstoden, eller cirka 10.3 miljoner kronor, skulle följaktligen komma att inlevereras under budgetåret 1931/1932. Härutöver beräknas omkring 3.5 miljoner kronor av överskottet

[1] Frankoteckensuppbörden är i allmänhet något större under andra halvåret än under första.

utav poströrelsen för år 1932 kunna inlevereras till statskassan under sistnämnda budgetår. Det sammanlagda överskottsbeloppet av poströrelsen, som kan inlevereras under budgetåret 1931/1932, skulle sålunda, i enlighet med förestående kalkyler, bliva 13.8 miljoner kronor.

I anslutning till vad ovan anförts föreslår generalpoststyrelsen, att inkomstöverskottet av poströrelsen i riksstaten för budgetåret 1931/1932 upptages till 13.8 miljoner kronor.»

Vad beträffar utgångspunkten för sina beräkningar av postmedlen har generalpoststyrelsen meddelat riksräkenskapsverket, att styrelsen vid uppgörandet av sitt förslag i ämnet med hänsyn till tendenserna till avmattning i konjunkturläget funnit sig böra kalkylera inkomsterna — särskilt frankoteckensuppbörden — med stor försiktighet.

I fråga om frankoteckensuppbörden, som omfattar omkring 80 procent av postverkets sammanlagda inkomster, har, såsom framgår av ovan återgivna skrivelse, generalpoststyrelsen antagit en nedgång av ökningsprocenten för år 1931 till 1 mot 3.5 år 1930. Med hänsyn till innevarande års stora inkomstökning synes den av generalpoststyrelsen beräknade reduktionen av stegringsprocenten innebära tillräcklig säkerhetsmarginal, även vid det allmänna antagande rörande konjunkturläget från vilket riksräkenskapsverket utgått.

Beträffande frankoteckensuppbörden i övrigt kan ersättning för befordran av tjänstebrev och dylika försändelser endast obetydligt avvika från det beräknade beloppet. Den av generalpoststyrelsen anmälda höjningen av sagda ersättning från 6 till 7 procent å hela frankoteckensuppbörden — vilken höjning ej kunnat undgå att hos riksräkenskapsverket väcka betänksamhet och som synes aktualisera frågan om begränsning av tjänstebrevsrätten — innebär en säker inkomstökning för postverket av bortåt 600,000 kronor för år. Då generalpoststyrelsen emellertid räknat med ett inkomsttillskott av omkring 400,000 kronor, vilken beräkning hänför sig till de tre kvartal av år 1931, varunder den förhöjda ersättningen skulle inflyta till postverket, men då under budgetåret 1931/1932 avgiftsförhöjningen bör verka i sin helhet, kan på denna post påräknas ett belopp av bortåt 200,000 kronor utöver vad generalpoststyrelsen angivit.

Vad inkomsten av postgirorörelsen beträffar, synes det riksräkenskapsverket, att med det kraftiga uppsving av denna rörelse, som generalpoststyrelsen vitsordat i såväl nu föreliggande som fjolårets inkomstberäkning, någon ökning av vinsten och därmed statens andel borde kunna motses. I varje fall vill riksräkenskapsverket uttala sig för, att avsättningen till reservfond begränsas till en avsevärt mindre del av vinsten än vad som högst må avsättas.

Generalpoststyrelsen har i sin ovan återgivna skrivelse meddelat sin avsikt att framlägga förslag om en sänkning från och med den 1 juli 1931 av vissa postavgifter, vilken skulle medföra en årlig inkomstminskning av omkring 1.5 miljoner kronor för år, varav 0.8 miljoner kronor för senare halvåret 1931. Riksräkenskapsverket föreställer sig, att det nuvarande statsfinansiella läget utesluter en nedsättning av statsinkomsterna med ett

så avsevärt belopp. Ämbetsverket anser sig fördenskull sakna anledning att räkna med denna avgiftssänkning. Då densamma givetvis skulle påverka även postinkomsten under förra hälften av år 1932, bör dess uteblivande medföra en höjning av det av generalpoststyrelsen beräknade inkomstbeloppet för budgetåret 1931/1932 med omkring 1 miljon kronor. Om till sistnämnda belopp lägges den ovan berörda inkomstökningen för ytterligare ett kvartal på grund av den höjda ersättningen för tjänsteförsändelser och om därjämte hänsyn tages till möjligheten till ökad vinstandel från postgirorörelsen, synes det riksräkenskapsverket föreligga tillräckliga skäl för att höja inkomsten av postverket till 15 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer alltså, att överskottet av postverket för budgetåret 1931/1932 beräknas till *15,000,000* kronor.

Telegrafverket. Överskottet från telegrafverket har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	16,200,000	17,861,185	— 690,437
» 1926/1927	18,000,000	18,779,827	+ 918,642
» 1927/1928	19,000,000	20,919,432	+ 2,139,605
» 1928/1929	20,000,000	20,090,428	— 829,004
» 1929/1930	21,000,000	23,401,451	+ 3,311,023
» 1930/1931	23,000,000	—	—

I underdånig skrivelse den 14 november 1930 har telegrafstyrelsen avgivit förslag i fråga om beräkning av det inkomstöverskott av telegrafverkets rörelse för år 1931, som bör upptagas i riksstaten. Styrelsen anför i skrivelsen följande:

»Storleken av telegrafverkets *inkomster* och deras årliga stegring under senaste tioårsperioden framgår av följande tablå:

År	Kronor	Ökning absolut	Ökning i %
1920	90,132,351	20,279,226	29.0
1921	99,564,409	9,432,058	10.5
1922	85,581,491	—13,982,918	—14.0
1923	82,049,361	— 3,532,130	— 4.1
1924	77,867,361	— 4,182,000	— 5.1
1925	79,582,375	1,715,014	2.2
1926	82,932,681	3,350,306	4.2
1927	86,480,392	3,547,711	4.3
1928	90,679,932	4,199,540	4.9
1929	94,143,716	3,463,784	3.8

För år 1930 beräknade telegrafstyrelsen enligt närslutna bilaga inkomsterna till omkring 98,300,000 kronor, innebärande en ökning från år 1929 med 4,156,000 kronor eller 4.4 procent.

Inkomsterna för år 1931 kunna beräknas till 100,200,000 kronor, motsvarande en ökning från år 1930 av 1,900,000 kronor eller 1.9 procent.

Telegrafstyrelsen har därvid räknat med att de taxesänkningar och den reglering av rikets indelning i taxeområden, varom styrelsen gjort fram-

ställning i skrivelser till Kungl. Maj:t den 21 juni och den 6 september 1930, bliva genomförda från och med ingången av år 1931. Telegrafstyrelsen har dessutom utgått från det antagandet, att de ekonomiska konjunkturerna, i den mån de inverka på omfattningen av telegrafverkets rörelse, under år 1931 skola vara ungefär desamma som under innevarande höst.

Driftkostnaderna för år 1930, vilka i driftkostnadsstaten äro upptagna till 73,580,000 kronor, komma enligt nu verkställda beräkningar att uppgå till omkring 74,350,000 kronor. I det förslag till stat för telegrafverkets driftkostnader år 1931, som samtidigt härmed avgives och i vilket dyrtidstilläggen äro beräknade under förutsättning av en levnadskostnadsindex av 162, hava samma kostnader upptagits till 76,895,000 kronor.

Överskottet av telegrafverkets rörelse har under senaste tioårsperioden utgjort:

År	Kronor	Procent å i medeltal disponerat kapital
1920	10,582,519	5.38
1921	18,950,838	8.92
1922	25,749,487	11.41
1923	22,611,597	9.47
1924	20,551,622	8.05
1925	16,861,185	6.23
1926	17,779,827	6.39
1927	18,919,432	6.48
1928	20,090,428	6.57
1929	22,901,451	7.32

Enligt ovan gjorda beräkningar över inkomster och driftkostnader skulle överskottet för år 1930 bliva omkring 23,950,000 kronor och för år 1931 omkring 23,305,000 kronor. Enär det kapital, som under år 1931 skall förräntas, torde kunna uppskattas till cirka 340,000,000 kronor, skulle avkastningen för år 1931 således motsvara omkring 6.85 procent.

På grund av vad sålunda anförts och då styrelsen åtminstone för närvarande icke vågar beräkna högre överskott av rörelsen för år 1932 än för år 1931, får telegrafstyrelsen föreslå, att telegrafverket i riksstaten för budgetåret 1931/1932 upptages sålunda:

Inkomst av statens produktiva fonder.

I. Statens affärsverksamhet.

2. Telegrafverket ..... 23,300,000 kronor.»

I den uti skrivelsen åberopade bilagan — vari särskilt anmärkts, att för år 1929 tillkommer inkomst å titeln »Beklädnad» med 46,000 kronor — angiver telegrafstyrelsen telegrafverkets inkomster för åren 1929—1931 sålunda, i tusental kronor:

	1929	1930 beräknat	1931 beräknat
Inträdesavgifter	2,119	2,000	1,900
Anläggningsavgifter	338	350	300
Abonnemangsavgifter	48,099	50,400	51,850
Samtalsavgifter	30,503	32,300	33,150
Telegramavgifter	7,958	7,650	7,250
Avgifter för telegramadresser	214	200	200
Radioabonnemangsavgifter	722	800	800
Radiolicensavgifter	4,144	4,600	4,750
Summa	94,097	98,300	100,200

Såsom framgår av telegrafstyrelsens ovan återgivna skrivelse, har styrelsen utgått från det antagandet, att de ekonomiska konjunkturerna, i den mån de påverka telegrafverkets rörelse under år 1931, komma att vara ungefär desamma som under nu förlidna höst. Styrelsen har vidare ansett sig icke, åtminstone för närvarande, våga beräkna högre överskott för år 1932 än för år 1931. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1930 har telegrafstyrelsen meddelat, att styrelsen vid sina beräkningar förutsatt jämväl, att någon större rubbning i löneskalorna icke kommer att ske, att levnadskostnadsindex kommer att i genomsnitt under år 1931 utgöra 162 samt att taxorna icke komma att ändras i annan mån än som angivits i den här intagna underdåniga skrivelsen.

Mot telegrafstyrelsens beräkning har riksräkenskapsverket, då styrelsens berörda taxeförslag numera lärer vara bifallet, i huvudsak intet att erinra. I enlighet med de av riksräkenskapsverket avgivna allmänna förutsättningarna för inkomstberäkningen skulle visserligen kunna göras gällande, att telegrafstyrelsen sett något väl ljust på det ekonomiska läget under år 1931. Det kan emellertid å andra sidan framhållas, att redan under förra delen av år 1932 en förbättring i läget kan hava inträtt. Uppmärksammas bör ock, att telegrafverket under år 1932 får ett större investerat kapital att draga inkomst av än under år 1931. Med hänsyn härtill har riksräkenskapsverket ansett sig kunna förorda, att den av telegrafstyrelsen föreslagna inkomstsiffran, 23.3 miljoner kronor, avjämnas uppåt, så att den kommer att sluta å halft miljontal kronor, vilket vid en riksstatstitel av här ifrågavarande storleksordning synes vara lämpligt. Inkomsten skulle alltså beräknas till 23.5 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket får sålunda tillstyrka, att inkomsten av telegrafverket för nästkommande budgetår upptages till *23,500,000* kronor.

Statens järnvägar. Överskottet från statens järnvägar har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	36,000,000	35,551,092	+ 4,889,791
» 1926/1927	39,400,000	31,210,286	— 4,340,806
» 1927/1928	34,000,000	30,761,891	— 448,395
» 1928/1929	31,500,000	40,911,757	+ 10,149,866
» 1929/1930	40,000,000	46,850,000	+ 5,938,243
» 1930/1931	36,000,000	—	—

Järnvägsstyrelsen har i underdånig skrivelse den 3 innevarande december med förslag till beräkning av den behållna inkomst av statens järnvägar, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1931/1932, yttrat sig sålunda:

»För innevarande räkenskapsår föreligga exakta uppgifter enligt bokföringen över inkomsternas, utgifternas och behållningens storlek till och med september månad; för oktober månad föreligga jämväl motsvarande uppgifter, om ock preliminära; för november och december finnas slutligen gjorda förhandsberäkningar. Nedanstående detaljerade sammanställning av statens järnvägars inkomster, utgifter och överskott under första och andra halvåret 1930, sådana de tidigare beräknats och sådana de blivit eller, vad det senare halvåret angår, numera väntas bliva, lämnar viss vägledning för beräkning av blivande behållning under år 1931 och under budgetåret 1931/1932.

Beräknade och uppnådda ekonomiska resultat för år 1930.

	Beräknade resultat (inkomster enl. skrivelse till Kungl. Maj:t av den 4/12 1929 med viss av den ändrade bokföringen betingad omgruppering, utgifter enligt av Kungl. Maj:t fastställd kostnadsstat)			Uppnådda resultat (beträffande november och december beräknade)		
	Hela året	Härav		Hela året	Härav	
		första halvåret	andra halvåret		första halvåret	andra halvåret
Statens järnvägar, utom malmbanan.	Miljoner kronor					
Inkomster:						
Persontrafik	65.5	30.2	35.3	69.0	32.2	36.8
Post	7.5	3.5	4.0	7.6	3.6	4.0
Godstrafik	97.3	50.6	46.7	97.8	48.7	49.1
Övriga inkomster	2.8	1.6	1.2	2.4	1.6	0.8
Summa inkomster	173.1	85.9	87.2	176.8	86.1	90.7
Utgifter	146.8	72.5	73.8	143.0	71.0	72.0
Överskott	26.8	13.4	13.4	33.8	15.1	18.7
Malmbanan.						
Inkomster:						
Persontrafik	1.1	0.5	0.6	1.2	0.6	0.6
Post	0.15	0.07	0.08	0.15	0.07	0.08
Godstrafik	2.8	1.1	1.2	2.0	1.0	1.0
Lapplandsmalm	24.2	11.3	12.9	23.2	11.6	11.6
Övriga inkomster	0.15	0.1	0.05	0.15	0.1	0.05
Summa inkomster	27.9	13.1	14.8	26.7	13.4	13.3
Utgifter	15.4	7.6	7.8	14.8	7.1	7.7
Överskott	12.5	5.5	7.0	11.9	6.3	5.6
Statens järnvägar.						
Överskott enligt ovan	39.3	18.9	20.4	45.7	21.4	24.3

Förestående tablå ger vid handen, att det ekonomiska resultatet av statens järnvägars rörelse under år 1930 kommer att bliva något bättre än enligt gjorda förhandsberäkningar. Hur förbättringen uppkommit framgår närmare av följande sammanställning.

	Skillnad mellan verkliga (beträffande två månader beräknade) och beräknade inkomster, utgifter och överskott för år 1930		
	Hela året	Härav	
		första halvåret	andra halvåret
	Miljoner kronor		
Inkomster:			
Persontrafik	+ 3.6	+ 2.1	+ 1.5
Post	+ 0.1	+ 0.1	—
Godstrafik	+ 0.2	— 2.0	+ 2.2
Lapplandsmalm	— 1.0	+ 0.3	— 1.3
Övriga	— 0.4	—	— 0.4
Summa	+ 2.5	+ 0.5	+ 2.0
Utgifter	— 3.9	— 2.0	— 1.9
Resultat	+ 6.4	+ 2.5	+ 3.9

Inkomsterna under år 1930 ha sålunda ökats med 2.5 miljoner kronor över de beräknade, medan samtidigt utgifterna reducerats med 3.9 miljoner. Resultatet har härvid förbättrats med 6.4 miljoner kronor. Inkomstökningen ligger som synes helt på persontrafiken, där det gynnsamma utfallet torde få tillskrivas särskilt sommarens gynnsamma klimatförhållanden samt de talrika utställningsresandena. Å utgiftssidan åter är det huvudsakligen sänkningen av levnadskostnadsindex, som varit verksam.

Med hänsyn till, vad beträffar persontrafiken nämnda speciella omständigheter under 1930 och, vad angår godstrafiken den ogynnsamma konjunkturutvecklingen räknar styrelsen för år 1931 med viss tillbakagång. Ifråga om godstrafiken har man jämväl att taga i betraktande verkningarna av den beslutade men hittills ej helt genomförda taxeändringen, vilken uppskattats innebära en nettoinkomstminskning av 10 miljoner kronor årligen. Vad slutligen beträffar trafiken av lapplandsmalm är det givetvis den beslutade inskränkningen av arbetet vid gruvorna i Norrbotten, som tvingat styrelsen att räkna med väsentligt nedsatta transportmängder och som alltså föranlett den mycket kraftiga nedskärningen av inkomsterna.

Under angivna förutsättningar beräknas 1931 års ekonomiska resultat för statens järnvägar, inklusive viss förvaltad enskild järnväg och automobiltrafiken i Bohuslän, bliva följande.

	År 1931		
	Hela året	Härav	
		första halvåret	andra halvåret
	Miljoner kronor		
Statens järnvägar, utom malmbanan, men inklusive automobillinjer m. m.			
Inkomster:			
Persontrafik	66.8	31.0	35.8
Post	7.9	3.8	4.1
Godstrafik	88.2	44.0	44.2
Övriga inkomster	2.9	1.5	1.4
Summa inkomster	165.8	80.3	85.5
Utgifter	142.0	70.0	72.0
Överskott	23.8	10.3	13.5
Malmbanan.			
Inkomster:			
Persontrafik	1.2	0.6	0.6
Post	0.1	0.05	0.05
Godstrafik	1.8	0.9	0.9
Lapplandsmalm	16.7	8.0	8.7
Övriga inkomster	0.1	0.05	0.05
Summa inkomster	19.9	9.6	10.3
Utgifter	13.9	6.7	7.2
Överskott	6.0	2.9	3.1
Överskott för statens järnvägar	29.8	13.2	16.6

Beträffande slutligen första halvåret av år 1932 saknas hållpunkter för en närmare beräkning av blivande inkomster, utgifter och överskott. Styrelsen finner därför lämpligast att räkna med samma trafikomfattning och samma utgifter, som upptagits i förestående beräkning för januari—juni 1931.

Statens järnvägars överskott för budgetåret 1931/1932 beräknas jämlikt vad ovan anförts till följande belopp:

tiden $^{1}/_{7}$—$^{31}/_{12}$ 1931	16.6	miljoner kronor
» $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 1932	13.2	» »
Summa	29.8	miljoner kronor

eller avrundat 30 miljoner kronor.

Häremot är att ställa statens järnvägars andel i riksgäldskontorets räntebörda, vilken för budgetåret 1931/1932 beräknats till omkring 32.5 miljoner kronor.

Härvid har helt bortsetts från det kapitalbelopp, som under budgetåret kan komma att investeras i och för elektrifieringen av vissa statsbanelinjer, då räntekostnaden för detsamma väl icke bör införas i räntabilitetskalkylen, förrän de nya anläggningarna bli tagna i bruk.

I varje fall uppkommer, om hänsyn tages till räntorna, för sagda budgetår en förlust av 2.5 miljoner kronor.

Styrelsen får emellertid framhålla osäkerheten av förestående beräkningar; en svängning i konjunkturen kan som tidigare erfarenheter visat vålla förändringar uppåt eller nedåt med flera miljoner kronor. Om det likväl senare skulle visa sig, att ovannämnda förlust eller kanske en större med full visshet är att emotse, måste styrelsen inför statsmakternas utsagda krav på viss minimiförräntning upptaga fråga för det nya budgetårets vidkommande om sådan provisorisk taxeändring, att berörda förlust kan bortarbetas. Styrelsens avvaktan därvidlag hänför sig också till den ännu ovissa frågan om några förändringar uppåt av personalkostnaderna kunna komma att bliva genomförda vid stundande riksdag.

Det belopp, som för budgetåret 1931/1932 skall av statens järnvägars överskottsmedel inbetalas till statsverket, omfattar intjänta överskottsmedel, icke för motsvarande månader, utan för tiden 1 juni 1931—31 maj 1932. Denna olikhet i tidshänseende har emellertid för ifrågavarande budgetår ingen nämnvärd betydelse. Med hänsyn härtill får styrelsen föreslå, att som inkomst av statens järnvägar i riksstaten för budgetåret 1931/1932 uppföres ett belopp av 30 miljoner kronor, fördelat med 20 miljoner kronor på år 1931 och 10 miljoner kronor på 1932.»

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 3 december 1930 har järnvägsstyrelsen beträffande gjorda antaganden om konjunkturförhållandena ansett sig böra, utöver vad i den underdåniga skrivelsen anförts, allenast tillägga, att av sänkningen i godstrafikinkomster från 99.8 miljoner kronor år 1930 till 90 miljoner kronor beräknade för år 1931 något mer än hälften eller 5.1 miljoner kronor räknats som följd av den nya taxan och 4.7 miljoner kronor som beroende av de försämrade konjunkturutsikterna.

Järnvägsstyrelsens förslagsberäkning giver anledning till erinran väsentligen med hänsyn till bedömandet av förhållandena under första halvåret 1932. Såsom riksräkenskapsverket inledningsvis framhållit, kan man hysa förhoppning, att under denna tidrymd utvecklingen åter skall vara stadd i uppåtgång. Med hänsyn emellertid till att under år 1931 konjunkturläget kan tänkas påverka inkomsterna i nedåtgående riktning mera än järnvägsstyrelsen synes hava antagit, saknar riksräkenskapsverket tillräcklig anledning att förorda ändring i den av styrelsen beräknade inkomsten för hela budgetåret 1931/1932.

Riksräkenskapsverket har i inkomsttabellen uppfört inkomsten av statens järnvägar med *30,000,000* kronor.

Statens vattenfallsverk. Överskottet för statens vattenfallsverk har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

		Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret	1925/1926	10,900,000	12,028,263	+ 1,357,844
»	1926/1927	12,250,000	11,795,495	— 232,768
»	1927/1928	17,500,000	17,562,447	+ 5,766,952
»	1928/1929	15,200,000	15,893,165	— 1,669,282
»	1929/1930	15,300,000	17,467,024	+ 1,573,859
»	1930/1931	16,000,000	—	—

Den starka inkomststegringen mellan budgetåren 1926/1927 och 1927/1928 förklaras av omläggning av inlevereringstiderna för vattenfallsverkens överskottsmedel, ett förhållande som även medverkat till nedgången mellan budgetåren 1927/1928 och 1928/1929.

I underdånig skrivelse den 14 november 1930 har vattenfallsstyrelsen framlagt förslag till beräkning av det inkomstöverskott å statens vattenfallsverks rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1931/1932. Styrelsen yttrar sig härvid sålunda:

»Vattenfallsstyrelsen har beräknat statens vattenfallsverks driftöverskott för kalenderåret 1931 i enlighet med nedanstående tabell.

	Inkomster	Driftkostnader	Överskott (+) eller förlust (—)
Kraftverk.			
Centralblocket	22,900,000	10,190,000	+ 12,710,000
Porjus kraftverk	3,015,000	1,655,000	+ 1,360,000
Norrfors »	1,325,000	485,000	+ 840,000
Diverse vattenfall och kraftanläggningar	50,000	580,000	— 530,000
Säger	27,290,000	12,910,000	+ 14,380,000
Kanalverk.			
Trollhätte kanalverk	1,518.000	1,108,000	+ 410,000
Södertälje »	262,000	222,000	+ 40,000
Säger	1,780,000	1,330,000	+ 450,000
Fastighetsförvaltning.			
Diverse fastigheter	417,000	195,000	+ 222,000
Fastigheter vid Göta älv	223,000	225,000	— 2.000
Säger	640,000	420,000	+ 220,000
Summa kronor	29,710,000	14,660,000	+ 15,050,000

Beträffande beräkningen av statens vattenfallsverks driftöverskott för år 1931 torde nedan angivna omständigheter förtjäna att särskilt framhållas.

De beräknade inkomsterna hava rönt inflytande av den inträdda depressionen på så sätt, att energiinkomsterna vid Trollhätte kraftverk hava beräknats 520,000 kronor lägre än för år 1930 på grund av att den elektrotermiska och elektrokemiska industrien vid Trollhättan väntas komma att lämna omkring 600,000 kronor mindre avgifter än för innevarande år. Därjämte hava energiinkomsterna från Porjus kraftverk minskats med 110,000 kronor under det för år 1930 beräknade beloppet på grund av att kraftavgifterna från riksgränsbanan och malmfälten upptagits 200,000 kronor lägre än som skulle skett under normala konjunkturförhållanden. För samtliga kraftverk beräknas energiinkomsterna komma att överstiga den

för innevarande år beräknade siffran med 140,000 kronor. Ränteavkastningen å kraftverkens förnyelsefonder beräknas giva 90,000 kronor mera än för år 1930. För hela kraftverksrörelsen har totala inkomstbeloppet beräknats till 27,290,000 kronor, vilket innebär en ökning med 215,000 kronor i förhållande till beräkningarna för innevarande år.

I sitt samtidigt avlåtna förslag till driftkostnadsstat för statens vattenfallsverk under år 1931 har vattenfallsstyrelsen upptagit belopp av sammanlagt 550,000 kronor för avskrivning å bokförda värdena av anläggningarna vid Harsprånget samt vid industri- och bostadsområdena i Porjus, vilka belopp sakna motsvarighet i den för år 1930 av Eders Kungl. Maj:t fastställda driftkostnadsstaten. I nyssnämnda förslag utvisa dessutom avsättningarna till verkets förnyelsefonder en delvis av ändrade beräkningsgrunder för nämnda avsättningar betingad nettoökning av 598,000 kronor utöver de för år 1930 beräknade avsättningarna.

Av ovannämnda på kalenderåret 1931 belöpande driftöverskott torde 3,600,000 kronor från kraftverken komma att inlevereras till statsverket under budgetåret 1930/1931. Å andra sidan torde den del av 1932 års överskott för kraftverken, som kan avses för riksstaten 1931/1932, kunna ökas med 100,000 kronor utöver nyssnämnda belopp.

I överensstämmelse med det sålunda anförda får vattenfallsstyrelsen i underdånighet avgiva följande förslag till beräkning av det inkomstöverskott å statens vattenfallsverks rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1 juli 1931—30 juni 1932:

Statens vattenfallsverk:		
Kraftverk	kronor	14,480,000
Kanalverk	»	450,000
Fastighetsförvaltning	»	220,000
Säger för statens vattenfallsverk	kronor	15,150,000.»

Riksräkenskapsverket, som ej har något att erinra mot de förutsättningar, från vilka vattenfallsstyrelsen i sin inkomstberäkning utgått, hemställer, att inkomsterna från statens vattenfallsverk, med den fördelning vattenfallsstyrelsen föreslagit, för budgetåret 1931/1932 beräknas till sammanlagt *15,150,000* kronor.

Statens domäner. Överskottet för domänverket har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1925/1926	9,000,000	7,102,792	+ 1,405,090
» 1926/1927	6,000,000	9,832,337	+ 2,729,545
» 1927/1928	7,600,000	14,667,899	+ 4,835,562
» 1928/1929	11,000,000	12,967,564	— 1,700,335
» 1929/1930	12,000,000	13,254,165	+ 286,601
» 1930/1931	14,200,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1930 har domänstyrelsen rörande beräknandet av ifrågavarande titel för budgetåret 1931/1932 anfört följande:

»De inkomster, som tillföras statens domäners fond, utgöras i huvudsak av inkomster från statsskogarna ävensom, i mindre utsträckning, av inkomster från statens jordbruksdomäner. Under det att inkomsterna för de senare äro jämförelsevis konstanta, kunna däremot inkomsterna från statsskogarna visa högst väsentliga växlingar under skilda år allt efter utvecklingen av läget på världsmarknaden för trävaror och pappersmassa. Läget på dessa marknader är för närvarande mycket tryckt. Med hänsyn härtill anser sig styrelsen icke kunna uppskatta nettoinkomsterna från statens skogar och domäner för 1931 till högre belopp än 8 miljoner kronor att inlevereras till statskontoret under budgetåret 1931/1932.

Genom beslut den 23 december 1926 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att av domänverkets driftöverskott årligen från och med år 1928 tillsvidare skulle, innan någon inleverering till statskontoret ägde rum, till förnyelse- eller återväxtfonden avsättas ett belopp, motsvarande summan av de värden, som erhölles då för varje revir — där virkesuttaget under året överstege den löpande tillväxten — kubikmassan fast mått virke av sådan överavverkning multiplicerades med hälften av det pris per kubikmeter fast mått å rot, som i genomsnitt erhållits vid respektive revirs auktionsförsäljningar under motsvarande år. För 1930 har emellertid Kungl. Maj:t genom beslut den 31 december 1929 föreskrivit, att avsättningen till förnyelsefonden skall ske med endast 40 procent i stället för 50 procent av överavverkningens värde. Vid ovanstående beräkning av inkomstöverskottet för 1931 har styrelsen utgått från att avsättningen till förnyelsefonden jämväl för 1931 skall ske med endast 40 procent av överavverkningens värde.»

I underdånig skrivelse den 1 december 1930 med generalförslag angående driftkostnader för domänverket under år 1931 har domänstyrelsen angivit den beräknade bruttoinkomsten från statens skogar och domäner till 37 miljoner kronor. Efter avdrag av de i generalförslaget upptagna utgifterna, 28.8 miljoner kronor, skulle överskottet för år 1931 uppgå till 8.2 miljoner kronor, att inlevereras före den 1 juli 1932. Nämnda utgiftssumma innebär i förhållande till den för år 1930 fastställda utgiftsstaten en höjning med 2 miljoner kronor, varav omkring 1.6 miljoner kronor komma på kostnader för avverkningar, vilka förutsättas komma att utökas.

Det kan visserligen med säkerhet motses, att nettoinkomsten av domänverkets rörelse under år 1931, vilken inkomst i sin helhet tillföres statsregleringen för budgetåret 1931/1932, kommer att utvisa nedgång i jämförelse med det under år 1929 intjänade och under budgetåret 1929/1930 inlevererade beloppet, 13.25 miljoner kronor. Likaså kommer tvivelsutan den för budgetåret 1930/1931 i riksstaten beräknade, från rörelsen under år 1930 härflytande inkomsten av domänverket icke att i verkligheten ernås, utan är här en avsevärd brist att emotse. Men riksräkenskapsverket anser i allt fall, att det knappast föreligger tillräcklig an-

ledning att vidtaga en så kraftig sänkning av inkomsttiteln, som domänstyrelsen nu föreslagit. Av stor betydelse för domänmedlens storlek är utfallet av de stora virkesauktionerna varje höst. Huru dessa komma att avlöpa nästa år, är ännu icke möjligt att med någon säkerhet bedöma. En mera allmän uppgång av konjunkturerna vid mitten av nästa år i de länder, som äro avnämare av svenska trävaror och därav förädlade produkter, kan mycket väl tänkas medföra avsevärt ökad efterfrågan på virke i vårt land hösten 1931. Det synes fördenskull riksräkenskapsverket vara tillräckligt med en nedsättning av domänmedlen till ungefär två tredjedelar av det för nästföregående budgetår redovisade inkomstbeloppet eller till i runt tal 9 miljoner kronor. I underdånig skrivelse den 28 november 1930 angående ersättning till domänfonden för bestyret med de ecklesiastika skogarna har domänstyrelsen, efter framläggande av utredning i ämnet, hemställt, att Kungl. Maj:t ville, enligt av styrelsen framlagda alternativa lösningar, dels fastställa grunder för beräkning av ifrågavarande ersättning, dels ock, i avvaktan på ersättningsgrundernas fastställande, bestämma domänfondens ersättning för skogsstatens befattning med de ecklesiastika skogarna under år 1929 till 800,000 kronor, vilket skulle innebära en inkomstökning för fonden med 600,000 kronor. Detta förhållande utgör en särskild anledning att höja domänverkets överskott för nästa budgetår till det av riksräkenskapsverket förordade beloppet.

Riksräkenskapsverket tillstyrker alltså, att inkomsten av statens domäner för budgetåret 1931/1932 beräknas till *9,000,000* kronor.

Statens reproduktionsanstalt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1926/1927	30,000	17,554	—
» 1927/1928	30,000	24,309	+ 6,755
» 1928/1929	20,000	14,207	— 10,102
» 1929/1930	20,000	29,730	+ 15,523
» 1930/1931	15,000	—	—

I underdånig skrivelse den 14 november 1930 har lantmäteristyrelsen meddelat, att reproduktionsanstalten under år 1931 kommer att flytta till nya lokaler samt att enligt av direktören för anstalten gjorda beräkningar de av denna flyttning föranledda kostnaderna komma att uppgå till sådant belopp, att något inkomstöverskott för nästa år icke kan beräknas. Med hänsyn härtill har lantmäteristyrelsen föreslagit, att i riksstaten för budgetåret 1931/1932 icke upptages något inkomstöverskott å statens reproduktionsanstalts rörelse.

Riksräkenskapsverket har i inkomsttabellen upptagit statens reproduktionsanstalt med ett belopp av allenast *100* kronor.

II. Statens aktier.

Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag. För nedanstående budgetår har utdelningen från detta bolag sammanlagt beräknats till och influtit med följande belopp:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	3,642,500	3,838,939	831,423
» 1926/1927	4,405,000	5,076,630	1,237,691
» 1927/1928	5,650,000	5,265,924	189,294
» 1928/1929	6,000,000	5,337,247	71,323
» 1929/1930	12,475,000	11,445,582	6,108,335
» 1930/1931	13,000,000	—	—

Det av 1927 års riksdag antagna förslaget till avtal mellan staten och Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag m. fl. innebär helt nya bestämmelser rörande malmbrytningens storlek samt beräkningen av royalty och vinstutdelning m. m. ävensom bortfallande av den tidigare uppdelningen av inkomsttiteln. På grund av arbetskonflikt under en stor del av år 1928 kunde malmbrytningen då endast bedrivas i reducerad omfattning, vilket i hög grad påverkat inkomsten för budgetåret 1928/1929. Rätteligen borde för sistnämnda budgetår den i budgetredovisningen ingående, i sammanställningen ovan intagna behållna inkomsten varit 661,391 kronor lägre, enär detta belopp felaktigt tillförts nu ifrågavarande inkomsttitel i stället för titeln diverse inkomster. Under budgetåret 1929/1930 har emellertid rättelse härutinnan vidtagits.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 3 december 1930 har Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag meddelat, att statens inkomst å förevarande titel under budgetåret 1931/1932 kan antagas komma att uppgå till ett belopp av mellan 8.0 och 8.5 miljoner kronor, samt därefter anfört följande:

»Det ligger i sakens natur, att denna uppgift måste vara i hög grad approximativ och endast kan lämnas under reservation för sådana eventuellt inträffande förändringar i de antagna förutsättningarna för beräkningarna, som nu icke kunna förutses. Särskilt under rådande depression, om vars vidare förlopp och varaktighet ingenting kan med bestämdhet förutsägas, är det givetvis omöjligt att med någon större grad av tillförlitlighet yttra sig om hur bolagets verksamhet under de ännu återstående tio månaderna av bokslutsåret och resultatet av densamma kunna komma att gestalta sig.»

Enligt inhämtade uppgifter beräknas staten åliggande, under budgetåret 1931/1932 till betalning förfallande kommunal inkomstskatt m. fl. kommunala utskylder på grund av från Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag uppburen royalty till omkring 1.4 miljoner kronor. Det av bolaget beräknade, staten tillkommande inkomstbeloppet bör följaktligen reduceras med angivna beräknade skattebelopp.

I överensstämmelse med det ovan anförda har riksräkenskapsverket ansett sig böra i inkomsttabellen upptaga statens inkomst från Luossavaara —Kiirunavaara aktiebolag till *7,000,000* kronor.

Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Nedgång kronor
Budgetåret 1925/1926	6,380,000	6,380,000	2,610,000
» 1926/1927	3,770,000	3,770,000	2,610,000
» 1927/1928	3,770,000	3,770,000	—
» 1928/1929	3,770,000	3,770,000	—
» 1929/1930	3,770,000	3,770,000	—
» 1930/1931	8,120,000	—	—

Nedgången av inkomsten av statens stamaktier i tobaksmonopolbolaget från och med budgetåret 1926/1927 har föranletts av vidtagen överflyttning av statens inkomster av tobaksförbrukningen från aktieutdelning i monopolbolaget till tobaksskatt. Den stora höjningen av riksstatsbeloppet för budgetåret 1930/1931 är att återföra på tillfällig utdelning å statens aktieinnehav i samband med den vid 1930 års riksdag beslutade organisationsförändringen i fråga om bolaget. Genom angivna riksdagsbeslut nedsattes för följande år utdelningen å statens stamaktier i monopolbolaget från 13 till 5 ½ procent, varigenom statens ifrågavarande aktieinkomst för framtiden begränsats till 1,595,000 kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1930 har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beräknat den staten under budgetåret 1931/1932 tillkommande utdelningen å stamaktiekapitalet till 1,595,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i sin förslagsberäkning upptagit titeln till *1,595,000* kronor.

De aktieinkomster, för vilka ovan redogjorts, äro hänförliga till statens aktieinnehav, redovisat å fonden för statens aktier. Tillgångarna å nämnda fond utgöras emellertid även av aktier i andra företag än de båda nu nämnda bolagen. De största aktieposterna i övrigt bestå av aktier i aktiebolaget Jordbrukarbanken med 19,779,400 kronor och i Ostkustbanans aktiebolag med 15,000,000 kronor. I fråga om det förra bolaget har riksräkenskapsverket under hand inhämtat, att någon utdelning å bankens aktier icke kan påräknas under budgetåret 1931/1932. Det senare bolaget har i skrivelse den 24 oktober 1930 meddelat, att statsverket icke kan för budgetåret 1931/1932 påräkna någon utdelning å tecknade aktier i bolaget. Under sådana omständigheter lärer någon inkomst från nämnda bolag icke böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1931/1932.

III. Statens utlåningsfonder.

Överskotten från statens utlåningsfonder hava sammanlagt för nedanstående år beräknats till, respektive redovisats med följande belopp:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	8,643,200	8,942,963	854,438
» 1926/1927	9,604,200	9,549,204	606,241
» 1927/1928	10,320,200	10,419,461	870,257
» 1928/1929	11,346,150	11,118,207	698,746
» 1929/1930	11,524,600	11,820,985	702,778
» 1930/1931	12,385,400	—	—

I anslutning till riksräkenskapsverket delgivna, i statskontoret respektive riksgäldskontoret verkställda beräkningar har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen upptagit nedanstående belopp såsom överskott från statens utlåningsfonder. Beträffande bibanelånefonden, som i riksgäldskontorets uppgift upptagits utan inkomstbelopp, har riksräkenskapsverket dock vidtagit den ändringen, att denna inkomsttitel — liksom redan skett beträffande vissa andra titlar, för vilka någon behållen inkomst icke förväntas —uppförts med ett belopp av 100 kronor.

Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	kronor	110,000
Allmänna järnvägslånefonden	»	1,535,000
Bibanelånefonden	»	100
Vattenkraftslånefonden	»	420,000
Allmänna byggnadslånefonden	»	13,300
Luftfartslånefonden	»	50,000
Fonden för räntefria studielån	»	25,000
Statens avdikningslånefond	»	740,000
Egnahemslånefonden	»	7,500,000
Fiskerilånefonden	»	110,000
Dräneringsfonden	»	100
Norrländska nyodlingsfonden	»	30,000
Jordförmedlingsfonden	»	35,000
Lånefonden för inköp av ädla avelsston	»	100
Täckdikningslånefonden	»	160,000
Allmänna nyodlingsfonden	»	20,000
Statens mejerilånefond	»	50,000
Kraftledningslånefonden	»	625,000
Gödselvårdslånefonden	»	30,000
Hemslöjdslånefonden	»	8,000
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	»	3,000
Lånefonden för inköp av renar	»	100

Kolonisternas kreatur- och redskapslånefond	kronor	1,000
Spannmålslagerhusfonden	»	3,000
Spannmålskreditfonden	»	25,000
Kommunskogslånefonden	»	100
Hantverkslånefonden	»	12,000
Rederilånefonden	»	975,000
Industrilånefonden	»	175,000

Sammanlagt skulle överskotten från statens utlåningsfonder sålunda komma att uppgå till *12,655,800* kronor.

IV. Fonden för låneunderstöd.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	76,600	2,850	—
» 1926/1927	8,300	16,861	14,011
» 1927/1928	330,850	108,562	91,701
» 1928/1929	297,000	326,339	217,777
» 1929/1930	1,200,000	1,373,891	1,047,552
» 1930/1931	1,475,000	—	—

Riksgäldskontoret har beräknat förevarande titel till 1,450,000 kronor. I detta belopp ingå dels 860,396 kronor, utgörande räntor å lån till Ostkustbanans aktiebolag, dels ock 300,000 kronor, utgörande ränta å lån till aktiebolaget Svenska amerikalinjen.

Riksräkenskapsverket har i enlighet med riksgäldskontorets beräkning i inkomsttabellen upptagit ifrågavarande titel med *1,450,000* kronor.

V. Statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Överskotten från denna fond hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1925/1926	2,500,000	2,354,772	644,168
» 1926/1927	2,700,000	3,035,342	680,570
» 1927/1928	3,100,000	3,629,430	594,088
» 1928/1929	3,400,000	3,939,175	309,745
» 1929/1930	4,000,000	4,322,295	383,120
» 1930/1931	4,300,000	—	—

Avkastningen av denna fond har i enlighet med av statskontorets fondbyrå gjord beräkning av riksräkenskapsverket upptagits till *4,600,000* kronor.

C. Andel i riksbankens vinst.

Beräkning av denna inkomstpost torde icke förväntas av riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket vill emellertid erinra, att ämbetsverket vid avgivande år 1926 av inkomstberäkning för budgetåret 1927/1928 på närmare anförda skäl förordat, att för framtiden riksbanksvinsten skulle i riksstaten upptagas icke för — såsom nu — det år, som gått till ända närmast innan riksstaten fastställes, utan för det år, som utlöper under respektive budgetår. Med den nya ordningen skulle sålunda under budgetåret 1931/1932 kunna upptagas utom vinsten för år 1930 jämväl vinsten för år 1931. Definitivt beslut om det belopp av riksbanksvinsten för sistnämnda år, som skulle tillföras statsregleringen, borde emellertid fattas först vid 1932 års riksdag, sedan vinstbeloppet blivit känt. Med hänsyn till den stora nedgång av de för allmänna budgetändamål disponibla inkomsterna, som enligt riksräkenskapsverkets i det föregående gjorda beräkningar otvivelaktigt är att emotse för budgetåret 1931/1932, har riksräkenskapsverket velat bringa i erinran den möjlighet till erhållande av en engångsinkomst från riksbanken, som enligt ämbetsverkets åsikt sålunda föreligger.

Riksräkenskapsverket ifrågasatte år 1926 en viss övergångsanordning, varigenom riksbanken under ett budgetår ej skulle behöva tillhandahålla två års vinster. Om en liknande uppdelning nu skulle befinnas erforderlig vid en omläggning i enlighet med det av riksräkenskapsverket förordade systemet, synes likväl uppdelningen ej behöva drivas längre än att för nästa budgetår upptoges hela vinsten för år 1930 samt halva den beräknade vinsten för år 1931, varefter å riksstaten för budgetåret 1932/1933 finge upptagas dels återstoden av 1931 års vinst och dels den beräknade vinsten för år 1932.

I anslutning till vad sålunda anförts, har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen under huvudrubrik »Riksbankens vinst» uppfört två undertitlar »Andel i riksbankens vinst för år 1930» och »Andel i riksbankens vinst för år 1931». Några belopp hava dock, i anslutning till vad hittills tillämpats beträffande riksbanksvinsten, icke utförts i tabellen.

D. I anspråk tagna kapitaltillgångar.

I underdånig skrivelse den 5 november 1930 har riksräkenskapsverket föreslagit, att beträffande anslag till verkliga utgifter måtte för budgetens finansiering tagas i anspråk obehövliga reservationer å anslag med ett sammanlagt belopp av 4,395 kronor 60 öre.

Några inkomster i form av obehövliga reservationer å anslag för ka-

pitalökning kunna för närvarande icke beräknas. Då emellertid vid upprättandet av budgetredovisningen för budgetåret 1931/1932 anslagsrester kunna komma att kvarstå å sådana äldre anslag, för vilka dispositionsrätt för det därpå följande budgetåret icke medgivits i enlighet med föreskrifterna i kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 209) med vissa bestämmelser angående äldre reservationsanslag, synes för vederbörlig redovisning härav jämväl under budgetåret 1931/1932 böra uppföras titeln reservationer å anslag för kapitalökning med ett förslagsbelopp av 100 kronor.

Beräkning av i anspråk tagna kapitaltillgångar av statsverkets fond av rusdrycksmedel torde icke förväntas av riksräkenskapsverket. I detta sammanhang vill emellertid ämbetsverket framhålla de olägenheter i budgettekniskt hänseende, som följa av den nuvarande anordningen att täcka utgifterna för vissa anslag till nykterhetens främjande genom att taga i anspråk kapitaltillgångar från statsverkets fond av rusdrycksmedel i stället för att bestrida samma utgifter med erforderlig del av fondens löpande avkastning. Genom sistnämnda förfarande skulle i riksstaten nu förekommande dubbelföring av visst inkomst- och utgiftsbelopp undvikas. Ändring av gällande ordning härutinnan vore fördenskull önskvärd.

I en riksräkenskapsverket tillhandakommen förslagsberäkning över riksgäldskontorets inkomster har beräknats, att av allmänna byggnadslånefondens medel 26,800 kronor kunna tagas i anspråk för budgeten.

Riksräkenskapsverket har på grund av vad sålunda anförts i inkomsttabellen uppfört förestående kapitaltillgångar med följande belopp:

Reservationer å anslag för verkliga utgifter	kronor	4,395
Reservationer å anslag för kapitalökning	»	100
Statens produktiva fonder:		
Statsverkets fond av rusdrycksmedel	»	—
Övriga fonder	»	26,800.

E. Lånemedel.

Beträffande lånemedlen torde beräkning härav förväntas från riksräkenskapsverket endast i fråga om posterna: i anspråk tagna reservationer och återbetalningar.

Vad först angår i anspråk tagna reservationer, har riksräkenskapsverket i underdånig skrivelse den 5 november 1930 föreslagit, att ett belopp av 200,950 kronor, utgörande reservationer å anslag täckta av lånemedel, skall tagas i anspråk för budgeten.

Under rubriken återbetalningar skulle enligt förslagsberäkningen över riksgäldskontorets inkomster för budgetåret 1930/1931 upptagas följande till riksgäldskontoret återlevererade, för sina ursprungliga ändamål ej erforderliga lånemedel, nämligen:

Statens vattenfallsverk.			
Förstärkning av rörelsekapitalet (anslag å 1921 års tilläggsstat)	kronor	200,000: —	
Underhåll av anläggningar och byggnader m. m. vid Harsprånget (anslag å 1923/1924 m. fl. års riksstater)	»	610,000: —	810,000: —
Allmänna järnvägslånefonden	kronor		500,000: —
Fonden för varukredit (anslag å 1921 års tilläggsstat)	»		1,650,472: 38
Fonden för förlag till statsverket.			
Täckande av förskjutna kostnader för uppförande av kasernetablissemang för vissa infanteriregementen (anslag å tilläggsstaten för år 1918)	kronor	840,000: —	
Täckande av viss statens järnvägars fordran hos statsverket (anslag å 1928/1929 års riksstat)	»	1,227,820: 56	2,067,820: 56
	Summa kronor		5,028,292: 94

Det för täckande av viss statens fordran hos trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund till riksgäldskontoret inlevererade beloppet å 1,227,820 kronor 56 öre har riksräkenskapsverket ovan föreslagit skola hänföras till den del av statens fordran, som utgöres av andra medel än lånemedel, samt beräknat detsamma såsom inkomst under budgetåret 1931/1932 för inkomsttiteln Diverse inkomster. De av riksgäldskontoret beräknade lånemedelsinkomsterna böra följaktligen minskas med sagda belopp.

Med anledning av vad riksräkenskapsverket ovan anfört, har ämbetsverket i inkomsttabellen uppfört inkomster av lånemedel sålunda:

I anspråk tagna reservationer	kronor	200,950
Återbetalningar	»	3,800,472
Övriga lånemedel	»	—

En sammanställning av slutresultaten av riksräkenskapsverkets beräkningar rörande statens inkomster för budgetåret 1931/1932, avseende de titlar, för vilka ämbetsverket verkställt sådana beräkningar, återfinnes i den förut omnämnda, till inkomstberäkningen fogade bilagan B. För jämförelse hava i sammanställningen jämväl införts motsvarande inkomstsummor enligt riksstaten för budgetåret 1930/1931.

I fråga om sammanställningens utformning har denna anpassats efter den uppställning av utfallet av riksstaten för budgetåret 1929/1930, som kommit till användning i den likaledes förut omnämnda, till inkomstberäkningen fogade bilagan A. Sålunda lämnas i bilagan B jämte uppgifter för samtliga av riksräkenskapsverket beräknade inkomsttitlar särskild redovisning för såväl de till skattebudgetens allmänna del (all-

många budgeten) hörande inkomsttitlarna som de i skattebudgetens specialbudgeter ingående inkomsttitlarna. Vid inkomsttitlarnas hänförande till specialbudgeter har härvid förutsatts, att nu gällande regler för skattebudgetens uppdelning på allmän budget och specialbudgeter skulle i oförändrad form tillämpas jämväl för budgetåret 1931/1932.

Ur sammanställningen inhämtas följande.

Vad först angår de till allmänna budgeten hörande inkomsterna, understiger den av riksräkenskapsverket beräknade inkomstsumman för budgetåret 1931/1932, 632.78 miljoner kronor, motsvarande, i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagna inkomster med 20.30 miljoner kronor, varav 19.07 miljoner kronor hänföra sig till verkliga inkomster och 1.23 miljoner kronor till i anspråk tagna kapitaltillgångar.

De egentliga statsinkomsterna utvisa en ökning av 2.97 miljoner kronor i förhållande till motsvarande riksstatsbelopp för budgetåret 1930/1931. Av ökningen hänföra sig 0.87 miljoner kronor till skatter, 0.10 miljoner kronor till uppbörd i statens verksamhet och 2.00 miljoner kronor till diverse inkomster. I de för skatter redovisade summabeloppen ingå rusdrycksmedel beträffande budgetåret 1930/1931 med 77 miljoner kronor och beträffande budgetåret 1931/1932 med 75 miljoner kronor. Övriga till allmänna budgeten hörande skatter hava alltså i inkomstberäkningen höjts med 2.87 miljoner kronor utöver i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagna belopp.

Inkomsterna av statens produktiva fonder hava i riksräkenskapsverkets inkomstberäkning sänkts med 22.04 miljoner kronor i förhållande till motsvarande riksstatsbelopp för budgetåret 1930/1931. För statens affärsverksamhet redovisas nedgång med 9.76 miljoner kronor och för statens aktier med 12.53 miljoner kronor, medan statens utlåningsfonder och fonden för låneunderstöd tillsammantagna förete en höjning med 0.25 miljoner kronor.

Beträffande de till specialbudgeterna hänförliga inkomsttitlarna överstiger det av riksräkenskapsverket för budgetåret 1931/1932 beräknade summabeloppet, 97.00 miljoner kronor, motsvarande i riksstaten för budgetåret 1930/1931 upptagna inkomster med 11.96 miljoner kronor. Av de för de olika specialbudgeterna eller grupperna av specialbudgeter redovisade inkomstbeloppen förete samtliga utom utjämningsskatten (inklusive halva lotterivinstskatten) stegring i förhållande till riksstatsbeloppen för budgetåret 1930/1931. För automobilskattemedlen redovisas sålunda en stegring av 3.00 miljoner kronor, för rusdrycksmedlen en stegring av 8.80 miljoner kronor och för uppbörden i statens verksamhet en stegring av 0.26 miljoner kronor. Nedgången för utjämningsskatten angives till 0.10 miljoner kronor.

De under specialbudgeterna redovisade titlarnas inkomster med undantag av rusdrycksmedlen avse täckning över särskilda diversemedelsfonder av verkliga utgifter. De redovisade rusdrycksmedlen däremot

anvisas dels för täckning av den ordinarie avbetalningen av statsskulden, dels för avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel och fonden för statsskuldens amortering. Enligt riksstaten för budgetåret 1930/1931 uppgick den ordinarie avbetalningen av statsskulden till 2.92 miljoner kronor. För budgetåret 1931/1932 beräknas motsvarande avbetalning av riksgäldskontoret till 3.02 miljoner kronor.

Slutsumman av de av riksräkenskapsverket för budgetåret 1931/1932 beräknade inkomsttitlarna, 729.78 miljoner kronor, understiger summan för motsvarande titlar enligt riksstaten för budgetåret 1930/1931 med 8.34 miljoner kronor, varav 7.11 miljoner kronor hänföra sig till verkliga inkomster och 1.23 miljoner kronor till i anspråk tagna kapitaltillgångar. Den beräknade minskningen för de verkliga inkomsterna har framgått såsom skillnaden mellan minskningen av inkomsterna för statens produktiva fonder, 21.74 miljoner kronor, och ökningen av de egentliga statsinkomsterna, 14.63 miljoner kronor.

Stockholm den 6 december 1930.

Underdånigst

Erik Stridsberg

P. S. Runemark

BILAGOR

Utfallet av riksstaten för

Miljoner

	I riksstaten upptagna belopp	Utfallet enligt budgetredovisningen	Nettoöverskott	Nettounderskott
Skattebudgeten.				
Allmänna budgeten.				
Inkomster:				
1. Verkliga inkomster:				
a. Egentliga statsinkomster	519.32	529.25	9.93	—
b. Inkomster av statens produktiva fonder	131.79	144.02	12.23	—
c. Andel i riksbankens vinst	17.00	17.00	—	—
Säger för verkliga inkomster	668.11	690.27	22.16	—
2. I anspråk tagna kapitaltillgångar:				
a. Reservationer å anslag	3.48	4.01	0.53	—
b. Statens fonder	0.13	0.13	—	—
Säger för i anspråk tagna kapitaltillgångar	3.61	4.14	0.53	—
Säger för inkomster	671.72	694.41	22.69	—
Nettominskning av till inkomstsidan icke omförda reservationer å anslag	—	5.49		
Summa	*671.72*	*699.90*		
Specialbudgeterna.				
1. Utjämningsskatt och viss del av stämpelmedel (hälften av lotterivinstskatten)	5.00	5.76	0.76	—
2. Automobilskattemedel	42.00	44.26	2.26	—
3. Rusdrycksmedel till den del, som icke ingår i allmänna budgeten	23.10	35.38	12.28	—
4. Uppbörd i statens verksamhet att direkt överföras till särskilda diversemedelsfonder	1.54	1.86	0.32	—
5. Totalisatormedel	0.47	0.93	0.46	—
6. I anspråk tagna kapitaltillgångar av statsverkets fond av rusdrycksmedel	1.07	1.05	—	0.02
Säger för inkomster	73.18	89.24	16.06	—
Förskott ur kassafonden för täckning av utgifter å anslaget till sparbanksinspektionen	—	0.07		
Summa	*73.18*	*89.31*		
Sammanlagda skattebudgeten.				
Inkomster	744.90	783.65	38.75	—
Nettominskning av till inkomstsidan icke omförda reservationer å anslag	—	5.30		
Summa	**744.90**	**788.95**		
Lånebudgeten.				
Lånemedel:				
1. I anspråk tagna reservationer å anslag	5.63	10.14	4.51	—
2. Återbetalningar	2.09	2.09	—	—
3. Övriga lånemedel	26.69	22.18	—	4.51
Säger för lånemedel	34.41	34.41	—	—
Nettominskning av till inkomstsidan icke omförda reservationer å anslag	—	6.01		
Summa	**34.41**	**40.42**		
Totala budgeten.				
Inkomster	779.31	818.06	38.75	—
Nettominskning av till inkomstsidan icke omförda reservationer å anslag	—	11.31		
Summa	**779.31**	**829.37**		

budgetåret 1929/1930. *Bilaga A.*

kronor.

	I riks-staten upptagna belopp	Utfallet enligt budget-redovis-ningen	Netto-bespa-ring	Netto-mer-utgift
Skattebudgeten.				
Allmänna budgeten.				
Utgifter:				
1. Verkliga utgifter:				
a. Utgifter, exklusive räntor å statsskulden m. m. ...	552.39	562.36	—	9.97
b. Räntor å statsskulden m. m. ...	86.81	86.00	0.81	—
Säger för verkliga utgifter	639.20	648.36	—	9.16
2. Utgifter för kapitalökning:				
a. Statens produktiva fonder ...	5.99	6.67	—	0.68
b. Statens övriga fonder ...	16.00	16.00	—	—
c. Avbetalning å statsskulden ...	10.53	10.50	0.03	—
Säger för utgifter för kapitalökning	32.52	33.17	—	0.65
Säger för utgifter	671.72	681.53	—	9.81
Nettoökning av kassafonden ...	—	18.37		
Summa	*671.72*	*699.90*		
Specialbudgeterna.				
1. Bidrag till skattetyngda kommuner ...	5.00	5.76	—	0.76
2. Anslag, att direkt utgå av automobilskattemedel ...	42.00	44.26	—	2.26
3. Avsättningar till statsverkets fond av rusdrycksmedel och fonden för statsskuldens amortering ...	23.10	35.38	—	12.28
4. Avsättningar av uppbörd i statens verksamhet till särskilda diversemedelsfonder ...	1.54	1.93	—	0.39
5. Anslag till hästavelns befrämjande ...	0.47	0.74	—	0.27
6. Anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycks-medel ...	1.07	1.05	0.02	—
Säger för utgifter	73.18	89.12	—	15.94
Nettoökning av reservationer å anslaget till hästavelns befrämjande och å anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel ...	—	0.19		
Summa	*73.18*	*89.31*		
Sammanlagda skattebudgeten.				
Utgifter ...	744.90	770.65	—	25.75
Nettoökning av kassafonden ...	—	18.30		
Summa	**744.90**	**788.95**		
Lånebudgeten.				
Utgifter för kapitalökning:				
1. Statens produktiva fonder ...	34.21	40.42	—	6.21
2. Statens övriga fonder ...	0.20	—	0.20	—
Säger för utgifter för kapitalökning	34.41	40.42	—	6.01
Summa	**34.41**	**40.42**		
Totala budgeten.				
Utgifter ...	779.31	811.07	—	31.76
Nettoökning av kassafonden ...	—	18.30		
Summa	**779.31**	**829.37**		

Bilaga B.

Jämförelse mellan inkomsterna enligt riksstaten för budgetåret 1930/1931 och enligt riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1931/1932, avseende skattebudgetens inkomsttitlar med undantag för andel i riksbankens vinst samt i anspråk tagna kapitaltillgångar av statsverkets fond av rusdrycksmedel och av kassafonden.

	Riksstaten 1930/1931	Inkomstberäkningen 1931/1932	Ökning 1930/1931—1931/1932	Minskning 1930/1931—1931/1932
Allmänna budgeten.				
1. Verkliga inkomster:				
a. Egentliga statsinkomster:				
Skatter	496,950,000	497,825,000	875,000	—
Uppbörd i statens verksamhet	12,480,000	12,576,000	96,000	—
Diverse inkomster	4,996,557	7,000,000	2,003,443	—
	514,426,557	517,401,000	2,974,443	—
b. Inkomster av statens produktiva fonder				
Statens affärsverksamhet	102,415,000	92,650,100	—	9,764,900
Statens aktier	21,120,000	8,595,000	—	12,525,000
Statens utlåningsfonder	12,385,400	12,655,800	270,400	—
Fonden för låneunderstöd	1,475,000	1,450,000	—	25,000
	137,395,400	115,350,900	—	22,044,500
Säger	651,821,957	632,751,900	—	19,070,057
2. I anspråk tagna kapitaltillgångar:				
a. Reservationer å anslag	1,232,780	4,495	—	1,228,285
b. Statens fonder	25,700	26,800	1,100	—
Säger	1,258,480	31,295	—	1,227,185
Summa	**653,080,437**	**632,783,195**	—	**20,297,242**
Specialbudgeterna.				
1. Utjämningsskatt och viss del av stämpelmedel (hälften av lotterivinstskatten)	6,000,000	5,900,000	—	100,000
2. Automobilskattemedel	47,000,000	50,000,000	3,000,000	—
3. Rusdrycksmedel till den del, som icke ingår i allmänna budgeten	29,800,000	38,600,000	8,800,000	—
4. Uppbörd i statens verksamhet att direkt överföras till särskilda diversemedelsfonder	2,243,200	2,500,000	256,800	—
Summa	**85,043,200**	**97,000,000**	**11,956,800**	—
Tillsammans.				
1. Verkliga inkomster:				
a. Egentliga statsinkomster	595,169,757	609,801,000	14,631,243	—
b. Inkomster av statens produktiva fonder	141,695,400	119,950,900	—	21,744,500
Säger	736,865,157	729,751,900	—	7,113,257
2. I anspråk tagna kapitaltillgångar:				
a. Reservationer å anslag	1,232,780	4,495	—	1,228,285
b. Statens fonder	25,700	26,800	1,100	—
Säger	1,258,480	31,295	—	1,227,185
Summa	**738,123,637**	**729,783,195**	—	**8,340,442**

Bilaga C.

Specifikation av statens inkomster.

				Kronor
	A. Egentliga statsinkomster.			
I.	*Skatter:*			
	1. Mantalspenningar		1,100,000	
	2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde		1,925,000	
	3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:			
	a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, *bevillning*	160,000,000		
	b. Utjämningsskatt, *bevillning*	5,100,000		
	c. Utskiftningsskatt, *bevillning*	100,000		
	d. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, *bevillning*	500,000		
	e. Stämpelmedel, *bevillning*	53,000,000	218,700,000	
	4. Automobilskattemedel, *bevillning*		50,000,000	
	5. Tullar och acciser:			
	a. Tullmedel, *bevillning*	140,000,000		
	b. Tobaksskatt, *bevillning*	67,000,000		
	c. Brännvinstillverkningsskatt, *bevillning*	18,500,000		
	d. Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning*:			
	α. Partihandelsbolag	9,000,000		
	β. Detaljhandelsbolag	24,000,000		
	e. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, *bevillning*	40,000,000		
	f. Maltskatt, *bevillning*	17,500,000	109,000,000	316,000,000	587,725,000
II.	*Uppbörd i statens verksamhet:*			
	1. Vattendomstolsavgifter		25,000	
	2. Bidrag till försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten		1,050,000	
	3. Avgifter för besiktning av motorfordon		1,050,000	
	4. Avgifter för registrering av motorfordon		900,000	
	5. Hyresmedel från under byggnadsstyrelsens vård stående egendomar		425,000	

			Kronor
6.	Inkomst av myntning och justering	1,000,000	
7.	Bidrag till bankinspektionen	80,000	
8.	Bidrag till fondinspektionen	60,000	
9.	Bidrag till sparbanksinspektionen	75,000	
10.	Bidrag för tillsyn över sparbankerna	100,000	
11.	Kontrollstämpelmedel	550,000	
12.	Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit	31,000	
13.	Inkomster av tandläkarinstitutet	230,000	
14.	Terminsavgifter från läroverken	1,000,000	
15.	Avgifter för granskning av biografbilder	125,000	
16.	Totalisatormedel	900,000	
17.	Inkomster av statens lagerhus och fryshus	65,000	
18.	Inkomster av statens centrala frökontrollanstalt	150,000	
19.	Fyr- och båkmedel	2,800,000	
20.	Lotspenningar	2,800,000	
21.	Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	1,300,000	
22.	Bidrag till försäkringsinspektionen	85,000	
23.	Inkomster av statens provningsanstalt	275,000	15,076,000
III.	*Diverse inkomster*		7,000,000
	Säger för egentliga statsinkomster 609,801,000 kronor.		
	B. Inkomster av statens produktiva fonder.		
I.	*Statens affärsverksamhet (överskott):*		
1.	Postverket, *bevillning*	15,000,000	
2.	Telegrafverket	23,500,000	
3.	Statens järnvägar	30,000,000	
4.	Statens vattenfallsverk:		
	a. Statens kraftverk 14,480,000		
	b. Statens kanalverk 450,000		
	c. Statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning 220,000	15,150,000	
5.	Statens domäner	9,000,000	
6.	Statens reproduktionsanstalt	100	92,650,100
II.	*Statens aktier:*		
1.	Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	7,000,000	
2.	Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	1,595,000	8,595,000
III.	*Statens utlåningsfonder (överskott):*		
1.	Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	110,000	
2.	Allmänna järnvägslånefonden	1,535,000	
3.	Bibanelånefonden	100	
4.	Vattenkraftslånefonden	420,000	
5.	Allmänna byggnadslånefonden	13,300	

			Kronor
6.	Luftfartslånefonden	50,000	
7.	Fonden för räntefria studielån	25,000	
8.	Statens avdikningslånefond	740,000	
9.	Egnahemslånefonden	7,500,000	
10.	Fiskerilånefonden	110,000	
11.	Dräneringsfonden	100	
12.	Norrländska nyodlingsfonden	30,000	
13.	Jordförmedlingsfonden	35,000	
14.	Lånefonden för inköp av ädla avelsston	100	
15.	Täckdikningslånefonden	160,000	
16.	Allmänna nyodlingsfonden	20,000	
17.	Statens mejerilånefond	50,000	
18.	Kraftledningslånefonden	625,000	
19.	Gödselvårdslånefonden	30,000	
20.	Hemslöjdslånefonden	8,000	
21.	Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	3,000	
22.	Lånefonden för inköp av renar	100	
23.	Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	1,000	
24.	Spannmålslagerhusfonden	3,000	
25.	Spannmålskreditfonden	25,000	
26.	Kommunskogslånefonden	100	
27.	Hantverkslånefonden	12,000	
28.	Rederilånefonden	975,000	
29.	Industrilånefonden	175,000	12,655,800
IV.	*Fonden för låneunderstöd (överskott)*		1,450,000
V.	*Statsverkets fond av rusdrycksmedel (överskott)*		4,600,000
	Säger för inkomster av statens produktiva fonder 119,950,900 kronor.		
	C. Riksbankens vinst.		
1.	Andel i riksbankens vinst för år 1930	—	
2.	Andel i riksbankens vinst för år 1931	—	—
	D. I anspråk tagna kapitaltillgångar.		
1.	Reservationer å anslag för verkliga utgifter	4,395	
2.	Reservationer å anslag för kapitalökning	100	
3.	Statens produktiva fonder:		
	a. Statsverkets fond av rusdrycksmedel	—	
	b. Övriga fonder 26,800	—	—
	E. Lånemedel.		
1.	I anspråk tagna reservationer	200,950	
2.	Återbetalningar	3,800,472	
3.	Övriga lånemedel	—	—
		Summa	—

Bilaga II.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Finansdepartementet.

Fullmäktige i riksgäldskontoret få härmed överlämna förslagsvis uppgjorda beräkningar över de riksgäldskontorets inkomster och utgifter under tiden 1 juli 1931—30 juni 1932, som böra upptagas i riksstaten för nämnda budgetår.

Stockholm den 20 november 1930.

KARL HILDEBRAND.

G. KOBB. ANDERS ANDERSON.

John Hägglund.

Förslagsberäkning över riksgäldskontorets inkomster och utgifter, som böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1931/1932.

Inkomster.

A. Egentliga statsinkomster.

III. Diverse inkomster ..... kr. 1,200,000: —

B. Inkomster av statens produktiva fonder.

III. Statens utlåningsfonder (överskott).

2.	Allmänna järnvägslånefonden	kr.	1,535,000: —
3.	Bibanelånefonden		—
5.	Allmänna byggnadslånefonden	»	13,300: —
	Spannmålskreditfonden	»	25,000: —

IV. Fonden för låneunderstöd (överskott) ... » 1,450,000: —

D. I anspråk tagna kapitaltillgångar.

3. b. Övriga fonder* ..... kr. 26,800: —

E. Lånemedel.

2. Återbetalningar ..... kr. 5,028,293: —

Utgifter.

Verkliga utgifter.

XIII. Riksdags- och revisionskostnader m. m.

1.	Riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus, *förslagsanslag*	kr.	3,375,000: —
2.	Avlöningar och pensioner m. m. vid riksgälds- och riksdagsförvaltningen, *förslagsanslag*	»	490,000: —
3.	Kontorsexpenser, inlösningsprovisioner och andra omkostnader för statsskulden, *förslagsanslag*	»	300,000: —

* Allmänna byggnadslånefonden.

Riksdagsbiblioteket:

4.	Avlöningar, arvoden m. m., vikariatsersättningar och expenser, *förslagsanslag*	kr.	63,000: —	
5.	Riksdagsbibliotekets komplettering och utvidgning, *reservationsanslag*	»	22,000: —	kr. 85,000: —
6.	Avlöningar, resekostnader och expenser för justitieombudsmannen och hans expedition, *förslagsanslag*	»		65,000: —
7.	Avlöningar, resekostnader och expenser för militieombudsmannen och hans expedition, *förslagsanslag*	»		65,000: —
			Summa kr.	4,380,000: —

XIV. Räntor å statsskulden m. m.

A. *Den fonderade statsskulden.*

Av staten upptagna obligationslån.

1.	Ränta å 1886 års 3½ % lån, *förslagsanslag*	1,563,738: —	
2.	» » 1887 » 3.6 % »	3,012,817: —	
3.	» » 1888 » 3 % »	725,494: —	
4.	» » 1890 » 3½ % »	403,636: —	
5.	» » 1894 » 3 % »	506,358: —	
6.	» » 1899 » 3½ % »	820,872: —	
7.	» » 1900 » 3½ % »	1,271,200: —	
8.	» » 1904, 1906 och 1907 årens 3½ % lån	4,404,960: —	
9.	» » 1908 års 3½ % lån	1,906,800: —	
10.	» » 1911 » 3½ % »	2,520,000: —	
11.	» » 1913 » 4½ % »	3,240,000: —	
12.	Vinster å 1921 » premieobligationslån	3,000,000: —	
13.	Ränta » 1923 » 4½ % lån	1,280,691: —	
14.	Vinster » 1923 » premieobligationslån	6,000,000: —	
15.	Ränta » 1923 » 5 % lån	3,329,120: —	
16.	» » 1924 » 5½ % »	6,154,500: —	
17.	» » 1927 » 4½ % »	3,036,011: —	
18.	» » 1929 » 4½ % »	9,250,628: —	
19.	» » 1930 » 4½ % », *förslagsanslag*	12,276,000: —	kr. 64,702,825: —

Lån hos statsinstitutioner och fonder.

20.	Ränta å lån hos statens pensionsanstalt, *förslagsanslag*	kr.	5,350,000: —
21.	» » » » pensionsförsäkringsfonden, *förslagsanslag*	»	600,000: —
22.	» » » » postverkets pensionsfond, *förslagsanslag*	»	420,000: —
23.	» » » » telegrafverkets pensionsfond, *förslagsanslag*	»	460,000: —
24.	» » » » statens järnvägars pensionsfond, *förslagsanslag*	»	325,000: —

25.	Ränta å lån hos postverkets förnyelsefond, *förslagsanslag*	kr. 200,000: —		
26.	» » » » vattenfallsverkens förnyelsefonder, *förslagsanslag*	» 1,000,000: —	kr.	8,355,000: —

Av staten övertagna lån.

27.	Ränta å Örebro—Svartå järnvägsaktiebolags obligationslån	kr. 9,340: —		
	Räntor å järnvägsaktiebolaget Malmö—Kontinentens obligationslån:			
28.	Av år 1898	kr. 28,680: —		
29.	» » 1902	» 16,940: —	»	45,620: —
	Räntor å Mora—Vänerns järnvägsaktiebolags obligationslån:			
30.	Av 1/7 1896	kr. 21,080: —		
31.	» 1/9 1896	» 5,280: —		
32.	» år 1903	» 81,900: —	»	108,260: — » 163,220: —

Övrig fonderad statsskuld.

33.	Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen, *reservationsanslag*	kr. 300,000: —		
34.	Ränta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm, *reservationsanslag*	» 90,000: —		
35.	Ränta å konung Carl XIII:s hemgiftskapital, *reservationsanslag*	» 7,500: —		
36.	Ränta å Göta kanals reparationsfond	» 7,045: —	»	404,545: —
	Säger för den fonderade statsskulden		kr.	73,625,590: —

B. *Den tillfälliga statsskulden.*

1.	Diskont å växlar, *förslagsanslag*	kr.	10,000: —

C. *Fonder m. m.*

1.	Ränta å pensionsfonden för vissa riksdagens verk, *förslagsanslag*	kr. 9,000: —		
2.	Ränta å byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus, *förslagsanslag*	» 9,500: —		
3.	Ränta å Bergsjö bredspårsfond, *förslagsanslag*	» 1,700: —		
4.	Ränta å medgiven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning, *förslagsanslag*	» 8,736,010: —	kr.	8,756,210: —
			Summa kr.	82,391,800: —

Utgifter för kapitalökning.

VII. Avbetalning å statsskulden.

A. *Amortering å vissa lån.*

Av staten upptagna obligationslån.

1.	1886 års 3 1/2 % lån, *förslagsanslag*	kr.	874,215: —		
2.	1890 » 3 1/2 % »	»	1,112,445: —		
3.	1899 » 3 1/2 % »	»	690,840: —	kr.	2,677,500: —

Av staten övertagna lån.

1.	Örebro—Svartå järnvägsaktiebolags obligationslån	kr.	31,000: —		
	Järnvägsaktiebolaget Malmö—Kontinentens obligationslån:				
2.	Av år 1898	kr.	60,000: —		
3.	» » 1902	»	29,000: —	»	89,000: —
	Mora—Vänerns järnvägsaktiebolags obligationslån:				
4.	Av 1/7 1896	kr.	86,000: —		
5.	» 1/9 1896	»	22,000: —		
6.	» år 1903	»	118,000: —	»	226,000: — » 346,000: —

B. *Fonden för statsskuldens amortering.*

1.	Avsättning till fonden för statsskuldens amortering, *förslagsanslag*	— *

C. *Nedskrivning av statens järnvägars lånekapital.*

1.	Nedskrivning av statens järnvägars lånekapital	kr.	2,500,000: —
		Summa kr.	5,523,500: —

Rörande ovan beräknade inkomster och utgifter för budgetåret 1931/1932 torde följande böra framhållas.

Beträffande beräkningen av *inkomsterna:*

Under inkomsttiteln »*Diverse inkomster*» hava upptagits beräknade räntor å uppköpta svenska statsobligationer och utländska statspapper, kursvinster utöver kursförluster, inkomster för försålt riksdagstryck, värdet av preskriberade kuponger m. m. Därjämte hava under nämnda titel upptagits dels räntor till belopp av 365,000 kronor, som beräknas inflyta å från anslaget till »Varukredit åt vissa nödlidande länder», utlämnade hjälpkrediter, dels ock under budgetåret förfallande ränta till belopp av 600,000 kronor å Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösunds skuld till

* Ej beräknad av fullmäktige.

statsverket enligt avräkning i samband med 1927 års malmavtal. De sammanlagda inkomsterna under titeln beräknas i runt tal uppgå till 1,500,000 kronor, varifrån likväl böra dragas beräknade utgifter för omkostnader för järnvägslån ävensom för räntor å medel, som för förvaltning överlämnas till riksgäldskontoret från statens domänverk och statens reproduktionsanstalt m. m. Dessa utgifter uppskattas till 300,000 kronor. Nettoinkomsten å titeln »Diverse inkomster» beräknas följaktligen, vad angår riksgäldskontoret, belöpa sig till 1,200,000 kronor.

En ny inkomsttitel har upptagits i förslagsberäkningen, nämligen för överskottet å den enligt beslut av 1930 års riksdag bildade spannmålskreditfonden. Ränteinkomsten å denna fond har enligt från riksbanken under hand meddelad uppgift beräknats till 25,000 kronor.

Under titeln »*Fonden för låneunderstöd (överskott)*» hava upptagits förfallande räntor å från nämnda fond utlämnade lån, som kunna beräknas inflyta under budgetåret. I det beräknade beloppet ingår dels 860,395 kronor 66 öre, utgörande räntor å lån till Ostkustbanans aktiebolag, dels ock 300,000 kronor, utgörande ränta å lån till aktiebolaget Svenska amerikalinjen.

Under rubriken »*Lånemedel. Återbetalningar*» hava upptagits följande till riksgäldskontoret återlevererade, för sina ursprungliga ändamål ej erforderliga lånemedel, nämligen:

Statens vattenfallsverk.

Förstärkning av rörelsekapitalet (anslag å 1921 års tilläggsstat)	kr. 200,000: —		
Underhåll av anläggningar och byggnader m. m. vid Harsprånget (anslag å 1923/1924 m. fl. års riksstater)	» 610,000: —	kr.	810,000: —
Allmänna järnvägslånefonden		»	500,000: —
Fonden för varukredit (anslag å 1921 års tilläggsstat)		»	1,650,472: 38
Fonden för förlag till statsverket.			
Täckande av förskjutna kostnader för uppförande av kasernetablissemang för vissa infanteriregementen (anslag å tilläggsstaten för år 1918)	kr. 840,000: —		
Täckande av viss statens järnvägars fordran hos statsverket (anslag å 1928/1929 års riksstat)	» 1,227,820: 56	»	2,067,820: 56
		Summa kr.	5,028,292: 94.

Summan av återbetalningarna har avrundats till 5,028,293 kronor.

Beträffande beräkningen av *utgifterna:*

Det under rubriken »*Riksdags- och revisionskostnader m. m.*» uppförda förslagsanslagen till »Riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus» och »Avlöningar och pensioner m. m. vid riksgälds- och riksdagsförvaltningen» hava med hänsyn till belastningen å anslagen under budgetåret 1929/1930 höjts, det förra med 75,000 kronor till 3,375,000 kronor och det senare med 10,000 kronor till 490,000 kronor.

Anslagen till tryckning och bindning av ny upplaga av riksdagsbibliotekets katalog hava såsom ej längre erforderliga utgått.

Övriga anslag under rubriken »Riksdags- och revisionskostnader» äro upptagna med oförändrade belopp.

I fråga om beräkningen av anslagen under »*Räntor å statsskulden m. m.*» torde böra framhållas, att anslagen till ränta å 1916, 1917 och 1918 årens 5 % lån utgått, enär dessa lån dels konverterats i 1930 års 4 ½ % lån och dels inlösts. Vidare har anslaget till ränta å 1921 års 6 % lån likaledes utgått. Lånet beräknas nämligen bliva inlöst under innevarande budgetår. Anslaget till vinster å 1921 års premieobligationslån, varå sista dragningen skall äga rum i juni 1931, har endast upptagits med det belopp, 3,000,000 kronor, som erfordras för inlösen i augusti 1931 av vid nämnda dragning utfallande vinster.

Anslagen för förräntning av lånen hos statsinstitutioner och fonder hava med hänsyn till inträffad och förutsedd ytterligare ökning av ifrågavarande medelsplaceringar i riksgäldskontoret beräknats till högre belopp än i 1930/1931 års riksstat.

Slutligen torde böra framhållas, att anslaget till »ränta å medgiven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning» upptagits med ett belopp, motsvarande vad som erfordras för förräntning av den nya upplåning, som torde komma att verkställas under år 1931 för beredande av medel till inlösen av 1921 års 6 % lån och 1921 års premieobligationslån. I övrigt har icke räknats med behov av ny upplåning av beskaffenhet att påverka ränteanslagen under budgetåret 1931/1932 i vidare mån än ovan angivits. Riksgäldskontorets disponibla tillgångar tillsammans med vad som torde komma att inflyta till riksgäldskontoret genom medelsplaceringar av statsinstitutioner och fonder samt genom å 1930/1931 års riksstat till riksgäldskontorets förfogande ställda anslag, främst för avsättning till fonden för statsskuldens amortering, beräknas nämligen i stort sett vara tillräckliga för finansieringen av lånebudgeten och övriga riksgäldskontoret åliggande utbetalningar under ifrågavarande tid.

Stockholm i riksgäldskontorets kameralbyrå den 14 november 1930.

ANDERS ROSWALL.

Sten Widlund.

Utgifterna.

För flera huvudtitlar gemensamma frågor.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, föredrager följande för flera huvudtitlar gemensamma frågor och anför:

1. Statens organisationsnämnd.

Till en början må, i överensstämmelse med vad som skett i de senare årens statsverkspropositioner, en redogörelse lämnas för fortgången av besparingsarbetet inom statsförvaltningen.

För den till 1929 års utgång bedrivna verksamheten härutinnan tillåter jag mig hänvisa till de översikter, som äro givna i 1929 och 1930 års statsverkspropositioner under »För flera huvudtitlar gemensamma frågor».

Jag får erinra om att, sedan 1926 års besparingssakkunniga och 1927 års besparingsnämnd upphört med sin verksamhet med utgången av februari månad 1929, den fortsatta utredningen på området uppdrogs åt vissa på grund av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 december 1928 tillkallade ekonomisakkunniga, vilka hade att under ledning av chefen för finansdepartementet, var för sig där ej för särskilt fall annorlunda bestämdes, verkställa undersökningar och avgiva förslag i huvudsakligt syfte att åstadkomma ökad ekonomisering inom olika grenar av statsförvaltningen. De ursprungligen tillkallade ekonomisakkunniga, generaldirektören A. E. M. Ericsson, generaldirektören E. R. Stridsberg, disponenten Wiking Johnsson, amiralen H. V. M. von Krusenstierna och direk-

tören H. G. E. Hammar, slutförde eller erhöllo på egen begäran entledigande från sina uppdrag under senare delen av år 1929 och början av år 1930. Dessförinnan hade, utöver de utredningar som finnas omnämnda i den i föregående årets statsverksproposition lämnade översikten, utlåtanden bland annat avgivits av generaldirektören Ericsson i fråga om lotsstyrelsens organisation, vilket utlåtande legat till grund för proposition till 1930 års riksdag, samt av amiralen von Krusenstierna och direktören Hammar angående örlogsvarvens organisation. I egenskap av ekonomisakkunnig har vidare generaldirektören K. S. Levinson verkställt undersökning rörande patent- och registreringsverkets organisation och arbetssätt, i vilket ämne förslag torde komma att föreläggas årets riksdag. Någon ytterligare ekonomisakkunnig har sedermera icke tillkallats.

I statsråd den 21 november 1930 anmälde jag frågan om fortsatta åtgärder för vinnande av besparingar inom statsförvaltningen. Inledningsvis erinrade jag därvid, hurusom man sedan snart tio år tillbaka, med anlitande av biträde av olika besparingsnämnder och sakkunniga, sökt minska statens utgifter för olika ändamål. Till en början hade avsevärda besparingar uppnåtts genom beskäring av en del under krigsåren starkt ökade förvaltningsorgan. I övrigt hade dessa besparingsåtgärder, som på senare tid till övervägande del kommit att avse en omprövning av särskilda tjänsters behövlighet under förhanden varande omständigheter, icke lett till mera betydande kostnadsminskningar. Strävandena att begränsa statsutgifterna inom en rimlig kostnadsram hade under sådana förhållanden huvudsakligen inriktats på en utgallring av nya anslagskrav. I många fall hade detta dock, särskilt när frågan varit om engångsutgifter, endast betytt undanskjutande till ett följande år av utgifter, som i allt fall måste göras.

Jag erinrade vidare om den alltmer framträdande ekonomiska lågkonjunkturen, vilken här i landet såväl som i andra länder kommit till sitt första allvarliga uttryck genom krisen på jordbrukets område och som nu sträckt sig även till andra delar av vårt näringsliv. Samtidigt som man hade att räkna med avsevärd nedgång av statsintäkterna, kunde förutses, att nya och ökade anspråk alltjämt komme att ställas på statens bistånd i olika hänseenden. Ehuru det vore att hoppas, att den nuvarande depressionen skulle kunna överkommas inom en icke alltför avlägsen framtid, vore det dock påtagligt, att alla åtgärder, som vore möjliga, borde vidtagas till förekommande av nya skatter, som bleve oskäligt tunga för de enskilda skattdragande och bidroge till att fördyra de allmänna levnadskostnaderna samt även därigenom fördröja och försvåra näringslivets återhämtning. För ändamålet vore det icke nog att iakttaga den yttersta varsamhet vid prövningen av nya anslagskrav. Som ett led i strävandena borde också ingå ett energiskt fullföljt försök att nedbringa statens nuvarande utgifter. Man borde visserligen ej överdriva förhoppningarna på möjligheten att göra verkliga kostnadsminsk-

ningar. Mycket skulle dock vinnas enbart om den under flera år oavbrutet pågående stegringen av statens förvaltningskostnader kunde hållas tillbaka. Dessa nya besparingssträvanden borde icke, såsom förut i allmänhet skett, begränsas till vissa avsnitt av statsförvaltningen utan utmynna i en successiv men allmän översyn av olika utgiftstitlar. Härvid syntes dock undantag böra göras för försvarsväsendet, i den mån detta underkastades granskning i samband med den nyligen igångsatta försvarsutredningen.

Med avseende å riktlinjerna för det nya granskningsarbetet framhöll jag i huvudsak följande.

Vad först anginge kostnaderna för statens olika förvaltningsorgan, borde man icke inskränka sig endast till frågan om de olika tjänsternas behövlighet för statsförvaltningen med nuvarande arbetsfördelning och arbetssätt. Uppmärksamheten borde därjämte och i första hand ägnas förefintliga arbetsuppgifter och dessas fördelning mellan olika myndigheter. Många av våra ämbetsverk hade tillkommit för längre tid sedan och understundom för väsentligen andra arbetsuppgifter än som nu åvilade dem. När den ena nya uppgiften efter den andra skolat inpassas i en förutvarande organisation, hade arbetsfördelningen givetvis icke alltid blivit den lämpligaste. Likartade uppgifter kunde hava blivit lagda å skilda håll; och understundom förekomme, att samma ärenden måste vinna successiv behandling hos olika myndigheter, vilket vållade dubbelarbete för dessa och tidsutdräkt för allmänheten. En förutsättningslös och till grunden gående omprövning av förvaltningsärendenas ändamålsenligaste fördelning med hänsyn tagen till statsförvaltningens nuvarande uppgifter och med syftemål att sammanföra till samma ämbetsverk likartade arbetsuppgifter kunde otvivelaktigt leda till vissa förenklingar dels därigenom att behandlingen inom olika ämbetsverk av samma ärenden så vitt möjligt undvekes, och dels därigenom att ett sammanförande till samma myndighet av likartade ärenden medförde ökad rutin i dessas handläggning.

Omprövningen borde ej begränsas till de centrala ämbetsverken utan avse statsförvaltningen i dess helhet. Vissa arbetsuppgifter, som utan olägenhet för allmänheten kunde centraliseras, skulle sannolikt kunna, sammanförda till en enda myndighet, handläggas med mindre arbetskrafter och mindre kostnader än de nu droge. Å andra sidan torde, i de fall, där avgörandet i förekommande ärenden ändock bleve beroende av de lokala myndigheternas omdöme i sak, kunna ifrågasättas, huruvida icke en decentralisering vore påkallad.

För vinnande av möjlighet att nedbringa omkostnaderna borde även undersökas, huruvida icke vissa statsförvaltningens arbetsuppgifter med hänsyn till ändrade förhållanden eller eljest förekommande omständigheter kunde minskas eller helt eftergivas samt huruvida icke i åtskilliga fall förenklingar stode att vinna i arbetssättet, vilket för olika ämbetsverk kunde förete väsentliga skiljaktigheter. Särskilt borde uppmärksamhet ägnas däråt, om genom anlitande av nyare maskinella eller eljest arbetsbesparande anordningar ökad effektivitet i arbetet kunde ernås.

Efter att hava framhållit, att frågan om ett upphävande av den i anslutning till det tidigare besparingsarbetet företagna och i viss utsträckning

ännu pågående vakanssättningen av lediga tjänster inom statsförvaltningen borde tagas under övervägande, yttrade jag bland annat följande.

Omprövningen i besparingssyfte borde ej begränsas till statsförvaltningen eller till statens utgifter för egna ändamål. Uppmärksamhet borde ägnas även åt statens bidrag till skilda, ej direkt statliga uppgifter. I en del fall syntes understöd hava vid olika tillfällen beslutats för likartade ändamål. En rationalisering syntes kunna utan minskad effektivitet möjliggöra vissa beskäringar av dylika bidrag. I andra fall kunde det komma att visa sig, att de omständigheter, som på sin tid föranledde anslagsbeviljandet, ej längre vore för handen. Exempelvis syntes detta vara förhållandet beträffande bidrag till en del enskilda organisationer och sammanslutningar, för vilka ett understöd från statens sida varit påkallat vid deras första början, men där anledning till permanenta bidrag ej i lika hög grad förefunnes.

För att bereda bättre möjlighet att mot varandra och på längre sikt väga olika utgiftsändamål, än som under det årligen återkommande, på jämförelsevis kort tid fördelade budgetarbetet läte sig göra, syntes det önskvärt att i samband med granskningsarbetet företaga sådana statistiska och övriga undersökningar, som erfordrades för att å ena sidan lämna en överblick över fördelningen på olika ändamål av senare tiders utgiftsstegring och å andra sidan, i den mån sådant vore möjligt, giva ledning för bedömandet av dels den framtida automatiska stegringen av vissa statsutgifter och dels de därmed i viss mån jämförliga anspråk på statskassan, såsom för nybyggnader m. m., vilka kunde förväntas.

I fråga om utredningens verkställande anförde jag, att arbetet — som borde så planeras och utföras, att detsamma skedde under samråd med och, så långt möjligt, även ledde till en lösning i samförstånd med därav berörda ämbetsverk och förvaltningsorgan — borde i första hand anförtros åt en särskild kommitté, vilken med hänsyn till den sannolikt mest arbetskrävande delen av sin uppgift borde benämnas statens organisationsnämnd. För vinnande av tid och effektivitet borde arbetsresultatet icke framläggas i form av ett samlat betänkande, utan borde nämnden hava att upptaga förekommande frågor var för sig. Där ett uppslags fortsatta bedrivande förutsatte mera omfattande detaljundersökningar eller eljest omständigheterna det föranledde, borde det givetvis ej vara uteslutet, att ett sådant ärendes vidare behandling anförtroddes åt särskild utredning.

Då det knappast läte sig göra att vinna en så allsidig sammansättning av nämnden, att densamma redan från början erhölle tillräcklig sakkunskap på alla de områden, vilka kunde tänkas bliva föremål för dess verksamhet och då i varje fall tillsättandet av en större beredning komme att medföra tyngre arbetsformer, fann jag lämpligast, att arbetet uppdroges åt ett mindre antal, förslagsvis tre personer. Jag förutsatte därvid, att, i den mån ärendenas art därtill kunde föranleda, nämnden efter anmälan av chefen för finansdepartementet skulle kunna förstärkas med på respektive områden särskilt sakkunniga, samt, när anledning därtill förelåge, med representanter för riksdagen.

Med bifall till min därom gjorda hemställan beslöt Kungl. Maj:t tillsätta en kommitté, benämnd statens organisationsnämnd, med uppdrag att i enlighet med av mig angivna riktlinjer efter verkställda utredningar inkomma med de organisationsförslag och övriga framställningar, vilka kunde lända till minskningar i statens utgifter för olika ändamål eller eljest funnes påkallade. Till ledamöter av nämnden förordnade Kungl. Maj:t generaldirektören T. K. V. Nothin, tillika ordförande, direktören C. G. Juhlin Dannfelt och borgmästaren N. J. Berlin.

Organisationsnämnden har omedelbart igångsatt sitt arbete.

2. Utbrytande ur huvudtitlarnas allmänna reseanslag av vissa reseersättningar.

För bestridande av resekostnader äro å riksstaten medel anvisade under flera olika former. För vissa myndigheter eller kårer finnas till gäldande av utgifter för tjänsteresor särskilda anslag beviljade å riksstaten eller särskilda anslagsposter anvisade under anslag till den förvaltningsgren, varom fråga är. Så är förhållandet beträffande bland andra fångvården, riksförsäkringsanstalten, pensionsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, vägorganisationen i länen, tullverket, folkskolinspektionen, lantmäteriundervisningen, meteorologisk-hydrografiska anstalten samt lots- och fyrväsendet. I andra fall utbetalas reseersättningen från anslag, som anvisats för ett med resans syfte förbundet ändamål, utan att för resekostnader utbrutits särskild post under anslaget, såsom från anslagen till allmän hälso- och sjukvård, till skyddskoppympning, till stuteriväsendet, till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen, till bestridande i vissa fall av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område m. fl. På liknande sätt avföras resekostnader från anslagen till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, kontroll å tillverkningsavgifter, kostnader för årlig taxering till skatt å inkomst och förmögenhet, tillsyn över sparbankernas förvaltning m. fl. anslag. Slutligen finnas under envar av andra till och med tionde huvudtitlarna uppförda förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar, från vilka anslag bestridas förekommande resekostnads- och traktamentsersättningar till förrättningsmän, som tillhöra respektive departements verksamhetsområde, i sådana fall då kostnaderna för tjänsteresor icke i enlighet med vad nyss antytts gäldas från annat anslag.

Systemet med särskilda anslag eller anslagsposter för bestridande av utgifterna för tjänsteresor är tydligen ägnat att medföra ökad överskådlighet över utgifterna för olika grenar av statens verksamhet. Med en dylik anordning komma ju utgifterna för tjänsteresor vid en viss förvaltningsgren, där ett särskilt riksstatsanslag för ändamålet upptages, omedelbart till synes i budgetredovisningen eller eljest att framträda vid redovisningen av vederbörande verks anslag.

Frågan om en utsträckt tillämpning av denna anordning har varit föremål för uppmärksamhet i samband med strävandena att genom en mera ändamålsenlig planläggning av tjänsteresor samt eljest hålla nere statsverkets utgifter på detta område.

I sitt den 31 december 1928 avgivna betänkande angående vissa med resereglementet sammanhängande frågor, vilket betänkande såsom bilaga 4 fogats vid Kungl. Maj:ts proposition nr 40 till 1929 års riksdag med förslag till allmänt resereglemente, uttalade sålunda generaldirektören K. Levinson, att anordningen med särskilda, från de allmänna reseanslagen utbrutna anslag eller anslagsposter i och för sig vore ägnad att tjäna besparingsintresset genom den översikt, som densamma möjliggjorde över medelsåtgången för olika befattningshavargruppers resor och genom vilken fackmyndighetens tillsyn över resornas planmässiga ordnande givetvis i hög grad underlättades. I anslutning härtill anförde 1929 års riksdag i skrivelse den 3 maj 1929, nr 136, med anledning av nyssnämnda proposition, att det syntes vara förtjänt att tagas under övervägande, huruvida det icke, bland annat för vinnande av en ändamålsenlig lösning av frågan om tjänsteresors planläggning, kunde vara lämpligt att utsträcka tillämpningen av den redan i flera fall genomförda anordningen med särskilda reseanslag för vissa myndigheter och befattningshavargrupper. Härigenom syntes vederbörande myndighet få särskild anledning att mera ingående befatta sig med resornas planmässiga ordnande.

I enlighet med de synpunkter, som sålunda framkommit, har generaldirektören E. Stridsberg i ett den 28 juni 1930 avgivet betänkande i fråga om planläggning av tjänsteresor samt besparingsreglementen framlagt ett närmare utformat förslag, gående ut på att i vidgad omfattning bryta ut resekostnaderna från huvudtitlarnas allmänna anslag till rese- och traktamentspenningar och i stället i motsvarande fall anvisa medel för resekostnader å anslag under vederbörande förvaltningsgren. Till stöd härför har anförts, bland annat, att det torde få anses ej vara utan betydelse, rent psykologiskt sett, att de särskilda förvaltningsgrenarnas resekostnader tydligt avspeglades i budget och räkenskap och ej försvunne i ett stort anslag för en hel huvudtitel, beträffande vilket ingen viss myndighet hade något bestämt ansvar för medelsåtgången. Något större besvär att avföra resekostnaderna å ett specialanslag för varje förvaltningsgren än å ett för varje huvudtitel gemensamt anslag syntes näppeligen kunna uppstå.

Över förslaget hava yttranden avgivits av samtliga länsstyrelser och åtskilliga andra myndigheter. Det har därvid i förevarande del tillstyrkts eller lämnats utan erinran av det övervägande antalet myndigheter.

Vad i förevarande avseende föreslagits i det av generaldirektören Stridsberg framlagda betänkandet har jag funnit mig böra i princip biträda. I anslutning härtill hava i det förslag till riksstat för budgetåret 1931/1932, som nu framlägges, resekostnaderna för åtskilliga befattningshavar-

grupper utbrutits från huvudtitlarnas anslag till rese- och traktamentspenningar, som därvid undergått vederbörlig minskning, samt antingen upptagits såsom nya anslag eller överförts till redan förefintliga anslag för respektive förvaltningsgrenar. Detta är fallet beträffande resekostnaderna för nämndemän, såvitt angår resor för tjänstgöring vid häradsrätterna, befattningshavare i socialstyrelsen och vid yrkesinspektionen, statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter, befattningshavare i medicinalstyrelsen, vikarier å provinsialläkartjänster, befattningshavare vid statens sinnessjukhus, landshövdingar och befattningshavare vid länsstyrelserna, lappfogdar och lapptillsyningsmän, den till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förlagda maskininspektionen beträffande enskilda järnvägar, befattningshavare i byggnadsstyrelsen, länsarkitekter, befattningshavare vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien samt riksantikvariens ombud, befattningshavare i skolöverstyrelsen, inspektörer för gymnastikundervisningen vid vissa skolor, statens lantbruksingenjörer och deras biträden, statskonsulenter samt biträden åt dessa, inspektionen över de lägre lantbruksundervisningsanstalterna, statens egnahemsstyrelse, befattningshavare vid statens lokala fiskeriadministration, personal vid lantmäteriväsendet ävensom befattningshavare i kommerskollegium samt vid bergsstaten, sprängämnesinspektionen och statens elektriska inspektion. Rörande dessa fall, i vilka utbrytning sålunda skett, ber jag i övrigt få hänvisa till vad som därom kommer att under de särskilda anslagen anföras av vederbörande departementschefer.

3. Löne- och pensionsfrågornas läge.

Genom det avlöningsreglemente, som den 19 juni 1919 (nr 343) utfärdades för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, erhöll personalen vid dessa verk — de s. k. kommunikationsverken — en efter enhetliga grunder genomförd lönereglering.

I nära anslutning härtill beslöts vid 1921 års riksdag lönereglering för tjänstemän vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen. Avlöningsreglemente för hithörande befattningshavare utfärdades den 22 juni 1921 (nr 451). Under sistnämnda avlöningsreglemente — vilket med vissa ändringar i sin helhet omtryckts i kungörelsen den 6 juni 1925 (nr 270) — hava sedermera efter hand inordnats de flesta verk och kårer, som tillhöra den allmänna civilförvaltningen. För personalen vid lots- och fyrstaten, som vid 1922 års riksdag erhöll lönereglering enligt det nya lönesystemet, har ett särskilt avlöningsreglemente utfärdats den 9 juni 1922 (nr 379). Jämväl för förste provinsialläkare och provinsialläkare gäller ett särskilt avlöningsreglemente av den 21 maj 1926 (nr 177), vilket företer vissa avvikelser från kommunikationsverkens lönesystem, men dock i huvudsak bygger på detta.

De nya avlöningsbestämmelserna hava däremot icke vunnit tillämpning vid de löneregleringar, som genomförts år 1926 för justitieråd och regeringsråd, år 1925 för landshövdingar och samma år för professorer och lärare vid universiteten och karolinska mediko-kirurgiska institutet.

För tjänstemän vid domänverket har i huvudsaklig anslutning till det för kommunikationsverken gällande systemet provisorisk lönereglering genomförts enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1920 (nr 493), vilket reglementes giltighet sedermera successivt förlängts.

Vad personalen vid försvarsväsendet angår erhöllo officerare, underofficerare och civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. genom ett den 29 juni 1921 utfärdat avlöningsreglemente en på grundval av kommunikationsverkens lönesystem genomförd lönereglering, vilken dock i avvaktan på resultatet av den då pågående utredningen rörande omorganisation av försvarsväsendet hade allenast provisorisk karaktär. Efter 1925 års försvarsbeslut kom definitiv lönereglering för ifrågavarande personal till stånd genom avlöningsreglementet den 20 maj 1927 (nr 170). För manskapet vid armén och marinen antogs vid 1921 års riksdag ett på kommunikationsverkens lönesystem grundat avlöningsreglemente, vilket numera ersatts av avlöningsreglementet för fast anställt manskap vid försvarsväsendet den 11 maj 1928 (nr 128).

I lönetekniskt hänseende företer det lönesystem, som sålunda från och med år 1919 i allmänhet lagts till grund vid löneregleringar för olika grupper av befattningshavare i statens tjänst, åtskilliga nya principer. Huvuddragen av detta system, sådant det utformats för kommunikationsverken och allmänna civilförvaltningen, torde kunna sammanfattas sålunda. Löneplanen har utbyggts till en efter enhetliga grunder genomförd löneskala. Varje lönegrad i löneplanen upptager visst antal löneklasser. Vid tillträdande av befattning erhåller tjänstemannen i allmänhet lön enligt lägsta löneklassen i den för befattningen gällande lönegraden och uppflyttas därefter enligt bestämda regler från lägre till högre löneklass, tills den för lönegraden högsta löneklassen uppnåtts. Kvinnlig befattningshavare äger dock icke rätt att åtnjuta lön enligt högsta löneklassen inom vederbörande lönegrad. I motsats till vad som tidigare gällde har vidare med det nya lönesystemet införts en genomgående ortsgruppering. Lönen utgår inom samtliga löneklasser med olika belopp för skilda ortsgrupper. Å dessa ortsgrupper fördelas tjänstgöringsorterna med hänsyn till de allmänna levnadskostnadernas storlek. De olika slag av naturaförmåner och ersättningar, som tidigare utgingo vid sidan av den egentliga avlöningen, hava i regel avskaffats. Sålunda har förmånen av fri bostad jämte bränsle borttagits, varvid en motsvarande höjning av avlöningen ägt rum. För tjänstebostad erlägges ersättning genom avdrag å avlöningen. Den icke-ordinarie personalen, vars avlöningsförhållanden tidigare voro reglerade efter mycket skiftande grunder, har

i stor utsträckning inordnats under i huvudsak samma lönesystem som de ordinarie tjänstemännen.

De grupper av ordinarie befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöningsförhållanden ännu kvarstå oreglerade, äro häradshövdingar, överståthållare och underståthållare i Stockholm, fögderiförvaltningens tjänstemän, folkskolinspektörer, distriktslantmätare, befattningshavare vid lantbruksinstitutet vid Ultuna, lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp samt flottans pensionskassa ävensom personalen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter.

Till utgångspunkt vid 1919 års löneregelering för kommunikationsverken togs det prisläge, som att döma av stegringarna i levnadskostnaderna under åren närmast före världskrigets utbrott skulle under normala förhållanden hava varit rådande i början av 1920-talet. Däremot togs icke hänsyn till de prisstegringar, som inträtt på grund av kristidsförhållandena. Till följd härav hava å de lönebelopp, som blivit bestämda vid 1919 års och efterföljande löneregleringar, dyrtidstillägg alltjämt utgått, ehuru med lägre belopp än vid oreglerade befattningar.

1928 års lönekommitté.

Frågan om en avveckling av systemet med dyrtidstillägg och genomförande i samband därmed av löneregleringför vissa av de tjänstemannagrupper, som ännu ej fått sina löner reglerade, upptogs i statsråd den 29 juni 1928. Enligt statsrådsprotokollet över finansärenden nämnda dag erhöll den då tillsatta 1928 års lönekommitté i uppdrag att verkställa utredning och avgiva förslag i avseende å *dels* dyrtidstilläggens inarbetande i de fasta löne- och pensionsbeloppen, *dels* löneregleringför viss personal vid fögderiförvaltningen och för befattningshavare vid undervisningsväsendet, *dels ock* revision av gällande avlöningsförfattningar. Såsom framgår av berörda statsrådsprotokoll, var avsikten vid kommitténs tillsättande icke, att den åt kommittén uppdragna utredningen skulle omfatta frågan om en realprövning av grundlönerna för redan löneregleradebefattningshavare.

I ett den 29 juli 1930 inkommet betänkande med förslag till allmänt avlöningsreglemente för ordinarie tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, har kommittén framlagt förslag rörande *dels* avveckling av systemet med dyrtidstillägg, såvitt angår ordinarie civila befattningshavare med nyreglerade löner, *dels ock* revision av de för dylika befattningshavare gällande avlöningsbestämmelserna. Det av kommittén utarbetade avlöningsreglementet är uppbyggt på det för befattningshavare vid nyreglerade verk genomförda lönesystemet. Utom de befattningshavare, som nu höra under avlöningsreglementena för kommunikationsverken samt för statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skulle under det av kommittén föreslagna allmänna avlöningsreglementet inordnas personalen vid domänverket, lots- och fyrstaten samt provinsialläkarstaten ävensom justitieråd, regerings-

råd och landshövdingar samt professorer och lärare vid universiteten och karolinska mediko-kirurgiska institutet.

Vid utarbetandet av löneplanen har kommittén utgått från de enligt nuvarande avlöningsreglementen för kommunikationsverken och allmänna civilförvaltningen gällande lönerna inberäknat 17 procents dyrtidstillägg. Lönebeloppen hava avpassats med bortseende från den nu gällande föreskriften, att dyrtidstillägg icke beräknas å den del av månadsavlöningen, som överstiger 800 kronor, liksom ock från regeln om reduktion i vissa fall av dyrtidstillägget för tjänstemän under 25 år. Särskilda barntillägg vid sidan av lönen skulle icke vidare bibehållas. I fråga om löneplanens utformning är vidare att märka, att antalet ortsgrupper minskats från nuvarande sju till fem samt att löneskillnaden mellan lägsta och högsta ortsgrupp inom löneplanen — löneplanens s. k. spännvidd — ökats i förhållande till nu gällande löneplaner. Den nuvarande bestämmelsen, att kvinnlig befattningshavare icke skall äga rätt att åtnjuta lön enligt högsta löneklassen inom vederbörande lönegrad, har ej upptagits i det föreslagna avlöningsreglementet.

I ett den 6 augusti 1930 inkommet betänkande har kommittén vidare avgivit förslag angående lönereglering för *dels* befattningshavare vid följande statliga läroanstalter, nämligen de allmänna läroverken, högre lärarinneseminariet, folkskoleseminarierna, de tekniska läroverken, blindundervisningsanstalterna, vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte, småskoleseminarierna, dövstumskolorna, skeppsgosseskolorna, veterinärinrättningen i Skara samt navigationsskolorna, ävensom folkskolinspektörer, *dels och* följande grupper av kommunalt eller eljest icke statligt anställd lärarpersonal, nämligen lärare vid folkskolor, småskolor, högre folkskolor, kommunala realskolor, kommunala flickskolor, landstingsseminarier och folkhögskolor. Den statsanställda lärarpersonalen skulle enligt kommittéförslaget hänföras under det blivande avlöningsreglementet för den civila statsförvaltningen. Jämväl beträffande de kommunalanställda lärarna har kommittén föreslagit en tillämpning av det allmänna lönesystemet; avlöningsbestämmelserna för dessa personalgrupper hava dock av kommittén sammanförts till ett särskilt avlöningsreglemente. Vad angår de olika befattningarnas inplacering i löneplanen har kommittén beträffande såväl det statliga som det kommunala undervisningsväsendet inordnat kvinnlig befattningshavare i lägre lönegrad än manlig innehavare av motsvarande tjänst. I fråga om befattning såsom ordinarie ämneslärare har kommittén härvid i regel iakttagit tre lönegraders skillnad mellan manliga och kvinnliga befattningshavare.

Vid såväl det ena som det andra betänkandet äro fogade ett flertal särskilda yttranden.

1930 års militäravlöningssakkunniga.

Det lönekommittén meddelade utredningsuppdraget omfattade ursprungligen även de militära befattningshavarnas lönefråga. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 16 januari 1930 överflyttades emellertid uppdraget i den-

na del på särskilda sakkunniga, de s. k. 1930 års militäravlöningssakkunniga. Dessa sakkunniga hava den 10 december 1930 avgivit betänkande med förslag till militärt avlöningsreglemente m. m. I fråga om sättet för inarbetande av dyrtidstilläggen i lönerna och utformningen i övrigt av löneplanerna hava de sakkunniga följt de av lönekommittén antagna principerna.

1930 års pensionssakkunniga.

I detta sammanhang må även nämnas, att lönekommitténs uppdrag, såvitt angår dyrtidstilläggens inarbetande i tjänstepensionerna, enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1930 överflyttats på särskilda samma dag tillkallade sakkunniga, de s. k. 1930 års pensionssakkunniga, vilka tillika erhållit i uppdrag att överarbeta de av 1926 års pensionsutredning på sin tid avgivna förslagen till bestämmelser om tjänstepension vid den civila statsförvaltningen. De sakkunniga hava ännu ej avlämnat sitt betänkande.

Lönekommitténs återstående utredningsuppdrag.

Av 1928 års lönekommittés uppdrag återstå alltjämt frågorna om lönereglering för viss personal vid fögderiförvaltningen, övergångsbestämmelser till det föreslagna allmänna avlöningsreglementet samt avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare, med mera.

Yttranden över lönekommitténs förslag.

Över lönekommitténs betänkande med förslag till allmänt avlöningsreglemente för ordinarie tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, infordrades enligt Kungl. Maj:ts beslut den 1 augusti 1930 utlåtanden från så gott som samtliga de myndigheter, å vilka det allmänna avlöningsreglementet enligt kommittéförslaget skulle erhålla tillämpning. Genom beslut den 8 i samma månad anbefallde därefter Kungl. Maj:t skolöverstyrelsen att efter hörande av ett stort antal lokala skolmyndigheter och korporationer avgiva yttrande över kommitténs betänkande angående löneregleringför befattningshavare vid undervisningsväsendet. Utlåtanden över betänkandet infordrades även från samtliga länsstyrelser och domkapitel samt vissa andra av frågan berörda myndigheter. För att hålla öppen möjligheten att till instundande riksdag avlåta proposition i ämnet bestämdes remisstiden beträffande båda betänkandena till den 10 oktober 1930. På grund av förslagens vidlyftiga beskaffenhet yppade sig för åtskilliga myndigheter svårigheter att avgiva utlåtande inom den sålunda utsatta tiden. Särskilt gällde detta betänkandet angående löneregleringför befattningshavare vid undervisningsväsendet. Numera hava emellertid samtliga infordrade utlåtanden över kommittéförslagen inkommit. Tillika har ett flertal framställningar i ärendet ingivits från olika personalorganisationer.

Kostnadsberäkningar.

I lönekommitténs och militäravlöningssakkunnigas betänkanden hava vissa uppgifter meddelats angående den ekonomiska innebörden av de föreliggande förslagen. På grundval av dessa uppgifter med vissa kompletteringar har en överslagsberäkning verkställts rörande de kostnadsökningar, som ett genomförande av förslagen skulle innebära för statsverket.

Resultatet av beräkningarna visar, att merkostnaden för statsverket vid en indexställning av 170 — motsvarande dyrtidstillägg efter 17 eller, vid oreglerade löner, 35 procent — skulle utgöra 20.5 miljoner kronor[1], vilket belopp fördelar sig med 3.8 miljoner kronor[2] på nyreglerade befattningshavargrupper (tillhörande allmänna civilförvaltningen, affärsverken och försvarsväsendet), 2.2 miljoner kronor på det statliga undervisningsväsendet och 14.5 miljoner kronor på statens bidrag till det kommunala undervisningsväsendet. Vid ett indexläge av 160 — motsvarande dyrtidstillägg efter 12, respektive 30 procent — som av mig antagits för nästkommande budgetår, skulle kostnadsökningen för statsverket uppgå till 35 miljoner kronor, varav 14.8 miljoner kronor[2] belöpa på nyreglerade befattningshavargrupper, 2.9 miljoner kronor på det statliga undervisningsväsendet och 17.3 miljoner kronor på statens bidrag till det kommunala undervisningsväsendet.

Det bör betonas, att siffrorna äro att anse såsom allenast approximativa. Framför allt gäller detta beräkningarna rörande undervisningsväsendet.

De verkställda beräkningarna avse ordinarie och extra ordinarie tjänstemän samt befattningshavare på extra stat vid de förvaltningsgrenar, som beröras av de föreliggande förslagen. Däremot innesluta beräkningarna icke extra befattningshavare och därmed jämförliga anställningshavare.

Vid bedömandet av kostnadsfrågan bör uppmärksammas, att — bortsett från personalen vid undervisningsväsendet — återstående befattningshavargrupper med oreglerade löner falla utanför de föreliggande förslagen och sålunda icke heller inbegripas i de verkställda kostnadsberäkningarna. Härtill kommer, att, med det samband, som råder mellan löner och pensioner, ändringar uppåt i de fasta lönerna sannolikt komma att påverka pensionsbeloppen, varigenom ytterligare kostnader för statsverket skulle bliva följden. Då pensionssakkunniga, som nämnt, ännu ej avlämnat sitt förslag, kunna sistnämnda kostnader ej ens approximativt angivas.

Departementschefen.

I sitt yttrande till statsrådsprotokollet vid lönekommitténs tillsättande den 29 juni 1928 erinrade föredragande departementschefen, att han i samband med framläggande av statsverkspropositionen till 1927 års riksdag hade framhållit, att variationerna i vårt lands levnadskostnadssiffror

[1] De kostnadsberäkningar, som återgivas i lönekommitténs betänkande angående den civila statsförvaltningen (sid. 271) samt i militäravlöningssakkunnigas betänkande (sid. 124—127), utgå i fråga om kostnaderna för nuvarande löner jämte dyrtidstillägg från ett indexläge av 166, medan kostnadsberäkningarna i lönekommitténs betänkande angående undervisningsväsendet bygga på indexläget 170. Detta bör beaktas vid en jämförelse med de här meddelade siffrorna.

[2] Häri har ej inräknats den kostnadsökning, som föranledes av borttagandet av begränsningen i fråga om rätten för kvinnliga tjänstemän vid nyreglerade verk till uppflyttning i högre löneklass, vilken kostnadsökning beräknats till omkring 0.8 miljon kronor per år.

sedan några år tillbaka knappast varit större, än att de kunde anses falla inom gränserna för normala växlingar. Prisnivån hade — fortsatte departementschefen — sedermera ytterligare vunnit i stadga. För budgetåret 1926/1927 hade levnadskostnadsindex i medeltal utgjort 171, och jämväl för budgetåret 1927/1928 sammanfölle medeltalet för levnadskostnadsindex nära med detta tal.

Härav framgår, att föredragande departementschefen, när han år 1928 upptog frågan om en avveckling av systemet med dyrtidstillägg, utgick ifrån att prisnivån då var i huvudsak stabiliserad. I detta avseende hava förhållandena sedermera väsentligt ändrats. Den för närvarande i vårt land liksom i utlandet rådande ekonomiska lågkonjunkturen har kännetecknats av ett starkt prisfall inom partihandeln. Medan partiprisindex i medeltal för år 1929 var 140, har detta indextal under år 1930 oavbrutet sjunkit, så att detsamma för sistlidna november månad utgjorde 117. Levnadskostnadsindex, som för sista kvartalet 1929 ännu uppgick till 170, har under år 1930 successivt nedgått från 167 under första kvartalet till 165 under andra kvartalet, 164 under tredje kvartalet samt 163 under sista kvartalet. För första kvartalet innevarande år är index 161. Huruvida och i vilken utsträckning partihandelsprisernas fall kommer att avspegla sig i även i fortsättningen sjunkande detaljhandelspriser och ytterligare sänkta indextal för levnadskostnaderna, torde icke för närvarande kunna med säkerhet bedömas. Lika litet torde nu med någon grad av visshet kunna förutses, huruvida efter lågkonjunkturens upphörande priserna komma att stabiliseras vid det då uppnådda läget eller en prisstegring åter inträder och på vilken punkt den i så fall kommer att upphöra.

I detta sammanhang må även erinras om det bekymmersamma läge, vari den ekonomiska lågkonjunkturen försatt stora befolkningsgrupper i vårt land. Den pågående jordbrukskrisen har för de delar av befolkningen, som hava sin utkomst från jordbruksnäringen, medfört väsentligt minskade försörjningsmöjligheter. Driftsinskränkningarna inom industrien innebära minskade löneinkomster eller ökad arbetslöshet bland industriarbetarbefolkningen. Nu antydda förhållanden måste enligt min uppfattning öka betänkligheterna att för de grupper av löntagare, för vilka staten har att reglera lönerna, nu företaga en omläggning av avlöningsbestämmelserna, om denna omläggning skulle tillföra dessa löntagare ökade reallöner.

Av de nyss meddelade kostnadsberäkningarna framgår, att ett genomförande av kommitténs och de sakkunnigas förslag skulle draga mycket betydande utgifter. I nuvarande budgetläge måste det redan med hänsyn därtill anses uteslutet att på grundval av de föreliggande förslagen inarbeta dyrtidstilläggen i de fasta lönerna enligt den procentsats — 17 procent — från vilken lönekommittén utgått. Skulle åter nu gällande indextal läggas till grund för dyrtidstilläggens inarbetande i lönerna, kunde detta komma att innebära bekymmersamma konsekvenser för befattnings-

havarna, därest levnadskostnaderna efter lågkonjunkturen ånyo stegrades. Krav på dyrtidstillägg eller kompensation i annan form skulle sannolikt då åter komma att resas.

Vid övervägande av den föreliggande frågan har jag därför stannat för den uppfattningen, att förslag rörande avveckling av dyrtidstilläggen och övergång till ett system med fasta löner samt angående lönereglering för den vid undervisningsväsendet anställda personalen icke bör föreläggas 1931 års riksdag. Till stöd för denna uppfattning talar också den omständigheten, att i åtskilliga av de inkomna yttrandena över lönekommitténs förslag erinringar framställts ej blott mot olika detaljer i förslagen utan även mot centrala delar därav. Framför allt är detta fallet, såvitt angår frågan om löneregleringen vid undervisningsväsendet. En ytterligare granskning och överarbetning av förslagen synes mig därför nödvändig.

Denna ståndpunkt innebär icke, att lönefrågornas behandling bör uppskjutas på obestämd tid. Arbetet på dessa frågors beredning bör efter min mening fullföljas så, att förslag i ämnet kan föreläggas riksdagen, så snart prisförhållandena i erforderlig utsträckning stadgat sig, och, under denna förutsättning, såvitt möjligt redan till 1932 års riksdag.

I ett avseende anser jag emellertid en justering redan på nuvarande tidpunkt erforderlig. Jag syftar härvid på frågan om en provisorisk anordning beträffande statens befattningshavare på sådana orter, där levnadsförhållandena ställa sig dyrast. Denna fråga skall jag strax åter upptaga.

Jag återkommer slutligen till frågan om nya pensionsbestämmelser för vissa grenar av statsförvaltningen. Med det nära samband som råder mellan, å ena sidan, avlöningsbestämmelserna för statens befattningshavare och, å den andra, de för statstjänstemännen gällande pensionsföreskrifterna, kan det knappast ifrågakomma att fastställa nya bestämmelser på pensionsväsendets område, innan de föreliggande avlöningsfrågorna vunnit sin lösning. Av den ståndpunkt, jag intagit till sistnämnda frågors behandling, följer därför, att förslag rörande pensionsväsendets ordnande icke kan föreläggas den nu instundande riksdagen. Såsom nämnts, arbeta på detta område särskilda av Kungl. Maj:t under förra året tillkallade sakkunniga. Det sålunda igångsatta arbetet på en revision av pensionsbestämmelserna bör efter min mening bedrivas så, att förslag i ämnet kan underställas riksdagen i anslutning till det blivande förslaget rörande lönefrågorna eller snarast möjligt därefter.

4. Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.

När jag nyss anförde skälen för att icke till 1931 års riksdag framlägga förslag i lönefrågan, framhöll jag, att i ett avseende en justering dock syntes erforderlig redan på nuvarande tidpunkt, nämligen i vad angår

statens befattningshavare på de orter, där levnadsförhållandena ställa sig dyrast.

Enligt den för befattningshavare vid nyreglerade verk i allmänhet gällande löneplanen utgår — såsom förut nämnts — inom samma löneklass lönen med olika belopp alltefter tjänstgöringsortens placering i högre eller lägre ortsgrupp. Syftet med denna anordning är att åtminstone delvis kompensera tjänstemännen å dyrare ort för de högre levnadskostnaderna därstädes. Redan från början hava därvid tjänstemännen å de dyraste orterna på grund av löneplanens begränsade spännvidd intagit en i viss mån missgynnad ställning. Detta förhållande har, enligt vad de av socialstyrelsen nu utförda levnadskostnadsundersökningarna utvisa, de senare åren ytterligare accentuerats, i det att, särskilt i anledning av hyrornas stegring, levnadskostnadsökningen för de dyraste orterna är relativt större än för landet i övrigt. Med hänsyn härtill synes en anordning med provisoriska dyrortstillägg till befattningshavare å dylika orter böra komma till stånd. En sådan anordning, som förutsättes bliva av rent tillfällig natur, får givetvis ej i något avseende verka prejudicerande för framtiden.

Ifrågavarande spörsmål är för närvarande föremål för närmare utredning inom finansdepartementet. Jag är alltså icke beredd att nu underställa frågan Kungl. Maj:ts slutliga prövning, utan torde förslag i ämnet senare få genom särskild proposition föreläggas riksdagen.

Verkställda överslagsberäkningar hava givit vid handen, att för nästa budgetår anslag för ändamålet böra under andra—tionde huvudtitlarna beräknas till sammanlagt belopp av en miljon kronor. För de affärsdrivande verken hava årskostnaderna beräknats uppgå till ett något lägre belopp.

Framställningar rörande beräknande av erforderliga anslag torde senare i dag under de skilda huvudtitlarna komma att göras av vederbörande departementschefer.

5. Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

Vissa grupper av såväl ordinarie som icke-ordinarie personal, vilka ännu icke erhållit lönereglering, torde såsom hittills böra komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring under budgetåret 1931/1932. Denna fråga föreligger emellertid ännu ej i det skick, att den kan underställas Kungl. Maj:ts slutliga prövning, vadan särskild proposition i ämnet först senare kan föreläggas årets riksdag. I följd härav torde de för ändamålet erforderliga medlen nu i avvaktan på denna proposition böra allenast beräknas under de särskilda huvudtitlarna å riksstaten.

Verkställda kalkyler hava givit vid handen, att de särskilda anslagen under de olika huvudtitlarna för tillfällig löneförbättring under budget-

året 1931/1932 åt ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare kunna beräknas till följande avrundade belopp, nämligen:

Huvudtitel	Ordinarie personal kronor	Icke-ordinarie personal kronor	Summa kronor
Andra huvudtiteln	1,700	—	1,700
Fjärde »	8,000	—	8,000
Femte »	507,400	15,600	523,000
Åttonde »	1,770,000	330,000	2,100,000
Nionde »	23,950	31,275	55,225
Tionde »	49,000	16,000	65,000

Hemställan om beräknande av de erforderliga anslagen torde vid behandlingen av de olika huvudtitlarna få göras av vederbörande departementschefer.

6. Tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.

Genom kungörelse den 22 juni 1923 (nr 276) angående tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare stadgades i huvudsak, att under budgetåret 1923/1924 skulle till vissa ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare vid de i kungörelsen angivna verk och inrättningar — vilka samtliga då icke erhållit ny löneregleringen — utgå tillfälligt lönetillägg, dock att lönetillägg icke skulle utgå till de tre preparatorer vid naturhistoriska riksmuseet, vilka för budgetåret 1923/1924 av riksdagen beviljats personliga avlöningstillägg. Där vid något i samma kungörelse omförmält verk eller inrättning vore anställda icke-ordinarie befattningshavare, vilka i fråga om tjänsteställning och avlöning vore att likställa med sådana ordinarie befattningshavare, som i kungörelsen avsåges, ägde Kungl. Maj:t efter framställning av vederbörande verk eller inrättning bestämma, om och med vilket belopp tillfälligt lönetillägg finge utgå. Utgiften för det tillfälliga lönetillägget skulle avföras av statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. (numera benämnd statens pensionsanstalt) och flottans pensionskassa å de medel, av vilka dessa anstalters omkostnader i övrigt bestridas, samt av övriga verk och inrättningar å de för budgetåret 1923/1924 under vederbörande huvudtitlar anvisade extra förslagsanslag till tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.

Bestämmelserna angående dessa tillfälliga lönetillägg hava sedermera förlänats fortsatt giltighet med de ändringar, som betingats av att vid 1925—1927 årens riksdagar ny löneregleringen genomförts för ett flertal av ifrågavarande verk och inrättningar. Alltsedan budgetåret 1928/1929

återstå endast följande inrättningar, vid vilka tillfälliga lönetillägg utgå, nämligen vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte, tekniska läroverken i Örebro, Malmö och Härnösand, tekniska elementarskolorna i Norrköping och Borås, elektrotekniska fackskolan i Västerås, lantbruksinstitutet vid Ultuna, lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp samt flottans pensionskassa.

Då förslag om ny lönereglering för de befattningshavare, som för närvarande åtnjuta tillfälliga lönetillägg, icke kommer att föreläggas 1931 års riksdag, synes billigheten kräva, att befattningshavarna ifråga erhålla dylika tillägg jämväl under budgetåret 1931/1932 efter enahanda grunder som under budgetåret 1930/1931.

För täckande av kostnaderna för de tillfälliga lönetilläggen under budgetåret 1930/1931 har riksdagen å riksstaten för nämnda budgetår såsom extra förslagsanslag anvisat under åttonde huvudtiteln 4,600 kronor samt under nionde huvudtiteln 1,500 kronor. De tillfälliga lönetilläggen till vaktmästarna vid flottans pensionskassa utgå fortfarande av pensionskassans medel.

Närmare förslag om de på ifrågavarande huvudtitlar belöpande anslag till tillfälliga lönetillägg för budgetåret 1931/1932 torde vid behandlingen av de särskilda huvudtitlarna få framställas av vederbörande departementschefer.

Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte, tekniska läroverken i Örebro, Malmö och Härnösand, tekniska elementarskolorna i Norrköping och Borås, elektrotekniska fackskolan i Västerås, lantbruksinstitutet vid Ultuna, lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp samt flottans pensionskassa skola under budgetåret 1931/1932 utgå tillfälliga lönetillägg enligt enahanda bestämmelser som för budgetåret 1930/1931;

dels förklara, att i fråga om tillerkännande av tillfälliga lönetillägg åt icke-ordinarie befattningshavare skall för budgetåret 1931/1932 gälla vad i sådant hänseende blivit för budgetåret 1930/1931 beslutat;

dels ock besluta, att nu ifrågavarande tillfälliga lönetillägg skola bestridas, vad angår flottans pensionskassa, av pensionskassans medel och i övrigt av under vederbörande huvudtitlar för ändamålet uppförda extra förslagsanslag.

7. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl.

Gällande bestämmelser.

Nu gällande allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst återfinnas i kungörelsen den 15 juni 1923 (nr 265) med däri genom kungörelserna den 18 juni 1926 (nr 270), den 14 juni 1928 (nr 210) och den 20 juni 1930 (nr 234) gjorda ändringar. Beträffande dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer äro bestämmelser meddelade i kungörelse den 18 juni 1925 (nr 275), vilken i viss del ändrats genom kungörelser den 18 juni 1926 (nr 271) och den 18 juni 1927 (nr 252). Vad angår dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl. gäller härom en den 15 juni 1923 utfärdad kungörelse (nr 267) med ändringar genom kungörelserna den 18 juni 1926 (nr 272) och den 18 juni 1927 (nr 253). En redogörelse för den huvudsakliga innebörden av bestämmelserna på området finnes intagen i 1930 års statsverksproposition under »För flera huvudtitlar gemensamma frågor».

Förutom till de statens befattningshavare och pensionärer, vilka inbegripas under de nu nämnda kungörelserna, utgår dyrtidstillägg även till åtskilliga andra personalgrupper, bland vilka må nämnas lärare vid vissa statsunderstödda läro- m. fl. anstalter (kungörelser den 22 juni 1923, nr 305—307, med däri vidtagna ändringar, och den 22 juni 1928, nr 231), föreståndare och lärare vid lantmanna-, lanthushålls- och lantbruksskolor (kungörelse den 29 juni 1921, nr 476, med senare företagna ändringar) samt pensionerade båtsmän m. fl. (kungörelse den 14 mars 1930, nr 56).

Av den redogörelse angående löne- och pensionsfrågornas läge jag i det föregående lämnat framgår, att förslag om avveckling av systemet med dyrtidstillägg icke kommer att föreläggas 1931 års riksdag. Dyrtidstillägg böra alltså utgå även under nästkommande budgetår, varvid gällande bestämmelser torde böra bibehållas oförändrade.

Kostnadsfrågan.

Kostnaderna för dyrtidstilläggen äro beroende av indexställningen för levnadskostnaderna. Indextalens förskjutningar under senare år belysas av efterföljande tablå:

Budgetår	Levnadskostnadsindex				
	1 juli	1 oktober	1 januari	1 april	Medeltal
1923/1924	174	177	176	173	175
1924/1925	171	174	178	177	175
1925/1926	176	175	174	173	174.5
1926/1927	172	171	171	170	171
1927/1928	169	172	171	171	170.8
1928/1929	173	172	170	171	171.5
1929/1930	169	170	167	165	167.8
1930/1931	164	163	161		

Enligt tablån utgjorde för de tre senast förflutna budgetåren 1927/1928—1929/1930 levnadskostnadsindex i medeltal respektive 170.8, 171.5 och 167.8. Index har sedan ytterligare nedgått till 164 för första och 163 för andra kvartalet av innevarande budgetår samt står den 1 januari 1931 vid siffran 161. Till jämförelse härmed må nämnas, att partiprisindex, som i medeltal för år 1929 uppgick till 140, för november 1930 utgjorde 117. Rörande den framtida utvecklingen är det givetvis, såsom jag i annat sammanhang påpekat, vanskligt att uttala sig. Med hänsyn till den väsentligt starkare nedgången i partiprisindex torde emellertid anledning knappast föreligga att för den genomsnittliga levnadskostnadsindex under nästa budgetår räkna med en högre siffra än 160. Denna siffra torde böra läggas till grund för beräkningarna av utgifterna för dyrtidstillägg.

De i enlighet härmed beräknade kostnaderna fördela sig på följande sätt:

	Milj. kr.	
Dyrtidstillägg vid affärsverken		20.3
Dyrtidstillägg i övrigt:		
1. Allmänna anslagen till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst å huvudtitlarna II—X	19.5	
2. Statsunderstödda undervisningsanstalter	19.5	
3. Övriga dyrtidstillägg å huvudtitlarna II—X	0.7	
4. F. d. befattningshavare samt änkor och barn m. fl.	7.1	
5. Pensionerade båtsmän m. fl.	1.1	47.9
Summa		68.2.

Vid dessa beräkningar har hänsyn tagits till den ökning i utgifterna för dyrtidstillägg, som kan föranledas av ett bifall till det av mig förut bebådade förslaget om provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.

Senare i dag komma vederbörande departementschefer att föreslå upptagande å riksstaten för budgetåret 1931/1932 av erforderliga anslag till dyrtidstillägg.

Sättet för kostnadernas bestridande.

Dyrtidstillägg åt befattningshavare och pensionärer vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner och statens reproduktionsanstalt eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar utgå för närvarande av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas. Detsamma gäller beträffande dyrtidstillägg åt befattningshavare vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen, stuteriväsendet, patent- och registreringsverket samt försäkringsinspektionen ävensom i avseende å dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens pensionsan-

stalt. I fråga om vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter gäldas utgifterna för dyrtidstillägg från statens automobilskattemedelsfond. Där arbetslönerna vid arméns, marinens eller flygvapnets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grundlöner och dyrtidstillägg, bestridas kostnaderna för dyrtidstilläggen från vederbörande underhålls- eller anskaffningsanslag. Vad sålunda gäller torde även böra äga tillämpning för budgetåret 1931/1932.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att dyrtidstillägg åt befattningshavare och pensionärer vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner och statens reproduktionsanstalt eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar samt dyrtidstillägg åt befattningshavare vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen, stuteriöverstyrelsen samt statens hingstdepåer och stuteri ävensom patent- och registreringsverket, försäkringsinspektionen, flottans pensionskassa och statens pensionsanstalt skola utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, så ock att dyrtidstillägg åt vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter skola utgå av automobilskattemedlens fond,

samt att, där arbetslönerna vid försvarsväsendets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grundlöner och dyrtidstillägg, kostnaderna för dyrtidstilläggen skola bestridas från vederbörande underhålls- eller anskaffningsanslag.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Kurt Björklund.

303261. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1931.

Första huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anmäler härefter de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1931/1932 av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till hov- och slottsstaterna, och anför därvid följande:

A. Kungl. hovstaten.

1. **Kungl. Maj:ts hovhållning,** *oförändrat ordinarie anslag* ..... kronor 800,000.

[1.] 2. **Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning.** Till förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning har riksdagen från och med år 1921 anvisat visst belopp, som tidigare belöpt sig till 200,000 kronor, för år räknat, men från och med budgetåret 1923/1924 utgått med 150,000 kronor.

Departementschefen.

Då de till Kungl. Maj:ts hovhållning anslagna medel äro i behov av enahanda förstärkning för budgetåret 1931/1932 som för innevarande budgetår, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag av ..... kronor 150,000.

3. Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan, *oförändrat ordinarie anslag* ..... kronor 192,000.

[2.] **4. Förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel.** Till förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel har riksdagen från och med år 1921 anvisat visst belopp, som tidigare utgjort 90,000 kronor, för år räknat, men från och med budgetåret 1923/1924 utgått med 70,000 kronor.

Departementschefen. Då de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel äro i behov av enahanda förstärkning för budgetåret 1931/1932 som för innevarande budgetår, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag av ..... kronor 70,000.

5. Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland, *oförändrat ordinarie anslag* ..... kronor 26,000.

6. Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke, *oförändrat ordinarie anslag* ..... kronor 26,000.

7. Ved och kol för de kungl. hoven, *oförändrat ordinarie anslag* ..... kronor 50,000.

[3.] **8. Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven.** Kostnaderna för uppvärmning av de kungl. slotten äro avsedda att bestridas av det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till ved och kol för de kungl. hoven, vilket alltsedan år 1858 kvarstått vid 50,000 kronor. Jämte det ordinarie anslaget har riksdagen från och med år 1918 på förslag av Kungl. Maj:t till täckande av motsedd brist å samma anslag anvisat viss förstärkning, som för budgetåren 1926/1927 och 1927/1928 utgjort respektive 95,000 kronor och 90,000 kronor samt därefter 85,000 kronor per år. För ifrågavarande ändamål uppgå alltså för närvarande de ordinarie och extra anslagsmedlen till sammanlagt 135,000 kronor.

Nu har riksmarskalksämbetet i skrivelse den 30 augusti 1930 angående anslagsäskanden för hov- och slottsstaterna, i enlighet med förslag av ståthållarämbetet å Stockholms slott, gjort framställning om anvisande jämväl för budgetåret 1931/1932 av ett extra anslag å 85,000 kronor till förstärkning av anslaget till ved och kol för de kungl. hoven.

Jämväl för budgetåret 1931/1932 lärer förstärkning av anslaget till ved och kol för de kungl. hoven vara ofrånkomlig. Med hänsyn till nedgången i prisläget, efter det anslaget bestämdes till nuvarande belopp, synes emellertid förstärkningsanslaget kunna något nedsättas, förslagsvis med 10,000 kronor till 75,000 kronor. Då det ordinarie anslaget utgör 50,000 kronor, skulle alltså enligt mitt förslag ett belopp av 125,000 kronor för nästkommande budgetår stå till förfogande för ifrågavarande ändamål. *Departementschefen.*

Med åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag av ..... kronor 75,000.

9. Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten, *oförändrat ordinarie anslag*..... kronor 56,400.

[4.] **10. Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.** Till förstärkning av ordinarie anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten har riksdagen från och med år 1920 anvisat visst belopp, som för innevarande budgetår, liksom för vart och ett av de sistförflutna fem budgetåren, uppgått till 25,000 kronor.

I sin skrivelse den 30 augusti 1930 har riksmarskalksämbetet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till förstärkning av förevarande anslag även för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 25,000 kronor. Riksmarskalksämbetet har därvid överlämnat en framställning i ämnet från chefen för husgerådskammaren, som framhållit, att behovet av anslag för husgerådskammaren för nästa budgetår komme att vara detsamma som för innevarande budgetår.

Med tillstyrkande av riksmarskalksämbetets förevarande framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departementschefen.*

att till förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag av ..... kronor 25,000.

11. Kungl. hovstallets utfodring, *oförändrat ordinarie anslag* ..... kronor 45,000.

B. Kungl. slottsstaten.

Stockholms slott.

1. Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader, *oförändrat ordinarie anslag* ..... kronor 63,000.

[5.] **2. Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.** Till förstärkning av det ordinarie anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader hava sedan åtskilliga år anvisats extra anslag, vilka efter att tidigare hava uppgått till 63,000 kronor för år bestämts för ett vart av budgetåren 1925/1926—1929/1930 till 50,000 kronor men för innevarande budgetår åter upptagits med 63,000 kronor. I 1929 års statsverksproposition finnes återgiven en utredning av slottsarkitekten generaldirektören I. Tengbom rörande behovet av anslagsmedel för reparationer å slottet.

I sin skrivelse den 30 augusti 1930 har nu riksmarskalksämbetet, med överlämnande av en av ståthållarämbetet å Stockholms slott gjord framställning i ämnet, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till förstärkning av ordinarie anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 63,000 kronor.

Ståthållarämbetet har i sin skrivelse meddelat, att på grund av otillräckliga anslag en del önskvärda ordinarie underhållsarbeten årligen måst eftersättas. Kostnaden för de arbeten av denna art, som vid början av ett vart av nedan angivna budgetår återstått outförda, har beräknats till följande belopp:

budgetåret	1924/1925	kronor	30,008
»	1925/1926	»	58,952
»	1926/1927	»	54,750
»	1927/1928	»	125,800
»	1928/1929	»	121,600
»	1929/1930	»	138,400
»	1930/1931	»	138,100.

I anslutning till dessa uppgifter har ståthållarämbetet yttrat följande.

Även om det nu begärda förstärkningsanslaget å 63,000 kronor beviljades för de ordinarie underhållsarbetena, kvarstode större restaureringsarbeten, för vilka särskilda anslag framdeles måste begäras. Dessa arbeten vore: restaurering av slottskapellet med södra valvet; återställande av en

stor del representationsrum, deras plafonder, övriga målningar, stucker och väggar; inläggande av golv av sten i trädgårdssalongen samt delar i portiker och valv; iordningställande av slottsmuseum i källaren; samt en del yttre stensättning och uppsnyggningsåtgärder, icke ingående i den yttre restaureringen. Kostnaden för samtliga dessa arbeten kunde beräknas till omkring 250,000 kronor, vilka medel dock kunde fördelas på en följd av år.

För en del av nu nämnda större restaureringsarbeten, nämligen restaurering av slottskapellet och södra valvet m. m., lärer chefen för kommunikationsdepartementet senare i dag komma att föreslå framställning till riksdagen om anvisande av särskilda anslagsmedel.

Med hänsyn till de av ståthållarämbetet lämnade uppgifterna om de beräknade kostnaderna för sådana önskvärda ordinarie underhållsarbeten å Stockholms slott och andra för de kungl. hoven avsedda byggnader, vilka på grund av otillräckliga anslag hittills icke kunnat komma till utförande, finner jag det motiverat, att i likhet med innevarande budgetår även för budgetåret 1931/1932 ett extra anslag å 63,000 kronor anvisas till förstärkning av det ordinarie anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader. *Departementschefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag av ..... kronor 63,000.

3. Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott, *oförändrat ordinarie anslag* ..... kronor 33,750.

[6.] **4. Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.** Till förstärkning av det ordinarie anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott har riksdagen anvisat extra anslag, som för innevarande budgetår uppgår till 26,350 kronor.

I riksmarskalksämbetets skrivelse den 30 augusti 1930 har ämbetet, i enlighet med hemställan från ståthållarämbetet å slottet, gjort framställning om förstärkning för budgetåret 1931/1932 av det ordinarie anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott med 26,300 kronor. Riksmarskalksämbetet har hänvisat till att de sistförflutna budgetåren, då förstärkningsanslaget anvisats med detta belopp, några besparingar icke uppstått å anslaget.

Departementschefen.

Då ifrågavarande förstärkningsanslag alltjämt lärer vara oundgängligen erforderligt, tillstyrker jag riksmarskalksämbetets framställning, allenast med den jämkningen att anslaget, för utjämning av huvudtitelns slutsumma, liksom för innevarande budgetår torde böra uppföras med 26,350 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag av ..... kronor 26,350.

Övriga kungl. slott.

[7.] **5. Underhåll m. m. av övriga kungl. slott.** För underhåll m. m. av de kungl. lustslotten, nämligen Drottningholms slott, Gripsholms och Ulriksdals slott, Haga lustslott och park samt Strömsholms och Rosersbergs slott, har från och med budgetåret 1927/1928 varit uppfört ett gemensamt ordinarie reservationsanslag, vilket till och med budgetåret 1929/1930 varit bestämt till 86,000 kronor men i riksstaten för innevarande budgetår är upptaget med ett till 110,500 kronor förhöjt belopp. Därjämte hava alltsedan förstnämnda budgetår anvisats extra reservationsanslag å 20,000 kronor till ny- och ombyggnader samt större reparationer vid slotten. Ytterligare hava för ifrågavarande ändamål bidrag utgått av Djurgårdskassans överskottsmedel. Dessa bidrag hava för vartdera av budgetåren 1927/1928 och 1928/1929 utgjort 65,000 kronor, varav 50,000 kronor tillgodoförts det ordinarie anslaget och 15,000 kronor det extra, samt för budgetåret 1929/1930 80,000 kronor, fördelat med 65,000 kronor på det förra och 15,000 kronor på det senare anslaget. För innevarande budgetår har riksdagen medgivit, att av Djurgårdskassans den 30 juni 1930 befintliga överskottsmedel må till det ordinarie anslaget överföras ett belopp av 80,000 kronor, varemot intet bidrag tillföres det extra anslaget.

Ståthållarämbetena och riksmarskalksämbetet om medelsbehovet för budgetåret 1931/1932.

Med sin skrivelse den 30 augusti 1930 har riksmarskalksämbetet överlämnat de från ståthållarämbetena för lustslotten ingivna framställningarna om statsanslag för nästkommande budgetår. I följande sammanställning återgivas de av ståthållarämbetena föreslagna staterna för budgetåret 1931/1932 jämsides med de av Kungl. Maj:t fastställda staterna för innevarande budgetår:

Drottningholms slott.

	Stat för budgetåret 1930/1931 Kronor	Föreslagen stat för budgetåret 1931/1932 Kronor
Inkomster.		
Ordinarie anslagsmedel	95,500	—
Arrenden, hyror och tomtören	38,500	38,500
Trädgårdsprodukter	16,000	16,000
Jordbruket och skogen	—	—
Behov av statsmedel	—	95,500
Summa	150,000	150,000
Utgifter.		
Slottsförvaltningen		
Avlöningar	29,000	29,000
Pensioner	7,500	8,000
Diverse omkostnader	14,100	14,000
Slottsbyggnaders underhåll	30,000	30,000
Fastighetsförvaltningen	18,400	18,000
Parkens och trädgårdens underhåll	51,000	51,000
Summa	150,000	150,000

Gripsholms slott.

Inkomster.		
Ordinarie anslagsmedel	40,000	—
Förevisningsmedel	4,000	4,000
Arrenden, hyror och tomtören	8,400	8,400
Trädgården	4,000	4,000
Jordbruket	3,000	3,000
Skogen	10,000	10,000
Räntor och diverse inkomster	600	600
Behov av statsmedel	—	40,000
Summa	70,000	70,000
Utgifter.		
Avlöningar och dyrtidstillägg	12,555	12,500
Pensioner och gratialistunderhåll	800	800
Byggnaders underhåll	17,000	18,000
Parkens och trädgårdens underhåll	9,050	9,000
Jordbruket	2,970	3,000
Skogen	5,000	5,000
Värme, lyse, vatten och renhållning	2,250	2,200
Elektrisk uppvärmning av slottet	10,000	10,000
Djurparkens underhåll	1,200	1,200
Nyanskaffning och underhåll av inventarier	2,450	2,500
Diverse omkostnader	6,725	5,800
Summa	70,000	70,000

Ulriksdals slott.

	Stat för budgetåret 1930/1931 Kronor	Föreslagen stat för budgetåret 1931/1932 Kronor
Inkomster.		
Ordinarie anslagsmedel	31,500	—
Arrenden, hyror och tomtören	31,455	32,000
Inkomster av elektrisk energi	500	500
Försäljningsmedel för sand och grus	4,000	4,000
Diverse inkomster	—	—
Behov av statsmedel	—	31,500
Summa	67,455	68,000
Utgifter.		
Avlöningar och dyrtidstillägg	12,950	13,000
Pensioner och gratialistunderhåll	1,200	1,200
Värme, lyse och renhållning	5,000	5,000
Diverse omkostnader	9,620	8,400
Byggnaders underhåll	15,785	17,500
Nyanskaffning och underhåll av inventarier	3,500	3,500
Parkens och vägars underhåll	15,000	15,000
Ränta och amortering å lån för reparation av lägenheten Beylon	4,400	4,400
Summa	67,455	68,000

Haga slott.

Inkomster.		
Ordinarie anslagsmedel	14,500	—
Arrenden, hyror och tomtören	23,335	23,200
Intressemedel	8,000	8,000
Bidrag av Stockholms stad till Hagaparkens underhåll	10,000	10,000
Inkomster av elektrisk energi	300	300
Diverse inkomster	—	—
Behov av statsmedel	—	14,500
Summa	56,135	56,000
Utgifter.		
Avlöningar och dyrtidstillägg	14,418	14,500
Pensioner och gratialistunderhåll	3,600	3,600
Värme, lyse och renhållning	4,200	4,200
Diverse omkostnader	4,727	4,500
Byggnaders underhåll	15,190	15,200
Nyanskaffning och underhåll av inventarier	1,000	1,000
Vissa gårdsplaners m. m. underhåll	3,000	3,000
Parkens underhåll och renhållning	10,000	10,000
Summa	56,135	56,000

Rosersbergs slott.

	Stat för budgetåret 1930/1931 Kronor	Föreslagen stat för budgetåret 1931/1932 Kronor
Inkomster.		
Ordinarie anslagsmedel	3,000	—
Hyror och arrenden	8,410	8,400
Skogsprodukter	7,255	7,100
Behov av statsmedel	—	3,000
Summa	18,665	18,500
Utgifter.		
Avlöningar	7,300	7,300
Pensioner	2,300	2,300
Diverse omkostnader	2,000	2,000
Byggnaders underhåll	3,165	3,100
Nyanskaffning och underhåll av inventarier	300	300
Parkens underhåll	2,600	2,500
Skogen	1,000	1,000
Summa	18,665	18,500

Strömsholms slott.

Inkomster.		
Ordinarie anslagsmedel	6,000	—
Arrenden, hyror och tomtören	1,980	2,000
Räntor	150	—
Diverse inkomster	70	200
Behov av statsmedel	—	6,000
Summa	8,200	8,200
Utgifter.		
Avlöningar och dyrtidstillägg	2,390	2,400
Pensioner och gratialistunderhåll	54	—
Värme, lyse och renhållning	400	400
Diverse omkostnader	656	600
Byggnaders underhåll	3,065	3,200
Nyanskaffning och underhåll av inventarier	200	200
Parkens och trädgårdens underhåll	1,435	1,400
Summa	8,200	8,200

Såsom framgår av denna sammanställning, hava ståthållarämbetena för budgetåret 1931/1932 hemställt om anslag för lustslotten till samma belopp, som beviljats för innevarande budgetår, liksom även i övrigt de föreslagna staterna för förstnämnda budgetår i stort sett överensstämma med de nu gällande.

Ståthållarämbetena hava ansett de av dem angivna anslagsbeloppen vara oundgängliga för lustslottens underhåll. I fråga om behovet av anslagsmedel till Drottningholms, Ulriksdals och Gripsholms slott hava ståthållarämbetena erinrat om tidigare verkställda utredningar härom, vilka finnas återgivna under första huvudtiteln i statsverkspropositionerna till respektive 1924, 1927 och 1929 års riksdagar.

Riksmarskalksämbetet har i fråga om medelsbehovet för det ordinarie underhållet av de kungl. lustslotten för budgetåret 1931/1932 för egen del anfört följande:

»Riksmarskalksämbetet, som prövat de av ståthållarämbetena gjorda framställningarna, har funnit desamma väl grundade och har intet att erinra emot de gjorda beräkningarna. Ståthållarämbetena hava alltjämt sökt i möjligaste mån begränsa anspråken på statsverket och hava icke begärt mera, än vad som synes vara absolut nödvändigt. Då hittills utgående statsanslag för 'övriga kungl. slott' icke varit tillräckliga för att med de så kraftigt stegrade priserna på arbetskraft och material i fullt värdigt skick vidmakthålla de olika slottens många och stora byggnader och vidsträckta parker, torde en minskning i dessa anslag givetvis icke vara tänkbar; och riksmarskalksämbetet tillåter sig därför framhålla nödvändigheten av att här ovan angivna anslagsbelopp för de olika slotten måtte varda i sin helhet anvisade.»

För ny- och ombyggnader samt större reparationer vid de kungl. lustslotten har riksmarskalksämbetet föreslagit anvisande för budgetåret 1931/1932 av ett extra reservationsanslag till samma belopp som för innevarande budgetår eller 20,000 kronor. Ett dylikt anslagsbelopp komme, enligt vad ämbetet uttalat, att fullt tagas i anspråk för bekostande av åtskilliga ifrågasatta, nödvändiga reparations- m. fl. arbeten vid vissa av slotten, varom ämbetet ämnade framdeles — i likhet med vad under senaste år ägt rum — hos Kungl. Maj:t göra erforderliga framställningar.

Riksmarskalksämbetet har över sina ifrågavarande framställningar och beräkningar framlagt följande sammanställning:

Drottningholms	slott,	brist	kronor	95,500
Ulriksdals	»	»	»	31,500
Haga	»	»	»	14,500
Rosersbergs	»	»	»	3,000
Strömsholms	»	»	»	6,000
Gripsholms	»	»	»	40,000
			kronor	190,500.
Till riksmarskalksämbetets förfogande för reparationer eller ombyggnader utom ordinarie underhållet begäres			kronor	20,000
			Summa kronor	210,500.

I detta sammanhang må erinras, att riksmarskalksämbetet i särskild skrivelse den 30 augusti 1930 gjort framställning om anslagsmedel för bekostande av vissa erforderliga större reparations- och restaureringsarbeten

vid, bland annat, Gripsholms slott. Senare i dag lärer chefen för kommunikationsdepartementet komma att hemställa om framställning till riksdagen angående anvisande av anslag för sagda ändamål i vad angår nämnda slott.

Riksmarskalksämbetet om täckande av medelsbehovet för budgetåret 1931/1932.

Såsom förut nämnts, har Djurgårdskassan från och med budgetåret 1927/1928 av överskottsmedel lämnat bidrag till de kungl. lustslotten. Av behållningen vid ingången av innevarande budgetår utgå medel för detta budgetår med 80,000 kronor. Den för budgetåret fastställda staten för Djurgårdskassan har följande utseende:

Inkomster.

Tomt-, hyres- och arrendeavgifter	kronor	280,000
Tillfälliga avgifter	»	21,500
Räntor	»	75,000
Försäljning av virke och ved	»	15,000
Försäljning av hö	»	3,000
Rosendals trädgård	»	15,000
Djurgårdens ladugård	»	3,500
Diverse inkomster	»	4,000
Beräknat belopp från Stockholms stad för underhåll och renhållning jämte snöplogning å vissa Kungl. Djurgårdens vägar	»	124,000
	Summa kronor	541,000

Utgifter.

Avlöningar och pensioner	kronor	59,500
Expenser	»	10,400
Vägarna	»	91,000
Renhållning	»	35,000
Skogen och sågen	»	14,800
Byggnader	»	50,000
Inventarier	»	15,000
Vatten- och avloppsledningar	»	6,000
Vattenavgifter	»	3,500
Brandförsäkringar	»	3,000
Strandskoning	»	2,100
Parker och jordbruk	»	43,400
Stallet	»	8,400
Djurgårdens ladugård	»	2,600
Rosendals trädgård	»	13,500
Elektriska ledningar	»	4,000
Kungl. begravningsplatsen vid Haga	»	2,300
Skatter	»	15,000
Diverse och oförutsedda utgifter	»	25,000
Till förräntning och amortering av vissa Djurgårdskassan åvilande, ur Djurgårdsfonden upptagna lån: enligt kungl. brev den 30 maj 1924 kronor 45,000; enligt kungl. brev den 12 mars 1926 » 7,500	»	52,500
Inleverering till statskontoret	»	80,000
Överskott	»	4,000
	Summa kronor	541,000.

I sin skrivelse med anslagsäskanden för budgetåret 1931/1932 har riksmarskalksämbetet ansett sig kunna utgå från, att av Djurgårdskassans överskottsmedel skall under budgetåret 1931/1932 kunna *dels* fullgöras räntor och amorteringar av tidigare hos statskontoret ur Djurgårdsfonden upplånade medel till täckande av vissa behov vid de kungl. slotten med 52,500 kronor, *dels ock* såsom bidrag till de kungl. lustslottens underhåll utbetalas ett belopp av 80,000 kronor.

För budgetåret 1931/1932 har riksmarskalksämbetet sålunda föreslagit, att av Djurgårdskassans behållning den 30 juni 1931 skall lämnas bidrag till de kungl. lustslotten med samma belopp som för innevarande budgetår eller med 80,000 kronor.

Med utgångspunkt härifrån har inom Djurgårdsförvaltningen uppgjorts följande vid riksmarskalksämbetets skrivelse fogade förslagsstat för Djurgårdskassan för budgetåret 1931/1932, varvid jämväl upptagits motsvarande siffror för innevarande budgetår:

		Stat för budgetåret 1930/1931	Föreslagen stat för budgetåret 1931/1932
Inkomster.			
Arrenden m. m.	kronor	301,500	300,000
Räntor	»	75,000	75,000
Skog, lantbruk och trädgård	»	40,500	35,000
Ersättning av Stockholms stad för väghållning	»	124,000	100,000
Summa	kronor	541,000	510,000
Utgifter.			
Avlöningar och pensioner	kronor	59,500	59,000
Vägar och renhållning	»	126,000	102,000
Skog, lantbruk, park och trädgård	»	87,100	86,500
Byggnader, inventarier m. m.	»	81,500	80,000
Skatter	»	15,000	15,000
Expenser, diverse och oförutsedda utgifter	»	35,400	35,000
Utbetalningar enligt kungl. brev den 30 maj 1924 kronor 45,000; enligt kungl. brev den 12 mars 1926 » 7,500	»	52,500	52,500
Inleverering till statskontoret	»	80,000	80,000
Överskott	»	4,000	—
Summa	kronor	541,000	510,000.

Sedan från det av riksmarskalksämbetet beräknade behovet av statsmedel för de kungl. lustslotten, 210,500 kronor, avgått beräknat bidrag från överskott i Djurgårdskassan den 30 juni 1931, 80,000 kronor, skulle alltså erforderligt tillskott av anslag å riksstaten utgöra 130,500 kronor. Riksmarskalksämbetet, som förklarat sig inse vikten av att söka begränsa här ifrågavarande utgifter till vad som nödvändigt erfordras för fullgörandet

av det riksmarskalksämbetet anförtrodda uppdraget att handhava vården och förvaltningen av dessa statens värdefulla egendomar och övriga tillhörigheter, har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att under riksstatens första huvudtitel för budgetåret 1931/1932 bevilja för drift, underhåll och reparationer av de kungl. lustslotten ett sammanlagt medelsbelopp av 130,500 kronor.

Riksmarskalksämbetet angående Tullgarns slott.

I detta sammanhang ber jag få anmäla en av riksmarskalksämbetet i skrivelse den 10 december 1930 gjord framställning angående Tullgarns slott och kungsgård, vilka för närvarande äro ställda till Konungens förfogande. Då denna ordning år 1877 tillkom, gjordes, såsom riksmarskalksämbetet i sagda skrivelse erinrat, uttryckligen det förbehållet, att nämnda slott och kungsgård under vissa förhållanden skulle få återlämnas till statsverket. Med förmälan att Konungen nu, med hänsyn till föreliggande omständigheter, förklarat sig villig att å tid, som framdeles kan varda bestämd, till statsverket återlämna slottet och kungsgården under förutsättning att det förra med tillhörande park för framtiden förblir ställt till Konungens disposition, har ämbetet hemställt, att det sålunda väckta spörsmålet måtte tagas under övervägande. Ifrågavarande skrivelse har för yttrande remitterats till byggnadsstyrelsen och domänstyrelsen, vilka ännu ej hunnit inkomma med utlåtanden i ämnet.

Departementschefen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, äro å riksstaten för innevarande budgetår uppförda två anslag för de kungl. lustslotten, nämligen ett ordinarie reservationsanslag å 110,500 kronor till slottens ordinarie underhåll m. m. samt ett extra reservationsanslag å 20,000 kronor till ny- och ombyggnader samt större reparationer vid slotten. För det med förstnämnda anslag avsedda ändamålet tages ytterligare i anspråk ett belopp av 80,000 kronor av Djurgårdskassans överskottsmedel.

För budgetåret 1931/1932 har riksmarskalksämbetet icke ifrågasatt någon ändring i det ordinarie anslaget till lustslotten. Liksom för löpande budgetår skulle enligt ämbetets förslag de ordinarie underhållsmedlen utökas med bidrag från Djurgårdskassan å 80,000 kronor. Ävenledes skulle såsom för innevarande budgetår ett extra anslag av 20,000 kronor anvisas till ny- och ombyggnader samt större reparationer.

Mot riksmarskalksämbetets utgiftsberäkningar samt förslag till medelsbehovets täckande för budgetåret 1931/1932 har jag intet att erinra. Jag tillstyrker för den skull, att det ordinarie reservationsanslaget till underhåll m. m. av lustslotten i riksstaten för nästkommande budgetår upptages med oförändrat belopp av 110,500 kronor, ävensom att av Djurgårdskassans överskottsmedel en summa av 80,000 kronor överföres till anslaget. För ny- och ombyggnader samt större reparationer vid ifrågavarande slott torde, i likhet med vad för innevarande och tidigare år varit fallet, böra anvisas

ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor. Rörande detta anslag gör jag hemställan under nästföljande punkt.

I anslutning till det nu anförda torde å riksstaten för budgetåret 1931/1932 upptagas:

Underhåll m. m. av övriga kungl. slott, *oförändrat ordinarie reservationsanslag* ..... kronor 110,500.

Därjämte hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av Djurgårdskassans den 30 juni 1931 befintliga överskottsmedel må under budgetåret 1931 1932 till förenämnda anslag överföras ett belopp av 80,000 kronor.

[8.] **6. Ny- och ombyggnader samt större reparationer vid övriga kungl. slott.** Under åberopande av vad jag under punkten 7 anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för ny- och ombyggnader samt större reparationer vid övriga kungl. slott för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* reservationsanslag av ..... kronor 20,000.

Sammanlagda beloppet av de under första huvudtiteln uppförda *ordinarie* anslagen skulle alltså uppgå till 1,402,650 kronor. Enär för budgetåret 1931/1932 å denna huvudtitel krävas *extra* anslag till belopp av 429,350 kronor, skulle huvudtitelns slutsumma sålunda komma att för nämnda tidsperiod uppgå till ett belopp av 1,832,000 kronor. För budgetåret 1930/1931 uppgår slutsumman till 1,842,000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Kurt Björklund.

Sammandrag och register
till
Första huvudtiteln för budgetåret 1931/1932.

Punkt	Sid.	Nr		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
			A. Kungl. hovstaten.		
	1	1	Kungl. Maj:ts hovhållning	800,000	
1	1	2	Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning		150,000
	2	3	Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan	192,000	
2	2	4	Förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel		70,000
	2	5	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland	26,000	
	2	6	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke	26,000	
	2	7	Ved och kol för de kungl. hoven	50,000	
3	2	8	Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven		75,000
	3	9	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten	56,400	
4	3	10	Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten		25,000
	3	11	Kungl. hovstallets utfodring	45,000	
			Säger för kungl. hovstaten	1,195,400	320,000
			B. Kungl. slottsstaten.		
			Stockholms slott:		
	4	1	Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader	63,000	
5	4	2	Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader		63,000
	5	3	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott	33,750	
6	5	4	Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott		26,350
			Övriga kungl. slott:		
7	6	5	Underhåll m. m. av övriga kungl. slott, *reservationsanslag*	110,500	
8	14	6	Ny- och ombyggnader samt större reparationer vid övriga kungl. slott, *reservationsanslag*		20,000
			Säger för kungl. slottsstaten	207,250	109,350
			Summa	1,402,650	429,350

Andra huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Gärde, anmäler de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1931/1932 av utgifterna under rikstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet. Därvid anför departementschefen — under förklaring att han kommer att angiva jämväl de ordinarie anslag, beträffande vilka han ej har att föreslå någon förändring — följande:

A. Departementet.

1. **Statsministern, lönefyllnad,** oförändrat *ordinarie* anslag kronor 6,000.

2. **Statsråden utan departement,** oförändrat *ordinarie* anslag ..... kronor 72,000.

3. **Departementschefen,** oförändrat *ordinarie* anslag ..... kronor 24,000.

[1.] 4. **Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.** Det ordinarie förslagsanslaget till justitiedepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli blev enligt beslut av 1930 års riksdag fastställt till 153,500 kronor, vilket belopp fördelar sig med 136,200 kronor på departementets ordinarie avlöningsstat och med 17,300 kronor på dess övergångsstat.

Jag har endast i fråga om övergångsstaten att föreslå en ändring. Denna stat upptager för närvarande två befattningshavare, nämligen en förste kanslisekreterare i lönegraden B 26 och en registrator i lönegraden B 22.

Innehavaren av förste kanslisekreterarbefattningen har emellertid från och med den 15 juli 1930 utnämnts till kansliråd i departementet, i följd varav denna befattning kan uteslutas ur staten. Anslaget till övergångsstaten borde således kunna minskas med belopp motsvarande avlöningen i näst högsta löneklassen till en förste kanslisekreterare eller 9,540 kronor. Då emellertid innehavaren av registratorsbefattningen är berättigad till avlöning enligt högsta löneklassen i 22:a lönegraden eller med 8,124 kronor, torde anslaget böra med lämplig avrundning upptagas till 8,100 kronor och minskningen således begränsas till 9,200 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels att — med uteslutande från och med den 1 juli 1931 ur övergångsstaten för justitiedepartementet av en förste kanslisekreterarbefattning i lönegraden B 26 — vidtaga den ändring i anslaget till samma stat, att detsamma nedsättes från 17,300 kronor till 8,100 kronor;

dels och att minska det i riksstaten under andra huvudtiteln uppförda *ordinarie* förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp ..... kronor 153,500 med 9,200 kronor till ..... » 144,300.

[2.] **5. Extra ledamöter för lagärenden.** Riksdagen har efter framställning av Kungl. Maj:t från och med budgetåret 1926/1927 årligen anvisat ett extra anslag å 24,000 kronor till avlönande av två extra ledamöter för lagärenden i justitiedepartementet. Behov av sådana ledamöter föreligger även för nästkommande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avlönande av två extra ledamöter för lagärenden i justitiedepartementet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag å ..... kronor 24,000.

6. Departementschefens ombud för tillsyn å tryckta skrifters allmängörande, oförändrat *ordinarie* förslagsanslag ..... kronor 14,000.

[3.] **7. Handsekreterare åt statsministern.** Riksdagen har alltsedan år 1913 på extra stat årligen anvisat anslag till en handsekreterare åt statsministern. Detta anslag har från och med år 1922 utgått med 4,000 kronor för år. Anslaget erfordras jämväl för nästkommande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avlönande av en handsekreterare åt statsministern för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag å ..... kronor 4,000.

B. Lagberedningen och Dalautredningen.

[4.] 1 och 2. **Lagberedningen.** Till lagberedningen har å extra stat för varje år från och med år 1903 anvisats särskilt reservationsanslag. Anslaget, som för år utgått med belopp växlande från 50,000 kronor till 75,000 kronor, har bestämts för vartdera av budgetåren 1926/1927 och 1927/1928 till 70,000 kronor och för vart och ett av budgetåren 1928/1929—1930/1931 till 74,000 kronor. Från och med budgetåret 1924/1925 har därjämte årligen anvisats extra förslagsanslag för beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till lagberedningens personal, vilket anslag från och med budgetåret 1926/1927 utgått med ett årligt belopp av 8,000 kronor.

Beredningen, som för närvarande består av ordförande och tre tjänstgörande ledamöter, har för sin verksamhet under år 1930 avgivit en redogörelse, vilken såsom bilaga (A) torde få åtfölja statsrådsprotokollet.

Å det för beredningens verksamhet anvisade reservationsanslaget förefanns den 1 juli 1930 en besparing av i runt tal 11,900 kronor. Om härtill lägges det för budgetåret 1930/1931 beviljade reservationsanslaget å 74,000 kronor, erhålles ett belopp av 85,900 kronor, vilket alltså står till förfogande för bestridande av beredningens utgifter under innevarande budgetår. Då, enligt vad verkställda beräkningar giva vid handen, utgifterna under budgetåret torde komma att uppgå till omkring 79,300 kronor, bör besparingen å anslaget den 1 juli 1931 kunna beräknas till ungefär 6,600 kronor. Kostnaderna för beredningens verksamhet under budgetåret 1931/1932 torde, frånsett dyrtidstillägg, kunna uppskattas till 81,200 kronor. Utöver den beräknade besparingen, 6,600 kronor, erfordras således för nästkommande budgetår ett anslag å 74,600 kronor. Vid sådant förhållande torde anslaget lämpligen kunna upptagas med oförändrat belopp, 74,000 kronor. Härjämte bör för det kommande budgetåret, liksom i nu gällande riksstat, anvisas ett extra förslagsanslag till dyrtidstillägg å 8,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels att för fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* reservationsanslag å ..... kronor 74,000;

dels ock att för beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till lagberedningens personal för samma budgetår anvisa ett *extra* förslagsanslag å ..... kronor 8,000.

[5.] 3 och 4. **Dalautredningen.** Till Dalautredningen har å extra stat för varje år från och med budgetåret 1923/1924 anvisats särskilt reservationsanslag. Därjämte har från och med därpå följande budgetår årligen anvisats extra förslagsanslag för beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till utredningens personal. Anslagen ha uppgått till följande belopp:

1923/1924	kronor	54,000	1927/1928	kronor	45,000 + 5,000
1924/1925	»	62,000 + 4,000	1928/1929	»	35,000 + 5,000
1925/1926	»	62,000 + 4,000	1929/1930	»	17,000 + 4,000
1926/1927	»	65,000 + 5,000	1930/1931	»	25,000 + 3,000

Utredningen är anförtrodd särskild ledare och sex ledamöter, därav fyra ortsrepresentanter, en lantmätare och en jurist. För sin verksamhet under år 1930 har utredningen avgivit en redogörelse, vilken såsom bilaga (B) torde få åtfölja statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 13 september 1930 har Dalautredningen framlagt sina anslagsäskanden för budgetåret 1931/1932 samt därvid anfört:

Utredningen beräknade att i början av september 1931 kunna avlämna betänkande rörande särlagstiftning på jorddelningsväsendets område, måhända även beträffande vissa därmed sammanhängande jordredovisningsspörsmål. Härmed syntes möjlighet beredd för frågans behandling vid 1932 års riksdag. För slutförandet av övriga uppgifter torde böra beräknas en samlad tid av omkring sex månader. Med hänsyn till att lösningen av dessa uppgifter bleve beroende av förloppet av den pågående provskiftesverksamheten, vore det ovisst, huruvida arbetet i denna del kunde fortgå i obruten följd. Då emellertid utredningen, därest det skulle visa sig nödvändigt eller lämpligt att för viss tid nedlägga verksamheten, givetvis icke borde under nämnda tid draga någon kostnad för statsverket, torde ytterligare anslag för Dalautredningen icke behöva i vidare mån äskas än för bestridande av kostnaderna för åtta månaders samlat arbete efter utgången av löpande budgetår.

Å det för bestridande av utredningens kostnader, frånsett dyrtidstillägg, utgående reservationsanslaget hade den 30 juni 1930 förelegat en besparing av omkring 25,000 kronor. Då anslaget för det löpande budgetåret utgjorde 25,000 kronor, stode alltså ett belopp av omkring 50,000 kronor till förfogande för detta budgetår. Kostnaderna för samma år beräknades uppgå till ungefär 42,000 kronor, varför man hade att utgå ifrån att anslaget vid budgetårets utgång skulle visa en besparing av omkring 8,000 kronor. Kostnaderna för tiden därefter torde — med beaktande bland annat av att det slutliga arbetet komme att i större utsträckning kräva sammanträden in pleno med utredningens ledamöter — böra uppskattas till omkring 27,000 kronor. Utöver den beräknade besparingen, 8,000 kronor, erfordrades således för bestridande av dessa kostnader, frånsett dyrtidstillägg, ett anslag av 19,000 kronor. Under förutsättning att dittills gällande grunder för dyrtidsersättnings utgående bibehölles, skulle för motsvarande ersättning till utredningens personal ett anslag av 1,500 kronor vara tillfyllest.

Det är med tillfredsställelse jag konstaterar, att utredningens arbete bedrivits så, att utsikt synes förefinnas att, i enlighet med tidigare uttryckta förhoppningar, förslag rörande särlagstiftning på jorddelningsväsendets område och måhända även beträffande vissa därmed sammanhängande jordredovisningsspörsmål kunna föreläggas 1932 års riksdag, samt att utöver de anslag, som nu äskas, ytterligare anslag för Dalautredningens verksamhet icke torde behöva begäras. Mot utredningens förslag till anslagsäskanden för nästkommande budgetår, innebärande en sänkning av reservationsanslaget från 25,000 till 19,000 kronor och av extra förslagsanslaget från 3,000 till 1,500 kronor, synes mig icke något vara att erinra. *Departementschefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels att för fortsatt uppehållande av Dalautredningens verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* reservationsanslag å ..... kronor 19,000;

dels ock att för beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till utredningens personal för samma budgetår anvisa ett *extra* förslagsanslag å ..... kronor 1,500.

C. Justitiekanslersämbetet.

1. **Justitiekanslersexpeditionen,** oförändrat *ordinarie* förslagsanslag ..... kronor 46,400.

D. Domstolarna.

Högsta domstolen och regeringsrätten.

1. **Högsta domstolen,** oförändrat *ordinarie* förslagsanslag kronor 513,500.

2. **Regeringsrätten.** Enligt lag den 14 juni 1928 (nr 182) skall regeringsrätten intill utgången av år 1931 utgöras av elva regeringsråd. Därefter skall antalet regeringsråd, i den mån sådant i följd av inträffade ledigheter kan ske, nedbringas till sju. I samband med antagandet av nämnda lag har riksdagen i skrivelse den 29 maj 1928 (nr 320) hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en allsidig utredning rörande regeringsrättens organisation och arbetssätt. Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 19 september 1929 uppdragit åt regeringsrätten att låta verkställa den begärda utredningen, har med skrivelse den 11 november 1930 avlämnats sådan utredning ävensom av regeringsrättens ledamöter i ärendet avgivet yttrande. Till denna utredning och de åt-

gärder, som därav påkallas, torde jag framdeles få återkomma. Då det emellertid icke är möjligt att nu med säkerhet räkna med att i följd av inträffade ledigheter regeringsrådens antal skall kunna nedbringas under elva redan under första halvåret 1932, lärer det ordinarie förslagsanslaget till regeringsrätten böra upptagas med oförändrat belopp, 237,500 kronor.

Jag får alltså anmäla förevarande anslags upptagande i riksstaten med oförändrat belopp:

Regeringsrätten, oförändrat *ordinarie* förslagsanslag ..... kronor 237,500.

[6.] 3. **Extra expeditionsvakt vid högsta domstolen.** Riksdagen har, i anledning av högsta domstolens tid efter annan ökade tjänstgöring, från och med år 1920 å extra stat årligen anvisat anslag, för närvarande 2,208 kronor, till avlönande av en extra expeditionsvakt vid högsta domstolen. Då anslaget alltjämt är erforderligt, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avlönande av en extra expeditionsvakt vid högsta domstolen för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag å ..... kronor 2,208.

Nedre justitierevisionen.

Ordinarie förslagsanslag.

[7.] 4. **Nedre justitierevisionen.** Det *ordinarie* förslagsanslaget till nedre justitierevisionen är i nu gällande riksstat uppfört med 440,000 kronor. Anslaget disponeras enligt följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	384,900
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	10,000
Arvoden à 1,500 kronor till den revisionssekreterare, som av Kungl. Maj:t förordnas att vara ordförande i nedre justitierevisionen, samt à 500 kronor till den protokollssekreterare, som biträder vid mottagning av veckomål, och till den registrator, som ombesörjer verkets ekonomi och uppbörd m. m.	»	2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ..	»	37,600
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	5,000
Summa kronor		440,000.

Denna stat, som tillämpats från och med den 1 juli 1929, skiljer sig från den därförut närmast gällande staten allenast därutinnan, att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. höjts från 33,000 kronor till 37,600 kronor för beredande av extra ordinarie anställning såsom skrivbiträde åt två kvinnliga biträden, vilkas avlöning utgått från anslagsposten till renskrivningskostnad.

Enligt staten utgöras de *ordinarie* befattningshavarna inom nedre revisionen av tjugutre revisionssekreterare, sex protokollssekreterare, två registratorer, en kanslist, en förste expeditionsvakt, fyra expeditionsvakter och fjorton kontorsbiträden. Från den i staten upptagna anslagsposten till avlöningar till *icke-ordinarie* befattningshavare m. m. bestridas avlöningar till extra revisionssekreterare, vidare till en andre protokollssekreterare, fyra amanuenser och två kontorsbiträden vid den centrala avdelningen inom nedre revisionens kansli samt till nyssnämnda två skrivbiträden.

Extra anslag.

Efter framställningar av Kungl. Maj:t har riksdagen alltsedan år 1916 — i samband med utökning av högsta domstolens tjänstgöring till följd av den inom domstolen uppkomna balansen — årligen anvisat *extra* anslag för tillfällig förstärkning av nedre revisionens arbetskrafter. Förstärkningen har från början av budgetåret 1923/1924 bestått av fyra förordnade revisionssekreterare, en tillförordnad protokollssekreterare, en amanuens, två tillförordnade kontorsbiträden och en extra expeditionsvakt. För ändamålet anvisade medel hava från och med budgetåret 1926/1927 årligen uppgått till 56,908 kronor.

Arbetsbalansen m. m.

Till upplysning rörande de till högsta domstolen under senare år inkomna målen samt balansens ställning tillåter jag mig hänvisa till följande tabell:

Mål	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Revisionsmål:														
Balans från föregående år	949	668	580	500	437	401	556	615	597	621	629	682	618	[1] 572
Inkomna	440	502	501	555	581	798	690	611	571	552	545	536	[1] 460	
Summa	1,389	1,170	1,081	1,055	1,018	1,199	1,246	1,226	1,168	1,173	1,174	1,218	[1] 1,078	
Under året avgjorda eller avskrivna ...	721	590	581	618	617	643	631	629	547	544	492	600	[1] 506	
Besvärsmål:														
Balans från föregående år	366	363	409	273	248	197	184	190	192	236	282	317	403	[1] 443
Inkomna	672	794	620	685	535	622	561	558	584	626	588	738	[1] 742	
Summa	1,038	1,157	1,029	958	783	819	745	748	776	862	870	1,055	[1] 1,145	
Under året avgjorda eller avskrivna ...	675	748	756	710	586	635	555	556	540	580	553	652	702	

Av tabellen framgår, *att* balansen å såväl revisions- som besvärsmål varit i stadigt sjunkande till och med åren 1922 respektive 1923 men där-

[1] Ungefärlig siffra.

efter åter småningom ökats, *att* balansens tillväxt alltjämt fortvar i fråga om besvärsmålen, medan balansen å revisionsmålen under de två senaste åren nedgått, samt *att* den sammanlagda balansen vid ingången av detta år — liksom å motsvarande tid förra året — uppgick till något över 1,000 mål.

Nedre revisionens anslagsäskanden.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 augusti 1930 angående anslagsbehovet för budgetåret 1931/1932 har nedre justitierevisionen hemställt, *dels* att ytterligare medel måtte varda i staten beräknade för avlöningar till extra revisionssekreterare, *dels* att vissa befattningshavare vid den centrala avdelningen måtte uppföras å ordinarie stat, *dels* att de båda e. o. skrivbiträdesbefattningarna måtte utbytas mot e. o. kontorsbiträdesbefattningar med avlöning i 4:e lönegraden samt härför erforderliga medel utverkas av riksdagen, *dels ock* att det extra anslaget för tillfällig förstärkning av arbetskrafterna i nedre revisionen måtte med oförändrat belopp anvisas jämväl för nästa budgetår.

Ytterligare medel till extra revisionssekreterare.

Revisionssekreterarna äro indelade till tjänstgöring efter en av Kungl. Maj:t för varje år fastställd indelningsplan, omfattande tiden maj—april. Tjänstgöringen fördelas mellan revisionssekreterarna så, att innehavare av skiftesrotel (2 rotlar) erhåller 18 och annan revisionssekreterare 21 föredragningsdagar för år, vartill utom indelningen komma högst 2 föredragningsdagar för dispensärenden. De 23 revisionssekreterarna och 4 förordnade revisionssekreterarna hava alltså enligt indelningen att föredraga tillhopa 561 föredragningsdagar. Då högsta domstolens sessioner å samtliga tre avdelningar omfatta sammanlagt i regel 564—571 föredragningsdagar, återstår alltså ett antal föredragningsdagar, för vilka extra revisionssekreterare måste anlitas. Enligt § 18 mom. 1 och 2 i instruktionen för nedre justitierevisionen förordnas sålunda extra revisionssekreterare att under indelningsåret föredraga det antal dagar, som är erforderligt för att de revisionssekreterare, som hava rotel, icke skola erhålla flera föredragningsdagar än 18 respektive 21. Då upprättat indelningsförslag underställes Kungl. Maj:ts prövning, skall dels anmälan göras om det antal dagar, för vilka extra revisionssekreterare enligt indelningen erfordras, dels uppgift lämnas om de mål, vilkas föredragning anses böra överlämnas åt extra revisionssekreterare, därvid i främsta rummet skola ifrågakomma mål av sådan omfattning, att innehavarna av de rotlar, målen tillfallit, icke hinna bereda dem utan eftersättande av andra ämbetsgöromål. Under de senast tilländagångna fem budgetåren har extra revisionssekreterare enligt indelningen tjänstgjort i medeltal något över 7 ½ föredragningsdagar varje år.

Förutom för nu nämnda tjänstgöring skall extra revisionssekreterare enligt § 18 mom. 3 instruktionen anlitas för föredragning av dispensärenden i den omfattning, att innehavare av rotel icke skall bliva upptagen med sådan föredragning under mera än 2 hela föredragningsdagar om året. Framställning om förordnande av extra revisionssekreterare skall i dylikt fall göras hos Kungl. Maj:t. Antalet dagar, under vilka på grund av denna instruktionens bestämmelse föredragning äger rum av extra revisionssekreterare, växlar år från år och låter sig icke på förhand beräkna. Under de sist förflutna fem budgetåren torde extra revisionssekreterare för ändamålet hava tagits i anspråk under minst 2 föredragningsdagar för år.

Den tjänstgöring av extra revisionssekreterare, för vilken nu redogjorts, är såsom nämnts förutsatt och reglerad i nedre revisionens instruktion. Emellertid har alltsedan bestämmelserna om förordnande av extra revisionssekreterare år 1912 trädde i tillämpning årligen inträffat, att beträffande synnerligen vidlyftiga mål, vilkas beredande i vanlig ordning icke kunnat medhinnas av vare sig den revisionssekreterare, vars rotel de tillfallit, eller den enligt indelningen tjänstgörande extra revisionssekreteraren, särskilda åtgärder måst vidtagas för målens avgörande inom rimlig tid. Den åtgärd, som härvid kommit i fråga, har bestått i förordnande av extra revisionssekreterare, och till bestridande av kostnaden härför hava ursprungligen anlitats andra huvudtitelns besparingar. Sålunda framhöll departementschefen vid framläggande första gången år 1912 av förslag om en anslagspost »till arvoden åt extra revisionssekreterare» (andra huvudtiteln år 1911, sid. 23), hurusom, därest det av honom föreslagna anslagsbeloppet skulle visa sig otillräckligt, möjlighet torde stå öppen att fylla bristen genom anvisning å andra huvudtitelns besparingar. Sedan emellertid denna utväg från och med ingången av budgetåret 1923/1924 blivit stängd, har kostnaden för vikarie utgått från den i staten upptagna anslagsposten till vikariatsersättningar. Vikariens förordnande har allt efter omständigheterna avsett antingen beredning och föredragning av ett eller flera särskilt vidlyftiga mål, varifrån rotelns innehavare sålunda befriats, eller ock den rotelinnehavaren i allmänhet åliggande föredragningen med undantag för visst eller vissa mål, vilkas beredning och föredragning kvarstannat å rotelinnehavaren. Evad det ena eller andra förfaringssättet kommit till användning, har rotelns innehavare alltjämt haft att svara för det antal föredragningsdagar, vartill han varit indelad. Men på grund av den avsevärt längre beredelsetid, som måst anslås för de vidlyftiga målen, har följden vanligen blivit, att i de fall, då rotelinnehavaren själv föredragit dessa, en eller annan föredragningsdag måst efterskänkas honom, liksom att, då sagda mål föredragits av extra revisionssekreterare, det antal föredragningsdagar, som ankommit på denne, i regel blivit mindre än som svarar mot den eljest vanliga beredelsetiden per föredragningsdag. I vilken utsträckning

partiella ledigheter beviljas, blir givetvis i hög grad beroende av de vidlyftiga målens antal och omfattning samt låter sig icke på förhand beräkna. Än svårare är att bestämma den ytterligare arbetskraft, som på grund av längre beredelsetid per föredragningsdag erfordras för dessa mål, samt den därav föranledda merkostnaden.

Avlöningar till extra revisionssekreterare bestridas, såsom i det föregående nämnts, från den i staten ingående anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilken i årets riksstat är upptförd med 37,600 kronor. Vid anslagspostens bestämmande har kostnaden för extra revisionssekreterare beräknats till minst 8,750 kronor, motsvarande avlöningen till extra revisionssekreterare under tio månader. För avlöningar till vikarierande revisionssekreterare under partiella ledigheter, så ock avlöning till vikarie under ledighet för ordföranden för fullgörande av honom i sådan egenskap åliggande göromål har däremot anlitats den i staten upptagna anslagsposten »vikariatsersättningar», vilken post under de senare åren varit i riksstaten uppförd med ett belopp av 10,000 kronor. Till vilka belopp de verkliga kostnaderna för extra revisionssekreterare och vikarierande revisionssekreterare under de senast tilländagångna fem budgetåren uppgått, framgår av följande tabell, däri tillika upptagits belastningen i övrigt av de båda ifrågavarande anslagsposterna:

Budgetår	Anslaget till icke-ordinarie befattningshavare m. m.			Förslagsanslaget till vikariatsersättningar			
	Avlöning till extra revisionssekreterare	Övriga utgifter	Summa	Avlöning till vikarier vid partiell ledighet för revisionssekreterare	Avlöning till vikarier vid ledighet för ordf. och på grund av revisionssekreterares sjukdom	Övriga utgifter	Summa
1925/1926	5,866.67	19,953.36	25,820.03	6,895.84	9,033.74	12,001.53	27,931.11
1926/1927	10,088.57	21,460.86	31,549.43	6,455 57	9,577.04	10,675.60	26,708.21
1927/1928	8,024.—	24,673.—	32,697.—	9,766.10	7,051.81	6,503.66	23,321.57
1928/1929	9,134.32	23,827.81	32,962.13	10,664.61	8,005.64	4,471.93	23,142.18
1929/1930	9,099.65	27,512.38	36,612.03	18,188.84	19,733.43	4,196.23	42,118.50

Tabellen utvisar, bland annat, att under de angivna åren i medeltal tagits i anspråk för avlöning till extra revisionssekreterare 8,443 kronor och till vikarier vid partiell ledighet för revisionssekreterare 10,394 kronor eller tillhopa 18,837 kronor för år.

Nedre revisionen. Nedre revisionen har — efter att i huvudsak ha redogjort för vad i det föregående anförts — framhållit, *att* redan av den lämnade redo-

görelsen klart framginge, att ett belopp av 8,750 kronor för år icke kunde anses tillräckligt för det därmed avsedda ändamålet; *att* särskilt under de sista åren antalet mål av synnerligen vidlyftig omfattning allt mera ökats, därvid tillika framhållits, att dylika mål understundom gällt häktade, vilket förhållande gjort det nödvändigt att utan dröjsmål vidtaga åtgärder för målens skyndsamma beredande; *att* än ytterligare höjning av anslaget påkallades för beredande av skälig semester åt tillförordnade och extra revisionssekreterare, vilka hittills ofta fått åtnöjas med semester under allenast åtta eller fjorton dagar trots den osedvanligt tunga arbetsbörda, som åvilade dem, därvid jämväl erinrats, att under de senare åren inom nedre revisionen inträffat åtskilliga sjukdomsfall, vilka berott på överansträngning eller därmed haft sammanhang, samt *att* frågan om anlitande av extra revisionssekreterare syntes revisionen enklast kunna lösas antingen genom beviljande å nedre revisionens stat av ett förslagsanslag för sådant ändamål å det belopp, som syntes lämpligt och enligt nedre revisionens åsikt torde böra sättas till 18,000 kronor, eller ock att, därest avlöning till extra revisionssekreterare ansåges fortfarande böra utgå från anslaget till icke-ordinarie befattningshavare m. m., vid bestämmande av sistnämnda anslagspost kostnaden för extra revisionssekreterare beräknades till enahanda belopp.

Statskontoret.

I yttrande den 21 oktober 1930 har statskontoret anfört, att, då det för avlönande av extra revisionssekreterare nu tillgängliga beloppet, 8,750 kronor, visat sig otillräckligt, höjning av samma belopp syntes erforderlig. För sin del hade statskontoret intet att erinra mot att för ändamålet beräknades — utöver nämnda belopp — ytterligare i runt tal 9,000 kronor.

Departementschefen.

Nedre revisionens hemställan om anvisande av ytterligare medel för avlönande av erforderliga extra revisionssekreterare synes mig vara väl värd beaktande. Det för ändamålet beräknade beloppet har, såsom framgår av den lämnade redogörelsen, konstant visat sig otillräckligt. I rättsvårdens intresse har det därför blivit nödvändigt att för särskilt vidlyftiga eller invecklade måls föredragning — vid sidan av anordningen med extra revisionssekreterare — bevilja s. k. partiella tjänstledigheter för den eller de revisionssekreterare, vilkas rotlar dylika mål tilldelats. De i anledning av de partiella ledigheterna förordnade vikarierna, vilka haft full tjänstgöring, hava därvid avlönats från det i nedre revisionens stat ingående förslagsanslaget till vikariatsersättningar. Detta anslag har på grund därav ständigt överskridits, under senare år i betydande omfattning. Då det synes mig principiellt oriktigt att i längden tillämpa ett dylikt förfarande för åstadkommande inom rimlig tid av föredragning av vidlyftigare mål — åtgärden må från början hava varit motiverad såsom en nödfallsutväg avsedd att endast undantagsvis förekomma — tvekar jag icke att giva min anslutning till förslaget om höjning av det belopp, som avses för avlöning av extra revisionssekreterare.

Nedre revisionen har i sådant hänseende föreslagit i stället för nuva-

rande belopp av 8,750 kronor ett belopp av 18,000 kronor, anvisade antingen såsom särskilt förslagsanslag i staten eller ock beräknade under anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilken sistnämnda post på grund härav borde undergå motsvarande förhöjning. Av den i det föregående återgivna tabellen framgår, att under budgetåren 1925/1926—1929/1930 årligen i medeltal åtgått 18,837 kronor för avlönande av extra revisionssekreterare och vikarier under partiell tjänstledighet för revisionssekreterare. Vid sådant förhållande och då tillströmningen till högsta domstolen av omfattande och mera invecklade mål icke visar någon tendens till minskning samt jämväl med hänsyn till vad nedre revisionen anfört om behovet av semesterledighet för de extra revisionssekreterarna, kan — oaktat den i medeltalet ingående siffran för budgetåret 1929/1930 får anses onormalt hög — det av nedre revisionen i förevarande hänseende föreslagna beloppet, 18,000 kronor, icke anses för högt tilltaget. Då jag alltså anser mig böra förorda detta belopp till anvisande, vill jag emellertid uttryckligen betona, att därefter inga partiella vikariat böra få förekomma i nedre revisionen annat än i anledning av de ledigheter, som måste beviljas ordföranden för fullgörande av honom i sådan egenskap åliggande göromål, och detta senare endast i den mån anslaget till extra revisionssekreterare icke lämnar tillgång jämväl till bestridande av dylik vikariatskostnad.

I likhet med nedre revisionen anser jag, att nu ifrågavarande medel böra — såsom varit fallet i staterna för åren 1912—1921 — uppföras såsom särskild anslagspost, dock ej såsom förslagsanslag utan, för åstadkommande av största möjliga återhållsamhet vid disponerandet, såsom bestämt anslag. Godtages detta, skulle anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., nu 37,600 kronor, kunna minskas med vad hittills däri beräknats för avlönande av extra revisionssekreterare eller med 8,750 kronor till 28,850 kronor. Då emellertid de medel, som av nämnda anslag stå till förfogande för gratifikationer till extra arbetskrafter m. m., äro väl knappt tillmätta, synes mig anslagsposten lämpligen kunna bestämmas till 29,600 kronor, på grund varav hela anslaget till nedre justitierevisionen skulle — därest i övrigt icke någon ändring i nuvarande anslagsbelopp påkallas — komma att uppgå till 450,000 kronor. I samband med uppdelandet på angivet sätt av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. synes samma anslagspost böra för framtiden givas följande ändrade benämning »Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare m. m.».

Ifrågasatt uppförande å ordinarie stat av vissa befattningshavare vid centrala avdelningen.

Centrala avdelningen tillkom jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 16 mars 1923 och har varit i verksamhet från och med den 1 maj samma år. Såsom föreståndare för avdelningen tjänstgör den ordinarie protokollssekre-

terare, som har att biträda å mottagningsroteln, varjämte vid avdelningen i övrigt äro anställda en andre protokollssekreterare, fem amanuenser och två kontorsbiträden (angående centrala avdelningens arbetsuppgifter m. m. se 1929 års statsverksproposition, andra huvudtiteln sid. 10).

Tidigare framställningar i ämnet.

Redan vid den centrala avdelningens inrättande ifrågasattes att helt eller delvis uppföra befattningshavarna vid avdelningen å ordinarie stat. Denna fråga blev sedermera upptagen till behandling i statsverkspropositionerna till närmast följande års riksdagar, därvid emellertid ansågs, att viss tids ytterligare erfarenhet borde avvaktas, innan avdelningen gjordes permanent. Jämväl i 1928 och 1929 års statsverkspropositioner berördes frågan i anledning av framställningar av nedre revisionen (se andra huvudtiteln 1928 sid. 7, 1929 sid. 11), till vilka framställningar emellertid de föredragande departementscheferna redan med hänsyn till den förestående processreformen ställde sig avböjande.

Nedre revisionens nu föreliggande framställning.

Nedre revisionen har nu upprepat sitt tidigare framställda förslag om uppförande å ordinarie stat av andre protokollssekreteraren och de båda kontorsbiträdena vid den centrala avdelningen. Nedre revisionen har därvid vitsordat, att avdelningen alltjämt fungerade på ett tillfredsställande sätt och att något behov av ändring i dess organisation icke förelåge, i följd varav frågan om avdelningens anordnande såsom permanent institution enligt nedre revisionens uppfattning icke längre borde uppskjutas. Därutöver har nedre revisionen till stöd för framställningen anfört bland annat:

Tidigare hade, då nedre revisionens framställningar i förevarande ämne varit under behandling, det gjorts gällande, att med hänsyn till den förestående processreformen prövningen av förevarande fråga borde tillsvidare uppskjutas. Emellertid torde man numera kunna med full visshet förutse, att högsta domstolens verksamhet icke genom processreformen, när den komme till stånd, bleve inskränkt till allenast prövning av den s. k. rättsfrågan i förekommande mål, samt att högsta domstolens och nedre revisionens nuvarande gemensamma kansli och registratorskontor ej till följd av samma reform behövde med avseende å personal och verksamhet undergå några mera ingripande förändringar. Frågans uppskjutande medförde å andra sidan den faran, att de nuvarande befattningshavarna å den centrala avdelningen lämnade den icke-ordinarie anställningen där för att i annat ämbetsverk eller ock i privat anställning eller sysselsättning erhålla bättre villkor. De synnerligen dåliga befordringsutsikterna inom justitierevisionsexpeditionen hade ock sedan lång tid orsakat svårighet att finna lämpliga personer, vilka ville tjänstgöra såsom extra kanslister och mottaga förordnanden såsom protokollssekreterare, kanslist och amanuens. Det hade ock uprepade gånger inträffat, att hos nedre revisionen anställda extra kontorsbiträden och skrivbiträden lämnat ämbetsverket för att mottaga bättre avlönad och eljest förmånligare anställning annorstädes. Nedre revisionen ansåge sig böra kraftigt framhålla, hurusom en försämring i kvalitativt hänseende av justitierevisionsexpeditionens befattningshavare såsom kår dels komme att inverka hämmande och försvårande på såväl revisionssekreterarnas som ock högsta dom

stolens arbete och dels, när den en gång inträtt, icke kunde på lång tid avhjälpas.

Statskontoret. I utlåtande den 21 oktober 1930 har statskontoret förklarat sig icke kunna tillstyrka bifall till den gjorda framställningen. Statskontoret har därvid åberopat föredragande departementschefens uttalande i ämnet till 1929 års riksdag (se andra huvudtiteln sid. 12 och 13) samt förklarat sig icke kunna finna, att omständigheter nu anförts, som kunde motivera ett frångående av den då intagna avböjande ståndpunkten i saken.

Departementschefen. Det av nedre justitierevisionen nu ånyo framförda yrkandet i avseende å den centrala avdelningen anser jag mig, lika litet som mina företrädare i ämbetet, kunna förorda. Väl må det, såsom nedre revisionen senast framhållit, vara riktigt eller åtminstone sannolikt, att den centrala avdelningen jämväl efter genomförandet av en processreform kommer att fortbestå med i huvudsak samma arbetsuppgifter som hittills. Men att härav draga den slutsatsen, att avdelningens personal utan avvaktande av processreformen bör uppföras å ordinarie stat, torde vara förhastat. Denna sistnämnda fråga kan och bör enligt min mening icke avgöras för sig utan måste ses i sammanhang med den organisation, som efter processreformens genomförande kan ifrågakomma för nedre justitierevisionens och högsta domstolens kansli i dess helhet. Huru detta kansli kan komma att organiseras är för närvarande icke möjligt att med bestämdhet förutsäga, i det att säkra slutsatser om behovet inom detsamma av arbetskrafter — rättsbildade och icke-rättsbildade — ännu icke kunna dragas. På grund härav anser jag, att med uppförande å ordinarie stat av andre protokollsekreteraren och kontorsbiträdena vid den centrala avdelningen bör alltjämt tillsvidare anstå. Särskilt obilligt gent emot den anställda personalen kan detta ej heller sägas vara, då proportionen mellan antalet ordinarie befattningshavare vid nedre revisionens kansli och antalet icke-ordinarie sådana ingalunda är ogynnsam för sistnämnda kategori, i jämförelse med motsvarande förhållanden vid andra verk.

Ifrågasatt utbyte av e. o. skrivbiträdesbefattningar mot e. o. kontorsbiträdesbefattningar.

Såsom framgår av det föregående, beviljade 1929 års riksdag en förhöjning av 4,600 kronor i den i nedre justitierevisionens stat ingående anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. för möjliggörande av att två kvinnliga biträden, vilka dittills avlönats från anslagsposten till renskrivningskostnad, anställdes såsom e. o. befattningshavare. Kungl. Maj:ts förslag i ämnet (se andra huvudtiteln år 1929 sid. 11 o. f.) innebar, i överensstämmelse med nedre revisionens därom gjorda framställning, att ifrågavarande två biträden skulle erhålla anställning i lönegraden B 4 för e. o. befattningshavare. I den skrivelse, nr 2 A, däri riksdagen för Kungl. Maj:t anmälde sitt

beslut i ärendet, framhöll emellertid riksdagen, att den förutsatte, att löneförmånerna för den biträdespersonal, för vars avlönande ytterligare medel äskades, bestämdes på så sätt, att, i enlighet med vad statskontoret antytt beträffande vissa andra biträdestjänster (vid den centrala avdelningen), vid ett eventuellt uppförande av personalen å ordinarie stat placering i lönegraden B 2 ej komme att föregripas. På grund av detta riksdagens uttalande föreskrev Kungl. Maj:t vid meddelande den 5 april 1929 av verkställighetsföreskrifter i ämnet, att vid nyanställning av e. o. skrivbiträden i nedre revisionen vederbörande ej finge placeras i högre lönegrad än den i kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 356) angivna 2:a lönegraden.

Nedre revisionen.

Nedre revisionen har hemställt, att ifrågavarande båda e. o. biträdesbefattningar måtte utbytas mot e. o. kontorsbiträdesbefattningar med avlöning i 4:e lönegraden samt härför erforderliga medel äskas av riksdagen. Till stöd för sin hemställan har nedre revisionen framhållit, dels att ifrågavarande biträden hade att utföra — förutom vanlig renskrivning och kollationering — jämväl mera kvalificerat arbete i form av utskrift av föredragningspromemorior och, i viss utsträckning, av amanuensgöromål, dels ock att under de senaste åren två extra biträden lämnat ämbetsverket för att mottaga erbjuden anställning med högre avlöning, samt att fara uppenbarligen vore för handen, att den nedsatta lönen komme att medföra stora svårigheter för anställande av kompetenta personer å ifrågavarande befattningar.

Statskontoret.

Statskontoret har i yttrande den 21 oktober 1930 över förevarande framställning förklarat sig icke kunna tillstyrka bifall till densamma. Därvid har statskontoret åberopat dels innehållet i 1929 års riksdagsskrivelse i ämnet dels ock att Kungl. Maj:t genom beslut den 8 februari 1929 uppdragit åt 1928 års lönekommitté att vid fullgörandet av sitt uppdrag taga i övervägande frågan om biträdesbefattningarnas inom statsförvaltningen uppdelning å olika lönegrader och placering å löneskalan.

Departementschefen.

Nedre revisionens hemställan om utverkande av medel för uppflyttning av två e. o. skrivbiträden i lönegrad för e. o. kontorsbiträden finner jag mig ej kunna biträda. Därvid kan jag inskränka mig till att åberopa vad statskontoret anfört såsom skäl mot åtgärden i fråga.

Fortsatt anvisande av extra anslag.

Till framställningen om fortsatt anvisande av extra anslaget för tillfällig förstärkning av arbetskrafterna i nedre justitierevisionen anhåller jag att få återkomma vid nästa punkt.

Hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande ordinarie stat för nedre justitierevisionen, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	384,900
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	10,000
Arvoden à 1,500 kronor till den revisionssekreterare, som av Kungl. Maj:t förordnas att vara ordförande i nedre justitierevisionen, samt à 500 kronor till den protokollssekreterare, som biträder vid mottagning av veckomål, och till den registrator, som ombesörjer verkets ekonomi och uppbörd m. m.	»	2,500
Avlöningar till extra revisionssekreterare	»	18,000
Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	29,600
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	5,000
Summa	kronor	450,000;

dels ock höja *ordinarie* förslagsanslaget till nedre justitierevisionen från dess nuvarande belopp kronor 440,000
med 10,000 kronor till » 450,000.

[8.] **5. Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna i nedre justitierevisionen.** Under åberopande av vad under föregående punkt erinrats rörande det alltsedan år 1916 utgående extra anslaget för tillfällig förstärkning av nedre justitierevisionens arbetskrafter — under de senare åren upptaget i riksstaten med 56,908 kronor — samt vad i samma punkt anförts om behovet, utöver nämnda förstärkning, av extra revisionssekreterare, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för tillfällig förstärkning av nedre justitierevisionens arbetskrafter med fyra förordnade revisionssekreterare, en tillförordnad protokollssekreterare, en amanuens, två tillförordnade kontorsbiträden och en extra expeditionsvakt för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag å kronor 56,908.

Hovrätterna.

I fråga om anslag till hovrätterna har jag endast att föreslå eller anmäla några smärre ändringar i hovrätternas stater. Dessförinnan skall jag till behandling upptaga en mindre, samtliga tre hovrätter berörande fråga, nämligen

Uppförande å ordinarie stat av vissa kanslibiträden.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beslöt 1928 års riksdag indragning av följande antal notariebefattningar (B 22), nämligen i Svea hovrätt 4, i Göta hovrätt 2 och i hovrätten över Skåne och Blekinge 1. Härvid förutsattes, att i stället för de till indragning föreslagna notarietjänsterna skulle, i mån som övertaliga notarier avginge ur tjänst, anställas motsvarande antal kanslibiträden. Dessa ansågos emellertid icke böra uppföras å ordinarie stat, utan syntes extra ordinarie personal kunna tagas i anspråk för ifrågavarande befattningar.

Det sålunda beslutade utbytet av tjänster har numera helt genomförts för Göta hovrätt och hovrätten över Skåne och Blekinge. I Svea hovrätt hava två notarier utbytts mot e. o. kanslibiträden, medan de ytterligare två till indragning beslutade notariebefattningarna alltjämt äro uppförda på övergångsstat.

Redan i framställning den 20 augusti 1929 om anslagsäskanden för innevarande budgetår hemställde Göta hovrätt — under förmälan att antalet notarier vid hovrätten komme att inom den närmaste tiden nedgå med två — att å personalstaten för hovrätten måtte uppföras två kanslibiträden. I särskild framställning den 24 oktober 1929 av hovrätten över Skåne och Blekinge hemställdes, att såsom ersättning för en vid hovrätten indragen notarietjänst ett e. o. kanslibiträde måtte uppföras på ordinarie stat. Till stöd för sin framställning anförde sistnämnda hovrätt, att anordningen med en notarie och ett kanslibiträde för notariegöromålens vid hovrätten utförande blivit prövad och dittills befunnits väl fylla sitt ändamål. Då samma anordning alltså torde komma att fortfarande äga bestånd och kanslibiträde sålunda alltjämt bliva anställt i hovrätten, syntes denna befattning böra upptagas å ordinarie stat med avlöning för sådan tjänst i lönegraden B 7.

Vid anmälan av hovrätternas sålunda gjorda framställningar i 1930 års statsverksproposition (andra huvudtiteln sid. 27, 28 och 30) hänvisade min företrädare i ämbetet till föredragande departementschefens uttalande år 1928, att de kanslibiträden, som anställdes i stället för indragna notarier, icke borde uppföras på ordinarie stat utan innehava extra ordinarie anställning. Med hänsyn härtill och då ännu icke tillräcklig erfarenhet kunde anses vunnen i fråga om de beslutade anordningarna, ansåg min företrädare i ämbetet, att i hovrätternas stat för det dåvarande icke borde beräknas medel för ytterligare ordinarie arbetskraft. Framställning till riksdagen i angivna syfte skedde sålunda icke.

Göta hovrätt har nu i skrivelse den 25 augusti 1930 angående anslag till hovrätten för budgetåret 1931/1932 under åberopande av sin skrivelse den 20 augusti 1929 upprepat sin däri gjorda framställning om uppförande å personalstaten för hovrätten av två kanslibiträden. Hovrätten vitsordar, att vunnen erfarenhet bestyrkt, att konstant behov förelåge av de två

kanslibiträdesbefattningar, som i samband med indragningen av två notarietjänster uppförts på extra stat.

Departementschefen. I likhet med Göta hovrätt och hovrätten över Skåne och Blekinge finner jag goda skäl tala för, att de kanslibiträdesbefattningar, hittills av extra ordinarie natur, som tillkommit i hovrätterna såsom ersättning för indragna notarietjänster, uppföras å ordinarie stat. Väl föreligger hittills icke någon framställning i ämnet från Svea hovrätt, där ännu, såsom nämnt, två övertaliga notarier äro uppförda å övergångsstat. Enligt vad jag under hand erfarit, har emellertid även därstädes gjorts endast de bästa erfarenheter av förevarande anordning. Vid sådant förhållande torde icke längre böra uppskjutas att bereda innehavarna av ifrågavarande kanslibiträdesbefattningar, vilka måste anses motsvara ett stadigvarande behov, den tryggare ställning, som åtföljer innehavet av ordinarie tjänst. Härigenom vinnes ock för det allmänna större möjlighet att för befattningarna förvärva bästa till buds stående krafter. Merkostnaden för statsverket utgör, sedan anordningen helt genomförts, för samtliga hovrätterna allenast omkring 1,050 kronor. Jag har sålunda för avsikt att vid behandlingen av ordinarie anslaget till varje särskild hovrätt göra framställning om uppförande å ordinarie stat av kanslibiträdesbefattningar till det antal, som för nu ifrågavarande ändamål är för närvarande erforderligt.

Svea hovrätt.

6. Svea hovrätt. Efter de vid 1928 års riksdag beslutade ändringarna i hovrätternas organisation samt vid 1929 års riksdag beslutad jämkning i Svea hovrätts stat är ordinarie förslagsanslaget till Svea hovrätt i gällande riksstat uppfört med 843,000 kronor. Anslaget fördelar sig med 824,700 kronor på hovrättens ordinarie avlöningsstat och med 18,300 kronor på dess övergångsstat.

Den ordinarie avlöningsstaten har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	710,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	2,500
Arvoden à 2,000 kronor till divisionsordförande, tillika ordförande å krigshovrättsavdelningen, à 1,500 kronor till sju övriga divisionsordförande samt à 500 kronor till åtta vice ordförande å division	»	16,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	90,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	5,000
	Summa kronor	824,700.

Till en början har jag att beträffande ifrågavarande anslag anmäla, att Kungl. Maj:t, efter framställningar av Svea hovrätt, genom beslut

den 14 februari och den 25 april 1930 bestämt, att två hos hovrätten ledigblivna kontorsbiträdesbefattningar i lönegraden B 4 skola utbytas mot två skrivbiträdesbefattningar i lönegraden B 2. Då skillnaden mellan lönen till en befattningshavare i lönegraden B 4 och en befattningshavare i lönegraden B 2 utgör omkring 300 kronor, kan av denna anledning anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän nedsättas med ett belopp av 600 kronor.

En höjning av ifrågavarande anslagspost nödvändiggöres å andra sidan därav, att jag, under hänvisning till vad jag förut anfört under för hovrätterna gemensam fråga, föreslår, att två e. o. kanslibiträden, som anställts i stället för två indragna notarier, uppföras på ordinarie stat. Detta medför, att anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän måste ökas med belopp, motsvarande avlöningen i näst högsta löneklassen av lönegraden B 7 eller (2 × 3,300) 6,600 kronor. Vid bifall härtill kan däremot den i hovrättens stat ingående anslagsposten till icke-ordinarie befattningshavare m. m. minskas med det belopp, som i 1928 års statsverksproposition beräknades för anställande av biträden åt notarierna, eller 6,000 kronor.

Från Svea hovrätt föreligger en framställning, som, därest den bifalles, är ägnad att påkalla än vidare förhöjning i anslaget till hovrätten. Hovrätten har nämligen i skrivelse den 29 augusti 1930 upprepat sin tidigare i samband med anslagsäskanden till såväl 1929 som 1930 års riksdagar gjorda framställning om uppförande å ordinarie stat av den vid hovrätten arbetande extra divisionen. Härutinnan har hovrätten framhållit huvudsakligen följande:

De åtta divisioner, som vore uppförda a hovrättens stat, hade sedan lång tid tillbaka visat sig otillräckliga för handläggning av det antal mål, som inkomme till hovrätten. I anledning härav hade sålunda från början av år 1921 inrättats en extra division, vilken alltsedan dess ägt bestånd, och från och med hösten 1922 till den 1 april 1929 hade ytterligare en sådan division varit i verksamhet. Tillkomsten av denna andra extra division hade påkallats av den oerhörda tillströmning av mål, som ägt rum under åren efter världskrigets avslutande, och det hade endast varit tack vare denna divisions medverkan, som det väldiga arbetsmaterialet kunnat bemästras och en uppkommen betydande arbetsbalans efter hand avarbetas. När denna senare division under 1929 indragits, måste det te sig uppenbart för varje sakkunnig, att, även med den tillströmning av mål, som finge anses normal, den med fast anslag organiserade domarpersonalen icke skulle förslå för omedelbar behandling av de till avgörande föreliggande målen utan en ny efter hand växande balans vara att motse. Samtidigt med att den ena extra divisionen indragits, hade genomförts vissa viktiga ändringar i hovrätternas arbetsordningar, innebärande, att innan ledighet för division inträffade under sommarferier eller julferier, de till behandling föreliggande målen skulle, med vissa begränsade undantag, vara föredragna, vilket betydde, att någon egentlig arbetsbalans icke vidare skulle ifrågakomma. Huruvida den i arbetsordningarna uppställda, ur rättsskipningens synpunkt synnerligen tilltalande principen om de färdiga målens

omedelbara avgörande skulle kunna i längden upprätthållas, berodde emellertid av att rimligt förhållande mellan föreliggande arbetsuppgift och tillgängliga arbetskrafter kunde upprätthållas. I detta avseende torde det vara uppenbart, att hovrätten icke utan eftersättande av arbetets kvalitet skulle kunna, med en organisation på åtta divisioner, årligen avgöra det antal mål, som under vart och ett av de senare åren inkommit. Någon utsikt till väsentlig minskning av detta antal torde ej vara för handen. Visserligen företedde de under den dittills förflutna delen av år 1930 inkomna vademålens antal en obetydlig minskning i förhållande till 1929 års siffra för samma tid, men antalet besvärsmål utvisade i stället en mer än motsvarande ökning, varvid borde ihågkommas, att bland dessa senare mål befunnes åtskilliga allmänt bekanta brottmål av synnerligen vidlyftig och invecklad beskaffenhet. I betraktande härav måste hovrätten, nu som tillförene, anse goda skäl föreligga för den extra divisionens uppförande på ordinarie stat, varvid hovrätten funne sig böra erinra, att, i betraktande av nyutnämnda ledamöters skyldighet att underkasta sig den förflyttning, som kunde påkallas av förändrad organisation av överrätterna, den ifrågasatta åtgärden knappast torde kunna möta hinder i föreliggande planer på en genomgripande processreform.

Hovrätten har slutligen framhållit, att, därest den extra divisionens definitiva upptagande i domstolsorganisationen emellertid ej nu kunde ske, det i alla händelser vore oundgängligt, att medel ansloges för divisionens fortbestånd under budgetåret 1931/1932, för vilket ändamål med tillämpning av nu gällande principer erfordrades ett anslagsbelopp av 54,200 kronor.

Departementschefen. Hovrättens tidigare framställningar om den extra divisionens uppförande på ordinarie stat hava av Kungl. Maj:t avböjts i statsverkspropositionerna såväl till 1929 års som till 1930 års riksdag. Angående de skäl, som legat till grund för departementschefens avvisande hållning till förslagen, tillåter jag mig hänvisa till hans yttranden i respektive statsverkspropositioner (andra huvudtiteln 1929 sid. 17 och 1930 sid. 23). Vad därvid av departementschefen anförts synes mig i huvudsak fortfarande äga giltighet. Uppgifterna om antalet till hovrätten under det senast förflutna året inkomna mål ingiva visserligen icke större förhoppningar om minskning i hovrättens arbetsbörda, men särskilt under nuvarande förhållanden — då en rättegångsreform förestår med konsekvenser, som ännu icke till hela deras vidd torde kunna överblickas — måste jag ansluta mig till den uppfattningen, att ett uppförande å ordinarie stat av extra divisionen icke lämpligen bör ifrågakomma. Däremot anser jag, att medel böra beviljas för den extra divisionens bibehållande jämväl under budgetåret 1931/1932. Härtill får jag tillfälle återkomma under nästa punkt.

De ändringar, som påkallas i hovrättens ordinarie stat, äro således endast, att anslagsposten till avlöningar till ordinarie befattningshavare ökas från 710,700 kronor med 6,000 kronor till 716,700 kronor och anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare minskas med

likaledes 6,000 kronor från 90,000 kronor till 84,000 kronor, vadan alltså anslagets totalsumma kommer att bliva oförändrad.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels å ordinarie staten för Svea hovrätt från och med den 1 juli 1931 uppföra två kanslibiträden i lönegraden B 7;

dels godkänna följande ordinarie avlöningsstat för Svea hovrätt, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	716,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	2,500
Arvoden à 2,000 kronor till divisionsordförande, tillika ordförande å krigshovrättsavdelningen, à 1,500 kronor till sju övriga divisionsordförande samt à 500 kronor till åtta vice ordförande å division	»	16,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	84,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	5,000
Summa	kronor	824,700;

dels och upptaga *ordinarie* förslagsanslaget till Svea hovrätt med oförändrat belopp kronor 843,000.

[9.] **7. Extra division vid Svea hovrätt.** Såsom framgår av Svea hovrätts under föregående punkt anmälda skrivelse den 29 augusti 1930 har hovrätten, som hemställt, att den för förstärkning av hovrättens arbetskrafter sedan lång tid tillbaka anordnade, ännu tjänstgörande extra divisionen måtte uppföras på ordinarie stat, alternativt yrkat, att medel måtte anslås för divisionens fortbestånd under budgetåret 1931/1932. På skäl, som anförts under samma punkt, har jag ansett mig icke kunna åtminstone för närvarande biträda förslaget om extra divisionens uppförande på ordinarie stat. Däremot har jag uttalat min anslutning till hovrättens yrkande om extra divisionens bibehållande under nästkommande budgetår. Jag finner det nämligen angeläget, att, så länge tillströmningen av mål till hovrätten har sin nuvarande omfattning, hovrättens arbetskrafter avpassas så, att ny arbetsbalans med säkerhet icke behöver uppkomma.

Hittills hava medel för ifrågavarande ändamål beräknats under ett för Svea hovrätt och hovrätten över Skåne och Blekinge gemensamt anslag, benämnt »Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna i vissa hovrätter». Detta anslag är i gällande riksstat uppfört med 67,000 kronor, varav

54,200 kronor avses för extra divisionen vid Svea hovrätt och återstoden för viss förstärkning vid hovrätten över Skåne och Blekinge. Det synes mig lämpligt att för framtiden för ändamålet erforderliga medel anvisas för varje hovrätt för sig. I fråga om kostnaden för upprätthållande av extra divisionen vid Svea hovrätt föreligger icke anledning att för nästkommande budgetår räkna med lägre belopp än det för innevarande budgetår upptagna.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen,

att för fortsatt upprätthållande av en extra division vid Svea hovrätt för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag å ..... kronor 54,200.

[10.] **8. Extra ledamot i Svea hovrätt.** Med anledning därav, att en vid Svea hovrätt bildad avdelning tjänstgör såsom krigshovrätt, har sedan åtskilliga år tillbaka av riksdagen beviljats särskilda anslag för extra arbetskrafter vid Svea hovrätt. Anslaget utgick för budgetåret 1928/1929 med 13,176 kronor men sänktes från och med budgetåret 1929/1930 till 8,580 kronor. Med anslaget bestrides numera allenast avlöning till en extra ledamot (se närmare 1927 års statsverksproposition, andra huvudtiteln sid. 9 o. f.). Behov av sådan ledamot föreligger även för nästkommande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avlönande av en extra ledamot i Svea hovrätt för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag å ..... kronor 8,580.

[11.] **9. Göta hovrätt.** Ordinarie förslagsanslaget till Göta hovrätt är i gällande riksstat uppfört med 403,000 kronor. Anslaget disponeras enligt följande av Kungl. Maj:t fastställda stater:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	342,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	1,700
Arvoden å 1,500 kronor till fyra divisionsordförande samt à 500 kronor till fyra vice ordförande å division	»	8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	42,460
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	2,000
Summa	kronor	396,860.

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag ..... kronor 6,140.

Beträffande den ordinarie avlöningsstaten har jag till en början att anmäla, att Kungl. Maj:t genom beslut den 7 november 1930 bestämt, att

en hos hovrätten ledigbliven kontorsbiträdesbefattning i lönegraden B 4 skall utbytas mot en skrivbiträdesbefattning i lönegraden B 2. Den härigenom uppkommande besparingen, omkring 275 kronor, tillgodokommer anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Å andra sidan nödvändiggöres en höjning av ifrågavarande anslagspost därav att jag, under hänvisning till vad jag förut anfört under för hovrätterna gemensam fråga, föreslår, att två e. o. kanslibiträden uppföras på ordinarie stat. Härav följer, att nämnda anslagspost behöver höjas med belopp, motsvarande avlöningen i näst högsta löneklassen av lönegraden B 7, ortsgrupp D, eller med lämplig avrundning (2 × 2,940) 5,900 kronor. Med hänsyn till förut omförmälda besparing, omkring 275 kronor, bör emellertid ökningen kunna begränsas till 5,600 kronor och anslagsposten i fråga således böra höjas från 342,700 kronor till 348,300 kronor. Samtidigt kan avlöningsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. minskas med vad som beräknats utgå till två icke-ordinarie kanslibiträden, i runt tal (2 × 2,802) 5,600 kronor, eller från 42,460 kronor till 36,860 kronor.

Jag får vidare erinra, att enligt föregående års riksdags beslut arkivariebefattningen vid Göta hovrätt från och med den 1 januari 1931 uteslutits ur hovrättens övergångsstat. I anledning härav behöver för budgetåret 1931/1932 ej beräknas något belopp till avlöning åt arkivarie, vadan anslaget till övergångsstaten, nu 6,140 kronor, skulle kunna minskas med 3,492 kronor. Med hänsyn därtill att den befattningshavare, en expeditionsvakt, som alltjämt skall åtnjuta avlöning från övergångsstaten, uppbär avlöning i högsta löneklassen av lönegraden B 5, torde emellertid anslaget till övergångsstaten böra med lämplig avrundning upptagas till 2,840 kronor och minskningen således begränsas till 3,300 kronor.

I sin skrivelse om anslagsäskanden till årets riksdag har Göta hovrätt förnyat sin år 1929 gjorda framställning om uppförande på ordinarie stat av en kansliskrivarbefattning med anledning därav, att arkivariebefattningen beslutats skola indragas vid dåvarande innehavarens avgång i december 1930, samt såsom skäl för sin hemställan framhållit, att det arbete, som skulle komma att åvila biträdet å den från samma tid gemensamma sekreterar- och arkivarieexpeditionen måste anses vara av mera kvalificerad art och därför krävde ett biträde med kansliskrivares ställning (se närmare härom statsverkspropositionerna, andra huvudtiteln 1928 sid. 22 o. f. och 1930 sid. 27 o. f.). Lika med min företrädare finner jag framställningen åtminstone för närvarande icke böra föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Vid 1928 års beslut om indragning av arkivariebefattningen förutsattes, att den del av arkivariegöromålen, som numera ankommer på hovrättens sekreterare, skulle kunna tillfredsställande fullgöras med hjälp av det kontorsbiträde, som tidigare tillhört arkivarieexpeditionen, samt, därest ytterligare biträdeshjälp erfordrades, medelst

anlitande av extra arbetskraft. Visserligen hava sekreterar- och arkivarieexpeditionerna genom arkivariens död blivit sammanslagna redan från och med den 6 november 1930, men då ytterligare erfarenhet synes böra avvaktas om de erforderliga kvalifikationerna hos ifrågavarande biträde, lärer det icke redan nu böra ifrågakomma att förändra den nuvarande kontorsbiträdesbefattningen till en kansliskrivarbefattning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels å ordinarie staten för Göta hovrätt från och med den 1 juli 1931 uppföra två kanslibiträden i lönegraden B 7;

dels godkänna följande ordinarie stater för Göta hovrätt, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	348,300
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	1,700
Arvoden à 1,500 kronor till fyra divisionsordförande samt à 500 kronor till fyra vice ordförande å division	»	8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	36,860
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	2,000
Summa	kronor	396,860.

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag ..... kronor 2,840;

dels ock minska *ordinarie* förslagsanslaget till Göta hovrätt från dess nuvarande belopp ... kronor 403,000 med 3,300 kronor till ..... » 399,700.

10. Hovrätten över Skåne och Blekinge. Ordinarie förslagsanslaget till hovrätten över Skåne och Blekinge är i gällande riksstat uppfört med 212,700 kronor. Den för hovrätten fastställda ordinarie avlöningsstaten har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	184,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	1,000
Arvoden à 1,500 kronor till en divisionsordförande samt à 500 kronor till två vice ordförande å division	»	2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ..	»	23,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	1,500
Summa	kronor	212,700.

Det av mig här förut framställda förslaget, att det icke-ordinarie kanslibiträde, som finnes anställt i hovrätten såsom ersättning för en indragen notarie, måtte uppföras på ordinarie stat, föranleder, att anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bör ökas med belopp, motsvarande avlöning i näst högsta löneklassen av lönegraden B 7, ortsgrupp E, eller med lämplig avrundning 3,000 kronor. Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. kan samtidigt minskas med samma belopp, 3,000 kronor, vilket år 1928 beräknades åtgå för tillgodoseende av behovet av biträde åt den å hovrättens stat kvarstående notarien. Någon ändring i förevarande anslags totalbelopp behöver sålunda icke ifrågakomma.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels å ordinarie staten för hovrätten över Skåne och Blekinge från och med den 1 juli 1931 uppföra ett kanslibiträde i lönegraden B 7;

dels godkänna följande ordinarie avlöningsstat för hovrätten över Skåne och Blekinge, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	187,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	1,000
Arvoden à 1,500 kronor till en divisionsordförande samt à 500 kronor till två vice ordförande å division..	»	2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	20,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	1,500
Summa kronor		212,700;

dels ock upptaga *ordinarie* förslagsanslaget till hovrätten över Skåne och Blekinge med oförändrat belopp ..... kronor 212,700.

[12.] **11. Extra ledamot m. m. i hovrätten över Skåne och Blekinge.** Hovrätten över Skåne och Blekinge var i anledning av den under kristiden inträffade anhopningen av mål ursprungligen — i likhet med övriga hovrätter — förstärkt med en extra division. I anseende till arbetsbalansens avarbetande kunde emellertid extra divisionen redan före hovrättens höstsession år 1923 utbytas mot en förstärkning av en extra ledamot och två adjungerade fiskaler. Nämnda anordning har sedan dess ägt bestånd och har alltsedan sin tillkomst med hänsyn till denna hovrätts från övriga hovrätter något avvikande organisation ansetts motsvara ett stadigvarande behov. Årliga kostnaden

härför har senast bestritts från ett för Svea hovrätt och hovrätten över Skåne och Blekinge gemensamt anslag, benämnt »Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna i vissa hovrätter». Såsom jag under punkt [9.] angående anslag till en extra division vid Svea hovrätt uttalat, anser jag, att medel för ifrågavarande ändamål för framtiden böra beviljas i form av ett för hovrätten särskilt anslag. Hittills har inom det tidigare anslaget beräknats ett belopp av 12,800 kronor för ändamålet, men då grundavlöningen till en extra ledamot å E-ort utgör 8,100 kronor och de två adjungerade fiskalerna åtnjuta tilläggsavlöning, envar med 2,100 kronor, kan det nya anslaget minskas med 500 kronor till 12,300 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för förstärkning av hovrättens över Skåne och Blekinge arbetskrafter med en extra ledamot och två adjungerade fiskaler för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag å ..... kronor 12,300.

Häradsrätterna.

12. Justitiestat under Svea hovrätt, oförändrat *ordinarie* anslag ..... kronor 373,587.

13. Justitiestat under Göta hovrätt, oförändrat *ordinarie* anslag ..... kronor 267,313.

14. Justitiestat under hovrätten över Skåne och Blekinge, oförändrat *ordinarie* anslag ..... kronor 108,913.

[13.] **15. Partiell löneförbättring för häradshövdingarna.** Till beredande av partiell löneförbättring åt häradshövdingarna har riksdagen sedan åtskilliga år tillbaka beviljat extra anslag. Löneförbättringen utgöres av dels lönefyllnad och dels resekostnadsbidrag. För bestämmande av lönefyllnadens belopp har tillämpats en fallande skala, grundad i huvudsak på storleken av häradshövdingarnas nettoinkomster (se härom närmare i propositionen nr 334 till 1920 års riksdag, sid. 10 o. f.). För budgetåret 1928/1929 verkställdes en omräkning av beloppen, grundad på av häradshövdingarna för åren 1923—1926 lämnade statistiska uppgifter rörande sportelinkomster och förvaltningsutgifter i respektive domsagor. På grundval av denna beräkning anvisades av 1928 års riksdag för budgetåret 1928/1929 ett anslag å 134,800 kronor, och förutsattes därvid, i likhet med vad dittills varit fallet, att de för de särskilda domsagorna avsedda beloppen borde bliva oförändrat gällande för en tidsperiod av fem år, såvida icke dessförinnan en definitiv löneregelering för häradshövdingarna mellankomme.

På grund av vissa domsagoregleringar nedsattes emellertid anslaget för budgetåret 1929/1930 med 4,800 kronor till 130,000 kronor och för budgetåret 1930/1931 med 3,200 kronor till 126,800 kronor.

Jämväl för nästkommande budgetår torde anslaget kunna ytterligare något nedsättas. Vid behandling av förevarande anslag i 1929 års statsverksproposition (se andra huvudtiteln, sid. 24) omnämnde min företrädare i ämbetet, att anslaget kunde minskas med anledning av omreglering av vissa domsagor inom Västmanlands och Skaraborgs län. Sagda minskning skulle enligt de av Kungl. Maj:t den 14 juni 1928 för de nyreglerade domsagorna fastställda lönefyllnadsbeloppen utgöra 6,200 kronor. Hela detta belopp ansågs dock icke böra redan då tagas i beräkning. Vid avlåtande av propositionen angående omförmälda domsagoregleringar (se proposition nr 137/1928, sid. 24) hade nämligen, i anledning av en utav den blivande häradshövdingen i Västmanlands mellersta domsaga uttalad farhåga, att övergången från den av honom då innehavda Västmanlands södra domsaga till förstnämnda domsaga skulle bliva för honom ekonomiskt oförmånlig, framhållits, att, om mot förmodan så skulle bliva fallet, dylik olägenhet syntes kunna avhjälpas genom jämkning i den häradshövdingen tillkommande partiella löneförbättringen. Med hänsyn härtill ansågs nedsättningen i anslaget för budgetåret 1929/1930 lämpligen böra begränsas till 4,800 kronor. Ej heller för innevarande budgetår befanns den återstående besparingen, 1,400 kronor, kunna uttagas, då tillräcklig erfarenhet om sportelinkomsterna i Västmanlands mellersta domsaga ännu ej förelåg. Numera föreligga emellertid uppgifter rörande inkomster och förvaltningsutgifter i domsagan för år 1929. Dessa utvisa, att häradshövdingens behållna inkomst av domsagan överstiger vad han såsom häradshövding i Västmanlands södra domsaga under senare år uppburit. Vid sådant förhållande torde någon ytterligare lönefyllnad ej behöva ifrågakomma för nämnda häradshövding och således hinder ej möta att nu minska anslaget med 1,400 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till partiell löneförbättring för häradshövdingarna för budgetåret 1931/1932 anvisa
ett *extra* anslag å ..... kronor 125,400.

[14.] **16. Bidrag till domsagornas förvaltning.** Efter framställning av Kungl. Maj:t har riksdagen från och med år 1919 i form av extra förslagsanslag beviljat medel till bestridande av vissa bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning i huvudsaklig överensstämmelse med särskilda riksdagen delgivna grunder. Bestämmelserna härutinnan återfinnas *dels* i den av Kungl. Maj:t den 12 juni 1925 utfärdade stadgan (nr 166) med vissa föreskrifter angående domsagornas förvaltning, den så kallade domsagostadgan, i vissa avseenden ändrad och kompletterad

genom kungörelser den 4 juni 1926 (nr 187), den 20 maj 1927 (nr 157) och den 14 juni 1928 (nr 187), *dels ock* i den av Kungl. Maj:t sistsagda dag utfärdade kungörelsen (nr 188) angående assessors i hovrätt tjänstgöring vid underdomstol å landet.

Vid prövning av frågan om storleken av det anslag, som för ifrågavarande ändamål bör äskas av riksdagen för nästkommande budgetår, möter till en början spörsmålet om bibehållande även efter den 30 juni 1931 av inskrivningsavdelningen vid Södra Roslags domsaga för behandling av samtliga ärenden tillhörande lagfarts-, intecknings- och tomträttsprotokollen m. m. Avdelningen tillkom med ingången av år 1923 efter medgivande av riksdagen och inrättades för en tid av högst tre år. Efter framställningar av Kungl. Maj:t har riksdagen sedermera åren 1925 och 1928 medgivit, att avdelningens verksamhet finge fortsätta under två och ett halvt år respektive tre år. En närmare redogörelse rörande anledningen till ifrågavarande avdelnings inrättande, avdelningens organisation och arbetsuppgifter, personalbeståndet vid avdelningen samt personalens avlöningsförmåner och sättet för desammas bestridande återfinnes i propositionen nr 173 till 1925 års riksdag (sid. 40 o. f.) och 1928 års statsverksproposition (andra huvudtiteln, sid. 52 o. f.), vartill jag tillåter mig hänvisa.

I skrivelse den 6 oktober 1930 har Svea hovrätt hemställt, att åtgärder måtte vidtagas i syfte att jämväl för tiden 1 juli 1931—30 juni 1934 inskrivningsavdelning skulle vara inrättad i Södra Roslags domsaga. Till grund för hovrättens framställning ligger en den 3 oktober 1930 dagtecknad, till hovrätten ställd skrivelse från häradshövdingen i domsagan och den tjänstgörande chefen för inskrivningsavdelningen, vari hemställes om avdelningens bibehållande jämväl efter den 30 juni 1931 under uttalande tillika, att det av enahanda skäl, som förut gjorts gällande, torde vara lämpligt, att tiden för dess fortsatta verksamhet bestämdes till tre år. I sistnämnda skrivelse framhålles, hurusom den arbetsfördelning och ordning i övrigt, som med tillkomsten av inskrivningsavdelningen ernåtts, alltjämt visat sig ändamålsenlig och medförande, att de olägenheter och missförhållanden, som föranledde inrättandet av densamma, därefter icke förekommit. Någon minskning i antalet mål och ärenden i domsagan hade, anföres det vidare, icke under de sista åren inträffat, utan antalet hade hållit sig tämligen jämnt. Dessutom syntes antalet mål å domaravdelningen den sista tiden vara statt i någon stigning. Det kunde därför befaras att, om den särskilda inskrivningsavdelningen komme att upphöra, ett återfall i de tidigare svårigheterna kunde ske.

Till upplysning angående göromålens omfattning i domsagan vill jag meddela, att, sedan inskrivningsavdelningen inrättats, lagfarts- och inteckningsärendena företett en så gott som oavbruten, under de tre senaste åren särskilt framträdande stegring i antal, samt att även antalet i domsagan slutligt handlagda mål sedan 1923 ökats, ehuru i mindre påfallande grad.

I likhet med de myndigheter, som yttrat sig i ärendet, finner jag inskrivningsavdelningen vid Södra Roslags domsaga alltjämt böra fortbestå, helst omfattningen av de i domsagan förekommande göromålen snarare visar tendens att öka än att minska. Jag har ej heller anledning att nu föreslå annat än att tiden för avdelningens fortsatta verksamhet, på sätt i ärendet hemställts, bestämmes till ytterligare tre år eller till och med den 30 juni 1934. Emellertid vill jag hava framhållit, att frågan om inrättande av en permanent inskrivningsavdelning icke blott vid denna utan jämväl vid ytterligare en eller annan av våra största domsagor helt visst icke kan alltför länge undanskjutas. *Departementschefen.*

Beträffande de till inskrivningsdomaren utgående avlöningsförmånerna och den för närvarande gällande ordningen, att å inskrivningsavdelningen äro anställda en förste notarie och en andre notarie, synes någon förändring icke böra vidtagas.

Vad härefter angår storleken av anslaget till bidrag till domsagornas förvaltning för nästkommande budgetår må erinras, att anslaget, som för vart och ett av budgetåren 1924/1925—1927/1928 utgick med 500,000 kronor, för budgetåret 1928/1929 höjdes till 550,000 kronor. Sistnämnda belopp har anvisats jämväl för vartdera av de två följande budgetåren. Trots angivna förhöjning i anslaget har detsamma överskridits för budgetåret 1928/1929 med omkring 16,700 kronor och för budgetåret 1929/1930 med i det närmaste 30,000 kronor. Huruvida anslaget kommer att visa sig tillräckligt för innevarande budgetår, torde vara ovisst. Anledning saknas emellertid icke till antagande, att den under budgetåret 1929/1930 anmärkningsvärt stora belastningen av anslaget haft mera tillfälliga orsaker. I varje fall synes mig ännu någon tids erfarenhet böra avvaktas, innan ytterligare höjning av anslaget vidtages, helst ett iakttagande av större varsamhet vid anslagets disponerande, varom 1930 års riksdag uttalade sig, måste verka i gynnsam riktning.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels att till bestridande av vissa bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas upptagna i gällande domsagostadga jämte övriga i ämnet meddelade bestämmelser, för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* förslagsanslag å ..... kronor 550,000;

dels ock att medgiva,

att i Södra Roslags domsaga må fortfarande såsom chef för den därstädes inrättade avdelningen för behandling av inskrivningsärenden, utfärdande av gravationsbevis m. m. för tiden intill den 1 juli 1934 tillsättas en biträdande domare med rätt att uppbära ej

mindre av statsmedel ett arvode för år räknat av 7,500 kronor jämte rätt till ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring, i vilken må inräknas mera sammanhängande förordnande å domartjänst, än även 40 procent av inflytande lösen för i domsagan utfärdade gravationsbevis;

att till den biträdande domaren skall, enligt de grunder, som gälla för tjänsteman i verk, som icke blivit i avlöningshänseende nyreglerat, utgå dyrtidstillägg å en antagen inkomst av 9,100 kronor eller, där den biträdande domaren äger uppbära ålderstillägg, å en antagen inkomst av 9,700 kronor;

att i samma domsaga må under angivna tid anställas, utöver de notarier, som enligt gällande bestämmelser må där antagas, ytterligare en förste och en andre notarie för tjänstgöring å avdelningen för inskrivningsärenden; samt

att den ersättning utom dyrtidstillägg, som statsverket har att bestrida för nämnda tjänstemäns avlönande, må utgå av extra förslagsanslaget till bidrag till domsagornas förvaltning.

[15.] **17. Reseersättning till nämndemän.** Nämndemän äga enligt gällande bestämmelser uppbära ersättning för vissa extra förrättningar. Den sedan länge aktuella frågan om ersättning till nämndemännen jämväl för inställelser vid allmänna tingssammanträden eller lagtima ting, däri inbegripet slutting, har hittills icke fått sin lösning. Det är emellertid min avsikt att föreslå Kungl. Maj:t framläggande för innevarande års riksdag av förslag i sådan riktning. Enligt beräkningar, uppgjorda med ledning av uppgifter från häradshövdingarna i rikets domsagor och grundade på den förutsättningen, att reseersättning utginge till samtliga vid sammanträde tjänstgörande nämndemän, skulle genomförandet av ett sådant förslag draga en årlig kostnad av i runt tal 300,000 kronor. Lägges härtill kostnaderna för hittills utgående ersättningar, vilka torde kunna uppskattas till omkring 85,000 kronor för år, skulle sammanlagda årliga kostnaden för reseersättning till nämndemän alltså bliva 385,000 kronor. Jag ämnar emellertid föreslå, att de nya bestämmelserna skola träda i kraft först den 1 januari 1932. I följd härav och då av det beräknade årsbeloppet 300,000 kronor å första halvåret 1932 torde belöpa 170,000 kronor, bör anslaget för nästkommande budgetår kunna begränsas till (170,000 + 85,000) 255,000 kronor.

De ersättningsbelopp, som nämndemännen enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära, hava från och med budgetåret 1926/1927 utgått

från andra huvudtitelns förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar. I enlighet med vad chefen för finansdepartementet förut denna dag under rubriken »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» anfört i fråga om utbrytande ur huvudtitlarnas allmänna reseanslag av resekostnaderna för vissa grupper av förrättningsmän, torde emellertid för bestridande av den ersättning, som kan komma att fastställas för nämndemännen, från och med nästkommande budgetår böra under andra huvudtiteln, avdelningen »Häradsrätterna», uppföras ett särskilt förslagsanslag, benämnt »Reseersättning till nämndemän».

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till reseersättning till nämndemän för budgetåret 1931/1932 beräkna ett *extra* förslagsanslag av ..... kronor 255,000.

Vattendomstolarna.

[16.] **18. Vattendomstolarna.** Sedan vattenlagen med 1919 års ingång trätt i kraft, hava anslag av riksdagen beviljats för upprätthållande av verksamheten vid vattendomstolarna. Från och med budgetåret 1926/1927 har till bestridande av arvoden och ersättningar åt befattningshavare vid vattendomstolarna m. m. anvisats ett extra förslagsanslag å 235,000 kronor.

Fråga om vattendomstolarnas omorganisation har under flera år stått på dagordningen. I februari 1926 framlade sålunda vissa av rikets vattenrättsdomare förslag till omorganisation av vattendomstolarna, varvid även ifrågasattes sådana ändringar i vattenlagen, att vattenöverdomstolen såsom mellaninstans för vattenmålen skulle bortfalla och jämväl i övrigt den överinstans tillkommande befattning med dessa mål skulle begränsas. I statsverkspropositionen till 1927 års riksdag (andra huvudtiteln, sid. 18 o. f.) framhöll departementschefen, att förslaget med hänsyn till åtskilliga av vattenöverdomstolen mot detsamma framställda anmärkningar borde, innan slutlig ståndpunkt toges till detsamma, underkastas fortsatt ingående behandling. Sedermera har med lösning av förevarande organisationsfråga fått anstå jämväl på grund av dess samband med den jämsides pågående utredningen om väg- och vattenbyggnadsstatens omorganisation och särskilt med hänsyn till den inverkan sistnämnda fråga komme att hava för rekryteringen av vattendomstolarnas tekniska personal (se 1928 och 1929 års statsverkspropositioner, andra huvudtiteln sid. 58 respektive 27). Vid 1929 års riksdag beslöts emellertid omorganisation av väg- och vattenbyggnadsstaten. Denna nya organisation innebär, bland annat, att de hittillsvarande distriktstjänstemännen från och med den 1 juli 1930 ersatts av vägingenjörer i de särskilda länen och för hela riket avsedda inspektörer.

I 1930 års statsverksproposition (andra huvudtiteln, sid. 37) bebådade

min företrädare i ämbetet — under erinran att de nya befattningshavarna vid vägstaten kunde antagas bliva så upptagna av sina tjänster, att en förening mellan dessa och vattenrättsingenjörstjänsterna bleve omöjliggjord — förslag till samma års riksdag om en sådan organisation av vattendomstolarna, att man finge garanti för att, där de dåvarande vattenrättsingenjörerna överginge på den nya vägstaten, dessas befattningar bleve tillfredsställande besatta. I proposition nr 123 till 1930 års riksdag anmälde emellertid departementschefen — under framhållande, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ordinarie distriktstjänstemän vid nämnda års riksdag föreslagits skola såsom övertaliga uppföras å allmänna indragningsstaten — att han funnit med ståndpunkttagande till frågan om vattendomstolarnas organisation kunna och böra ännu något anstå. Därvid anförde han följande:

Av de nuvarande distriktstjänstemännen vore tre, nämligen två ordinarie distriktschefer och en ordinarie distriktsingenjör, tillika t. f. distriktschef, samtidigt vattenrättsingenjörer. Huruvida någon av dem komme att övergå till den nya vägstaten, kunde uppenbarligen icke bliva avgjort, förrän riksdagen fattat ståndpunkt till vad som föreslagits angående distriktstjänstemännens överflyttande på indragningsstat. Det torde emellertid ingalunda vara uteslutet, att samtliga ifrågavarande distriktstjänstemän komme att jämväl i framtiden stå till förfogande för vattendomstolarna. Under sådana förhållanden syntes det icke nödvändigt att göra en omorganisation av vattendomstolarna allenast i syfte att ordna för det fall, att någon av nämnda distriktstjänstemän överginge på den nya vägstaten. Ett ytterligare skäl för uppskov med organisationsfrågans avgörande vore, att det vid den fortsatta behandlingen av samma fråga visat sig förenat med stora svårigheter att på ett tillfredsställande sätt ordna vattenrättsingenjörernas ställning inom organisationen utan att samtidigt taga ståndpunkt till frågan, huru denna organisation borde för framtiden definitivt ordnas; och förmälde sig departementschefen, i ändamål att erhålla en allsidig utredning av dessa spörsmål, hava för avsikt att utverka Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla sakkunniga att inom justitiedepartementet biträda med utredning i ämnet.

Den av departementschefen uttalade förmodan, att samtliga de distriktstjänstemän, som tillika vore vattenrättsingenjörer, alltjämt skulle komma att stå till förfogande i sistnämnda egenskap, har visat sig riktig, i det att de alla övergått å indragningsstat.

Sedan min företrädare i ämbetet den 21 februari 1930 av Kungl. Maj:t erhållit begärt bemyndigande att tillkalla sakkunniga, blevo med stöd därav jag och majoren i väg- och vattenbyggnadskåren M. Serrander den 31 mars 1930 tillkallade att inom departementet biträda med utredningen angående vattendomstolarnas organisation. Efter det jag utnämnts till statsråd, har jag med stöd av samma bemyndigande tillkallat presidenten i kammarrätten K. H. Högstedt att i mitt ställe biträda med utredningen. Utredningen, som omedelbart igångsatts, lärer icke kunna förväntas slutförd till sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas innevarande års riksdag.

Vid nu angivna förhållande och då anledning saknas att för nästkommande budgetår föreslå ifrågavarande anslags upptagande till annat belopp än det för innevarande budgetår beviljade eller 235,000 kronor, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av arvoden och ersättningar åt befattningshavare vid vattendomstolarna m. m. för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* förslagsanslag å ..... kronor 235,000.

Krigsrätterna.

[17.] **19. Civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna.** Extra anslaget till avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna har i riksstaten för ett vart av budgetåren 1928/1929—1930/1931 upptagits med 108,000 kronor. Enligt den 18 maj 1928 för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler fastställda avlöningsstater, avsedda att tillämpas från och med den 1 juli 1928 så länge anslag för ifrågavarande ändamål utgår, tages i anspråk ett belopp av 107,175 kronor. Återstoden av anslaget har reserverats för eventuell mindre jämkning i staterna.

Anledning att för nästkommande budgetår beräkna anslaget till annat belopp än det för löpande budgetår beviljade föreligger ej. Visserligen hava betänkanden avgivits angående krigsdomstolarnas organisation och det därmed nära sammanhängande spörsmålet om omarbetning av strafflagen för krigsmakten, men med den fortsatta behandlingen därav torde, på sätt redan min företrädare i ämbetet uttalade vid behandlingen av förevarande anslagsfråga i 1930 års statsverksproposition (sid. 38), böra anstå i avbidan på det fortsatta arbetet med processreformen.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna för budgetåret 1931/1932 anvisa ett *extra* anslag å ..... kronor 108,000.

20. Å äldre stat kvarstående auditör, oförändrat *ordinarie* anslag ..... kronor 4,000.

21. Civil personal vid särskilda krigsrätter m. m., oförändrat *ordinarie* förslagsanslag ..... kronor 10,000.

E. Rättegångsväsendet i allmänhet.

1. Ersättning åt domare, vittnen och parter, oförändrat *ordinarie* förslagsanslag ..... kronor 500,000.

[18.] **2. Kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel.** Till bestridande av kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel, har från och med budgetåret 1926/1927 i riksstaten upptagits ett särskilt ordinarie förslagsanslag. Tidigare bestredos dessa kostnader från anslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter. Nu ifrågavarande anslag var för vartdera av budgetåren 1926/1927 och 1927/1928 uppfört med 260,000 kronor. Detta belopp visade sig emellertid vara otillräckligt, i det att nettoutgifterna från anslaget under sagda budgetår uppgingo till omkring 450,000 respektive 515,000 kronor. En höjning av anslagsbeloppet befanns därför nödvändig. Med hänsyn dels till den korta tid anslaget i riksstaten upptagits under särskild rubrik dels ock därtill, att inom justitiedepartementet utredning igångsatts för att utröna, huruvida icke statsverkets kostnader för ifrågavarande ändamål skulle kunna genom ändrade grunder för åtnjutande av fri rättegång eller eljest nedbringas, ansågs dock ökningen kunna begränsas till 40,000 kronor. I enlighet härmed uppfördes anslag i riksstaten från och med budgetåret 1928/1929 med ett till 300,000 kronor förhöjt belopp. Även under sistnämnda budgetår ägde ett betydande överskridande av anslaget rum, i det att nettoutgifterna från detsamma under sagda tid belöpte sig till omkring 565,000 kronor.

Genom lag den 14 juni 1929 (nr 158), som trätt i kraft den 1 juli 1929, vidtogos vissa ändringar i bestämmelserna för åtnjutande av fri rättegång, ägnade att minska anspråken på ifrågavarande anslag. I statsverkspropositionen till 1930 års riksdag (andra huvudtiteln, sid. 40) framhöll emellertid min företrädare i ämbetet, att det ej vore möjligt att med någon tillförlitlighet beräkna den verkan i ekonomiskt hänseende, som de sålunda vidtagna ändringarna i bestämmelserna för åtnjutande av fri rättegång kunde medföra. Även om man kunde utgå från att en ej oväsentlig nedgång i utgifterna torde komma att äga rum, vore det tvivelaktigt, om minskningen bleve så stor, att nuvarande anslagsbelopp komme att visa sig tillfyllest. Emellertid syntes någon tids erfarenhet rörande verkningarna av de ändrade bestämmelserna böra avvaktas, innan ändring skedde i anslagets belopp. I betraktande härav föreslog han, att anslaget måtte för löpande budgetår upptagas med oförändrat belopp, 300,000 kronor, vilket ock blev riksdagens beslut.